မြန်မာ့အသံထွက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်အပြည့်အစုံပါသော

အခြေခံ
မွန်စကားမွန်စာသင်ကြားနည်း

ပြုစုသူ
နိုင်မောင်တိုး [B.A; Dip.Lib; R.L;]

www.monlibrary.com

မြန်မာအသံထွက်နှင့်

အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံပါသော

အခြေခံ
မွန်စကားမွန်စာသင်ကြားနည်း

ပြုစုသူ

နိုင်မောင်တိုး (B.A; Dip.Lib; R.L)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မြန်မာအသံထွက်နှင့်

အဓိပ္ပါယ် အပြည့်အစုံပါသော

အခြေခံ

မွန်စကားမွန်စာသင်ကြားနည်း

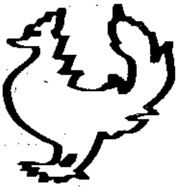

ပြုစုသူ

နိုင်မောင်တိုး (B.A; Dip.Lib; R.L)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

✦ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၀၀၀၃၂၀၁၀၇

✦ မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် - ၄၀၀၄၇၆၀၅၀၇

✦ ဒုတိယအကြိမ် - ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ

✦ အုပ်ရေ - ၅၀၀

✦ တန်ဖိုး - [redacted]

✦ မျက်နှာဖုံးနှင့်အတွင်းပုံနှိပ် - ဦးစိုး[redacted]အောင်
ကျုံမငေးပုံနှိပ်တိုက် (မြ - ၀၇၃၄၂)
အမှတ် ၆၃၊ ပဒုမ္မာလမ်း၊ ဒဂုံမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့။ ☎ : ၃၉၅၀၄၅

✦ မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း - "ကောင်းမွန်" (မခိုင်)၊ ☎ : ၃၈၉၀၂၃

✦ ပြုစုသူ - နိုင်မောင်တိုး

✦ စာအုပ်အမည် - မြန်မာအသံထွက်နှင့် အဓိပ္ပာယ်အပြည့်အစုံပါသော
အခြေခံမွန်စကား မွန်စာသင်ကြားနည်း

✦ ထုတ်ဝေသူ - ဦးကျော်ဟင်း (ယုံကြည်ချက်စာပေ)
အမှတ် (၁၁၁)၊ ၃၃-လမ်း၊ ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊
ရန်ကုန်မြို့။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ကျမ်းဦးစကား

စာရေးသူသည် မွန်စာကို ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် မသင်ခဲ့ဘူးပါ။ မူလတန်းကျောင်းမွန်စာကို အပိုဘာသာဖြင့် ဒုတိယတန်းမှ စတုတ္ထတန်းအထိသာ သင်ကြားခဲ့ဘူးပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် မွန်စာနှင့် အဆက်ပြတ်ပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း (၁၀ တန်း) တွင် အ. ထ. က (၁၂) ယခင်ရာမည မွန်အမျိုးသားအထက်တန်းကျောင်း မော်လမြိုင်တွင် အနည်းငယ်သင်ကြားခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သို့ ရောက်သောအခါမှသာ တက္ကသိုလ်များမွန်တိုင်းရင်းသားစာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ မွန်စာပေသင်တန်းမှ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန် (ဌာနမှူး၊ ဓာတုဗေဒဌာန၊ ပညာရေးတက္ကသိုလ်)၊ ဆရာဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ (ဌာနမှူး ကမ္ဘည်းကျောက်စာဌာန၊ ရှေးဟောင်း သုတေသနဦးစီးဌာန)၊ နိုင်ထွန်းရွှေ (လက်ထောက်ကထိက၊ မြန်မာစာဌာန၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်) တို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် ယခုမွန်စာသာမက မွန်ကျောက်စာ အတော်များများကိုပင် ဖတ်တတ်နိုင်သော အဆင့်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။

စာရေးသူသည် တက္ကသိုလ်ရောက်စဉ်က ကံအားလျော်စွာပင် မွန်-မြန်မာ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းမှ (၁၉၅၇) ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သော အရှင်ဝါယမ၏ မွန်ဘာသာသင်ကြားနည်းစာအုပ်ကို စျေးရင်းအတိုင်း ငါးကျပ်နှင့်ပင် ဝယ်ပြီးလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ ကျေးဇူးသည် ကြီးမားလှပါသည်။ သို့သော် ယခုအခါ ဆရာတော်သည် ရေးနိုင်အား ကောင်းသောအရွယ်မှာပင် ပျံလွန်တော်မူသဖြင့် မွန်-မြန်မာစာပေမြတ်နိုးသူ တစ်ရပ်လုံးအတွက် နှမြောသတရပါသည်။ ဆရာတော်၏ စာအုပ်သည်လည်း ရှားရှားပါးပါးဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ရပြန်သော်လည်း မူရင်းစာအုပ်၏ (၆) ဆအထိပေးနေရပါသည်။ R.Holliday ၏ Mon English Dictionary သည်လည်း စာရေးသူအတွက် များစွာ အကျိုးပြုခဲ့သည်။

စာရေးသူသည် ကိုယ်တွေ့မွန်စာတတ်လာပုံ တတ်လာမှုအချို့ကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး၊ ဘာသာခြားသင်ကြားမှုတွင် လွယ်ကူစေသော နည်းစနစ်သစ်များနှင့်ဖြည့်စွက်ကာ ဤစာအုပ်ကို ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ယခုပညာရေးစနစ်တွင် ဘာသာခြား၊ အထူးသဖြင့် အင်္ဂလိပ်စာကို သင်ကြားသောစနစ်သည် ယခင်ကဲ့သို့မဟုတ်တော့ပါ။ ပညာသင်ကြားမှုနည်းစနစ်မှာ ပြောင်းလဲလာ

www.monlibrary.com

ပါသည်။ စာရေးသူသည် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသင်ကြားနည်းစနစ်များကိုမှီးပြီး ဤစာအုပ်ကို ပြုစုထား ပါသည်။ ဤနည်းစနစ်သစ်အားဖြင့် လေ့လာသူများအတွက် ဖတ်၍နားလည်နိုင်စွမ်းနှင့် နားလည်၍ ရေးသားနိုင်စွမ်းကို အသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။ လွယ်ရာမှ တဖြေးဖြေးခက်ရာသို့လည်းကောင်း၊ ခက်ရာမှတဖြေးဖြေးလေးနက်ရာသို့လည်းကောင်း ဆက်၍လေ့လာစေသောနည်းစနစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းစနစ်များကို စာရေးသူသည် အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းထားပါသည်။

ဤစာအုပ်သည် မွန်စာဖတ်တတ်ရေးတတ်ပြီး၊ ကောင်းစွာနားလည်သော့သူများအတွက် မရည်ရွယ်ပါ။ မြန်မာစာတတ်သော တိုင်းရင်းသားအားလုံးအတွက် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာစာပင် မတတ်သောသူများအတွက် ဤစာအုပ်လည်း အားကိုး၍မရပါ။ ဤစာအုပ်သည် မြန်မာစာတတ်သူအတွက် လေ့လာရန်ရည်ရွယ်သည့်မှာလည်း အမျိုးမျိုးရှိပြန်သည်။ မြန်မာစာနှင့် မြန်မာစကားတတ်သော တိုင်းရင်းသားများ၊ မြန်မာစာလည်းတတ်၊ မြန်မာစကားလည်းတတ်ပြီး မွန်စကားပါတတ်သော မွန်လူမျိုးများအတွက်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤတွင် မွန်လူမျိုးထဲတွင်ပင် မွန်စကားတတ်ပြီး မွန်စာမတတ်ဘဲ မြန်မာစာသာတတ်သော မွန်များသည်၊ မွန်စာရော စကားပါ တတ်သူများထက် အရေအတွက်များမည်ဟု ယူဆရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်သည် မွန်စကား တတ်ပြီး မွန်စာမတတ်သော မွန်များအတွက်လည်းကောင်း၊ မြန်မာစာတစ်ခုတည်းသာတတ်သော တိုင်းရင်းသားများအတွက်လည်းကောင်း အထူးရည်ရွယ်ပြီး ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဤသို့ ရည်ရွယ်ချက်ထမြောက်စေရန်လည်း ဤစာအုပ်တွင် အသံထွက်ကို မြန်မာဘာသာ ဖြင့် အနီးစပ်ဆုံး အပြည့်အစုံ ပေးထားခြင်းနှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ပြည်ထောင်စုဘွား တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့သည် နိုင်ငံရပ်ခြားဘာသာစကား ဖြစ်သည့် အင်္ဂလိပ်စာ၊ ဂျပန်စာ စသည့်ဘာသာရပ်များကို တတ်အောင်သင်နိုင်သေးလျှင် တစ်မြေ တည်းနေ တစ်ရေတည်းသောက်ကြသောတိုင်းရင်းသားညီရင်းအစ်ကိုများဖြစ်ကြသော မွန်လူမျိုးတို့၏ မွန်စာပေကို တတ်ရန်မှာမခဲရင်းလှပါ။ မလေ့လာ၍သာနေရမည်။ မတတ်မြောက်၍ကား မရှိပါ။

လေ့လာသူများတတ်မြောက်မှုလွယ်ကူစေရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ တတ်မြောက်မှုလျင်မြန် စေရေးအတွက်လည်းကောင်း သင်ခန်းစာအစတွင် ဤသင်ခန်းစာ၏သဘောသည် မြန်မာစာပေ၏ သဘောနှင့် မည်သို့ရှိသည်ကိုယှဉ်ပြီး ရှင်းပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဤသင်ခန်းစာအတွက် မွန်စာ၏ သဘောသဘာဝကိုလည်းရှင်းပြပါသည်။ ထို့ပြင်ဝေါဟာရစကားလုံးတစ်လုံးချင်းအတွက် အသံထွက်ပုံ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

နှင့်တကွ မြန်မာအဓိပ္ပါယ်၊ စကားလုံးနှစ်လုံး၊ သုံးလုံး၊ စကားစုတို့၏ အဓိပ္ပါယ်၊ နောက်ဥပမာပေးဝါကျများဖြင့် ဖွဲ့စည်းကာ အဆင့်ဆင့်အသံထွက်နှင့်တကွ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် လေ့ကျင့်ခန်း၌လည်း ဆင်တူရိုးမှားဝေါဟာရများကို မှန်အောင်ရွေးပေးခြင်း၊ ဝေါဟာရကြွယ်ဝမှုကိုစမ်းသပ်ခြင်း၊ စာတစ်ပိုဒ်ပေးထားပြီး ဖတ်စေကာ ကောင်းစွာနားလည်မှုရှိမရှိကို မေးခွန်းဖြင့်မေးထားခြင်း၊ နောက်အဆက်အစပ်ရှိသောမေးခွန်းကို ဖြေစေပြီး အဖြေကိုဆက်ခြင်းအားဖြင့် စာတစ်ပိုဒ်ဖြစ်သွားခြင်း။ ဤအတွက် ဝေါဟာရစကားလုံးများသည် အသစ်အဆန်းများမပါပါ။ သင်ကြားလေ့လာခဲ့ပြီးသောစကားလုံးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေါဟာရများကို ရှာဖွေရာ၌လည်း အက္ခရာစဉ်အားဖြင့်၎င်း၊ သင်ကြားမှုနည်းစနစ်အားဖြင့်၎င်း၊ စီစဉ်ထားသောကြောင့် လွယ်ကူစွာ ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်သည်။

ဤသို့စာရေးသူ ကိုယ်တွေ့လေ့လာမှုအရလည်းကောင်း၊ နည်းစနစ်အသစ်များဖြင့်လည်းကောင်း ဖြည့်စွက်ပြီး အလုံးစုံကြိုးစားပြီး ပြုစုထားပါသည်။ ဤသို့ ပြုစုထားပါလျက် လေ့လာသူများသည် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားပြီး ဝီရိယအားထုတ်သော်လည်း လွယ်ကူစွာ မတတ်မြောက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် လုံးဝ မတတ်မြောက်ခြင်းဖြစ်ခဲ့သော် စာရေးသူ၏ ကြိုးပမ်းမှုသည် လိုသေးသည်ဟု ရိုးသားစွာ ဝန်ခံရပါမည်။ ဤစာအုပ်နှင့်ပတ်သက်သော ချို့ယွင်းချက်များလည်းကောင်း ဟာကွက်များလည်းကောင်း လိုအပ်ချက်များကိုလည်းကောင်း အကြံဉာဏ်များကို ပေးပို့ကြမည်ဆိုလျှင် စာရေးသူသည် လေးစားစွာခံယူလျက် မှတ်တမ်းတင်ပါမည်။ နောင်တွင်လည်း ကောင်းမွန်ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကျမ်းဦးစကားဆိုရပါသည်။

နိုင်မောင်တိုး

(ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ စာကြည့်တိုက်ပညာဒီပလိုမာ၊ မှတ်ပုံတင်ရွှေ့နေ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

လေ့လာမှုနည်းစနစ်များ

ဤစာအုပ်သည် ကျမ်းဦးစကားတွင် ဆိုထားခဲ့သည့်အတိုင်း မြန်မာစာတတ်သော တိုင်းရင်းသားအတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။ မိခင်ဘာသာမဟုတ်သော တခြားဘာသာခြားတစ်ခုကို သင်ကြားရာ၌ ခက်ခဲမည်မှာအမှန်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဘာသာစကားစာပေကို လိုချင်သော စိတ်ဆန္ဒနှင့် လေ့ကျင့်သောလုံ့လဥဿဟတို့ပေါင်းစည်းမှုကြောင့် မည်သို့ပင်ခက်ခဲပါစေ တတ်မြောက်မည်မှာ အမှန်ပါ။ ဤစာအုပ်သည် ဘာသာခြားသင်ကြားသူများအတွက် ပိုမို၍ လွယ်ကူစွာနားလည်ရန် စီစဉ်ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။

လွယ်ရာမှ ခက်ရာသို့လည်းကောင်း၊ ခက်ရာမှ လေးနက်ရာသို့လည်းကောင်း ဤဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ သင်ခန်းစာတစ်ခုတိုင်း တစ်ခုတိုင်း၏အစ၌ ဤသင်ခန်းစာ၏ သဘောနှင့်ပတ်သက်သော ရှင်းလင်းချက်ကို ဖော်ပြထားသည်။ နောက်မြန်မာစာ၌ တွေ့ရသော သဘောသဘာဝကိုပြဆိုပြီး မြန်မာစာနှင့်ယှဉ်ပြီး မွန်စာ၏ ဤသင်ခန်းစာသဘောကိုပြသွားသည်။ နောက်ဤသင်ခန်းစာတွင် မွန်စာ၏ သဘောသဘာဝကိုသီးခြားပြဆိုသွားသည်။ နောက်ဝေါဟာရ ကြွယ်ဝစေရန် စာတစ်လုံးချင်း ဝေါဟာရ၊ စာနှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရ၊ စကားစုဝေါဟာရ တို့ကို ပြုစုထားသည်။ နောက်လေ့ကျင့်ခန်းများပေးထားသည်။ ဤလေ့ကျင့်ခန်းများတွင်လည်း တစ်ဖြေးဖြေးလွယ်ရာမှခက်ရာသို့ လေ့ကျင့်သွားစေသည်။ ဤသို့ဖြင့် သင်ခန်းစာတစ်ပုဒ်ကို ပြီးမြောက်စေသည်။ ထိုနည်းရင်းပင် ဤစာအုပ်တစ်အုပ်လုံးကို ခြုံ၍ကြည့်လျှင်လည်း တစ်ဖြေးဖြေးလွယ်သော သင်ခန်းစာမှ တဖြေးဖြေးခက်သောသင်ခန်းစာသို့ မသိမသာပြောင်းလဲသွားစေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် မွန်စာ၏ လေးနက်မှုအရသာကို ခံစားသွားစေရပါသည်။

မွန်သင်ပုန်းကြီး၏ အခြေခံတည်ဆောက်ပုံ

မွန်သင်ပုန်းကြီး၏ အခြေခံတည်ဆောက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ရှေးဦးစွာ တင်ပြရသော် မွန်စာတွင် သရ (၁၂) လုံးရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ အ၊ အာ၊ အိ၊ အီ၊ အု၊ အူ၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အဴ၊ အံ၊ အး ဟူ၍လည်းကောင်း ဗျည်းတွင် မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင်မရှိသော ၜ နှင့် ၝ အပါအဝင် က မှ ၝ ထိ (၃၅) လုံးရှိပါသည်။ ထို့နောက် အဆွဲဗျည်း (သို့မဟုတ်) ဗျည်းဆွဲ (၁၁) လုံးပါရှိသည်။ ယင်းတို့မှာ ၚ၊ ည၊ ဏ၊ န၊ မ၊ ယ၊ ရ၊ လ၊ ဝ၊ ဟ၊ ၜ တို့ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် အသတ် (၁၀) ပါးဖြင့် အဆုံးသတ်သည် ယင်းအသတ်များမှာ ကသတ်၊ ငသတ်၊ တသတ်၊ နသတ်၊ ပသတ်၊ မသတ်၊ ယသတ်၊ ဝသတ်၊ ဟသတ်၊ အသတ်တို့ဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

အသံထွက်ပုံစနစ်

ဤစာအုပ်၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် မြန်မာစာတတ်သောသူများအတွက်ဖြစ်၍ မွန်အသံထွက် အပြည့်အစုံကို မြန်မာစာဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤတွင် စာရေးသူအမြင်ဖြင့် တင်ပြလိုသည်မှာ မွန်အသံထွက်ကို မြန်မာစာဖြင့်ရေးသားရသည်မှာ မွန်အသံထွက်အစစ်အမှန်ကို မရနိုင်ပါ။ မွန်အသံထွက်ကို မြန်မာစာဖြင့် ရေးသားရသောကြောင့် မွန်အသံထွက် အနီးစပ်ဆုံးသာ ရနိုင်သည်။ ဤသည်မှာလည်း ဘာသာတခု၏ အသံထွက်ကို တခြားဘာသာတခု၏ စာဖြင့်ရေးရသည်မှာ နီးစပ်မှုသာရှိသည်။ အစစ်အမှန်မရရှိကြောင်းမှာ သဘာဝကျပါသည်။

ဤစာအုပ်တွင် မွန်စာဓာတ်လုံးချင်း၏ အသံထွက်ကို မွန်စာနှင့်ယှဉ်ပြီး မြန်မာစာနှင့် အသံထွက်ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ တချို့နေရာ၌ ဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော သဒ္ဒါနမ်းစာများတွင်ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြီး သင်ကြားခြင်းဖြင့် တတ်မြောက်နိုင်သည်။ အတန်တန်လေ့ကျင့်မှုလည်း ပို၍ပိုပြင်လာနိုင်မည်။ မွန်စာတွေ့တိုင်း ၎င်းနှင့်ယှဉ်သော အသံထွက်များကို ပေးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် သဒ္ဒါနမ်းစာ၏ အစရှင်းပြချက်တွင်၎င်း၊ အက္ခရာ တစ်လုံးတည်းဝေါဟာရ၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရ၊ စကားစုဝေါဟာရ၊ ဝါကျဖွဲ့စည်းမှုတွင်ပင် အသံထွက် အပြည့်အစုံ ပေးထားပါသည်။ သို့သော် လေ့ကျင့်ခန်းတွင်မူ အသံထွက် ပေးမထားပါ။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် လေ့ကျင့်ခန်းတွင် သုံးထားသော စကားလုံးများ၊ ဖြေရမည့်စကားလုံးများသည် သင်ကြားသိရှိပြီးသား စကားလုံးများ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ တခါတရံ စကားစုဝါကျနှင့် စကား အသွားအလာကိုကြည့်ပြီး အသံထွက်သည်လည်း ပြောင်းလဲသွားသည်။ အသံထွက်ကို ပုံသေကား ချမှတ်၍မရပေ။ ဤသို့လိုက်သော အသံထွက်သည် သိပ်မများပါ။

ဝေါဟာရသင်ခန်းစာ

ဤစာအုပ်တွင် ပိုမို၍လွယ်ကူစွာ နားလည်စေရေးကို ဦးတည်ထားသည့်အလျောက် သဒ္ဒါနမ်းစာ၏ သဘောသဘာဝကို ရှင်းပြပြီးနောက် ဤသဒ္ဒါနမ်းစာနှင့် ပတ်သက်သော ဝေါဟာရများကို ကြွယ်စေရန် လိုပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသဒ္ဒါနမ်းစာနှင့် ပတ်သက်သော အက္ခရာဝေါဟာရများကို ပေးရာ၌ နှစ်ပိုင်းပေးထားပါသည်။ တစ်ပိုင်းမှာ ရိုးရိုးသရပိုင်း သဒ္ဒါနမ်းစာဖြစ်ပြီး၊ ကျန်တစ်ပိုင်းမှာ ယှဉ်ဗျည်း (ဆွဲဗျည်း) ဖြင့် သဒ္ဒါနမ်းစာတစ်ပိုင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့အဘယ်ကြောင့် နှစ်ပိုင်းခွဲခြားရသနည်း ဆိုသော် မွန်ဘာသာတွင် ဆွဲဗျည်းသည် အရေးကြီးသည် အလွန်လည်း အသုံးများသောကြောင့် နှစ်ပိုင်း ခွဲခြားရခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပထမပိုင်းဖြစ်သော သရဖြင့်သာ စကားလုံးတစ်လုံးချင်း ဝေါဟာရ၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရ၊ စကားစုများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေးထားပါသည်။ နောက်ယှဉ်ဗျည်းနှင့် တွဲသောသရ၏ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေါဟာရတစ်လုံးချင်းအဓိပ္ပါယ်၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရ၏အဓိပ္ပါယ်

www.monlibrary.com

စကားစုများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေးထားပါသည်။ နောက်ယှဉ်ဗျည်းနှင့် တွဲသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေါဟာရတစ်လုံးချင်း၏ အဓိပ္ပါယ်၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပါယ်၊ စကားစုများ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့ အပိုင်းနှစ်ပိုင်းခွဲပြီး ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ် စုံစုံလင်လင် ပေးထားပြီးမှ ဝါကျဆောက်တည်ပုံသင်ခန်းစာကို ပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဝါကျတည်ဆောက်ခြင်း

ဤသို့သင်ခန်းစာတစ်ခုတွင် ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ် စုံစုံလင်လင်ပေးထားပြီးနောက် ထိုဝေါဟာရ စကားလုံးတို့ကို အခြေခံပြီး ဝါကျဖွဲ့စည်းမှု ဥပမာပေးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဤဥပမာပေးဝါကျများကို များများပေးထားပါသည်။ ဤသို့ပေးထားခြင်းဖြင့် ဖတ်သွားရုံမျှနှင့် လေ့ကျင့်မှုရသွားပြီးဖြစ်သည်။ စကားလုံးတစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး ဆက်စပ်မှုကိုငင်း၊ အနေအထားကိုငင်း၊ သိသာထင်ရှားသွားနိုင်ပါသည်။ ဤဝါကျဖွဲ့စည်းမှုတွင်ရှိသော စကားလုံးများ၊ ဝေါဟာရများသည်လည်း အစိမ်းသက်သက်မဟုတ်ပါ။

ပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာများ၏ ဝေါဟာရများသာဖြစ်သည်။ တခါတရံဝါကျတွင် စကားစုအသစ်အဆန်းများကို တွေ့ရသည်။ အမှန်မှာ အသစ်အဆန်းမဟုတ်ပါ။ သိပြီးသား ဝေါဟာရတစ်လုံးစီတို့ကို စုပြီး ပေါ်ပြခြင်းသာဖြစ်သည်။ အသံထွက်နှင့် အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဝါကျဖွဲ့စည်းမှုနှင့်အတူ ထည့်ထားပြီးသားဖြစ်သည်။ ဤသို့ပြုစုခြင်းမှာလည်း ဝေါဟာရကြွယ်စေရန်အတွက်ငင်း၊ တကူတကန့် ကျက်မှတ်နေစရာမလိုဘဲ အလိုအလျောက် ဝါကျဖွဲ့ရင်း တတ်သွားရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဝါကျဖွဲ့စည်းပုံမှာလည်း လွယ်ကူစေရန်အတွက် ဝေါဟာရသင်ခန်းစာမှ ဝေါဟာရအတိုင်း စီစဉ်၍ ဝါကျဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြစ်သည်။ တခါတရံဤသင်ခန်းစာနှင့် ပတ်သက်သောဝေါဟာရများ ဝါကျတခုတွင် တစ်လုံးတည်းပါနိုင်သည်၊ နှစ်လုံးလည်းပါနိုင်သည်။ သုံးလုံးလည်းပါနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းထားပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ဝေါဟာရစကားလုံးများ စုံလင်သမျှ စုံလင်အောင် ဝါကျဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ လေ့လာသူများအတွက် ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ်လည်းသိမည်။ ထိုဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ ဝါကျတွင် မည်သို့သုံးထားသည်ကိုလည်း သိရန်အတွက် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

ဤစာအုပ်၏ လေ့ကျင့်ခန်းတွင် ရည်ရွယ်သည်မှာ ဝေါဟာရများ ကြွယ်ဝမှုဆီလျော်သော ဝေါဟာရဖြင့် ဝါကျဖွဲ့စည်းပုံသာမက ဖတ်၍နားလည်နိုင်စွမ်းနှင့် နားလည်၍ ရေးသားနိုင်စွမ်းတို့ကို လေ့ကျင့်ခန်းဖြင့် ပေးထားပါသည်။ ဤသဘောမှာလည်း ဖတ်၍ နားလည်ရုံသာမက နားလည်၍ ရေးသားနိုင်ရန်လည်း ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဤလေ့ကျင့်ခန်းသဘောမှာလည်း တဖြေးဖြေးလွယ်ရာမှ ခက်ရာသို့ လေ့ကျင့်ပေးသွားခြင်းဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ထို့ကြောင့် လေ့ကျင့်ခန်း (၁) တွင် မှန်ကန်သောဝေါဟာရတို့ကိုရွေးပေးစေခြင်းဖြင့် ဝေါဟာရနှင့်ပတ်သက်၍ မည်မျှနားလည်ကြောင်းကို စမ်းသပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ခန်း (၂) မှာ ဝေါဟာရတို့ ထပ်ဖြည့်စေခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသခ်န်းစာနှင့်ပတ်သက်၍ ဝေါဟာရမည်မျှ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရထားကြောင်း စမ်းသပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ခန်း (၃) မှာလေ့လာပြီးခဲ့သော ဝေါဟာရများဖြင့် စာတပိုဒ်ပေးထားသည်။ ထိုစာပိုဒ်ကို ဖတ်၍အောက်ပါမေးခွန်းတို့ကို ဖြေကြည့်ခြင်းဖြင့် မည်မျှနားလည်ကြောင်းကို စမ်းကြည့်ခြင်းဖြစ်သည်။ လေ့ကျင့်ခန်း (၄) မှာ ဆက်စပ်လျက်ရှိသော မေးခွန်းများကို ဖြေကြည့်ခြင်းဖြင့် အဖြေများသည်ဆက်စပ်သောအခါ စာတပိုဒ်ဖြစ်သွားမည်။ ထိုစာပိုဒ်သည်လည်း အများသိနေကြပြီဖြစ်သောပုံပြင်များ အကြောင်းအရာများသာဖြစ်ပါသည်။ ဤလေ့ကျင့်ခန်းသည် လက်တွေ့ရေးသားရသော သခ်န်းစာဖြစ်၍ အနည်းငယ်ခက်ခဲဖွယ်ရာရှိသော်လည်း အားစိုက်ပြီး ကြိုးစားဖြေခြင်းဖြင့် မိမိ၏ မှန်စာရေးသားမှုကို တိုးတက်စေသည်။

အက္ခရာစဉ် အဘိဓါန် ဝေါဟာရ

ဤစာအုပ်သည် လေ့လာမှုလွယ်ကူစေရန်အတွက် သင်ခန်းစာများကို အကန့်လိုက် အကန့်လိုက်ပေးထားပါသည်။ ၎င်းတွင် သင်ကြားမှုနည်းစနစ်အရ ပြဆိုသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ သရအကြောင်း ဗျည်းအကြောင်း သရနှင့်ဗျည်း၊ ယှဉ်ဗျည်းအကြောင်းနှင့် အသတ် (၁၀) ပါးကို အသတ်စဉ်အလိုက် သခ်န်းစာများပေးသွားပါသည်။

သခ်န်းစာ တစ်ခုခြင်းတွင်လည်း ဝေါဟာရများကို ပေးသွားရာ၌ တစ်လုံးချင်းဝေါဟာရတွင် ၎င်း၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရတွင်၎င်း၊ စကားစုဝေါဟာရတွင်၎င်း၊ အက္ခရာဝလိအစီအစဉ်ဖြင့် စီထားခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ လေ့လာသူတစ်ဦးသည် စကားလုံးတစ်လုံး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလိုအံ့၊ ထိုစကားလုံးသည် မည်သည့်သခ်န်းစာတွင်ရှိသည်၊ တစ်လုံးချင်းဝေါဟာရလား နှစ်လုံးချင်းဝေါဟာရလား စကားစုလားကြည့်ပြီး အက္ခရာစဉ်အတိုင်းရှာရမည်။ ဥပမာ 'ကောန်' ဆိုသော စကားလုံးကိုရှာလိုအံ့၊ ဤစကား လုံးသည် 'န်' သတ်သခ်န်းစာတွင်ရှာပါ။ စကားတလုံးချင်းဖြစ်၍ တလုံးချင်းဝေါဟာရတွင် ရှိမည်။ 'က' အက္ခရာဖြစ်၍ အက္ခရာစဉ်အရအပေါ်နားတွင်ရှိမည်။ ထိုနည်းတူ 'ကောန်ဇာတ်' တွင် 'န်'သတ်နှင့် 'တ'သတ်နှစ်လုံးပါလာသည်ဖြစ်၍ 'န်'သတ်သည် အရင်လာပြီး 'တ'သတ်သည် နောက်မှလာသောကြောင့် 'တ'သတ်သခ်န်းစာတွင်ကြည့်ပါ။ အက္ခရာနှစ်လုံးဖြစ်၍ ဝေါဟာရနှစ်လုံးတွဲ 'က'အက္ခရာစဉ်တွင် ကြည့်ခြင်းဖြင့်တွေ့နိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့်သိရှိသော ဝေါဟာရသည်မည်သည့် သခ်န်းစာတွင်ရှိသည်။ ရိုးရိုးလား၊ ဗျည်းဆွဲလား၊ တစ်လုံးတည်းဝေါဟာရလား၊ နှစ်လုံးတွဲဝေါဟာရလား စကားစုလား စသည်တို့ကြည့်ပြီး ခြေရာခံလိုက်ခြင်းဖြင့် လွယ်ကူစွာရှာဖွေနိုင်သည်။

သခ်န်းစာတခုတက်တိုင်းတက်တိုင်း တွေ့ရသောဝေါဟာရများသည် အသစ်အဆန်း မဟုတ်ပါ။ ပြီးခဲ့သောဝေါဟာရများကိုသာ အခြေခံပြီးပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည်။ တတ်ပြီးသားကို

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခြေခံပြီး သခ်န်းစာအသစ်ကိုသင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေါဟာရအခက်အခဲတွေ့ပါက အထက်က ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ပြီးခဲ့သောအခန်းများကို ပြန်လှန်ကြည့်ရှုနိုင်သည်။ မာတိကာတွင် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်း၏စာမျက်နှာကိုကြည့်ပြီး လှန်ကြည့်ခြင်း အချိန်ကုန်လူပမ်းသက်သာစေပါသည်။

အဖြေပိုင်း

ဤစာအုပ်တွင် လေ့ကျင့်ခန်းများ ပေးထားပြီးနောက် မိမိ၏ ကြိုးပမ်းမှုသည် မည်မျှမှန်ကန်သည်ကို အဖြေက သက်သေပြနေသည်။ အဖြေနှင့်တိုက်ကြည့်ခြင်းဖြင့် မိမိသည် မည်မျှတတ်မြောက်သည်။ မည်မျှလိုနေသည်ကိုတွေ့ရမည်။ ဤတွင် တစ်ခုသတိပြုရန်မှာ မိမိသည် မွန်စာကို တတ်မြောက်လိုသောဆန္ဒဖြင့် သင်ကြားခြင်းဖြစ်ရာ လေ့ကျင့်ခန်းကို အဖြေမကြည့်ဘဲ ဖြေဖြစ်အောင် ဖြေစေချင်သည်။ ဖြေပြီးမှသာလျှင် အဖြေနှင့်ချိန်ကိုက်စေလိုသည်။ နောက်ဆုံးလေ့ကျင့်ခန်းသည် အဖြေများကိုဆက်ခြင်းဖြင့် စာပိုဒ်ဖြစ်သွားကြောင်းကို ဤအဖြေတွင် ပေးထားမည်ဖြစ်သည်။ ဤ အပိုဒ် (ဃ) လေ့ကျင့်ခန်းအဖြေတွင် နံပါတ်များဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်။

တောင်းပန်ချက်

ဤစာအုပ်သည် အခြေခံမွန်စကား မွန်စာသင်ကြားခြင်းဖြစ်၍ သင်ခန်းစာတစ်ခုပေးရာ၌ တတ်မြောက်ပြီးသော အခြေခံကိုမကျော်လွန်စေဘဲ ပြုစုထားရသောကြောင့် ပြုစုသူအဖို့ လွန်စွာမှ ခက်ခဲပြီး ပင်ပမ်းလှပါသည်။ ဤအခက်အခဲကို လေ့လာသူများ တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အစပိုင်းဝါကျပေးမှု စာပိုဒ်ပေးထားမှုတို့၌ မသင်ကြားရသေးသော စကားလုံးများကို ထည့်မသုံးနိုင်သောကြောင့် အစပိုင်းဝါကျများ စာပိုဒ်များတွင် အနည်းငယ်ထောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တဖြည်းဖြည်း နောက်ပိုင်းဝါကျဖွဲ့စည်းမှုတို့တွင် ချောမောပြေပြစ်သွားသည်ကို သတိပြုကြရပါလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ တတ်ပြီးသားကိုအခြေခံပြီး သင်ခန်းစာအသစ်ကို သင်ကြားရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ယှဉ်ဗျည်း သင်ခန်းစာတွင် အသတ်နှင့်ပတ်သက်သော သင်ခန်းစာကိုမတွေ့ရပါ။ ထိုနည်းတူ 'က' သတ်သင်ခန်းစာသင်ကြားနေစဉ် 'န'သတ်ဝေါဟာရများကိုမတွေ့ရပါ။ 'န'သတ်သခ်န်းစာတွင် 'အ'သတ်သခ်န်းစာဝေါဟာရများကိုမတွေ့ရပါ။ နောက်ဆုံး 'အ'သတ်သခ်န်းစာတွင် သင်ကြားပြီးသား သခ်န်းစာ၏ ဝေါဟာရအားလုံးကိုတွေ့ရမည်။ ဤသည်မှာ သင်ကြားမှုအားလုံး ပြီးမြောက်ခြင်းသဘောဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာအုပ်၏အရှေ့ပိုင်းဝါကျ ဖွဲ့စည်းမှုအနည်းငယ်ထောက်နေသည်ကိုငှင်း၊ အသံထွက်ပုံ ပုံသေကားချပ် မလိုက်ရဘဲ တခြားဝေါဟာရများနှင့် တွဲသောအခါ၌ငှင်း၊ ဝါကျကိုလိုက်၍ငှင်း၊ အသံထွက်ကို လိုက်လျော်ညီထွေစွာ ပေးထားသဖြင့် ပုံသေမမှတ်ယူကြောင်းကို ပန်ကြားလိုပါသည်။

□□□□□

www.monlibrary.com

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

အခန်း (၁)

✣ ✣ ✣

မွန်လူမျိုးနှင့်တကွ မည်သည့်လူမျိုးတွင်မဆို စကားကို ဦးစွာပြောဆိုကြပြီးနောက်မှ စာပေသည် လိုက်ပါပေါ် ပေါက်လာကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း စကားပြီးမှ စာလာခြင်းဖြစ်သည်။ စာသည်လည်း အက္ခရာစာလုံးများဖြင့် သီကုံးထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း တနည်းအားဖြင့် အက္ခရာစာလုံးများဖြင့် သီကုံးထားခြင်းကို စာဟုခေါ်သည်။

အက္ခရာ

အက္ခရာဟု ခေါ်ဆိုသည့် အဓိပ္ပါယ်မှာလည်း -

၁။ ပြောဆိုရေးသား၍ မကုန်ခမ်းနိုင်ခြင်း၊

၂။ ကြမ်းတမ်းခက်မာသော သဘောမရှိဘဲ နူးညံ့သိမ်မွေ့ပျော့ပြောင်းသည်ဖြစ်၍ အနက်ဒြပ်ရှိသမျှကို ရည်ညွှန်းဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော အရည်အချင်း ရှိခြင်းဖြစ်သည်။

သရများ

မွန်ဘာသာစကားကို လေ့လာရာ၌ မွန်အက္ခရာများဖြင့် သီကုံးထားသော မွန်စာသည် အခြားစာပေကဲ့သို့ပင် မွန်အက္ခရာများကို သရနှင့်ဗျည်းခွဲခြားထားပါသည်။ မွန်ဘာသာအားဖြင့် သရကို သၞ ဟုပင်ထွက်ပြီး ဗျည်းကို (ဗျော) ဟုအသံထွက်ပါသည်။ သရ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ အခြားအက္ခရာတစ်လုံး၏ အကူအညီမယူဘဲ အသံဖြစ်အောင် ရွတ်ဆို၍ရသောကြောင့် (သို့မဟုတ်) ကိုယ်ပိုင်အသံရှိသောကြောင့် သရ ဟုခေါ်၏။

မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင် သရ (၁၂) လုံးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
မြန်မာသရ	အ	အာ	ဣ	ဤ	ဥ	ဦ	ဧ	အဲ	ဩ	ဪ	အံ	အား
သင်္ကေတ	–	–ါ	–ိ	–ီ	–ု	–ူ	ေ–	–ဲ	ေ–ါ	ေ–ါ်	–ံ	–ါး

အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင်လည်း သရ (၁၂) လုံးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
မွန်သရ	အ	အာ	ဣ	ဣဳ	ဥ	ဦ	ဨ	အဲ	ဩ	ဪ	အံ	အး
အသံထွက်	အ့	အဲ	အိ	အီ	အု	အူ	အေ	အွာ	အို	အဲ(ဟ)	အော်(မ)	အဲ(ဟ)
သင်္ကေတ	–	–ါ	–ိ	–ီ	–ု	–ူ	ေ–	–ဲ	ေ–ါ	–်	–ံ	–း

ဤစာအုပ်တွင် မွန်အသံများကို မြန်မာအက္ခရာဖြင့် ရေးပြထားရသည်မှာ မွန်အသံနှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ရေးသားနိုင်စွမ်းမရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဘာသာစကားတစ်ခု၏အသံကို အခြားဘာသာစကားတစ်ခု၏ အက္ခရာစာလုံးဖြင့် ရေးသားနိုင်စွမ်းမရှိသည်မှာ သဘာဝကျသော အချက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် မွန်အသံထွက်များကို မြန်မာစာဖြင့် ဖော်ပြသည်မှာ အနီးစပ်ဆုံး မွန်အသံရအောင် ရေးထားခြင်းဖြစ်၍ အသံမှန်မှန်ကန်ကန်ရအောင် ထပ်ခါတလဲလဲ လေ့ကျင့်ရမည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ဖော်ပြပါမွန်သရ၏အသံကို မှန်ကန်အောင် အတန်တန် ယှဉ်တွဲလေ့ကျင့်ပါ။ အသံနှင့် သရစာလုံးလည်း မှတ်မိအောင်လေ့ကျင့်ပေးပါ။ သရအရေးအသားလည်း မှန်ကန်အောင် ရေးသားလေ့ကျင့်ပေးပါ။

လေ့ကျင့်မှု လွယ်ကူစေရန်အတွက် အောက်ပါမြန်မာနှင့် မွန်သရတို့၏ အရေးအသား ကွာခြားမှုတို့ကို ထပ်မံရှင်းပြပါမည်။

မွန်မြန်မာသရတို့၏ အရေးအသားကွာခြားချက်

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
မြန်မာသရ	အ	အာ	ဣ	ဤ	ဥ	ဦ	ဧ	အဲ	ဩ	ဪ	အံ	အား
မွန်သရ	အ	အာ	ဣိ	ဣီ	ဥ	ဥူ	ဨ	အဲ	ဩ	အ်	အံ	အး
တူ မတူ	✔	✔	✗	✗	✔	✗	✔	✔	✔	✗	✔	✔

မြန်မာသရများနှင့် မွန်သရများအရေးအသားကွာခြားချက်နှင့်ပတ်သက်၍ တူညီမှုတို့ကို ရှင်းပြရန်မလိုဘဲ **အရေးအသားမတူညီသော** အချက်များကို ရှင်းပြရန်သာလိုသည်။

www.monlibrary.com

၁။ မြန်မာ ဣ နှင့် မွန် **ဣ** သရတို့သည် အထက်ပါဇယားတွင် သရအရေးအသား၌ မတူညီကြသော်လည်း သုံးနှုန်းသောအခါ၌ (လုံးကြီးတင်) ကိုပင် အတူတူအသုံးပြုကြသည်။ အရေးအသားလည်းတူညီသည်။

၂။ မြန်မာ ဤ နှင့် မွန် **ဣဳ** သရတို့သည် အထက်ပါဇယားပြဆိုချက်၌လည်း မတူပါ။ သုံးနှုန်းရေး သားရာ၌လည်း မတူညီပါ။

မြန်မာတို့ ဤ သရသည် ရေးသားရာ၌ (လုံးကြီးတင်ဆံခပ်) (--ီ) ကိုသုံးသည်။ မွန် ဣဳ သရတွင်ကား (လုံးကြီးတင်ဆံခပ်) (--ီ) ကိုမသုံးပဲ မွန်တို့သုံးသည်မှာ (-ဳ)ပင်ဖြစ်သည်။ ဤအချက်သည် မြန်မာနှင့် လွန်စွာကွာခြားချက် တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ မွန်စာရှိ (လုံးကြီးတင်ဆံခပ်) (--ီ) သည် မသတ် (မ်) ကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ နောင်တွင် မွန်စာ၌ (လုံးကြီးတင်ဆံခပ်) (--ီ) ကိုတွေ့ပါက မ သတ်ဟုပင်မှတ်ပါလေ။

၃။ မြန်မာ ဦ နှင့် မွန် **ဥူ** သရတို့သည် အထက်ဇယားဖြင့် ပြဆိုရာ၌သော်လည်းကောင်း သုံးနှုန်းရေးသားရာလည်းကောင်း (နှစ်ချောင်းငင်) (-ူ) အတူတူပင်ဖြစ်သည်။

၄။ မြန်မာ ဪ နှင့် မွန် **အဴ** သရတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အရေးအသား လုံးဝမတူပါ။ မြန်မာတွင် ရေးချရှေ့ထိုး (ေ-ာ်) ကို ဆိုလိုသည်။ မွန်တွင် (-ဴ) ရှေ့ပစ်ကိုသာ သုံးသည်။ လုံးဝ အသွင်မတူပါ။ မြန်မာ ဪ ေ-ာ် သရကဲ့သို့ အရေးအသားမျိုးသည် မွန်တွင် က သတ် ကို ဆိုလိုပါသည်။ နောင်တွင် ေ-ာ် ဤကဲ့သို့တွေ့တိုင်း က သတ် (က်) သည်ဟုမှတ်ပါလေ။

၅။ မြန်မာ **အား** နှင့် မွန် **အး** သရတို့သည် လုံးဝအရေးအသားမတူပါ။ မွန်တွင် (း) ဝိသဇ္ဇနီမရှိပါ။ မွန်ရှိ (း) သည် ဟ သတ် (ဟ်) ကို ကိုယ်စားပြုပြီးရေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ပိုမို၍လွယ်ကူစွာ မှတ်မိစေရန် မြန်မာသရ သင်္ကေတနှင့် မွန်သရသင်္ကေတ **တို့၏** အရေးအသားကွာခြားမှုကို ထပ်မံယှဉ်ပြထားပါမည်။

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
မြန်မာသရသင်္ကေတ	-	-ါ	-ိ	-ီ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	ေ-ာ်	-ံ	-ါး
မွန်သရသင်္ကေတ	-	-ါ	-ိ	-ဳ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	-ဴ	-ံ	-း
	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗

www.monlibrary.com

ထို့ကြောင့် နောက်ဆုံးတွင် မြန်မာသရအရေးအသားနှင့် မွန်သရအရေးအသား သုံးနှုန်းရာ၌ မတူညီသည်မှာ ဇယား အမှတ် (၄၊ ၁၀၊ ၁၂) တို့ (၃) လုံးသာ ကွာခြားသည်။ ဤကွာခြားချက်ကို မှတ်မိစေရန်နှင့် မွန်သရများအရေးအသား မှတ်မိစေရန် အတန်တန်လေ့ကျင့်ပေးပါ။

မွန်သရအသံထွက်

မွန်သရအသံထွက်နှင့် မြန်မာသရအသံထွက်တို့ကို နှိုင်းယှဉ်သောအခါ မည်သည့်စကားလုံးများ အသံထွက်တူသည် မည်သည့်စကားလုံးများ အသံထွက်ကွာခြားသည်ကို ယှဉ်ကြည့်ခြင်းဖြင့် ပိုမို၍ မှတ်မိလွယ်ကူစေရန် အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
မြန်မာသရ	-	-ါ	-ိ	-ီ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	ေ-ာ်	-ံ	-ါး
မွန်သရ	-	-ါ	-ိ	-ဳ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	-ဵ	-ံ	-း
မွန်သရအသံထွက်	အဲ့	အဲ	အိ	အဳ	အု	အူ	အေ	အွာ	အို	အဲ(ယ)	အော်(မ)	အဲ(မ)
	✘	✘	✔	✔	✔	✔	✔	✘	✘	✘	✘	✘

အထက်ပါဇယားကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် ဇယား (၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၇) ထိသည် မွန်သရအသံနှင့် မြန်မာသရသံတို့ ဆင်တူနေသော်လည်း ဇယား (၁၊ ၂ နှင့် ၈ မှ ၁၂) ထိသည် မွန်သရအသံနှင့် မြန်မာသရသံတို့ မတူညီပါ။

ဇယား (၁) မြန်မာသရ (-) နှင့် မွန်သရ (-) တို့သည် အရေးတူသော်လည်း မြန်မာအသံထွက်က (အ) ထွက်ပြီး၊ မွန်အသံထွက်က (အဲ့) ထွက်ပါသည်။

ဇယား (၂) မြန်မာသရ (-ါ) နှင့် မွန်သရ (-ါ) တို့သည် အရေးတူသော်လည်း မြန်မာအသံထွက် (အာ) ထွက်ပြီး၊ မွန်အသံထွက် က (အဲ) အသံထွက်ပါသည်။

ဇယား (၈) မြန်မာ သရ (-ဲ) သည် မွန်သရနှင့် အရေးတူ၏။ မြန်မာတွင် (အဲ) အသံထွက်သော်လည်း မွန်တွင် (အွား) အသံထွက်ပါသည်။

ဇယား (၉) မြန်မာသရ (ေ-ါ) သည် မွန်သရနှင့် အရေးအသားတူသည်။ မြန်မာ (ေ-ါ) သရ သည် (အော) အသံထွက်သော်လည်း မွန်တွင် အောင် (အို) အသံထွက်ပါသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ဇယား (၁၀) မြန်မာသရ (ေ-ၢ) သည် မွန်သရနှင့် အရေးအသားလုံးဝမတူပါ။ မွန်တွင် (-ဲ) ဟုရေးပါသည်။ မြန်မာတွင် (အော်) အသံထွက်သော်လည်း မွန်တွင် အောင်း (အဲယ်) အသံထွက်ပါသည်။

ဇယား (၁၁) မြန်မာသရ (-ံ) သည် မွန်သရနှင့် အရေးတူပါသည်။ သို့သော် မြန်မာတွင် (-ံ) သရသည် (အံ) အသံထွက်ပါသည်။ သို့သော် မွန် (-ံ) သည် အော် (မ) အသံထွက်ပါသည်။

ဇယား (၁၂) မြန်မာသရ (--ါး) နှင့် မွန်သရ (--း) သည် အရေးအသားမတူသကဲ့သို့ အသံလည်းမတူပါ။ မြန်မာ (--ါး) သည် (အား) အသံထွက်သော်လည်း မွန်သရ -း သည် အဲ(ဟ) အသံထွက်ပါသည်။

၎င်းတို့၏ ခြားနားချက်ကို သေချာစွာမှတ်ထားပြီး၊ သရ၏ အရေးအသားနှင့် အသံတို့ကို မှန်ကန်အောင် အတန်တန်လေ့ကျင့်ကြပါ။

လေ့ကျင့်ခန်း

(က) အောက်ပါတို့ကိုမှန်လျှင် (✔)၊ မှားလျှင် (✘) ခြစ်ပေးပါ။

၁။ အက္ခရာ၏ အခိပ္ပါယ်မှာ ပြောဆိုရေးသား ကူနိခမ်းနိုင်ခြင်း။ ( )

၂။ အက္ခရာ၏ အခိပ္ပါယ်မှာ ကြမ်းတမ်းသော သဘောရှိခြင်း။ ( )

၃။ အက္ခရာ၏ အခိပ္ပါယ်မှာ နူးညံ့သိမ်မွေ့သော သဘောရှိခြင်း။ ( )

၄။ အနက်ဒြပ်ရှိသမျှကို ပြည့်စုံစွာ မဖော်ညွှန်းနိုင်ခြင်း။ ( )

၅။ သရ၏ အခိပ္ပါယ်မှာ ကိုယ်ပိုင်အသံရှိခြင်း။ ( )

၆။ သရသည် အခြားအက္ခရာစာလုံး၏ အကူအညီရှိမှ အသံထွက်ခြင်း။ ( )

၇။ မွန်သရသည် (၁၂) လုံးရှိသည်။ ( )

(ခ) မွန်သရ အရေးလေ့ကျင့်နိုင်ရန် အောက်ပါကွက်လပ်ကို မှန်အောင်ဖြည့်ပါ။

၁။ -- --ၢ -ိ ( )။ (-ီ -ု)

၂။ -ၞ --ျ ေ-- ( )။ (-ဲ -ၚ)

၃။ ေ-ၢ ( ) -ံ ( )။ (-ဲ -ၚ --ါး --း)

အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

(၈) မွန်သရ အသံထွက်မှန်ကန်ရန်အတွက် အောက်ပါတို့ကို လိုအပ်သောနေရာ၌ မှန်အောင်ဖြည့်စွက်ပါ။

၁။

၁	၂	၃	၄
--	--ါ	-ိ-	-ီ-
အဲ့		အိ	အီ

(အဲ၊ အဲ့)

၂။

၅	၆	၇	၈
--ု	--ူ	ေ--	--ဲ
အု	အူ	အေ	

(အဲ၊ အွာ)

၃။

၉	၁၀	၁၁	၁၂
ေ--ါ	--ဲ	--ံ	--း

အို၊ အော်(မ) အဲ (ဟ)။ အော် (မ)

၄။

၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
--	--ါ	-ိ-	-ီ-	--ု	--ူ	ေ--	--ဲ	ေ--ါ	--ဲ	--ံ	--း

အဲ၊ အိ၊ အဲ့၊ အယ်(ယ)၊ အဲဟ၊ အွာ၊ အို၊ အော်(မ)၊ အူ၊ အု၊ အီ၊ အေ။

www.monlibrary.com

အခန်း (၂)

❖ ❖ ❖

ဗျည်း၊ ဗျဉ်၊ ဗျော (န)

အထက်သင်ခန်းစာတွင် သရအကြောင်းကို ရှင်းပြခဲ့ပြီးနောက် သရနှင့် ယှဉ်လျက်ရှိသော ဗျည်းအကြောင်းကို ဆက်လက်လေ့လာရပါမည်။ ဗျည်း၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ သရနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သည်။ သရသည် ကိုယ်ပိုင်အသံရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဗျည်းတွင် ကိုယ်ပိုင်အသံမရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပါးစပ်၌ တစ်ခုခုနှင့် ထိခိုက်မိမှ အသံဖြစ်ရသော အက္ခရာဟု ဆိုသည်။

မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင် အ အပါအဝင် က မှ အ အထိ (၃၃) လုံးသည် ဗျည်းများဖြစ်သည်။ ဤတွင် တစ်ခုမေးစရာရှိသည်မှာ (က၊ ခ၊ ဂ မှ အ) အထိသည် သူတို့၏ အက္ခရာစကားလုံး အသံနှင့် အတူရှိကြပါသည်။ ဗျည်းဆိုလျှင် ကိုယ်ပိုင်အသံမရှိဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားရာမှ ဤ က မှ အ အထိ ဗျည်း (၃၃) လုံးသည် အဘယ့်ကြောင့် အသံထွက်ရပါသနည်းဟု မေးစရာရှိပါသည်။ ဤအမေးကို ရှင်းပြရမည်မှာ ဤ က မှ အ အထိ ဗျည်း (၃၃) လုံးတွင် ဗျည်းတစ်လုံးစီတွင် အ သရပါဝင်နေသောကြောင့် ဗျည်းတိုင်းသည် အသံထွက်နေရခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဗျည်းတိုင်းနှင့် ယှဉ်တွဲထားသောသရကို မြှုပ်ထားသဖြင့် မမြင်ရသောကြောင့်ဟုသာ ရှင်းရပါမည်။

ဤနေရာတွင် ဥပမာတစ်ခုကို ပြရမည်ဆိုလျှင် အတန်းငယ်ငယ်မှုလတန်းအရွယ်၌ အပိုင်းဂဏန်းကို သင်ကြားကြသောအခါ၊ ကိန်းပြည့်၏အောက်ပိုင်းတွင် အမြဲတမ်း အပိုင်းဂဏန်း (၁) ထားသည့် သဘောဖြစ်သည်။ ထိုအောက်ခြေအပိုင်းဂဏန်း (၁) ကိုမမြင်သောကြောင့် ကိန်းပြည့်အနေနှင့် မြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် က မှ အ အထိ (၃၃) လုံးသော ဗျည်းတို့သည် အ သရ နှင့်တွဲထားပြီးသားဖြစ်သော ကိန်းပြည့်ကဲ့သို့ ဗျည်းများဟု ဆိုပါသည်။

မွန်ဘာသာသင်ပုန်းကြီးတွင် အ အပါအဝင် ဗျည်း (၃၅) လုံးပါရှိသည်။ မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင် ဗျည်း (၃၃) လုံးရှိသည်။ မွန်ဗျည်းသည် မြန်မာဗျည်းထက် (၂) လုံးပိုပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဓ နှင့် ၜ တို့ ဖြစ်သည်။ ကျန် (၃၃) လုံးတို့မှာ အရေးအသားတူညီသည်။ အရေးအသား တူညီသည်ဟုဆိုစေကာမူ မြန်မာတို့၏ ဈ သည် မွန်တို့အဖို့ ၛ ဟုရေးပါသည်။ **မြန်**မာတွင် 'င' ကို ဤသို့ရေးသော်လည်း မွန်ဗျည်းတွင် င ကို 'ၚ' ဟု 'င' ၏ အောက်တွင် **'ရ'** အငယ်စား ထည့်ရသည်။ ပိုမို၍ လွယ်ကူစွာ မြင်သာစေရန် မြန်မာသင်ပုန်းကြီးဗျည်းနှင့် **မွန်သင်**ပုန်းကြီးဗျည်းတို့၏ အရေးအသားကို ယှဉ်ပြထားသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန် မြန်မာ ဗျည်းယှဉ်ပြဇယား

မြန်မာ	က	ခ	ဂ	ဃ	င
မွန်	က	ခ	ဂ	ဃ	ၚ
မြန်မာ	စ	ဆ	ဇ	ဈ	ည
မွန်	စ	ဆ	ဇ	ၛ	ည
မြန်မာ	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
မွန်	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
မြန်မာ	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
မွန်	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
မြန်မာ	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
မွန်	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
မြန်မာ	ယ	ရ	လ	ဝ	သ
မွန်	ယ	ရ	လ	ဝ	သ
မြန်မာ	ဟ	ဠ		အ	
မွန်	ဟ	ဠ	ၜ	အ	ၝ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်ဗျည်း (၃၅) လုံးတွင် ၚ နှင့် ၛ (၂) လုံးသည် မြန်မာဗျည်း င နှင့် ဈ အရေးအသားမတူပါ။ ထို့ပြင်ပိုလာသော ၜ နှင့် ၝ သည်လည်း အရေးအသားမတူပါ။ မြန်မာဗျည်းတို့ ဈ သည် မွန် ၛ ဟု ရေးပါသည်။ မြန်မာ င သည် မွန် ၚ ရေးသည်။ မွန် ၜ သည် ဝလုံးအတွင်း၌ ဝလုံးအသေးလေးထပ်သည့်သဘော (ၜ) ပင်ဖြစ်သည်။ သုည နှစ်ထပ်ပင်ဖြစ်သည်။ အရွယ်ကွာခြားလွန်းသဖြင့် အစက်ချသည်ဟုထင်ရသည်။

ထို့ပြင် ၝ မှာလည်း ရိုးရိုး မြန်မာစာရှိ မှ ကဲ့သို့မဟုတ်ပါ။ မွန်အဆွဲသည် ဟထိုး (ှ) မဟုတ်ပါ။ အဆွဲသည် အပေါ်ပိုင်းအတွင်းဘက်ကွေးနေခြင်းဖြစ်ရမည်။ (ၝ)။

မွန်ဗျည်း (၃၅) လုံး

က	ခ	ဂ	ဃ	ၚ
စ	ဆ	ဇ	ၛ	ည
ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
ယ	ရ	လ	ဝ	သ
ဟ	ဠ	ၜ	အ	ၝ

မြန်မာဗျည်းအသံထွက်နှင့် မွန်ဗျည်းအသံထွက်ပုံ

မြန်မာဗျည်းအသံထွက်ပုံ

မြန်မာဗျည်း (၃၃) လုံးတို့အသံထွက်ရာ၌ သင်ပုန်းကြီးကို စတင်သင်ကြားသော သူငယ်တန်း ကျောင်းသားတို့၏ ဗျည်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသံထွက်ပုံကို ဦးစွာ ရှင်းပြရမည်။ သူငယ်တန်း မြန်မာသင်ပုန်းကြီးသင်ရာ၌ မြန်မာဗျည်းတို့၏ အက္ခရာတစ်လုံးစီ၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလိုက်၍ အသံ

www.monlibrary.com

ထွက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ က - ကကြီး၊ ခ - ခခွေး၊ ဂ - ဂငယ် ဟုအသံထွက်ပါသည်။ ဤအသံထွက်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် အက္ခရာဗျည်း၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလိုက်၍ အသံထွက်နေသောကြောင့် အသံတူသော မြန်မာဗျည်းတို့သည် များစွာရှိပါသည်။

၎င်းတို့မှာ ဂ = ဃ၊ ဇ = ဈ၊ ဍ = တ၊ ဌ = ထ၊ ဍ = ပ၊ ဒ = ဓ၊ ဏ = န၊ ဗ = ဘ၊ ယ = ရ၊ လ = ဠ တို့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာဗျည်း (၃၃) လုံးရှိသည့်အနက် အသံတူဗျည်း (၂၀) လုံး (၁၀) စုံရှိနေသဖြင့် အသံမတူသည်မှာ (၁၃) လုံးသာကျန်တော့သည်။ ထို့ကြောင့်လည်း မြန်မာစာတွင် အသံတူဗျည်းများကို ရေးသားရာ၌ အသုံးနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရသည်။

မွန်ဗျည်းအသံထွက်ပုံ

မွန်ဗျည်းများကို လေ့လာသောအခါ အထက်ပါ မြန်မာဗျည်းကဲ့သို့ သင်ပုန်းကြီးကို ရှေးဦးစွာ သင်ကြားရာ၌ ဗျည်းအက္ခရာတလုံးချင်း၏ ပုံသဏ္ဌာန်ကိုလိုက်၍ အသံမထွက်ရပါ။ အက္ခရာတစ်လုံးအတွက် အသံတစ်ခုသာထွက်ရပါမည်။ ဥပမာ က - က သာအသံထွက်ရမည်။ ခ = ခ သာအသံထွက်ရမည်။ မြန်မာကဲ့သို့ ကကြီး၊ ခခွေး ဟုအသံမထွက်ရပါ။ ထို့ကြောင့်လည်း မွန်ဗျည်းများတွင် အသံတူဗျည်းသည် ရှားပါးလှသည်။ ၞ = တ၊ ၟ = ထ သာ အသံတူဗျည်းရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မွန်ဗျည်းများသည် အသံတူဗျည်းနည်းသဖြင့် ဗျည်းတစ်လုံးအသံတစ်မျိုးထွက်သောကြောင့် မွန်စာ၌ ဗျည်းစုံကို အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဤအချက်သည် မြန်မာသင်ပုန်းကြီးနှင့် ကြီးစွာကွာခြားချက်တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် မွန်ဗျည်းများကို ရှေးဦးသင်စ ရွတ်ဆိုရာ၌ ဗျည်းအက္ခရာစာလုံး၏ သဏ္ဌာန်ကိုလိုက်၍ မဆိုရဘဲ ကိုယ်ပိုင်အသံစုံရှိသောကြောင့် ဟုဆိုရမည်။ ပိုမို၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေရန်အတွက် အောက်တွင် မြန်မာနှင့်မွန်ဗျည်းတို့၏ အသံထွက်ကို ယှဉ်၍ပြဆိုထားပါသည်။

မြန်မာဗျည်းအသံထွက်နှင့် မွန်ဗျည်းအသံထွက်နှိုင်းယှဉ်ချက်

စဉ်	မြန်မာဗျည်း	အသံထွက်	မွန်ဗျည်း	အသံထွက်
၁။	က	က ကြီး	က	က
၂။	ခ	ခ ခွေး	ခ	ခ
၃။	ဂ	ဂ ငယ်	ဂ	ဂွ
၄။	ဃ	ဂ ကြီး	ဃ	ဃွ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၅။	င	င	ၚ	ငဲ့
၆။	စ	စ လုံး	စ	ကျ
၇။	ဆ	ဆ လိမ်	ဆ	ချ
၈။	ဇ	ဇ ကွဲ	ဇ	ဂျဲ့
၉။	ဈ	ဇ မျှင်ဆွဲ	ၛ	ချဲ့
၁၀။	ည	ည	ည	ညဲ့
၁၁။	ဋ	တ တလင်းချိတ်	ဋ	ဋ
၁၂။	ဌ	ထ ဝမ်းဘဲ	ဌ	ဌ
၁၃။	ဍ	ဍ ရင်ကောက်	ဍ	တ္
၁၄။	ဎ	ဍ ရင်မှတ်	ဎ	ထဲ့
၁၅။	ဏ	န ကြီး	ဏ	ဏ
၁၆။	တ	တ ဝမ်းပူ	တ	တ
၁၇။	ထ	ထ ဆင်ထူး	ထ	ထ
၁၈။	ဒ	ဒ ဒွေး	ဒ	ဒဲ့
၁၉။	ဓ	ဒ အောက်ချိုင့်	ဓ	ထဲ့
၂၀။	န	န ငယ်	န	နဲ့
၂၁။	ပ	ပ စောင့်	ပ	ပ
၂၂။	ဖ	ဖ ထုပ်	ဖ	ဖဲ့
၂၃။	ဗ	ဗ ထက်ချိုင့်	ဗ	ဗဲ့
၂၄။	ဘ	ဗ ခုန်း	ဘ	ဖဲ့
၂၅။	မ	မ	မ	မဲ့
၂၆။	ယ	ယ ပက်လက်	ယ	ယဲ့
၂၇။	ရ	ရ ကောက်	ရ	ရဲ့
၂၈။	လ	လ	လ	လဲ့
၂၉။	ဝ	ဝ	ဝ	ဝဲ့

www.monlibrary.com

၃၀။	သ	သ	သ	စ
၃၁။	ဟ	ဟ	ဟ	ဟ
၃၂။	ဠ	လ ကြီး	ဠ	ဠ
၃၃။	အ	အ	ၜ	ပ
၃၄။			အ	အ
၃၅။			ၝ	ဗဲ့

မွန်သင်ပုန်းကြီး ဗျည်းနှင့်အသံထွက်

ဗျည်း	က	ခ	ဂ	ဃ	င
အသံထွက်	က	ခ	ဂဲ့	ခဲ့	ငဲ့
ဗျည်း	စ	ဆ	ဇ	ၛ	ည
အသံထွက်	ကျ	ချ	ဂျဲ့	ချဲ့	ညဲ့
ဗျည်း	ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
အသံထွက်	ဋ	ဌ	တဲ့	ထဲ့	ဏ
ဗျည်း	တ	ထ	ဒ	ဓ	န
အသံထွက်	တ	ထ	ဒ	ဓ	နဲ့
ဗျည်း	ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
အသံထွက်	ပ	ဖ	ဗဲ့	ဖဲ့	မဲ့
ဗျည်း	ယ	ရ	လ	ဝ	သ
အသံထွက်	ယဲ့	ရဲ့	လဲ့	ဝဲ့	စ
ဗျည်း	ဟ	ဠ	ၜ	အ	ၝ
အသံထွက်	ဟ	ဠ	ပ	အ	ဗဲ့

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်ဗျည်းများ၏ အသံထွက်နှင့်ပတ်သက်၍ အနည်းငယ်ထပ်မံရှင်းပြရန် လိုပါသေးသည်။

ဃ - အသံသည် ခ နှင့် ဂ အကြားတွင်ရှင်း
ဈ - အသံသည် ဇ နှင့် ဈ အကြားတွင်ရှင်း
ဎ - အသံသည် ထ နှင့် ဎ အကြားတွင်ရှင်း
ဓ - အသံသည် ထ နှင့် ဓ အကြားတွင်ရှင်း
ဘ - အသံသည် ဖ နှင့် ဘ အကြားတွင်ရှင်း အသီးသီးရှိကြသည်။

ဍ - ဍ အသံကိုရွတ်ဆိုရာ၌လျှာကို အတွင်းဘက်သွားဖုံးတွင်အသာထိပြီး ဋ ဟု ရွတ်ဆိုလျှင် ဍ အသံရမည်။

ရ - အသံကိုလျှာလိပ်ပြီး ရဲ့ ဟုရွတ်ဆိုရမည်။

ဓ - အသံကိုရအောင် အထက်နှုတ်ခမ်းနှင့် အောက်နှုတ်ခမ်းကို ပ စေါက်အက္ခရာ ရွတ်ဆို သကဲ့သို့ အသံမပြင်းစေဘဲ အနည်းငယ်အောက်နှုတ်ခမ်းဖျားကို နောက်သို့မသိမသာ တွန့်ဆုတ်ပြီး ပ ဟုရွတ်ဆိုရမည်။

မ္ဗ - အသံကို ဓ အက္ခရာရွတ်ဆိုသကဲ့သို့ နှုတ်ခမ်းအနေအထား ထားပြီး ဗဲ့ ဟုရွတ်ဆို ရမည်။

အသံပေါ့ဗျည်း အသံလေးဗျည်း

မွန်ဗျည်းများသည် သရနှင့်တွဲ၍ အသံထွက်ဆိုရသည်ဟု ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤတွင် မွန်ဗျည်း (၃၅) လုံးတွင် အသံလေးဗျည်း အသံပေါ့ဗျည်းဟု ခွဲခြားထားပြန်သည်။ အသံပေါ့ ဗျည်းများကို ပဌမဗျည်းစုဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ အသံပေါ့ဗျည်း ပဌမဗျည်းအုပ်စု တွင် (၁၇) လုံးရှိပြီး၊ အသံလေးဗျည်း ဒုတိယဗျည်းအုပ်စုတွင် (၁၈) လုံးပါဝင်သည်။ အသံပေါ့ဗျည်း၊ အသံလေးဗျည်းဆိုသည်မှာ အသံ၏ထွက်ပေါ်လာရာကို အလေးအပေါ့ခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်။ အနည်းငယ်အားစိုက်ပြီး ပြင်းပြင်းရွတ်ဆိုရခြင်းကို အသံလေးဗျည်းဖြစ်သည်။ ပေါ့ပေါ့ပါးပါးပင် ရွတ်ဆိုရခြင်းကို အသံပေါ့ဗျည်းဟုဆိုသည်။ ပိုမို၍ ရှင်းလင်းစေရန် အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် အသံလေး ဗျည်းတို့၏ ဇယားကို အောက်တွင် ခွဲခြားကြည့်နိုင်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အသံပေါ့ဗျည်း (၁၇) လုံး

က	ခ	-	-	-
စ	ဆ	-	-	-
ဋ	ဌ	ဍ	-	ဏ
တ	ထ	-	-	-
ပ	ဖ	-	-	-
-	-	-	-	သ
ဟ	ဠ	ၜ	အ	-

အသံလေးဗျည်း (၁၈) လုံး

-	-	ဂ	ဃ	ၚ
-	-	ဇ	ၛ	ည
-	-	-	ဎ	-
-	-	ဒ	ဓ	န
-	-	ဗ	ဘ	မ
ယ	ရ	လ	ဝ	-
-	-	-	-	ၝ

အသံလေးဗျည်းများကို စာလုံးအနက်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသံပေါ့ဗျည်းများကို စာလုံးအပါးဖြင့်လည်းကောင်း ထပ်မံဖော်ပြပါမည်။

က	ခ	ဂ	ဃ	ၚ
စ	ဆ	ဇ	ၛ	ည
ဋ	ဌ	ဍ	ဎ	ဏ
တ	ထ	ဒ	ဓ	န
ပ	ဖ	ဗ	ဘ	မ
ယ	ရ	လ	ဝ	သ
ဟ	ဠ	ၜ	အ	ၝ

အချို့ဗျည်းများသည် သုံးနှုန်းသော စကားလုံးပေါ်တွင် မူတည်၍ အသံပြောင်းလဲသည်လည်းရှိသည်။ ဥပမာ -

'စ' သည် သာမာန်အားဖြင့် ကျ ဟုအသံထွက်သော်လည်း စားသည်ဟူသော အသုံးအနှုန်းကို သုံးသောအခါ တျင့် (အ) ဟုအသံထွက်သည်။ ထိုနည်းတူ 'ရ' ကိုအဆုံးသတ်သော စကားလုံးတွင် သုံးသောအခါ ရဲ့ အသံမထွက်ပဲ ရ သို့ပင် ပြောင်း၏။

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
က	က	ငါး
ခ	ခ	ခစားသည်။
စ	ကျှင့် (အ)၊ ကျ	စားသည်၊ စတင်သည်။
ဆ	ချ	(ဤ) မျှသာ
နှ	နဲ့	တောင်း၊ ပလုံး
ပ	ပ	ပြုလုပ်သည်
ဘ	ဖဲ့	ခြောက်လှန့်သည်
မ	မဲ့	အဖ၊ မျိုးရိုး

သင်ခန်းစာ (၂)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကဝ	ကဝ	လင်းနို့
ခစ	ခကျှင့်	ခစားသည်
ခဏ	ခဏ	ခေတ္တ၊ ခဏ
ဂတ	ဂွဲ့တ	ရှေ့မှောက်
ဂဝ	ဂွဲ့ဝွဲ့	ရှက်သည်
ဒဗ	ဒွဲ့ဗွဲ့	တွေ့ဆုံသည်
ဇလ	ဇလွဲ့	ဆူး
တလ	တလ	အရှင်သခင်
ထဝ	ထဝ	မသည်
ဒည	ဒွဲ့ညွဲ့	နှောက်နှေးသည်
နှက	နဲ့က	ငါးတောင်း
ဗက	ဗွဲ့က	ပေါက်ပေါက်
ဗဒ	ဗွဲ့ဒွဲ့	မှိုထားသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ဗတ	ဗဲ့တ	အမြီး
ဘဝ	ဖဲ့ဝဲ့	ဘဝ
ပသ	ပစ	နံဆော်သည်
မသ	မဲ့စ	ဆွေမျိုး
လဇ	လဲ့ဂျဲ့	နှောက်နှေးသည်

သင်ခန်းစာ (၃)

ခစမ	ခကျင့်မဲ့	ဖခင်ကိုခစားသည်
ဂတန	ဂဲ့တနဲ့	တောင်းအရှေ့
စဗက	ကျင့်ဗဲ့က	ပေါက်ပေါက်စားသည်
ပဌမ	ပဌမ	ပဌမ
ဗတက	ဗဲ့တက	ငါးအမြီး
ဘပဍ	ဗဲ့ပလ	ခြောက်လှန့်သည်
ဘဝက	ဗဲ့ဝဲ့က	ငါးဘဝ

သင်ခန်းစာ (၄)

ကစဗက	ကကျင့်ဗဲ့က	ငါးပေါက်ပေါက်စားသည်
ခစမသ	ခကျင့်မဲ့စ	ဆွေမျိုးကိုခစားသည်
ဒဗမသ	ဒဲ့ဗဲ့မဲ့စ	ဆွေမျိုးကိုတွေ့သည်
ထဓနက	ထပနဲ့က	ငါးတောင်းကိုမသည်
ဘဝဂတ	ဖဲ့ဝဲ့ဂဲ့တ	ရှေးဘဝ

လေ့ကျင့်ခန်း

က။ အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင် (✔)၊ မှားလျှင် (✘) ခြစ်ပေးပါ။

၁။ ဗျည်း၏ အစိပ်ပိုင်းမှာ ကိုယ်ပိုင်အသံရှိသည်။ ( )

၂။ မွန်ဗျည်း စုစုပေါင်းမှာ (၃၃) လုံး သာရှိသည်။ ( )

၃။ ဗျည်းတိုင်းတွင် (အ) သရပါဝင်ကြသည်။ ( )

၄။ မြန်မာဗျည်း င ကဲ့သို့ မွန်ဗျည်းကိုလည်း ရေးရသည်။ ( )

၅။ မြန်မာဗျည်း ဈ ကဲ့သို့ မွန်ဗျည်းကိုလည်း ရေးရသည်။ ( )

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ခ။ အောက်ပါမွန်ဗျည်းတို့ကို ကွက်လပ်တွင် မှန်အောင် ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ က ခ ဂ ဃ --- (င၊ ၚ)

၂။ စ ဆ ဇ --- ည (ဈ၊ ၛ)

၃။ ဟ ဠ --- အ --- (ဝ၊ ၝ၊ မှ၊ ၜ)

ဂ။ အောက်ပါကွက်လပ်တွင် မွန်ဗျည်းအသံမှန်အောင် ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ က ခ ဂ ဃ ၚ (ဂဲ့၊ ငဲ့၊ ကါ၊ ခဲ့၊ ခ)

--- --- --- --- ---

၂။ စ ဆ ဇ ၛ ည (ချဲ့၊ ကျ၊ ဂျဲ့၊ ညဲ့၊ ချ)

--- --- --- --- ---

၃။ ဋ ဌ ဍ ဎ ဏ (ထဲ့၊ ဌ၊ တဲ့၊ ဏ၊ ဋ)

--- --- --- --- ---

၄။ တ ထ ဒ ဓ န (ဒဲ့၊ ထ၊ ထဲ့၊ နဲ့၊ တ)

--- --- --- --- ---

၅။ ပ ဖ ဗ ဘ မ (ဖ၊ ပဲ့၊ ပ၊ ဖဲ့၊ မဲ့)

--- --- --- --- ---

၆။ ယ ရ လ ဝ သ (လဲ့၊ ယ၊ ဝဲ့၊ စ၊ ရ)

--- --- --- --- ---

၇။ ဟ ဠ ၜ အ ၝ (အ၊ ပ၊ ပဲ့၊ ဠ၊ ဟ)

--- --- --- --- ---

ဃ။ အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင် (✔)၊ မှားလျှင် (✘) ခြစ်ပေးပါ။

၁။ ၚ ဗျည်းသည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၂။ က နှင့် ခ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၃။ ၛ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၄။ ဂ ဃ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

www.monlibrary.com

၅။ စ ဆ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၆။ ည ပ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၇။ ဋ ဍ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၈။ ဒ ဓ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၉။ ဎ ဏ တ ထ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၁၀။ တ ထ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၁၁။ ဒ ဓ န သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၁၂။ ပ ဖ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၁၃။ ဗ ဘ မ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၁၄။ ယ ရ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၁၅။ သ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၁၆။ လ ဝ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၁၇။ ဟ ဠ သည် အသံပေါ့ဗျည်း ( )

၁၈။ ၜ အ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

၁၉။ ၝ သည် အသံလေးဗျည်း ( )

င။ အောက်ပါဝါကျရှိ မွန်စကားလုံးများကို ဆီလျော်အောင် ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ ခ --- မ သ

၂။ ဒ ဗ --- သ

၃။ ဘ ဝ --- တ

၄။ ထ --- န ---

၅။ --- စ ဗ ---

□□□□□

www.monlibrary.com

အခန်း (၃)

❖ ❖ ❖

ဗျဉ်ပဝင်ကို့သ္ဓိ
သရနှင့်ဗျည်းတွဲဖက်ခြင်း

အထက်ပါ သင်ခန်းစာများတွင် သရအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဗျည်းအကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ အတော်အတန် တင်ပြထားပြီးဖြစ်၍ အတန်တန် လေ့ကျင့်ထားခြင်းဖြင့် နားလည်ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုဆက်၍ ဗျည်းနှင့် သရတို့ကို တွဲဖက်၍ ပေါင်းပြရန်အတွက် သင်ခန်းစာအသစ်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ်အားဖြင့် ဗျည်းတို့သည် သရအက္ခရာနှင့် ယှဉ်၍ မပြနိုင်ဘဲ သရသင်္ကေတတို့ဖြင့်သာ ဖော်ပြရပါမည်။

ဤသင်ခန်းစာတွင်လည်း မြန်မာဗျည်းသရယှဉ်တွဲမှုကို ဦးစွာရှင်းပြပြီး ၎င်းနှင့်ယှဉ်၍ မွန်ဗျည်းသရ တွဲဖက်မှုအကြောင်းကို ပြဆိုထားခြင်းဖြင့် ပိုမို၍ လွယ်ကူမည်ဟု ယူဆရပါသည်။

မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ဗျည်းသရယှဉ်ပြမှုကို အောက်ပါဇယားတွင် ကြည့်နိုင်သည်။

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
သင်္ကေတ	-	-ါ	-ိ	-ီ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	ေ-ါ်	-ံ	-ါး
ကဗျည်း	က	ကာ	ကိ	ကီ	ကု	ကူ	ကေ	ကဲ	ကော	ကော်	ကံ	ကါး
ခဗျည်း	ခ	ခါ	ခိ	ခီ	ခု	ခူ	ခေ	ခဲ	ခေါ	ခေါ်	ခံ	ခါး
စဗျည်း	စ	စာ	စိ	စီ	စု	စူ	စေ	စဲ	စေါ	စေါ်	စံ	စါး

အထက်မြန်မာသင်ပုန်းကြီး ဗျည်းသရယှဉ်တွဲမှုကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် အောက်တွင် မွန်ဗျည်းသရယှဉ်နည်းများကို လွယ်ကူစွာလေ့လာနိုင်သည်။ ဤသို့ မလေ့လာမီ ကြိုတင်၍ သိရှိထားရန်မှာ မွန်သရတို့၏ အသံထွက်များကို ပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာတွင် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာ မှတ်မိကြမည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤတွင် မွန်ဗျည်းနှင့် မွန်သရတို့၏ ယှဉ်တွဲသော အခါ ပိုမို၍ လွယ်ကူသွားမည်။ ဤနေရာတွင် ထပ်မံရှင်းပြရမည်မှာ အထက်ပါသင်ခန်းစာ (၁) တွင် ဖော်ပြထားသော သရသံသည် အသံလေးဗျည်းအတွက် သရသံများဖြစ်သည်။ ပို၍ မှတ်မိစေရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် ပြန်ပြထားပါသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
သင်္ကေတ	-	ါ	ိ	ဳ	ု	ူ	ေ	ဲ	ော	ဴ	ံ	း
အသံလေး	အဲ့	အဲ	အိ	အဳ	အု	အူ	အေ	အွာ	အို	အဲ	အော်	အဲ့
										(ယ)	(မ)	(ဟ)

အထက်ပါ သရသံဇယားသည် ယခင်က ပြဆိုထားပြီးသားဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင် တချက်မှတ်ထားရန်မှာ ဤသရသံများသည် အသံလေးဗျည်းနှင့် ပေါင်းသောအခါ ထွက်ဆိုရမည့်အသံဖြစ်သည်ဟု မှတ်ဆိုထားရမည်။

ထို့ကြောင့် အောက်ပါဇယားကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် သရသံနှင့် အသံလေးဗျည်းတို့၏ ပေါင်းစပ်မှုကို လေ့လာနိုင်သည်။

သရနှင့် အသံလေးဗျည်း ယှဉ်တွဲမှု

သင်္ကေတ	-	ါ	ိ	ဳ	ု	ူ	ေ	ဲ	ော	ဴ	ံ	း
အသံထွက်	အဲ့	အဲ	အိ	အဳ	အု	အူ	အေ	အွာ	အို	အဲ	အော်	အဲ
										(ယ)	(မ)	(ဟ)
ဂဗျည်း	ဂ	ဂါ	ဂိ	ဂဳ	ဂု	ဂူ	ဂေ	ဂဲ	ဂေါ	ဂဴ	ဂံ	ဂး
အသံထွက်	ဂဲ့	ဂါ	ဂိ	ဂဳ	ဂု	ဂူ	ဂေ	ဂွါ	ဂို	ဂဲ	ဂေါ်	ဂဲ
										(ယ)	(မ)	(ဟ)
ၚဗျည်း	ၚ	ၚါ	ၚိ	ၚဳ	ၚု	ၚူ	ၚေ	ၚဲ	ၚေါ	ၚဴ	ၚံ	ၚး
အသံထွက်	ငဲ့	ငဲ	ငိ	ငဳ	ငု	ငူ	ငေ	ငွါ	ငို	ငဲ	ငေါ်	ငဲ
										(ယ)	(မ)	(ဟ)
ညဗျည်း	ည	ညာ	ညိ	ညဳ	ညု	ညူ	ညေ	ညဲ	ညော	ညဴ	ညံ	ညး
အသံထွက်	ညဲ့	ညဲ	ညိ	ညဳ	ညု	ညူ	ညေ	ညွာ	ညို	ညဲ	ညော်	ညဲ
										(ယ)	(မ)	(ဟ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

နဗျည်း	န	နာ	နိ	နီ	နု	နူ	နေ	နဲ	နော	န်	နံ	နး
အသံထွက်	နဲ့	နဲ	နိ	နီ	နု	နူ	နေ	နွာ	နိ	နဲ	နော်	နဲ
										(ယ)	(မ)	(ဟ)

အထက်ပါ ပေးထားသော အသံလေးဗျည်းနှင့် သရတို့ ပေါင်းစပ်ခြင်းသည် နမူနာမျှသာဖြစ်၍ ကျန်သောအသံလေးဗျည်းများကိုလည်း ဤအတိုင်းဆက်၍ လေ့လာနိုင်သည်။

၂။ အသံပေါ့ဗျည်းနှင့်သရတို့ယှဉ်တွဲခြင်း

ယခု သင်္ခန်းစာအသစ်အနေဖြင့် လေ့လာသူများ မှတ်သားရန် အချက်တချက်ကို တင်ပြပါမည်။ ၎င်းတို့မှာ အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် သရတို့ ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပေါင်းစပ်နိုင်ရန်အတွက် သရသံသည် တမျိုးတမည် ဖြစ်သွားမည်။ ထို့ကြောင့် အသံပေါ့ဗျည်းအတွက် ပေါင်းရန် သရသံတမျိုးကို ဤနေရာတွင် တင်ပြပါမည်။ ထို့ကြောင့် စာရှုသူများသည်ဤနေရာတွင် -

၁။ အသံလေးဗျည်းအတွက် သရသံတမျိုး

၂။ အသံပေါ့ဗျည်းအတွက် သရသံတမျိုး ပေါင်းနှစ်မျိုးရှိမည်။

၁။ အသံလေးဗျည်းအတွက် သရသံနှင့် အသံလေးဗျည်းတို့၏ ယှဉ်တွဲမှုကို အထက်တွင် ရှင်းပြထားပြီး ဖြစ်သည်။

၂။ ယခုအသံပေါ့ဗျည်းအတွက် သရသံတမျိုးကို ယခုမှ အဘယ်ကြောင့် ဖော်ပြရသနည်းဆိုသော် သရသင်္ခန်းစာသည် ဦးဆုံးလာသည်ဖြစ်၍ ထိုသရသံကို ၂ မျိုးရှိသည်ဟု စစချင်း သင်ကြားလျှင် လေ့လာသူများနားရှုပ်၊ မျက်စိရှုပ်ကုန်ကြမည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာ့သင်ပုန်းကြီးသရနှင့် (၅) လုံးမျှ တူညီသော မွန်သရအသံလေးဗျည်းအစုကို သင်ကြားပေးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ အသံပေါ့ဗျည်းအတွက်ရော အသံလေးဗျည်းအတွက်ရော သရအသံနှစ်မျိုးကို တပြိုင်နက်တည်း သင်ကြားပါက စာသင်သားအဖို့ သင်သင်ခြင်း အခက်ခဲနှင့် တွေ့သဖြင့် တွေ့တွေ့ခြင်း ဆောက်နှင့်ထွင်းသည့်ပမာ ဖြစ်သွားမည်။ လွယ်ကူရာမှ စသင်ပြီး

နားလည်မှ တတ်မြောက်ရာသို့ရင်း တတ်မြောက်ခြင်းတွင် လွယ်ရာမှခက်ရာသို့ ဆက်လက် သင်သွားရန် အတွက်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မြန်မာသရနှင့် အသံတူနည်းသော မွန်အသံပေါ့ဗျည်းသရသံကို ယခုမှ တင်ပြခြင်းဖြင့် အခြေခံရပြီးဖြစ်သဖြင့် ယခုသင်ခန်းစာတွင် ပိုမိုလွယ်ကူမည်ဟု ယူဆရပါသည်။

ထို့ပြင် ပိုမိုလွယ်ကူစေရန်အတွက် အသံလေးဗျည်းသရသံနှင့်ယှဉ်ပြီး အသံပေါ့ဗျည်း သရသံကို ယှဉ်ကာ ဦးစွာဖော်ပြထားပါမည်။

အသံလေးနှင့် အသံပေါ့ဗျည်းတို့၏ သရသံယှဉ်ပြချက်

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
သင်္ကေတ	-	ါ	ိ	ီ	ု	ူ	ေ	ဲ	ေါ	်	ံ	း
အသံလေး	အဲ့	အဲ	အိ	အီ	အု	အူ	အေ	အွာ	အို	အဲ	ဢော်	အဲ
										(ဟ)	(မ)	(ဟ)

အသံပေါ့ အ ၊ အား ၊ အွိုက်(အိ) ၊ အွိုင်း(အီ) ၊ အောက်(အု) ၊ အောင်း(အူ) ၊ အေး ၊ အွား ၊ အောင်(အော်) ၊ အောင်း(အော) ၊ အော်(မ)အား(ဟ) ။

ထိုမှဆက်၍ လေ့လာရန်အတွက် အသံပေါ့ဗျည်းများနှင့် သရသံများကိုဆက်၍ လေ့လာရန် အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် သရသံတို့ ယှဉ်တွဲပြချက်ကို အောက်ပါဇယားများတွင် ကြည့်နိုင်သည်။

ဤတွင် မွန်သရနှင့် အသံလေးဗျည်းကိုရင်း၊ မွန်သရနှင့် အသံပေါ့ဗျည်းကိုရင်း ရှင်းပြထားပြီးဖြစ်သည်။ မွန်စာနှင့် စကားကို ဆက်လက်လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် ဝေါဟာရများ၊ စကားလုံးများကို ကျက်မှတ်ရပါမည်။ ယခုဤသင်ခန်းစာတွင် သရနှင့် ဗျည်းကို ပေါင်းစပ်သော ဝေါဟာရများကိုသာ ပေးထားပါမည်။ ဝေါဟာရပေးရာ၌လည်း အက္ခရာတစ်လုံးမှနှစ်လုံး၊ ၎င်းမှသုံးလုံး ၎င်းမှ ဝါကျဖွဲ့ဆိုမှုတို့ကို အဆင့်ဆင့် ပြဆိုထားပါသည်။ လေ့လာမှုကို ပိုမို လွယ်ကူ စေရန်အတွက် အက္ခရာစဉ်ဖြင့် ပေးထားပါသည်။ ဆက်လက် လေ့လာကျက်မှတ်ရန် ဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

သဏ်ဍာ	-	-ါ	-ိ	-ီ	-ု	-ူ	ေ-	-ဲ	ေ-ါ	-ဴ	-ံ	-း
အသံပေါ်သရ	အ	အား	အိုက်	အိုင်း	အောက်	အောင်း	အေး	အွား	အောင်	အောင်း	အော	အား
			(အိ)	(အီး)	(အု)	(အူး)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)
ကဗျည်း	က	ကာ	ကိ	ကီ	ကု	ကူ	ကေ	ကဲ	ကော	ကဴ	ကံ	ကး
အသံထွက်	က	ကား	ကိုက်	ကိုင်း	ကောက်	ကော်	ကေး	ကွား	ကောင်	ကောင်း	ကော	ကား
			(ကိ)	(ကီ)	(ကု)	(ကူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)
စဗျည်း	စ	စာ	စိ	စီ	စု	စူ	စေ	စဲ	စော	စဴ	စံ	စး
အသံထွက်	ကျ	ကျား	ကျိုက်	ကျိုင်း	စောက်	စောင်	ကျေး	ကျွား	ကျောင်	ကျောင်	ကျော	ကျား
				(စု)	(စူ)		(အော်)		(အော)	(မ)		(ဟ)
တဗျည်း	တ	တာ	တိ	တီ	တု	တူ	တေ	တဲ	တော	တဴ	တံ	တး
အသံထွက်	တ	တား	တိုက်	တိုင်	တောက်	တောင်	တေ	တွား	တောင်	တောင်း	တော	တား
									(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)
ပဗျည်း	ပ	ပါ	ပိ	ပီ	ပု	ပူ	ပေ	ပဲ	ပေါ	ပဴ	ပံ	ပး
အသံထွက်	ပ	ပါး	ပိုက်	ပိုင်	ပေါက်	ပေါင်	ပေး	ပွား	ပေါင်	ပေါင်း	ပေါ	ပါး
				(အု)	(အူ)			(အော်)		(အော)	(မ)	(ဟ)
ၜ ဗျည်း	ၜ	ၜါ	ၜိ	ၜီ	ၜု	ၜူ	ၜေ	ၜဲ	ၜေါ	ၜဴ	ၜံ	ၜး
အသံထွက်	ပ	ပါး	ပိုက်	ပိုင်	ပေါက်	ပေါင်	ပေး	ပွါး	ပေါင်	ပေါင်း	ပေါ	ပါး
									(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကာ	ကား	ရေခရား၊ မော်တော်ကား၊ အရေးကိစ္စ
ကု	ကောက် (အု)	ကို၊ အား
ကော	ကောင် (အော်)	အစ်ကို
ကဵ	ကောင်း (အော)	ပန်း
ကံ	ကော (မ)	ကံတရား၊ ကျည်ဆံ
ကး	ကား (ဟ)	(ဆံပင်) ရိတ်သည်
ခါ	ခါး	ဟင်းနုနွယ်
ခဲ	ခွါး	(ထမီ) စွန်တောင်ဆွဲသည်
ဂိ	ဂိ	နာသည်
ဂု	ဂု	တောင်ယာ၊ (မိုး) ရွာသည်
ဂး	ဂဲ (ဟ)	(စကား) ဆိုသည်
ဃော	ဂေါ	မှာ၊ ၌၊ တွင်၊ ဝယ်
ငို	ငီ	(သန်း) ရှာသည်။ (ထင်း) ရှာသည်။
ငုး	ငဲ (ဟ)	ရှင်းသည်
စဲ	ကျွား	သန်းကောင်၊ (နေ) လှန်းသည်၊ တန်ခူး (လ)
စဵ	ကျောင်း (အော)	ပြန်သည်၊ မြေး
စံ	ကျော (မ)	စမ်းသပ်သည်
စး	ကျား (ဟ)	ဆန့်ကျင်သည်
ဆိ	ချိ	လှုပ်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဆု	ချောက် (အု)	သစ်
ဆဲ	ချွား	မြွက်
ဇု	ဂျု	အဘိုးလေး
ဇူ	ဂျူ	နားသည်
ညိ	ညိ	(အဆုံးသတ်စကားလုံး) ပါ၊ နဲ့သည်
ညး	ညွဲ့ (ဟ)	(ကိုယ့်ထက်ကြီး) သူ၊ သူ၏
တိ	တွိုက်	မြေကြီး
တီ	တွိုင်	ဒိဋ္ဌိ
တု	တောင် (အု)	(မီး) လောင်သည်
တဲ	တွါး	လက်
တံ	တော (မ)	အရင်း၊ အစ
ထဲ	ထွား	ထွန်းတုံး
ဒိ	ဒိ	(ဒူး) ပေါင်၊ ဒိ (ရေ)
ထး	ထ (ဟ)	လင်ပန်း
နူ	နူ	(ကျောင်း) မှ
နဲ	နွား	နည်းပညာ
ပိ	ပွိုက် (အိ)	သုံးခု
ပု	ပေါက် (အု)	ပုတ်ပွသည်
ပူ	ပေါင်း (အူ)	ချိုးငှက်
ဖဲ	ဖွါး	(စါး) ဝသည်
ဖံ	ဖေါင်း (အော)	မီးဖို
ဗိ	ဗိ	အုတ်ရှစ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗု	ပုံ	ဖြူသော
ဘာ	ဖဲ	ကျောင်း
ဘဲ	ဖွါ	ဘောဥပါဒ်
မာ	မဲ	ဝပ်သွားသည်
မိ	မိ (အိ)	မိခင်
မူ	မူ	ဘာ၊ အဘယ်
ယဲ	ယွါး	ဖျားနာသည်
ရဲ	ရွှာ	မိတ်ဆွေ၊ (လယ်) သမား
ရော	ရား (အာ)	အမေးဝါကျအဆုံးသတ်စကား
ရး	ရဲ့ (မ်)	တောနယ်၊ နယ်
လော	လို	(အရာဝတ္ထု) လိမ့်သည်
လး	လဲ (မ်)	ခင်းသည်
ဝါ	ဝဲ	လယ်မြေ ၊ အကြိမ်
ဝိ	ဝိ (အိ)	ဖူးရောင်သည် ၊ သဖန်းသီး
သာ	စါး	ပေါ့သည် ၊ သာသည်
သီ	ဆွိုင် (အီး)	အဒေါ်
ဟာ	ဟား	အမေးဝါကျအဆုံးသတ်စကား
ဟီ	ဟီး	မျောသွားသည်
ၜါ	ပါး	နှစ် (၂)
ၜဵ	ပေါ (အမ်း)	ကြီ
ၜး	ပ့ါ (ဟ)	ပြောင်းလဲသည် ၊ လဲလှယ်သည်
အာ	အား	သွားသည်
အဲ	အွား	ကျွန်ုပ်

www.monlibrary.com

အဲ	အောင်း	(ထူးသံ) ခင်ဗျား
အး	အား (ဟ)	ရှင်းလင်းသည်
မွဲ	ပွား	အစ်မ

သင်္ခန်းစာ ၂

ကဏ္ဏာ	ကနား	ယူသွားသည်
ကလိ	ကလ္ဒိုက်	ရရှိသည်၊ လွန်သည်
ကဝိ	ကဝိ	စာရေးသူ
ကသု	ကစေါက်	လှော်တက်
ကသော	ကစေါင်း	ငါးခြောက်
ကာလ	ကာလ	အချိန်
ကောယ်	ကောင်းယောင်း (အော)	ယောက်ဖ
ကောဇ်	ကောင်းဂှ် (အော)	ကော်ဇော
ခပိ	ခပွား	ဖရုံ
ခမိ	ခမွား	သံဃာတော်
ခရ	ခရဲ	အင်တုံ
ခရး	ခရဲ (ဟ)	ဘီး
ဂကူ	ဂဲကောင်း	အမျိုး၊ အမျိုးအစား၊ လူမျိုး
ဂတာ	ဂှ်ထား	အောက်ခြေ
ဂတး	ဂှ်တာ (ဟ)	မိုးကြိုး၊ ပြောင်းပြန်
ဂဗး	ဂှ်ဗား (ဟ)	ပါးရိုက်သည်
ဂမိ	ဂှ်မွိး	(အိုး) အဖုံး
ဂိတု	ဂိတောက်	လ (ရာသီ)
ဃောဓူ	ဃောဂျူး	နားနေစဉ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ၚးတး	ငဲ (ဟ) တာ (ယ)	ရှင်းလင်းသည်
စုတိ	ကျူးတွိုက်	သေဆုံး
စေတဳ	ကျေတွား	စေတီ
စးတဲ	ကျ (ယ) တွိုး	လက်ဖမိုး
ဆဂး	ချဂွဲ (ဟ)	သို့သော်
ဇကု	ဂျဲ့ကောက်	ကိုယ်၊ မိမိ၊ ကိုယ်တိုင်
ဇခိ	ဂျဲ့ခဳ	စာရေး
ဇရိ	ဂျဲ့ရဳ	စဉ်းအိုး
ဇာတိ	ဂျာတွိုက်	ဇာတိ
ညိည	ညိညဲ့	အနည်းငယ်
ညိသာ	ညဳစား	ညီညာသည်
ထကး	ထကား (ဟ)	ကွဲသည်
ထမ်	ထမော	(ဆင်) နှာမောင်း
ထၜ	ထပ	မသည်
ထၜး	ထပါး (ဟ)	ပြသည်
ဒဍူ	ဒွဲချူး	(မိုး) ယိုသည်
ဒယှူ	ဒွဲ့ယူ	တစက်မိတ်
ဒတ်	ဒွဲ့တောင်	မတ်တပ်ရပ်သည်
ဒေသ	ဒေဒစ	ဒေသ
ဒးရး	ဒွဲ့ (ဟ) ရဲ (ဟ)	သင့်တော်သည်
နာဍိ	နှာတဳ	နာရဳ
နာဍူ	နှာတူး	ပိတောက် (သစ်)
နဲကဲ	နူကူ	နည်းလမ်း

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပဍာ	ပငါး	တံငါ
ပက်	ပကောင်း	ပန်း
ပသ	ပစ	နံသည်
ပသာ	ပစား	ပိသာ
ပူဓ	ပေါင်းဇျေ	ပူဇော်သည်
ဖအ်ာ	ဖအောင်း	လျှောင်ပြောင်သည်
ဗဂဲ (ဗ္ဂဲ)	ဗွဲဂွါ	ကြောင်
ဗရ	ဗွဲရှ	အသံမြည်သည်
ဘာသာ	ဘဲစား	ဘာသာ
ရာသီ	ရယ်စွား	ရာသီ
ရဲရး	ရှူရဲ (ဟ)	အရပ်သား
ရ်ဂ်	ရဲ့ဂဲ	ရှိသေသည်
လဓု	လဲဂျူ	ဘိုးလေး
လိမ်	လီမောင်	လိမ္မော်
သဂး	စဂွဲ (ဟ)	(စကား) ပြောသည်
သက်	စဂူး	နံဘေး
သဘ်	စဘဲ	သဘာဝ
သာဓု	စားဓု	သာဓု
သာသာ	စားစား	ပေါ့ပေါ့ ၊ ပါးပါး
သိလ	ဇွားလ	သီလ
သေဋ္ဌီ	စေထီး	သူဌေး
အတး	အတော့ (ဟ)	သကြိန်
အပါ	အပါး	အဖေ

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
အခါ	အခါ	အခါ၊ ကာလ
အမူ	အမူ	ဦးလေး
အသဲ	အစုံ	အမိန့်
အာစာ	အာကျာ	ဆရာ

သင်ခန်းစာ ၃

စကားစုများကို သင်ခန်းစာ (၃) အဖြစ် ပြထားသည်။ အထက်တွင် စကားလုံး ၁ လုံး၊ ၂ လုံးဖြင့် အဓိပ္ပါယ်ရှိသော ဝေါဟာရများကို ဖေါ်ပြထားပြီးဖြစ်၍ ယခုစကားစုများကို ဖေါ်ပြထားသည်။ ဤစကားစုများကို ကျက်မှတ်ခြင်းဖြင့် မိမိအတွက် မွန်စကား တိုးပွားလာမည်။

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကကပါ	တကပါး	ငါးလိပ်ကြောက်
ကပုပု	ကပေါက်ပေါက်	ငါးပုပ်ပုပ်
က်အနူ	ကောင်းအနူ	တန့်ကော်ပန်း
ဂိတုစဲ	ဂိတောက်ကျူ	တန်ခူးလ
ဃောဇ္ဇတ်	ဃောဂျူတောင်	နားနေစဉ်
ဂျာမဏီ	ဂျာမဏီ	ဂျာမဏီ
တိဗတိ	တိုက်ဖ့်တွား	သဲမြေ
ဒေဝတ်	ဒေဝတောင်	နတ်ဒေဝါ
ဖဟသဲ	ဖောင်ပစူး	သံမီးဖို
မူပရော	မူပရော	ဘာလုပ်မလဲ
ရာဒနာ	ရာဒနာ	ဆုတောင်းသည်
ဝါသနာ	ဝါစနား	ဝါသနာ
ဝိဝါဟ	ဝိဝဲဟ	အိမ်ထောင်ပြုသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဝိပရာ	ဝိဖရား	ပြုစုသည်
သာသနာ	စားစနား	သာသနာ
သာစုကာ	စားစုကား	သာမုခေါ်သည်

သင်ခန်းစာ ၄

အထက်ပါ ဝေါဟာရ (၁) လုံး (၂) လုံး (၃) လုံးပေါင်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိပြီးနောက် တဆင့်တက်၍ (၃) လုံးထက်များသော စကားစုနှင့် ဝါကျများကို ထပ်မံတင်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ အသုံးအနှုန်းနှင့် ဝေါဟာရဝါကျဖွဲ့မှုများကို လေ့လာပါ။

၁။ ကဇိပိပသာ ညးကဏာဟာ။
ကပီးပ္ပိုဝ့်ပစား ညဲးကနားဟာ။
ပင်လယ်ငါးသုံးပိသော သူယူသွားသလား။

၂။ က ကပါပုပု မူညးပရော။
ကကပါးပေါက်ပေါက် မူညဲးပရော။
ငါးလိပ်ကြောက်ပုပ်ပုပ် သူဘာလုပ်မလဲ။

၃။ ကာတိပိမ ကဏာဘာညိ။
ကားတွိုက်ပ္ပိုဝ့်မဲ့ ကနားဘဲညိ။
မြေကရားသုံးလုံး ကျောင်းသို့ယူသွားပါ။

၄။ တလာပသဲ ညးဟာ။
တလားပစူးညဲဟာ။
သူ၏သံသေတ္တာလား။

၅။ နူဂယး အမူအာဝါဟာ။
နူဂယဲ့ (ဟ) အမူအားဝဲဟား။
နံနက်မိုးလင်း ဦးလေးလယ်သို့သွားသလား။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၆။ ကလောအဲ ဗ်အာနူဂယး ရ။
ကလောင်အွူး ကျောင်းအားနူဂယဲ ရ။
ကျွန်ုပ်၏ ဆွေမျိုး မနက်ကပြန်သည်။

၇။ ကသု ဆုနာချူ ဟီအာရ။
ကစောက်ချူနားတူး ဟီးအာရ။
ပတောက်သားလှော်တက်မျောသွားသည်။

၈။ ကောယ်ညးအာစာဘာဟာ။
ကောင်းယဲညဲအားကျားဘဲဟား။
သူ၏ယောက်ဖကျောင်းဆရာလား။

၉။ ကောဇ်ဗုဗု မူညးပရော။
ကောင်းဂျဲဗုဗု မူညဲးပရော။
ကော်ဇော်ဖြူဖြူ သူဘာလုပ်မလဲ။

၁၀။ ဂတးတိကတာဟာ။
ဂှဲတား (ဟ) တွိုက် ဂှဲတားဟာ။
ကတာမြေကို လှန်နေသလား။

၁၁။ ခရတိပိမ ထကးအာရ။
ခရဲ့တွိုက်ပွိုင့်မထကား (ဟ) အားရ။
မြေအင်တုံသုံးလုံးကွဲသွားသည်။

၁၂။ ခမိဝါဇကု ဗ်အာရ။
ခမွိုင်းပါးဂျဲ့ကောက် ကျောင်းအာရ။
သံဃာနှစ်ပါးကြွသွားသည်။

၁၃။ ဂကူအဲ ဂကူရဲရးရ။
ဂဲကောင်းအွူး ဂှဲကောင်းရှုရဲ (ဟ) ရ။
ကျွန်ုပ်၏အမျိုးသည် တောသားဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၄။ ဂတာတဲအဲတူအာရ။
ဂွဲတားတွူးအွူး တောင်းအားရ။
ကျွန်ုပ်၏လက်ဖဝါး မီးလောင်သည်။

၁၅။ ဂတာစိ ဉာအာရ။
ဂွဲတားပီးတားအားရ။
မြစ်အောက်ခြေ တိမ်ကောသွားသည်။

၁၆။ ဂမိတိ ထကားအာရ။
ဂွဲမိတ္ဂိုက် ထကား(ဟ) အားးရ။
မြေစလောင်းဖုံး ကွဲသွားသည်။

၁၇။ ဂိတုစဲ ဂတ်ရ။
ဂိတောက်ကျူး ဂွဲတောင်းရ။
တန်ခူးလသည် ပူသည်။

၁၈။ ငှတးတိ အပါအဲညိ။
ငွဲး (ဟ)တား(ဟ) တ္ဂိုက်အပါး အွူးညွဲ။
ကျွန်ုပ်အဖေ၏လယ်ကို ရှင်းပေးပါ။

၁၉။ စးတဲအဲ ဂတ် အာရ။
စား (ဟ) တွူးအွူးဂတောင်းအားရ။
ကျွန်ုပ်၏လက်ဖမိုးပူသွားသည်။

၂၀။ ဇရိုတိပိမ ထကားအာရ။
ဂွဲ့ရိုတ္ဂိုက်ပွိုင့် မထကား (ဟ) အားရ။
မြေစဥ့်အိုးကြီး သုံးလုံးကွဲသွားသည်။

၂၁။ ဇာတိညး ရဲရးရ။
ဂျာတ္ဂိုက်ညိးရဲရား(ဟ)ရ။
သူ၏ဇာတိရပ်ရွာကဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၂၂။ တိဗတိအပါအဲရ။
တို့ကဲ်ဗတွား အပါးအွူးရ။
ကျွန်ုပ်အဖေ၏ သံမြေဖြစ်သည်။

၂၃။ ထးပသဲ မွဲအဲရ။
ထား (ဟ) ပစူ ပွဲအွူးရ။
ကျွန်ုပ်အမ၏ သံလင်ပန်းဖြစ်သည်။

၂၄။ ထစဏာ ဂမိတိ မိအဲရ။
ထပး (ဟ)နားဂွဲမိတို့ကဲ်မိအွူးညိ။
ကျွန်ုပ်အမေ၏ မြေအိုးအဖုံးကို မ သွားပါ။

၂၅။ ပသတိ ညးညိ။
ပစတို့ကဲ်ညဲညိ။
သူ့ကိုသတိပြုပါ။

၂၆။ ဖပသဲ မွဲအဲဟာ။
ဖေါင်းပစူး ပွားအွူးဟာ။
ကျွန်ုပ်အစ်မ၏ သံမီးဖိုလား။

၂၇။ ဗဂဲဗုဗု စကသ်ရ။
ဗဲဂူဗုဗု ကျင့်ကစေါင်းရ။
ကြောင်ဖြူသည် ငါးခြောက်ကိုစားသည်။

၂၈။ မူပရောမိ။
မူပရောမိ။
ဘာလုပ်သလဲအမေ

၂၉။ ရဂ် ဘာသာ သာသနာညိ။
ရဲဂဲဘဲစား စားစနားညိ။
ဘာသာ သာသနာ ရှိသေပါ။

www.monlibrary.com

၃၀။ ရးဒေသည း အလောရော။
ရဲ (ဟ) ဒေးစည်းအလောရော။
သူ့အရပ်ဒေသ ဘယ်မှာလဲ။

၃၁။ လဇ္ဍဳ စုတိကလိအာရ။
လဲ့ဂျည်းကျူတွိုက်ကလွိုက်အာရ။
သူ၏အဘိုးလေး သေဆုံးသွားပြီ။

၃၂။ ဝါသနာည း မူရော။
ဝဲစနားည်းမူရော။
သူ၏ဝါသနာဘာလဲ။

၃၃။ သာသနာ ဒေဝတ်ဟာ။
စားစနားဒေဝတောင်းဟား။
နတ်ဒေဝါ သာသနာလား။

၃၄။ မွဲအဲ ပူဇက်အနူရ။
ပွားအွူးပေါင်းဂျေကောင်အနူရ။
ကျွန်ုပ်၏အစ်မ တန့်ကော်ပုန်းပူဇော်သည်။

၃၅။ အခါကာလပိရ။
အခါးကားလပွိုင့်ရ။
ကာလသုံးပါးဖြစ်သည်။

၃၆။ အာစာကဝိ စ်အာရ။
အားကျားကဝိ ကျောင်းအာရ။
စာရေးဆရာပြန်သွားသည်။

၃၇။ ဥတု ဂတ် စလမ်ညိ။
ဥတောင့်ဂွဲတောင် ကျင့်လမောင်းညိး။
ပူအိုက်သောဥတုတွင် လိမ္မော်သီးစားပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃၈။ ဥတုရာသိ ပ္စ် စေတိဗတိဟာ။
ဥတောက်ရယ်စွား ပေါင်းဂျေ ကျေးတွားဗွဲတွားဟား။
သဲပုံစေတိ ပူဇော်သောရာသိလား။

လေ့ကျင့်ခန်းများ — ၃

က။ အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် အသံလေးဗျည်းနှင့် တွဲဖက်ရန်အတွက် သရသံများကို မှန်အောင်ထည့်ပေးပါ။

၁။

	၁	၂	၃	၄
သင်္ကေတ	-	-ါ	ိ	ီ
အသံလေးဗျည်း				

အ၊ အဲ၊ အိ၊ အား၊
အွိုင်း၊ အွိုက် (အိ)၊
အွဲ၊ အီ။

၂။

	၅	၆	၇	၈
သင်္ကေတ	-ု	-ူ	ေ-	ဲ
အသံလေးဗျည်း				

အူ၊ အောက် (အု)၊ အေး၊ အွာ၊ အောင့် (အီ)၊ အေ၊ အို၊ အု

၃။

	၉	၁၀	၁၁	၁၂
သင်္ကေတ	ေ-ါ	ံ	ံ	-း
အသံလေးဗျည်း				

အော (မ)၊ အဲ(ဟ)၊ အဲ (ယ)၊ အောင် (အော်)၊ အို၊ အော် (ယ)၊ အား (ဟ)၊
အွဲ (ဟ)။

www.monlibrary.com

ခ။ အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် တွဲဖက်ရန်အတွက် သရသံများကို မှန်အောင်ထည့်ပေးပါ။

၁။

		၁	၂	၃	၄
သင်္ကေတ		−	−ါ	−ိ	−ီ
အသံပေါ့ဗျည်း					

အ ၊ အဲ့ ၊ အိ ၊ အား ၊ အွိုင် (အီ) ၊ အွိုက် (အိ) ၊ အိ ၊ အိ ။

၂။

	၅	၆	၇	၈
သင်္ကေတ	−ု	−ူ	ေ−	−ဲ
အသံပေါ့ဗျည်း				

အူ ၊ အောက် (အု) ၊ အေး ၊ အွာ ၊ အောင် (အူ) ၊ အေ ၊ အို ၊ အူ ။

၃။

	၉	၁၀	၁၁	၁၂
သင်္ကေတ	ေ−ါ	−်	−ံ	−း
အသံပေါ့ဗျည်း				

အော (မ) ၊ အဲ (ဟ) ၊ အဲ (ယ) ၊ အောင် (အော်) အို ၊ အော် (မ) ၊ အား (ဟ)၊ အဲ့ (ဟ)။

ဂ။ ရဲစ့်ကို်ဝေါဟာရ ဗွဲမထောက်ကြိုက်ကို် ဝါကျသွဝ်တော်ညိ။

အောက်ပါ ပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ ခမိဝါဇကုစ်အာ (ဝါ၊ ဘာ၊ ဂူ) ရ။

၂။ တလာပသဲ (စဲ၊ အဲ၊ ခဲ) ညးကဏာဟာ။

၃။ အာစာဓိဝကအာ (ဒရးရ၊ နူဂယး၊ နေရတိ) ရ။

၄။ မိညးစုတိ (ကဏါ၊ ကာလ၊ ကလိ) အာရ။

၅။ ပူဇ် (ဒေဝတ်၊ သာသနာ၊ သာဓုကာ) ဆုဟာ။

၆။ ဇာရိတိပိမ (ထဓ၊ ထကား၊ ထဓး) အာရ။

www.monlibrary.com

၇။ ခမိ (ဒတ်၊ ဒရူ၊ ပူဓ်) ဂတအဲရ။
၈။ ကသုဆု (နာဍိုၚ်၊ နာဍျူ၊ နဲကဵ) ဟိအာရ။
၉။ အပါအဲ (ခတးတိ၊ ခရးတိ၊ ခရးဆု) ရ။
၁၀။ (ပူဓ်၊ ရ်ုဂ်၊ ရာဒနာ) ဘာသာ သာသနာမိမအ္စာညိ။

ဃ။ ထပ်ဗပေၚ်ကို ဝေါဟာရမအခဝ်ဗွဲသ္ပဝ်တော်ညိ။
ဝေါဟာရအက္ခရာများကိုထပ်ဖြည့် ပေးပါ။

၁။ ဂ — — အဲတူအာရ။
၂။ ပူဓ်စေ — တိ — — ညိ။
၃။ ညးရဲရး — လောရော။
၄။ ကာ — ဗိ — ညးက — ဟာ။
၅။ ဗ — စကက — ပု — ရ။
၆။ — အဲပူဓ်ကဵ — — ရ။
၇။ ညးဂ — အဲဓါဗိ — ရ။
၈။ ဃောဒ္ဒု — စလ — ညိ။
၉။ ညးဂကူရဲဂျာ — — ဟာ။

င။ လိက်ပိုဒ်သ္ပဝ်ဂွံ ဗ္ဂတဲသ်ုထွးကိုညိ။
အောက်ပါစာပိုဒ်ကိုနားလည်အောင်ဖတ်ပါ။ ပြီးလျှင်ပေးထားသောမေးခွန်းကိုဖြေပါ။

ခမိပိဓကု ကညစ်အာဘာရ။ မိမအဲအာဘာရ။ ညးပူဓ်ကဵအနုရ။ ခမိရာဒနာဏာ မိမအဲရ။ ရ်ုဂ်ဘာသာ သာသနာမိမအစာညိ။ မိမအဲသာဓုကာပိဝါရ။ မိမအဲစ်အာရ။

၁။ ခမိပိဓကုမူသပရော။
၂။ မိမအဲအာလောရော။
၃။ မိမအဲပူဓ်မူရော။
၄။ ခမိမူပရော။
၅။ မူခမိရာဒနာရော။
၆။ မိမအဲ မူညးသပရော။

□□□□□

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၄)

❖ ❖ ❖

(ကျက်) အဆွဲ (သို့မဟုတ်) ယှဉ်ဗျည်းများ

မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင် အဆွဲရှိသကဲ့သို့ မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင်လည်း အဆွဲရှိသည်။ မြန်မာသင်ပုန်းကြီးတွင်အဆွဲနည်းပြီး မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင် အဆွဲများသည်။ မြန်မာသင်ပုန်းကြီး အဆွဲများမှာ -

စဉ်	ဆွဲဗျည်း	သင်္ကေတ	
၁။	ယ ဆွဲ	◌ျ	
၂။	ရ ဆွဲ	◌ြ	
၃။	ဝ ဆွဲ	◌ွ	
၄။	ဟ ဆွဲ	◌ှ	လေးလုံးသာရှိပါသည်။

မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင်မူ အဆွဲ (၁၀) လုံးရှိပါသည်

စဉ်	ဆွဲဗျည်း	လက္ခဏာ
၁။	ၚ	◌္ၚ
၂။	ည	◌္ည
၃။	ဒ	◌္ဒ
၄။	ၼ	◌ၞ
၅။	မ	◌ၟ
၆။	ယ	◌ျ
၇။	ရ	◌ြ
၈။	လ	◌ၠ

www.monlibrary.com

၉။ ဝ

၁၀။ ဟ

၁၁။ ဈ

ဤမွန်ဆွဲဗျည်းတိုင်းသည် မွန်ဗျည်း ၃၅ လုံးနှင့် အားလုံးမဆွဲနိုင်ပါ။ သူ့ဆိုင်ရာ ဆွဲဗျည်းနှင့်သာ ဆွဲနိုင်သည်။ ဆွဲသင့်သောဗျည်းနှင့်သာ ဆွဲနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁။ ဆွဲဗျည်း ငှ သည်ဗျည်း တ ၊ ပ ၊ ဗ ၊ လ ၊ သ ၊ အ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၂။ ဆွဲဗျည်း ည သည် က ၊ ဂ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၃။ ဆွဲဗျည်း ဍ သည် က ၊ ခ ၊ စ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်သာဆွဲနိုင်၏။

၄။ ဆွဲဗျည်း န သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ ယ ၊ လ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့ နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၅။ ဆွဲဗျည်း မ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ လ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့ နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၆။ ဆွဲဗျည်း ယ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ မ ၊ ယ ၊ လ ၊ သဗျည်းတို့နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၇။ ဆွဲဗျည်း ရ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ မ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်သာ ဆွဲနိုင်သည်။

၈။ ဆွဲဗျည်း လ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ မ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့ နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၉။ ဆွဲဗျည်း ဝ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ ၊ ဆ ၊ ဇ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဒ ၊ ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ မ ၊ လ ၊ သ ၊ ဗျည်းတို့ နှင့်သာဆွဲနိုင်သည်။

၁၀။ ဆွဲဗျည်း ဟ သည် ည ၊ ဏ ၊ န ၊ မ ၊ ယ ၊ ရ ၊ လ ၊ ဝ ၊ သ ၊ ဠ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်ဆွဲနိုင်သည်။

၁၁။ ဆွဲဗျည်း ဈ သည် က ၊ ခ ၊ တ ၊ ထ ၊ ဗျည်းတို့နှင့်သာ ဆွဲနိုင်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ဆွဲဗျည်းနှင့်ယှဉ်သော ဗျည်းတို့၏အသံထွက်

မွန်သင်ပုန်းကြီးတွင် ဗျည်းနှင့်ပတ်သတ်၍ အသံလေးဗျည်း (၁၈) လုံးနှင့် အသံပေါ့ဗျည်း (၁၇) လုံးရှိသည်ကိုဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဆွဲဗျည်းများသည် အသံပေါ့ဗျည်းလည်း ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ အသံလေးဗျည်းလည်းဖြစ်နိုင်သည်။

၁။ အသံလေးဆွဲဗျည်းများ - ငှ ၊ ည ၊ န ၊ မ ၊ ယ ၊ ရ ၊ လ ၊ ဝ

၂။ အသံပေါ့ဆွဲဗျည်းများ - ဍ ၊ ဟ ၊ ဝ

ထို့ကြောင့်အသံလေးဆွဲဗျည်း (၈) လုံးရှိပြီး အသံပေါ့ဆွဲဗျည်း (၃) လုံးရှိသည်။

ဤဆွဲဗျည်းတို့နှင့်ယှဉ်ပြီးဆွဲသော ဆွဲခံဗျည်းတို့၏ အသံထွက်သည် ဆွဲဗျည်းပေါ်တွင် မူမတည်ဘဲ အဆွဲခံရသောဗျည်း၏ မူလအသံပေါ်တွင်သာမူတည်၏။

ဆွဲဗျည်းသည် အသံပေါ့သည်ဖြစ်စေ အသံလေးသည်ဖြစ်စေ အဆွဲခံရသောဗျည်းပေါ်တွင်မူတည်သည်။ အသံပေါ့ဗျည်းဖြစ်လျှင် ဆွဲဗျည်းသည်လည်း အသံပေါ့ဗျည်းဖြစ်သွားသည်။ အဆွဲခံရသောဗျည်းသည် အသံလေးဗျည်းဖြစ်လျှင် ဆွဲဗျည်းသည်လည်း အသံလေးဗျည်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ဆွဲဗျည်းပေါ်တွင် မူမတည်ဘဲ အဆွဲခံဗျည်းပေါ်တွင်သာ မူတည်သည်။

ထို့ကြောင့် ဗျည်းသည် အသံပေါ့အုပ်စုတွင် ဖြစ်ဘိမူ ဆွဲဗျည်းမှာလည်း အသံပေါ့ဗျည်းအုပ်စုအသံအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဆိုရသည်။ ထိုနည်းတူ ဗျည်းသည်အသံလေးအုပ်စုတွင် ဖြစ်ဘိမူ ဆွဲဗျည်းမှာလည်း အသံလေးဗျည်းအုပ်စုအတိုင်း လိုက်၍ ရွတ်ဆိုရသည်။ ဆွဲဗျည်းပေါ်တွင် မူမတည်ပါ။

သို့သော် ချို့ယွင်းချက်တခုအနေဖြင့် ဟ ဆွဲ (မှ) သည်အထက်ပါ ဥပဒေကဲ့သို့ မလိုက်ပါ။ ၎င်း၏ မူရင်းအသံနှင့်ရော၍ ထွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ ဟ ဆွဲကို ချို့ယွင်းချက်အနေဖြင့် မှတ်ထားရမည်။

ပိုမို၍ လွယ်ကူစေရန် ဆွဲဗျည်းအလိုက် ၎င်းတို့၏ အသံထွက်ကိုပါ ပူးတွဲဖော်ပြအပ်ပါသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁။ ၚ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	တ + ္ၚ	တ္ၚ	တင
၂။	ပ + ္ၚ	ပ္ၚ	ပင
၃။	ဗ + ္ၚ	ဗ္ၚ	ဗဲ့ငဲ့
၄။	မ + ္ၚ	မ္ၚ	မဲ့ငဲ့
၅။	လ + ္ၚ	လ္ၚ	လဲ့ငဲ့
၆။	သ + ္ၚ	သ္ၚ	စင

၂။ ည ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ္ည	က္ည	ကည
၂။	ဂ + ္ည	ဂ္ည	ဂဲ့ ညဲ
၃။	ဒ + ္ည	ဒ္ည	ဒညဲ
၄။	ပ + ္ည	ပ္ည	ပည

၃။ ဍ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ္ဍ	က္ဍ	ကတ
၂။	ခ + ္ဍ	ခ္ဍ	ခတဲ
၃။	ပ + ္ဍ	ပ္ဍ	ပတ

www.monlibrary.com

၃။ န ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ္န	က္န	ကန်
၂။	ခ + ္န	ခ္န	ခန်
၃။	ဂ + ္န	ဂ္န	ဂွန်
၄။	စ + ္န	စ္န	ကျန်
၅။	ဆ + ္န	ဆ္န	ချန်
၆။	ဇ + ္န	ဇ္န	ဂျန့်
၇။	တ + ္န	တ္န	တန်
၈။	ထ + ္န	ထ္န	ထန်
၉။	ဒ + ္န	ဒ္န	ဒွန့်
၁၀။	ပ + ္န	ပ္န	ပန်
၁၁။	မ + ္န	မ္န	မွန့်
၁၂။	သ + ္န	သ္န	စန်

၅။ မ ဆွဲဗျည်း

ဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ္မ	က္မ	ကမ်
၂။	ခ + ္မ	ခ္မ	ခမ်

www.monlibrary.com

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၃။	ဂ + ၞ	ဂၞ	ဂဲ့မ
၄။	စ + ၞ	စၞ	ကျွမ
၅။	ဇ + ၞ	ဇၞ	ဂျဲ့မဲ့
၆။	တ + ၞ	တၞ	တမ
၇။	ထ + ၞ	ထၞ	ထမ
၈။	ဒ + ၞ	ဒၞ	ဒဲ့မဲ့
၉။	ယ + ၞ	ယၞ	ယဲ့မဲ့
၁၀။	လ + ၞ	လၞ	လဲ့မဲ့

၆။ ယ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ျ	ကျ	ကျ
၂။	ခ + ျ	ချ	ချ
၃။	ဂ + ျ	ဂျ	ဂျဲ့
၄။	ဒ + ျ	ဒျ	ဒဲ့ယဲ့
၅။	ပ + ျ	ပျ	ပျ
၆။	ဖ + ျ	ဖျ	ဖျ
၇။	လ + ျ	လျ	လဲ့ယဲ့
၈။	သ + ျ	သျ	စယ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၇။ ရ ဆွဲဗျည်း

ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
က + ြ	ကြ	ကြ
ခ + ြ	ခြ	ခြ
ဂ + ြ	ဂြ	ဂြ့
ဇ + ြ	ဇြ	ဂျဲ့ရဲ့ (ဝါ) ဇဲ့
တ + ြ	တြ	တြ
ဒ + ြ	ဒြ	ဒဲ့ရဲ့
ပ + ြ	ပြ	ပြ
ဖ + ြ	ဖြ	ဖြ
ဗ + ြ	ဗြ	ဗြ့
မ + ြ	မြ	မဲ့ရဲ့

၈။ လ ဆွဲဗျည်း

ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
က + ္လ	က္လ	ကလ
ခ + ္လ	ခ္လ	ခလ
ဂ + ္လ	ဂ္လ	ဂဲ့လဲ့
စ + ္လ	စ္လ	ကျလ
တ + ္လ	တ္လ	တလ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၆။	ထ + ◌ၠ	ထၠ	ထလ
၇။	ပ + ◌ၠ	ပၠ	ပလ
၈။	ဖ + ◌ၠ	ဖၠ	ဖလ
၉။	ဗ + ◌ၠ	ဗၠ	ဗဲ့လဲ့
၁၀။	မ + ◌ၠ	မၠ	မဲ့လဲ့
၁၁။	သ + ◌ၠ	သၠ	ၜလ

၉။ ဝ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	က + ◌ွ	ကွ	ကွ
၂။	ခ + ◌ွ	ခွ	ခွ
၃။	ဂ + ◌ွ	ဂွ	ဂွ
၄။	စ + ◌ွ	စွ	ကျဝ
၅။	ၚ + ◌ွ	ၚွ	ဂျဲ့ဝဲ့ (ဝါ) ဂွဲ့
၆။	တ + ◌ွ	တွ	တဝ
၇။	ပ + ◌ွ	ပွ	ပဝ
၈။	သ + ◌ွ	သွ	ၜဝ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁ဝ။ ဟ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	ည + ှ	ညှ	ညှ
၂။	ဏ + ှ	ဏှ	ဏှ
၃။	မ + ှ	မှ	မှ
၄။	လ + ှ	လှ	လှ

၁၁။ ဓ ဆွဲဗျည်း

စဉ်	ဆွဲနိုင်သောဗျည်းနှင့် သင်္ကေတများ	ရေးသားပုံ	အသံထွက်
၁။	တ + ္ဓ	တ္ဓ	တဓ
၂။	ဒ + ္ဓ	ဒ္ဓ	ဒဓ
၃။	ထ + ္ဓ	ထ္ဓ	ထဓ

မှတ်ချက်။ ။ ဆွဲဗျည်း ဓ သည်အသံလေးဗျည်းနှင့် ဆွဲရန်ဗျည်းမရှိချေ။

www.monlibrary.com

ဆွဲဗျည်းနှင့် သရယှဉ်ခြင်း

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သော ဆွဲဗျည်းအမျိုးအစားနှင့် ဆွဲခံမည့် ဗျည်းအမျိုးစားတို့ကို လည်းဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုတဖန် ထိုဆွဲဗျည်းများကို သရနှင့်ယှဉ်ပြီး ပြဆိုသောသခ်န်း စာအသစ်ကို တင်ပြရန်လိုသည်။ ထို့ကြောင့်ဆွဲဗျည်းများကို သရနှင့်ယှဉ်သောအခါ အသံ လေးဗျည်းစုနှင့် အသံ ပေါ့ဗျည်းစုတို့၏ သရနှင့်ယှဉ်သကဲ့သို့ပင် တွဲဖက်ပြီးဗျည်းများကို လိုက်၍ အသံထွက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့်ဆွဲဗျည်းတစ်လုံးအတွက် အသံပေါ့ဗျည်း တစ်လုံးနှင့် ယှဉ်ပြီး ၄င်းဆွဲဗျည်းနှင့်ပင် အသံလေးဗျည်း ထပ်မံ၍ပြလျှင် လေ့လာသူများလွယ်ကူမည် ဟု ယူဆရပါသည်။

က + ၞ = ကၞ (အသံပေါ့ဗျည်း)

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀	၁၁	၁၂
	-	-ါ	ိ	ဳ	ု	ူ	ေ-	ဲ	ေ-ါ	ဴ	ံ	း
ဆွဲဗျည်း	ကၞ	ကၞါ	ကၞိ	ကၞဳ	ကၞု	ကၞူ	ကၞေ	ကၞဲ	ကၞော	ကၞဴ	ကၞံ	ကၞး
အသံထွက်-	ကန	ကနား	ကနိုက်	ကနိုင်း	ကနောက်	ကနောင်	ကနေ	ကန္ဒား	ကနောင်	ကနောင်း	ကနော	ကနား
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ကနား)

ဂ + ၞ = ဂၞ (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ဂၞ	ဂၞါ	ဂၞိ	ဂၞဳ	ဂၞု	ဂၞူ	ဂၞေ	ဂၞဲ	ဂၞော	ဂၞဴ	ဂၞံ	ဂၞး
အသံထွက်	ဂှ်နဲ့	ဂှ်နဲ	ဂှ်နိ	ဂှ်နီ	ဂှ်နု	ဂှ်နူ	ဂှ်နေ	ဂှ်နွာ	ဂှ်နို	ဂှ်နဲ့	ဂှ်နော်	ဂှ်နဲ့
										(ယာ)	(မ)	(ဟ)

ဂ + ၟ = ဂၟ (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ဂၟ	ဂၟါ	ဂၟိ	ဂၟဳ	ဂၟု	ဂၟူ	ဂၟေ	ဂၟဲ	ဂၟော	ဂၟဴ	ဂၟံ	ဂၟး
အသံထွက်	ဂှ်မဲ့	ဂှ်မဲ	ဂှ်မိ	ဂှ်မီ	ဂှ်မု	ဂှ်မူ	ဂှ်မေ	ဂှ်မွာ	ဂှ်မို	ဂှ်မဲ(ယာ)	ဂှ်မော်(မ)	ဂှ်မဲ့(ဟ)

www.monlibrary.com

က + ျ = ကျ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ကျ	ကျာ	ကျိ	ကျီ	ကျု	ကျူ	ကျေ	ကျဲ	ကျော	ကျ်	ကျံ	ကျး
အသံထွက်	ကျ	ကျား	ကျိုက်	ကျိုင်း	ကျောက်	ကျောင်	ကျေ	ကျွား	ကျောင်	ကျောင်း	ကျော	ကျား
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

မ + ျ = မျ (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	မျ	မျာ	မျိ	မျီ	မျု	မျူ	မျေ	မျဲ	မျော	မျ်	မျံ	မျး
အသံထွက်	မျ	မျာ	မျိ	မျီ	မျု	မျူ	မျေ	မျွား	မျို	မျဲ	မျော်	မျဲ
										(ယာ)	(မ)	(ဟ)

က + ြ = ကြ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ကြ	ကြာ	ကြိ	ကြီ	ကြု	ကြူ	ကြေ	ကြဲ	ကြော	ကြ်	ကြံ	ကြး
အသံထွက်	ကရ	ကရား	ကရှိုက်	ကရှိုင်း	ကရောက်	ကရောင်	ကရေ	ကရွား	ကရောင်	ကရောင်း	ကရော	ကရား
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

မ + ြ = မြ (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	မြ	မြာ	မြိ	မြီ	မြု	မြူ	မြေ	မြဲ	မြော	မြ်	မြံ	မြး
အသံထွက်	မဲ့ရဲ့	မဲ့ရဲ့	မဲရိ	မဲ့ရီ	မဲရု	မဲ့ရှု	မဲ့ရေ	မဲ့ရာ	မဲ့ရို	မဲ့ရဲ(ယာ)	မဲ့ရော်(မ)	မဲ့ရဲ(ဟ)

www.monlibrary.com

က + ၠ = ကၠ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ကၠ	ကၠာ	ကၠိ	ကၠီ	ကၠု	ကၠူ	ကၠေ	ကၠဲ	ကၠော	ကၠ်	ကၠံ	ကၠး
အသံထွက်	ကလ	ကလား	ကလိုက်	ကလိုင်း	ကလောက်	ကလောင်း	ကလေး	ကလွား	ကလောင်း	ကလောင်း	ကလော	ကလား
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

ဂ + ၠ = ဂၠ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ဂၠ	ဂၠာ	ဂၠိ	ဂၠီ	ဂၠု	ဂၠူ	ဂၠေ	ဂၠဲ	ဂၠော	ဂၠ်	ဂၠံ	ဂၠး
အသံထွက်	ဂွ့လဲ့	ဂွ့လဲ	ဂွ့လိ	ဂွ့လီ	ဂွ့လု	ဂွ့လူ	ဂွ့လေ	ဂွ့လွာ	ဂွ့လို	ဂွ့လဲ	ဂွ့လော်	ဂွ့လဲ
										(ယာ)	(မ)	(ဟ)

က + ွ = ကွ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ကွ	ကွာ	ကွိ	ကွီ	ကွု	ကွူ	ကွေ	ကွဲ	ကွော	ကွ်	ကွံ	ကွး
အသံထွက်	ကဝ	ကဝါး	ကဝိုက်	ကဝိုင်း	ကဝေါက်	ကဝေါင်း	ကဝေ	ကဝွါး	ကဝေါင်	ကဝေါင်း	ကဝေါ	ကဝါး
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

ဂ + ွ = ဂွ (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ဂွ	ဂွာ	ဂွိ	ဂွီ	ဂွု	ဂွူ	ဂွေ	ဂွဲ	ဂွော	ဂွ်	ဂွံ	ဂွး
အသံထွက်	ဂဝဲ့	ဂွ့ဝဲ	ဂဝိ	ဂွ့ဝီ	ဂွ့ဝု	ဂွ့ဝူ	ဂွ့ဝေ	ဂွ့ဝွါ	ဂွ့ဝို့	ဂွ့ဝဲ	ဂွ့ဝေါ်	ဂွ့ဝဲ့
										(ယာ)	(မ)	(ဟ)

www.monlibrary.com

ဂ + ္ည = ဂ္ည (အသံလေးဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	ဂ္ည	ဂ္ညါ	ဂ္ညိ	ဂ္ညီ	ဂ္ညု	ဂ္ညူ	ဂေ္ည	ဂ္ညဲ	ဂေ္ညါ	ဂ္ညဵ	ဂ္ညံ	ဂ္ညး
အသံထွက်	ဂွ့ညဲ့	ဂွ့ညဲ	ဂဲ့ညိ	ဂွ့ညီ	ဂွ့ညု	ဂွ့ညူ	ဂွ့ညေ	ဂွ့ညွာ	ဂွ့ညို	ဂွ့ညော	ဂွ့ညော်	ဂွ့ညဲ့
										(အော်)	(မ)	(ဟ)

က + ္မ = က္မ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	က္မ	က္မာ	က္မိ	က္မီ	က္မု	က္မူ	ကေ္မ	က္မဲ	ကေ္မာ	က္မဵ	က္မံ	က္မး
အသံထွက်	ကမ	ကမား	ကမို့က်	ကမို့င်း	ကမောက်	ကမောင်	ကမေ	ကမွား	ကမောင်	ကမောင်း	ကမော	ကမား
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

က + ္ပ = က္ပ (အသံပေါ့ဗျည်း)

ဆွဲဗျည်း	က္ပ	က္ပာ	က္ပိ	က္ပီ	က္ပု	က္ပူ	ကေ္ပ	က္ပဲ	ကေ္ပာ	က္ပဵ	က္ပံ	က္ပး
အသံထွက်	ကပ	ကပါး	ကပို့က်	ကပို့င်	ကပေါက်	ကပေါင်	ကပေ	ကပွါး	ကပေါင်	ကပေါင်	ကပေါ	ကပါး
			(အိ)	(အီ)	(အု)	(အူ)			(အော်)	(အော)	(မ)	(ဟ)

မှတ်ချက် - အသုံးများသော ဆွဲဗျည်းများကိုသာ ဥပမာပေးထားပါသည်။ ဆွဲဗျည်း ဓ သည် အသံလေးဗျည်းနှင့်ဆွဲရန် ဗျည်းမရှိချေ။

www.monlibrary.com

အထက်ပါပေးထားသော ဇယားများသည် ဆွဲဗျည်းအားလုံးကို တစ်လုံးစီ အသံလေးဗျည်းစုနှင့်သော်၎င်း အသံပေါ့ဗျည်းစုနှင့်သော်၎င်း ယှဉ်တွဲ၍ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဤဖော်ပြချက်များသည် ဥပမာအနေဖြင့်သာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောဗျည်းများကို ယှဉ်တွဲပြီး တစ်လုံးမကျန် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းဖြင့် အဆွဲနှင့် ပတ်သတ်သော မွန်စာပေကို ကောင်းမွန်စွာ တတ်မြောက်မည် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ ဥပမာများကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး အတန်တန်လေ့ကျင့်ပေးပြီးနောက် မိမိအတွက် မွန်ဝေါဟာရများ ပွားများစေရန် သင်ကြားခဲ့ပြီး သဒ္ဒါန်းစာများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည့် အဆွဲများဆိုင်ရာ ဝေါဟာရများကို ကျက်မှတ်ခြင်းဖြင့် မိမိအတွက် မွန်ဝေါဟာရများ တိုးပွားနိုင်သည်။

အောက်တွင် အဆွဲဗျည်းတစ်လုံးနှင့် ပတ်သက်သောဝေါဟာရကို၎င်း အဆွဲဗျည်းနှစ်လုံးတွဲ၊ သုံးလုံးတွဲ ဝေါဟာရများကို၎င်း ပေးထားမည်။ နောက်ဝါကျဖွဲ့ပုံကို သဒ္ဒါန်းစာအဖြစ် ပေးထားမည်။ ဤသဒ္ဒါန်းစာများ ပိုင်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ကျက်မှတ်ခြင်းဖြင့် အဆွဲနှင့် ပတ်သက်သော မွန်ဝေါဟာရများကို ပိုင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မွန်စာတွင် ထူးခြားမှုတစ်ခုမှာ အထက်ပါ ဆွဲဗျည်း (၁၁) လုံးတို့ကို ဆွဲသောအခါ အချို့လက္ခဏာသင်္ကေတ ပြောင်းသွားသည်လည်း ရှိသကဲ့သို့ လက္ခဏာသင်္ကေတ မပြောင်းလဲသည်လည်း ရှိသည်။ ပြောင်းလဲသည်က များသည်။ ဤဆွဲဗျည်း (၁၁) လုံးအပြင် မွန်စာတွင် ဗျည်းချင်းထပ်၍လည်း သုံးသည့် စကားလုံးများ ရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ -

၁။ ဥပမာ ပ ဗျည်းသည် ဗျည်းထပ်သုံးစွဲရာ၌ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်ကများသည်။

လ္ပ	လဲပ	မပြုလုပ်နှင့်
သ္ပ	စပ	ပြုလုပ်သည်

၂။ ဥပမာ က ဗျည်းသည် ဗျည်းထပ်သုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်။

ပ္က	ပကောင်း	ပန်း

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃။ ဥပမာ ဂ ဗျည်းသည် ဗျည်းထပ်ချင်းသုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဖြစ်သည်။

ဗွဲ	ဗဲ့ဂွါ	ကြောင်
မွး	မဲ့ဂး (ဟ)	လျှင်

၄။ ဥပမာ တ ဗျည်းသည် ဗျည်းချင်းထပ်သုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်။

သ္တု	လဲ့တောင်း (အု)	အပေါ်မှာ

၅။ ဥပမာ စ ဗျည်းသည် ဗျည်းချင်းထပ်သုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်။

ဗ္စါ	ဗဲ့ကျာ း	စဉ်းစားသည်

၆။ ဥပမာ ဇ ဗျည်းသည် ဗျည်းချင်းထပ်သုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်။

ဗ္ဇ	ဗဲ့ဂျဲ	ပသသည်

၇။ ဥပမာ ဒ ဗျည်းသည် ဗျည်းချင်းထပ်သုံးစွဲသောအခါ အောက်ခံဗျည်းဖြစ်သည်။

ဗ္ဒ	ဗဲ့ဒိ	(နွား) တိုက်သည်

သင်ခန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဣ	ကည	(ဘုန်းကြီး) ကြွလာသည်
က္ဋ	ကတ	အထွာ
က္ဋာ	ကတာ	(ရေ) တိမ်သည်
က္နာ	ကနား	မဏ္ဍပ်ကနား
က္နိ	ကနိုက်	ကြွက်
က္နိ	ကနိုင်း	ကြမ်းပြင်
က္နု	ကနောက် (အု)	ခရု

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကၞ်	ကနောင် (အော)	ခြင်ထောင်
တၞး	တနား (ဟ)	အရွက်
ကု	ကမ	ပိုးကောင်
ကုာ	ကမား	ရေကန် ၊ အမွှာ
ကုီ	ကမှိုင် (အိ)	(အိမ်) မိုးသည် ၊ အမိုး
တုး	တမား (ဟ)	ထွန်းလင်းသည်
ကျ	ကျ	ရှုံ့သည်
ကျာ	ကျား	လေ
ကြီ	ကရှား (အိ)	ပါးသော
ကြ်	ကရော	(ကြော) ခိုင်းသည်
ကြံ	ကရော (မ)	ဆိုးသည်
ကၠ	ကလ	ကျား
ကၠာ	ကလား	အရင် ၊ ဦးစွာ
ကၠိ	ကလှိုက် (အိ)	ညစ်ပေသည်
ကၠံ	ကလော (မ)	တရော ၊ ကျွတ် ၊ စပါးကြီးမြွေ
ကၠး	ကလား (ဟ)	ရှင်းလင်းသည် ၊ ပီသသည်
ကွ	ကွ	ပုသော
ကွီ	ကွီး	လှည်း
ကွး	ကွား (ဟ)	တပည့်
ကၟ်	ကပေါင် (ယ)	ပလုပ်ကျင်း
ခၞါ	ခနား	(အိမ်အမိုး) နိမ့်သည်၊ (အညှော်) ကြော်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ခ္ဍံ	ခနော (မ)	မုန့်ဟင်းခါး၊ ပြုလုပ်သည်
ချိ	ချီး	လှုပ်သည်၊ ရွှေ့သည်
ချု	ချူး	ရေးသည်၊ (လှေ) ထိုးဝါး (ဓါး) သွေးသည်
ချဲ	ချူး	မြက်
ချ်	ချောင်း (အော)	ကိုင်ဆဲသည်၊ ခါချဉ်
ချး	ချား (ဟ)	မီးသွေး
ခြာ	ခရား	မကြာမှီ
ခြု	ခရုံ (မ)	ခြုံ
ခြး	ခရား (ဟ)	(ကြက်) ယက်သည်
ဂ္ဍိ	ဂွဲနိ	ခေါင်းအုံး
ဂ္ဍ်	ဂွဲနဲ (ယာ)	ဝမ်း
ဂျိ	ဂျိ	အဆိပ်
ဂျး	ဂျဲ့ (ဟ)	(အဆိပ်) ပြေသွားသည်
ဂြ	ဂဲရ	(ကြက်) တွန်သည်
ဂြး	ဂွဲရဲ့ (ဟ)	(ဘီး) ဖိသည်
ဃု	ဂလု	မှောင်သည်၊ (မြက်) ထူသည်
ဃ်	ဂလဲ (ယ)	နွား
ၚ	ငွဲ့	ရှက်သည်
ၚိ	ငိ	ပင်လယ်လိပ်
ၚီ	ငီ	ထုပ်ပိုးသည်
စ္ဍ	ကျုန	အစာ

www.monlibrary.com

📖 အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဍူး	ကျူနား (ဟ)	အစား ၊ ကိုယ်စား
ဍု	ကျူမ	ပိုးမွှား
ဍိ	ကျူမွိုင်း (အီး)	မျှော်သည်
ဎူ॥	ဂျဲ့နူ	နားနေရာ
ဎူး	ဂျဲ့နဲ့ (ဟ)	အောင်မြင်သော
ဎြ်	ဂျဲ့ငူ	ညောင်ပင်
ဎ	ဂျဲဝဲ့	(အသုဘ) အလောင်းကောင်
ဎါ	ဝှယ်	မိတ်ဆွေ
ဏာ	ဏာ	ဏာတာသည်
တု	တင	ဒူးလေး
တု်	တင်္ငါး	နေ ၊ နေ့ ၊ နေ့လယ်
တူံ	တနော (မ)	အပင်
တူး	တနား (ဟ)	အရွက်
ထုး	တမား (ဟ)	ထွန်းလင်းသည်
တူ॥	တရောက် (အု)	လောက်ကောင်
တြ်	တရဲ	မြင့်မြတ်
တြ်	တရော	ခရီး
တြး	တရား (ဟ)	ဖြန့်ချီသည် ၊ ဖြန့်သည်
တၠ	တလ	အရှင်သခင်
တၠိ (တိလ)	တွိုင်းလ	(သံဃာ) အရှင်မြတ်
ထု်	ထမောင်း (အော)	နှုတ်သီး ၊ နှာမောင်း
ထ္ဗ	ထဃ	မသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဒ္မါ	ဒမဲ	ကြောင့်
ပ္ၚ	ပင	ပင (ရွာ)
ပ္ၚါ	ပငါး	တံငါ
ပ္ဍဲ	ပတွား	မှာ ၊ ၌ ၊ တွင် ၊ ဝယ် ၊ အတွင်း
ပ္တး	ပတား (ဟ)	(မွေး) သင်းသည်
ပ္နံ	ပနောင်း (အော)	သံပုရာ
ပျူ	ပျူ	ပျူလူမျိုး
ပြေ	ပရေး	ပြေသည်
ပြဲ	ပရွား	အမျိုးသမီး သူငယ်ချင်း
ပ္လ	ပလား (ဟ)	ခင်းသည် ၊ ဖြန့်သည်
ပ္ဝ	ပဝ	ပြုသည်
ဖျာ	ဖျား	ဈေးဆိုင်
ဖျဲ	ဖွဲရောင်း	ယူသွားသည်
ဗ္ၚ	ဗွဲငွဲ	လယ်တော ၊ လယ်မြေ
ဗ္ၚး	ဗွဲနဲ့ (ဟ)	ပုဏ္ဏား ၊ ပရောဟိတ်
ဗ္မာ	ဗွဲမွဲ	ဗမာ ၊ မြန်မာ
ဗျိ	ဗျိ	အပြစ်တင်သည်
ဗျူ	ဗြူ	အိုသည်
ဗြု	ဗွဲရု	အသံမြည်သည်
ဗြဴ	ဗွဲရှု	မိုးရွာသည် ၊ မိုး
ဗြဲ	ဗြယ် (ယာ)	အမျိုးသမီး ၊ မိန်းမ
ဗ္လဲ	ဗြဲ့လွဲ	ပုလဲ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗၠး	ဗဲလှဲ့ (ဟ)	လွတ်သည် ၊ ပျောက်သည်
ဗွဲ	ဗွား	များစွာ (လျှင်မြန်စွာ)
ဗ္ဗူး	ဗပူး	မူးသည်
မၠး	မှဲငှဲ (ဟ)	အပြင်မှာ ၊ တပါး
မၞး	မနဲ့ (ဟ)	သင်
မွဲ	မွာ	တစ်ခု ၊ တစ်ကောင် ၊ တစ်ယောက်
မှာ	မှား	ကြီးသော ၊ မှားသည် ကျယ်သော (သမုဒ္ဒရာ)
မြ	မရဲ့	ခါး
မြိ	မရိ	မရွေး
ယှု	ယမှု	နာမည်
လှု	လှဲငု	တိတ်ဆိတ်သော ၊ ပျင်းသော
လှူ	လှဲငူ	(နွား) တရှဉ်း
လှ်	လှဲငဲ	နှမ်း
လှ	လှဲမှဲ	မုဆိုး
လျး	လှဲယား (ဟ)	အလင်းရောင် ၊ ရောင်ခြည်
လွိ	လှဲဝိ	လုံ့လစိုက်သည်
လှာ	လှား	အင်းအိုင်
လှဲ	လွှား	ကျယ်သည်
သှာ	ဝငါး	သင်္ကန်း
သှိ	ဟွိုက် (အိ)	အိမ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
သ္ၚု	ဟောက် (အု)	ဆန်
သ္ၚ	စန	ရန်သူ
သ္ၚာ	စနား	ထိုင်ခင်း
သ္ၚာ	စမား	(လယ်) သမား
သ္ၚူ	စမောင်း	အနံ့
သ္ၚး	စမား (ဟ)	သက်သက်
သ္လ	စလ	အရွက်
သ္ဝ	စဝ	ဟင်း
သ္ဝာ	စဝါး	ကြာပင်
သ္ဝး	ဝှါး (ဟ)	ဒိုက်

သင်္ခန်းစာ (၂)

ကမျ	ကမျှ	အနှုံးပေးသည်
ကမြး	ကမရား (ဟ)	အကျယ်ချဲ့သည်
ကယျိ	ကယီး	စိုရွဲသည် ၊ စွပ်စိုသည်
ကယျ	ကယောင်း	(ယက္ကန်း) နှပ်
ကော္လု	ကောင်းဂွဲလု	အစ်ကိုကြီး
က္ၚာထး	ကနားထား (ဟ)	မဏ္ဍပ်
ကဲကြး	ကရော (မ) ကရ	ဆိုးဝါးသည်
က္လလှာ	ကလလှာ	တောကြောင်
က္လးဖ္ၚး	ကလား(ဟ)ဖရွား(ဟ)	ရှင်းလင်းထားသည်
ကွးဘာ	ကွား (ဟ) ဖဲ့	ကျောင်းသား

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

📖 အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ခ္ဍဲသဳ	ခတောင်စွား	ဝါခေါင် (လ)
ဂၠးတိ	ဂွဲ့လွဲ့ (ဟ) တို့က်	ကမ္ဘာအနံ
ၛုစ	ကျနကျင့် (ယ)	စားစရာ
တ္ၚဲဂၠု	တင်္ငါးဂွဲ့လု	မိုးချုပ်သည်
တ္ၚဲယး	တင်္ငါးယဲ့ (ယ)	မနက်ဖန်
တ္ၚဲသဳ	တင်္ငါးစွိုင်း (အီ)	ဥပုပ်နေ့
တ္ၚဲအၚ်ာ	တင်္ငါးအငဲ	အင်္ဂါနေ့
ဒမၠ	ဒွဲ့မလွဲ့	ခါးမြ
ဒမၠု	ဒွဲ့မလု	မှောင်မိုက်သည်
ဒျာဒျာ	ဒရောဒရာ	အယုဒ္ဓယ (မြို့)
ဓနု	ဓနု	ဓနုလူမျိုး
န်ရ်	နောင်ရာ	ရောနှောသည်
ပပ်	ပပန	ယောင်ဆောင်သည်
ပြကာ	ပရကား	(နှစ်) ပါး
ပြဲဗ္ဗာ	ပွွားဗွား	သူငယ်ချင်း ၊ မိတ်ဆွေ
ပြးဇး	ပရား (ဟ) ဂျဲ (ဟ)	ပြန့်ကျဲသည်
ပၠးတြဲ	ပလား (ဟ) တရော	ခရီးဆန့်သည်
ဖန်	ဖနှောင်း	ရောသည်
ဗၜဲ	ဗွဲ့ဗွား	(တရား) သဖြင့်
ဗြဲဂု	ဗွဲ့ရှုဂု	မိုးရွာသည်
ဗွဲကြဲ	ဗွားတရောင်း (အော)	နောက်နောင် ၊ နောင်အခါ
ၜၠးဘဲ	ဗွဲ့လွဲ့ (ဟ) ဖွာ	ဘေးလွတ်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗွးဓး	ဗဲ့လဲ့ (ဟ) ပါး (ဟ)	လွတ်လပ်သည်
မှာရာ	မှားရာ	မှားယွင်းသည်
လဲ့လး	လွှားလဲ့ (ဟ)	ဝပြောသည်၊ ကြယ်ပြန့်သည်
ဝါဗ္	ဝဲဗဲ့ငဲ့	လယ်မြေ
သကြာ	စဂရာ	သကြား
သိုကျာ	ဟွိုက်ကျား	အိမ်ကပြင်
သွးသွး	စမား (ဟ) စမား (ဟ)	(လက်ချည်း) သက်သက်
သ္ဂတာ	စလှ္ဂတား	ထန်းရွက်
သ္ဂယာ	သလှ္ဂယာ	ရွက်ဖျဉ် (လှေ)
အရ္ဍ	အချောင် (ဒအာ)	ခါချဉ်ကောင်
အဓ္ဂ	အဂွဲ့နူ	ကန့်ကော်
အဂွဲ့	အဂွဲ့နူ	အရွေ့တောင်ထောင့်
အငှာ	အငဲ	အင်္ဂါ (နေ့)

သစ်နှ်း (၃)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ချူဒလု	ချူးဒလူ	ခြေထိုးသည်
စ္ဂအဟာရ	ကျုန္ဂအဟာရ	အစာအဟာရ
ညာဒည	ညာဒဲ့ညဲ့	ညာတာသည်
ဗြဲ့ဗွိ	ဗဲ့ရယ်ဗဲ့တွိုက်	ကြာသပတေး (နေ့)
ပြဒ္ဍါ	ပရာ့ဒညာ	ပြသနာ
ပြဝေဏီ	ပရဝေန္ဂိုင်း	ဓလေ့ထုံးစံ
တဲ့အငှါ	တငူအငဲ	အင်္ဂါနေ့

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်္ခန်းစာ (၄)

၁။ က္ညအာသိုမိအဲညိ အစာ။
ကညအားဟွိုက်မိအွူး ညိအကျား။
ကျွန်ုပ်၏မိခင်အိမ်သို့ ကြွပါဆရာ။

၂။ ကၞာထးက္တာမ္ဂး တ္ၚဂတ်ရ။
ကနားထ (ဟ) ကတားမဂဲး တငူးဂတောင်းရ။
မကျောပ်နိမ့်လျှင် နေပူမည်။

၃။ ညးဖျဍါ ကၞုဝါဗှ ဝါမရ။
ညဲ့ဖယောင်းနား ကနောက်ဝဲ့ဗဲ့ငဲ့ ပါးမဲ့ရ။
လယ်ခရုနှစ်လုံး သူယူသွားသည်။

၄။ ကၞိသိုဆုက္ၞ တိုတိုဟာ။
ကန္ဒိုင်းအှိုက်ချုကလ တမှိုက်တမှိုက်ဟာ။
အိမ်အခင်းကြမ်းပျဉ် ကျွန်းသားအသစ်လား။

၅။ ကၞုဗုဗု တုအာဟာမိ။
ကနောင်းဗုဗု တောင်အားဟာမိ
ခြင်ထောင်ဖြူဖြူ မီးလောင်သွားသလားမိခင်။

၆။ တၞးဆုက္ၞ လ္ပဖျဍါသိုညိ။
တနား (ဟ) ချုကလ လဲ့ပဖယောင်းနားဟွိုက်ညိ။
ကျွန်းပင်အရွက်ကို အိမ်ယူမသွားပါနှင့်။

၇။ ကိုသိုကၞာမ္ဂး တ္ၚဂတ်ရ။
ကမှိုင်းဟွိုက်ကတားမဂဲး တငူးဂဲ့တောင်းရ။
အိမ်အမိုးနိမ့်လျှင် နေပူမည်။

www.monlibrary.com

၈။ ကျာချိုမ္ဂး ကြှစ်ညိအစာ။
ကျားချိုမဂွဲ ကညကျောင်းညိအကျား။
ပင်လယ်လေလာလျှင် ပြန်ကြွပါဆရာ။

၉။ ကြံကြမ္ဂး ဒးဂဗးရ။
တရှန်ကရှာ (ဟ) မွဲဂွဲ ဒဲ (ဟ) ဂဗွဲရ။
ဆိုးသွမ်းက အရိုက်ခံရမည်။

၁၀။ ကွ ဒးတှလွရ။
ကလဒွဲ(ဟ) တငလွဲမွဲရ။
ကျားသည် မုဆိုး၏ ဒူးလေးထိပြီ။

၁၁။ ကွးဖ္ဍးမ္ဂး စ်အာညိ။
ကလား (ဟ) ဖတား(ဟ) မဂွး(ဟ) ကျောင်းအားညိ။
ကင်းရှင်းက ပြန်နိုင်သည်။

၁၂။ ကွိဂ္ဍညး အာလောရော။
ကွိဂွဲလဲညဲ့ အားလောရော။
သူ၏နွားလှည်း ဘယ်သွားသလဲ။

၁၃။ ကွးဘာမွဲ စ်အာသိုရ။
ကဝါ(ဟ) ဘဲမူကျောင်းအားဟ္ဂိုက်ရ။
ကျောင်းသားတပည့်တစ်ဦး အိမ်ပြန်သွားသည်။

၁၄။ ခွါကမ္ဂး အာမုးသိုညိ။
ခနားကမဂွဲအား မငဲ့ (ဟ) ဟ္ဂိုက်ညိ။
ငါးကြော်ပါက အိမ်အပြင်သို့ ထွက်သွားပါ။

၁၅။ ခံမွဲပုသာ ထွဏာဟာ။
ခန္ဒုမ္ဂာပစား ထပါး (ဟ) နားဟား။
မုန့်ဟင်းခါးဖတ် တစ်ပိဿာ မ, ယူသွားမလား။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၆။ တ္ၚးဆုလ္ဒုတိဗ္ ဂ္ၚ်စဟာ။
တနာ (ဟ) ချုလဲ့တောင်တ္ဂိုက် ဗဲ့ငဲ့ဂဲ့လဲကျင့်ဟား။
လယ်ထဲမှသစ်ရွက်ကို နွားစားသလား။

၁၇။ ဂ္ဂိတိုတို စဲလ္ဒုသို့ညိ။
ဂနိတမ္ဂိုင့်တမ္ဂိုင့် ကျုးလတောင်ဟ္ဂိုက်ညိ။
ခေါင်းအုံးအသစ်ကို အိမ်ပေါ်တွင် လှန်းပါ။

၁၈။ ဂ္ၚ်ပုမ္ဂး စ္ၚလ္ပမှာညိ။
ဂနဲ့ပေါက်မဂဲ့ ကျင့်ကျုန လဲ့ပမှားညိ။
ဝမ်းဖေါက အစာစားလျှင် မမှားစေနဲ့။

၁၉။ ဂ္ဂိရ် ဂိညိညရ။
ဂျိချောင်းဂိညိညဲရ။
ခါချဉ်ကောင်အဆိပ်သည် အနည်းငယ်သာနာသည်။

၂၀။ ဥမ္ဂး လ္ပအာ အကြာညးညိ။
ဥ္ဂဲ့မဂဲ့ လပအား အခရားညဲ့ညိ။
ရှက်လျှင်သူတို့ကြား မသွားပါနှင့်။

၂၁။ ဥ္ဂိမ္ဂဲ ခြဲးတိဗတိ လ္ဒုတိကတာရ။
ဥ္ဂိမ္ဂာခရား (ဟ) တ္ဂိုက်ဗတ္ဂား လတောင်းတ္ဂိုက်ကတားရ။
ကမ္ဘာ့လိပ်တကောင်သည် ကတာမြေပေါ် ရှိသဲမြေကို ယက်နေသည်။

၂၂။ ၝးအဲ မ္ၚးစ္ၚအဟာရညိ။
ကျုနား (ဟ) အ္ဂျုးမနဲ (ဟ) ကျင့်ကျုနအာဟာရညိ။
ကျွန်ုပ်အစား သင်အစာအဟာရစားပါ။

၂၃။ ဥ္ဂဒုဍ္ဍ ပ္ဍစဏါရ။
ကျုမလတောင်းစလ ပေါင်းကျင့်နားရ။
ဖက်ပေါ်မှပိုးကို ချိုးငှက်စားသွားသည်။

www.monlibrary.com

၂၄။ မွးစိုဉ်းမဂး လွအာညိ။
မနဲ (ဟ) စမ္ပိုးညဲ့မဲဂါး (ဟ) လပအားညီ။
သူ့ကိုမျှော်လျှင် သင်မသွားနဲ့အုံး။

၂၅။ ဗ္ဂဲ်မွဲ ဟိုအာပွဲဒိုရ။
ငွက်ဂလဲမှာ ဟီးအားပတ္တူးပီးရ။
နွားသေတစ်ကောင် ပင်လယ်ထဲမျှောသွားသည်။

၂၆။ ဗ္ဂါအဲစ်အာ နူဂယးရ။
ငွါအွူးကျောင်းအား နူးကယား (ဟ)ရ။
ကျွန်ုပ်၏မိတ်ဆွေ မနက်ကပြန်သွားပြီ။

၂၇။ တဲ့တုးမွး ဂ္ဍစ်အာညိ။
တငူးတမား (ဟ) မွဲ့ဂဲ (ဟ) ကညကျောင်းအားညီ။
မိုးလင်းမှ ပြန်ကြွပါ။

၂၈။ မွးအာကြဲ ဓါတဲ့ဟာ။
မနဲအားကရောင်း ပါးတငူးဟား။
နှစ်ရက်ခရီးကို သင်သွားမလား။

၂၉။ တြးဏါသွဆု လ္ဒူတိဗုညိ။
တရား (ဟ) ဏားစလချူ လတောင်းတို့က်ဒဲ့ငဲ့ညီ။
လယ်မြေပေါ်တွင် သစ်ရွက်ကို ဖြန့်သွားပါ။

၃၀။ ဒ္ဍါနူအဲ ဗ္ဂါဒးဗိုရ။
ဒဲ့မဲနူအွူး ငွါးဒဲ့ (ဟ) ဗိုရ။
ကျွန်ုပ်အတွက်ကြောင့် မိတ်ဆွေကြိမ်းမောင်းခံရသည်။

၃၁။ ရဲပွါ အာဓိ နူဂယးရ။
ရူပငါး အားပီး နူးဂယဲ့ရ။
တံငါသည်သည် မနက်စောစောတွင် ပင်လယ်သို့သွားသည်။

www.monlibrary.com

၃၂။ ပ္ဍဵုသ္ဍု ဍွ်တ္တ အဇ္ဇုရ။
ပနား (ဟ) စမောင်းပကောင်း အဂန္ဒုရ။
ကန့်ကော်ပန်းနံ့ သင်းပျံ့သည်။

၃၃။ ပ္ဍွ်မ္ဍဲမ မ္ဍူစိရော။
ပနောင်းမွာမ မူစိရော။
သံပုရားသီးတစ်လုံး ဘယ်လောက်လဲ။

၃၄။ ပျူမ္ဍဲဂက္ဍူ အာလောရော။
ပျူမွာဂကောင်းအားလောရော။
ပျူလူမျိုးတစ်မျိုး ဘယ်သွားကုန်ကြသလဲ။

၃၅။ ဗြဲညး ယ္ဍုမ္ဍူရော။
ပရှူးညဲ့ ယမ့်မူရော။
သူ၏အမျိုးသမီးသူငယ်ချင်း နာမည်ဘယ်လိုလဲ။

၃၆။ ပ္ဍုးတြဲ အာဂတညိ။
ပလား (ဟ) တရောင်းအားဂွဲ့တညိ။
ရှေ့ဆက်ခရီး သွားကြပါ။

၃၇။ ဖျဏ ကိ္ဍဵုဂ်အဲညိ အမ္ဍူ။
ဖျောင်းဏာ ကွီးဂွဲ့လဲအွူးညိအမူး။
ကျွန်ုပ်နွားလှည်းကို ပြန်ယူသွားပါဦးလေး။

၃၈။ ဗ္ဍုအဲ မ္ဍုးတိကတာရ။
ဗွဲ့ငွဲ့အွူးမငွဲ့ တ္ဍိုက်ကတားရ။
ကျွန်ုပ်၏လယ်မြေ ကတာမြေ အပြင်ဘက်တွင်ရှိသည်။

၃၉။ ဗိုညးမွး ညးဂွအာရ။
ဗိုညဲ့မွဲ့ဂဲး (ဟ) ညဲ့ဂွဲ့အားရ။
သူ့ကို အပြစ်တင်လျှင် သူရှက်သွားမည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄၀။ ဗျူမ္ဂး ဂိယဲရ။
ဗျူမဲ့ဂဲ့ ဂိယူရ။
အိုကဖျားနာသည်။

၄၁။ ဒိဗြု ပှဲ့ဓိဟာ။
ဒိးဗရု ပတ္ဂူးပိးဟာ။
ပင်လယ်မှ လှိုင်းသံလား။

၄၂။ ဗြဂုမ္ဂး ဓျူလ္ဘူသိုတိုညိ။
ဗဲ့ရူဂူးမဲ့ဂဲ့ ဂျဲ့နူလဲ့တောင်း ဟ္ဂိုက်တမ္ဂိုက်ညိ။
မိုးရွာက အိမ်အသစ်ပေါ်တွင် နားနေပါ။

၄၃။ ဗြသေဋ္ဌိ အာဖျာဓိရဟာ။
ဗရဲစေထိး အားဖျားဂျိုးရဟား။
သူဌေးကတော် ဈေးအနီး သွားပြီးပြီလား။

၄၄။ ဗုံမွဲမ မူစိရော။
ဗလူမွာမဲ့ မူစိရော။
ပုလဲတစ်လုံး ဘယ်လောက်လဲ။

၄၅။ ဗုး၀းမ္ဂး ကုးဗူးရ။
ဗဲ့လဲ့ပါး (ဟ) မဲ့ဂဲးကလား ဖတားရ။
လွတ်လပ်က ကင်းရှင်းမည်။

၄၆။ ဗွဲကြဲမှးအာဟာ။
ဗ္ဂူကရောင်း မနဲ (ဟ) အားဟား။
နောက်မှသင်သွားမလား။

၄၇။ ဗ္ဂူးမ္ဂး လွအာပွဲ့တဲ့ညိ။
ဗဲ့ပူးမဲ့ဂဲး (ဟ) ပလအား ပတ္ဂူးတငူးညိ။
မူလျှင် နေပူထဲမသွားပါနဲ့။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄၈။ မုးနူသို လွအာညိ။
မဲဍဲ့နူ ဟ္ဂိုက်လဲ့ပအားညိ။
အိမ်အပြင် ဘယ်မှမသွားပါနဲ့။

၄၉။ မှးစဖဲ လုဲလးဟာ။
မနဲကျင့်ဖုးလွားလဲ့ဟား။
သင်ချောင်ချောင်ချိချိ စားသောက်နိုင်သလား။

၅၀။ မြိုမ္ဂဲဂို မူစိရော။
မရိမ္ဂာ ဂွိးမူကိုရော။
မရွှေးတစ်ထုပ် ဘယ်လောက်လဲ။

၅၁။ ယွုညးမိဟံသာဟာ။
ယမုညဲ့ မိဟံစားဟား။
သူ၏နာမည် မိဟံသာလား။

၅၂။ လျုးတဲ့ တွးဗွဲရ။
လရဲ့ (ဟ) တငူတမား (ယ) ဘူရ။
နေ၏ရောင်ခြည်သည် အလွန်တောက်ပသည်။

၅၃။ လွိုပရာ မိမဓါညိ။
လဝိးပရာ မိမဲ့ပါးညိ။
မိဘနှစ်ပါးကိုပြုစုပါ။

၅၄။ သွုဗုဗု ဗစလနုညိ။
ဟောက်ဗုဗု ဗဲ့ကျင့် လဲ့ဂျူညိ။
ဆန်ဖြူဖြူနှင့် အတိုးကျွေးပါ။

၅၅။ သွာခမိ ဖျုဏါဘာညိ။
စနားခမိုး ဖြောင်းဏာဘဲညိ။
သံဃာ နေကထိုင် ကျောင်းသို့ ပြန်ယူသွားပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၆။ သူ့ခြံဗောဓိ လှပဖွံ့ဖြိုးလိုသည်။
စလ ဂျုံ့ရှု ဗောဓိ လပဖြောင်းနားဟိုက်သည်။
ဗောဓိညောင်ရွက်ကို အိမ်သို့ ယူမသွားပါနဲ့။

၁၇။ သွားမွဲကွာ ပွဲသုံးဟာ။
စဝါးမူကမား ပကောင်းစမားဟား။
ကြာကန့်တစ်ကန့်လုံး ပန်းပွင့်နှင့်လား။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

က။ အောက်ပါအစီအစဉ်အတိုင်းမဟုတ်သော ဆွဲဗျည်းများနှင့် အဆွဲသင်္ကေတများကို အစီအစဉ်မှန်အောင် ပြုပြင်ပေးပါ။

စဉ်	လက္ခဏာ (အစီအစဉ်မကျ)	ဆွဲဗျည်း	(လက္ခဏာအစီအစဉ်ကျ)
၁။	္တ	ဋ	-
၂။	္ဗ	ည	-
၃။	္ဒ	ဍ	-
၄။	္ဝ	န	-
၅။	္ဂ	မ	-
၆။	ြ	ယ	-
၇။	္ဆ	ရ	-
၈။	္ဓ	လ	-
၉။	္ဇ	ဝ	-
၁၀။	္င	ဟ	-
၁၁။	္ရ	ဠ	-

www.monlibrary.com

ခ။ အောက်ပါတို့ကို မှန်လျှင် (✔) ပေးပြီး မှားလျှင် (✘) ရေးသားပေးပါ။

၁။ ဆွဲဗျည်းတိုင်းသည် မွန်ဗျည်း ၃၅ လုံးစလုံးနှင့် ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၂။ ၎ သည် တ ၊ ဗ နှင့် လ တို့ကို ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၃။ ည သည် က ၊ ဒ တို့နှင့်ဆွဲနိုင်ပါ။ ( )

၄။ ဍ သည် က နှင့် ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၅။ န သည် စ ၊ ဇ တို့နှင့် မဆွဲနိုင်ပါ။ ( )

၆။ မ သည် က ၊ ခ ၊ ထ ၊ လ တို့နှင့် မဆွဲနိုင်ပါ။ ( )

၇။ ယ သည် က ၊ ခ ၊ ဂ ၊ စ တို့နှင့်မဆွဲနိုင်ပါ။ ( )

၈။ ရ သည် ပ ၊ ဖ ၊ မ တို့နှင့်ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၉။ လ သည် ပ ၊ သ တို့နှင့်မဆွဲနိုင်။ ( )

၁၀။ ဝ သည် ည ၊ တ ၊ ထ တို့နှင့် ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၁၁။ ဟ သည် ပ ၊ ဖ ၊ ဗ ၊ ဘ တို့နှင့် ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၁၂။ ဠ သည် တ ၊ ထ တို့နှင့် ဆွဲနိုင်သည်။ ( )

၁၃။ ယ ၊ ရ ၊ လ ၊ ဝ အဆွဲဗျည်းများသည်အသံပေါ် ဆွဲဗျည်းများဖြစ်သည်။ ( )

၁၄။ ဟ ၊ ဠ အဆွဲဗျည်းများသည် အသံပေါ် ဆွဲဗျည်းများဖြစ်သည်။ ( )

၁၅။ အဆွဲခံဗျည်း၏ အသံကိုလိုက်၍ ဆွဲဗျည်းသည် အသံမပြောင်းပါ။ ( )

ဂ။ ရဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကို ဝါကျသွင်တော်ညိ

အောက်ပါပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ ခမိမွဲဇကု (စ် ၊ ဍ္ဍ ၊ ၯ်)အာဘာရ။

၂။ တဲ့ဂတ်မွး ရုပ္ဍဲ (ကှ် ၊ ကှ်-၊ ကှ်) ညိ။

www.monlibrary.com

၃။ သ္ုိတ္ုိမဂး (က္ုိ ၊ ကို ၊ ကို) ဆုက္ၚဟာ။

၄။ ကိုသ္ုိသ္ၚ (ကို ၊ ကို ၊ ကို) ဟာ။

၅။ (ကွ ၊ ကွး ၊ မ္ုး) ဘာမွဲ အာဘာနူဂယးရ။

၆။ မ္ုးဒဗ (ကၠ ၊ စု ၊ ကၠာ) မွဲလ္ၚုသ္ၚဆုဟာ။

၇။ ဗြုဒိပ္ဍဲ (ကွိ ၊ ဝိ ၊ ဟိ) ဟာ။

၈။ ဓဲ (ဂ္ုိ ၊ ဂို ၊ ဂွိ) တိုတို ပ္ဍဲတ္ၚဲညိ။

၉။ (ဂ္ု ၊ ဂ္ ၊ ဂ္ၚု) ဂိမဂး လွအာကြညိ။

၁၀။ ပ္ဍဲဝိ (ဓွါ ၊ ဓွ ၊ ဂွိ) ဂ္ၚမွဲဟိအာရ။

၁၁။ လွအာပ္ဍဲ (တ္ၚဲ ၊ ထုး ၊ တြံ) ဂတ်ညိ။

၁၂။ (တ္ၚ ၊ တ္ၚိ ၊ ထွ) ခမိဓါဇကု ကညစ်အာဘာရ။

၁၃။ အာ (တြဲ ၊ ကြ ၊ တြး) မဂး ဒိဂိဟာ။

၁၄။ ဓွာအဲရဲရး (ပု ၊ ပုါ ၊ ဗှာ) ဟာ။

၁၅။ (ပ္ဍဲ ၊ ပ္ဍး ၊ ပ္ုး) သ္ၚုဂ္ဍဲအဂ္ုဟာ။

၁၆။ (ပ္ဍ ၊ ပ္ု ၊ ပ္ုး) ပ္ုစ်စေတိဟာ။

၁၇။ ညးရဲဂကၠ (ပ္ၚဲ ၊ ပျု ၊ ပြဲ) ဟာ။

၁၈။ (ဗြဲ ၊ ဗြ ၊ ဗြု) ဂုမဂး ဓ္ုပ္ဍဲက္ုာထးညိ။

၁၉။ မ္ုးအာ (ဗ္ၚဲ ၊ ဗ္ၚး ၊ ဗွဲ) ကြညိ။

၂၀။ ခမိဓဲ (ပ္ုာ ၊ က္ုာ ၊ သ္ုာ) လ္ၚုဘာရ။

၂၁။ (သ္ုိ ၊ သ္ု ၊ က္ု) မွဲနမ္ုစိရော။

၂၂။ လွ (သ္ုု ၊ သ္ုု ၊ သ္ု) ရမ္ုးကြံကြညိ။

၂၃။ (သွ ၊ သွါ ၊ သွး) ဟိအာပ္ဍဲဝိရ။

ဃ။ ထပ်ဗပေင့်ကို ဝေါဟာရ မအခဝ် ဗွဲသ္ုဝ်တော်ညိ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

ဝေါဟာရ အက္ခရာများကို ထပ်ဖြည့် ပေးပါ။

၁။ ဍော — လွအာ ပွဲဍုဍုညိ။

၂။ ဒိဂိမဂးရှုပွဲကွှာ — ညိမိ။

၃။ ပသသ္ဂုက္ကိ — — လ္ဂုသ္ဂိရ။

၄။ လွကြဲ — မိမအာစါညိ။

၅။ လှုဂဗက္ဍု — ပွဲဝါ — ဟာ။

၆။ နူဂယးကွး — အာ — ရ။

၇။ တ္ဂဲ — မဂးလွအာညိမွဲ။

၈။ တ္ဂဲ — မိအဲအာဘာရ။

၉။ မွးတ္ဂဲဖြဲ — ဟာ။

၁၀။ ဖြဲဂူမဂး သ္ဂိဒ — အာဟာ။

၁၁။ ညးရဲရးဍျာ — ဟာ။

၁၂။ လ္ဂိပရာ မိမဝါ — — ညိ။

၁၃။ ပြဲ — ညးရဲရး ဍျာဍျာရ။

၁၄။ ဍောအဲပ္ဍု — အာဂတရ။

၁၅။ ပွဲ — လွနဲ မွးကြဲ — ညိ။

၁၆။ ပွဲဍုး — မွးဗုး — သုးဟာ။

၁၇။ ဗုးဓးမဂးကွုး — အာရ။

၁၈။ ယွု — မိဟံသာဟာ။

၁၉။ မိကဏါသ — ဓါပသာညိ။

၂၀။ အပါအဲရဲသ္ဂာ — ရ။

၂၁။ ပူဇ္ဂ္ဂအ — လ္ဂုစေတိညိ။

၂၂။ တ္ဂဲအ — အာဝါ — ဟာ။

www.monlibrary.com

င။ လိက်ပိုဒ်သ္ဂဝ်ဂွံ ဗ္ဂတဲသောင်ထွးကိုညိ။
အောက်ပါစာပိုဒ်ကို နားလည်အောင်ဖတ်ပြီး မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

ဂိတုစဲ ဥတုဂတုရ။ ဂိတုစဲ ဗြဲဂုညိညရ။ ဗြဲဂုမဂးချဲဍုရ။ ဂွ်အပါအဲဓါစချဲရ။ ကၠာဗြဲ ဂု ကိုသိုသ္ဂကိုညိ။ ဗြဲဒဍုမဂး သိုကယျိရ။ သိုကယျိမဂး ကိုသို ကိုအာရ။ တဲဗြဲဗတိ အပါအဲ အာဝါရ။ ပွဲကၠာ ဖ္တ်သ္ဂာက်ရ။ သ္ဂျုဖ္တ်သ္ဂာပ္ဂးရ။ အပါအဲ ဖျဏါဖ္တ်သ္ဂာရ။ ညးပုဇ်စေတိရ။

၁။ ဂိတုစဲ ဥတုမုရော။
၂။ ဗြဲဂုညိည ဥတုလောရော။
၃။ ဂွ်အပါအဲ မုပရော။
၄။ ဂွ်အပါအဲ စချဲပွဲလောရော။
၅။ ကၠာဗြဲဂု မုသ္ဂရော။
၆။ ကိုသို မုသ္ဂရော။
၇။ အပါအဲ အာဝါမုတဲရော။
၈။ အပါအဲ မုဖျဏါမုရော။
၉။ မုညးသ္ဂဖ္တ်သ္ဂာရော။

စ။ သ္ဂာန်လဝ်ဗွဲသ္ဂဝ်တော်ဂွံသ်တဲ ချူထွးကို လိက်မွဲပိုဒ်ညိ။
အောက်ပါမေးထားချက်များကိုဖြေပြီး စာတပိုဒ်ဖြစ်အောင်စီကုံးပြပါ။

၁။ မ္ဂးလ္ဂကြိကြ ညးလောရော။
၂။ မိမဓါ မုမ္ဂးဒးသ္ဂရော။
၃။ လ္ဂချူဒလု ညးလောရော။
၄။ ကောဍုအဲ အာကြိမုစိတဲရော။
၅။ ညးစ်သိုမဂး မ္ဂးမုသ္ဂရော။
၆။ စေဒ္ဂါညးမဂး မ္ဂးကျညးလောရော။
၇။ မ္ဂးဒးဘဲ ညးလောရော။

□□□□□

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၅)

❖ ❖ ❖

ဂစိုက် နှ် အသတ် (၁၀) ပါး

မွန်ဘာသာတွင် အသတ်အတွက် အသုံးပြုသော ဗျည်းတို့သည် (၁၀) လုံးရှိသည်၊ ယင်းတို့မှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်၊

	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၉	၁၀
သတ်ဗျည်း	က	ၚ	တ	န	ပ	မ	ယ	ဝ	ဟ	အ
သင်္ကေတ	-က်	-ၚ်	-တ်	-န်	-ပ်	-မ်	-ယ်	-ဝ်	-ဟ်	-အ်

မွန်ဘာသာတွင် အသတ် (၁၀) ပါးသည် အလွန်အရေးကြီးသော သင်္ခန်းစာတရပ်ဖြစ်သည်။ ဤသင်္ခန်းစာကို တတ်မြောက်လျှင် မွန်စာကို ကောင်းမွန်စွာ ဖတ်တတ်ရေးတတ် သည်ဟု ယူဆရပါသည်။ မွန်စာတွင် အသတ် (၁၀) ပါးသည် အခရာပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤသင်္ခန်းစာကို အထူးဂရုစိုက်ပြီး လေ့လာရန်လိုပါသည်။

ဤအသတ် (၁၀) ပါးနှင့်ပတ်သတ်၍ အသတ်တစ်လုံးချင်းအတွက်

၁။ ဗျည်းတစ်လုံးချည်းသတ်ခြင်း။

၂။ ဗျည်းနှင့်သရ တွဲထားခြင်းကိုသတ်ခြင်း။

၃။ ဗျည်းနှင့် အဆွဲဗျည်း၊ ယှဉ်ပြီး သတ်ခြင်းဟူ၍ အပိုင်း (၃) ပိုင်းရှိသည်။

ဉပမာ ကသတ်နှင့် ပတ်သတ်၍ ဗျည်းတစ်လုံးချင်း သတ်ခြင်းနှင့် သရနှင့်တွဲပြီး သတ်ခြင်း၊ ဆွဲဗျည်းနှင့်ယှဉ်ပြီး သတ်ခြင်းတို့ကို လေ့လာနိုင်ရန် တင်ပြထားမည်။ ထို့နောက် ဗျည်းတစ်လုံးချည်း သတ်ခြင်းအတွက် ဝေါဟာရ၊ သရနှင့်တွဲပြီး သတ်ခြင်းအတွက် ဝေါဟာရ၊ ဆွဲဗျည်းနှင့်ယှဉ်ပြီး သတ်ခြင်းအတွက် ဝေါဟာရတို့ကို လေ့ကျင့်ကျက်မှတ်နိုင်ရန် ပေးထားမည်။ ထို့နောက်မှ ၎င်းအသတ်တစ်လုံးအတွက် ဝါကျဖွဲ့စည်းမှုများကို ပေးထားမည်။ ဤသို့ ပြည့်စုံပြီးမှသာလျှင် နောက်အသတ်တခုသို့ ပြောင်းရွှေ့လေ့လာရမည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁။ ဂစိုက် ကက် (–က်)၊ က–သတ်–က်

အသတ်များနှင့်ပတ်သတ်၍ မွန်စာတွင် ထူးခြားမှု တခုမှာ (ို) သည် မွန်သရတွင် ယခင်က ဖေါ်ပြထားခြင်းမရှိပါ။ ဤအသတ်ပိုင်းတွင် ယင်း (ို) သရအသတ်သည် ပါဝင်ကြောင်းကို မှတ်ထားရမည်။ အသတ် (၁၀) ပါးတွင် တ–သတ် (-က်) သည် ဦးဆုံးဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးချည်းနှင့် တ–သတ် (-က်) သည်ပင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရတို့ ယှဉ်၍လည်း ကသတ်သည်ရှိသည်။ က - သတ်တွင် (ို)အပါဝင် သရ (၈) လုံးကိုသာသတ်သည်။ ပိုမို၍ က–သတ်ကို မြင်လွယ်စေရန် အောက်ပါဇယားတွင် ဖေါ်ပြထားပါမည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က နှင့် တ သတ်ခြင်း။

စဉ်	သင်္ကေတ	က သတ်	အသံထွက်
၁။	-က်	ကက်	က (က)
၂။	-ါက်	ကါက်	ကိုက်
၃။	ိက်	ကိက်	ကို့ (အိတ်)
၄။	-ုက်	ကုက်	ကို့ (အုတ်)
၅။	ေ - က်	ကေက်	ကစ် (က)
၆။	ေ -ါက်	ကေါက်	ကွတ် (က)
၇။	ံက်	ကံက်	ကော့ (က်)
၈။	ိုက်	ကိုက်	ကား (အော)

အသံလေးဗျည်း ဂ နှင့် က -သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	က သတ်	အသံထွက်
၁။	-က်	ဂက်	ဂဲ့ (က)
၂။	-ါက်	ဂါက်	ဂိုက် (အိတ်)
၃။	ိက်	ဂိက်	ဂို့ (အုတ်)
၄။	-ုက်	ဂုက်	ဂို့ (က)

www.monlibrary.com

၅။	ေ - က်	ေဂက်	ဂစ် (က)
၆။	ေ -ါက်	ေဂါက်	ဂွတ် (က)
၇။	ံက်	ဂံက်	ဂေါ့
၈။	ို က်	ဂိုက်	ဂါး (အောက်)

မှတ်ချက် (-က်) က-သတ်တွင် -ါက် နှင့် ေ-ါက် ကို စာရေးသောအခါ အတိုကောက်အားဖြင့် -ါက် ကို -ႝ ဟူ၍ဎင်း ေ-ါက် ကို ေ-ႝ ဟူ၍ဎင်း ရေးသားနိုင်သည်။

-ါက် = -ႝ

ေ -ါက် = ေ -ႝ

အထက်တွင် နမူနာအားဖြင့် က-သံတ် (ံက်) ကို အသံပေါ့ဗျည်း ကဖြင့်သတ်ခြင်း (ကက်) ကို ဎင်းအသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂက်) ကိုဎင်း လေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့်သာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောအသံလေး အသံပေါ့ဗျည်းဖြင့်လည်း အထက်က ဥပမာအတိုင်း လိုက်၍ သတ်ကြည့်ပြီး အသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် က-သတ် (-က်) နှင့်ပတ်သက်၍ ကျွမ်းကျင်သွားမည် ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သခ်န်းစာ ဝေါဟာရများကို ဖော်ပြပေးပါမည်။

သခ်ိန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ခက်	ခ (က)	ငြီသည် ၊ တစ်သည်
စက်	ကျ (က)	စက်
ဆက်	ချ (က)	ဆက်သည်
ဇက်	ဂျ (က)	(လှည်း)ထွက်သည်
		(အကြော) တက်သည်
		(တယော) ထိုးသည်
တက်	တ (က)	ရိုက်သည်
ဒက်	ဒ (က)	(ကြိုး) ချီသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပက်	ပ (က)	(ရေ) ပက်သည်
ဖက်	ဖ (က)	ဖက်စပ်လုပ်သည်
ဗက်	ဗ (က)	နောက်တလိုက်သည်
လက်	လ (က)	(တစ်) သောင်း
လက်	လဲ့ (က)	ဆဲသည်
ယက်	ယဲ့ (က)	မီးခိုး
သက်	စ (က)	(မျဉ်း) တားသည်
ဓက်	ပ (က)	နောက်ကျသည်

သင်ခန်းစာ (၂)

ကေက်	ကစ် (က)	ချွန်သည်
ကော် (ကေါက်)	ကွန်	ခေါ်သည်
ကံက်	ကော (က့)	အကောက်၊ ကောက်သည်
ခါ	ခိုက်	သလိပ်ခပ်သည်
ခံက်	ခေါ့ (က)	လယ်ကွက်
ဂံက်	ဂေါ့ (က)	(ခေါင်း) ခေါက်သည်
ဃံက်	ဃော့ (က)	ချိတ်သည်
ငေက်	ငစ် (က)	သွား
ဓက်	စေ့ (က)	နှိုးစပ်သည်၊ ထိသည်
စာ်	ကျိုက်	စုတ်ပြတ်သည်
စေက်	ကျစ် (က)	(မြေး) မြစ်
ဆာ်	ချိုက်	ကုတ်ခြစ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဆံက်	ချော့ (က)	ကောက်ရိုး
ဓိက်	ဂျို့ (က)	(လယ်) ထွန်သည်
ဓုက်	ဇွေ့ (က)	ကြိုး
ဍာ် (ဍာက်)	တိုက်	ရေ
ဍိက်	တိက်	ကျွန်
ဍုက်	တော့ (က)	(ရေ) စိုသည်
ဍိုက်	တွိုက်	(လှည်း) စီးသည်
တုက်	တိုက်	(ဟင်း) ခပ်သည်
တိက်	တွိုက်	အိပ်သည်
တိုက်	တိုက်	တိုက် (အိမ်)
တော်	တွတ်	တွက်သည်
ထေက်	တော့က (က)	ထိုက်သည်
ဒိုက်	ဒိုက်	ဆင်းရဲ
နာ်	နိုက်	နဂါး
နုက်	နေ့ (က)	(အပေါင်း) နှုတ်သည်
ပါ် (ပါက်)	ပ့ါ (က)	ခွဲသည်
ပိက်	ပေ့ (က)	ပိတ် (အဝတ်)
ပေက်	ပင့် (က)	ပြေးသည်
ပုက်	ပွိုင့်	(လက်သုတ်) သုတ်သည်
	ပို့ (အုတ်)	ပုတ် ၊ တောင်း
ပံက်	ပေ့ါ (က)	ဖွင့်သည်
ပိုက်	ပ့ါ (က)	(အပင်) နှုတ်သည် ၊ (ယပ်) ခတ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗၚ်	ဗိုက်	ခုတ်ပိုင်းသည်
ဗိုက်	ဗား (အောက်)	အဝတ်ဝတ်
ဘိက်	ဘို့ (က)	ဖိတ်ကြားသည်
ဘၚ်	ဗှိုက်	တဝက်
မၚ်	မိုက်	တပို့တွဲ (လ)
မုက်	မေ့ (က)	မျက်နှာ
မေက်	မစ် (က)	ပွဲထွက်သည်
ယၚ်	ယိုက်	(ရင်) တုံသည်
ယံက်	ယောက်	ယောက် (ဇွန်း)
ယိုက်	ယပ် (က)	ထမ်းပိုးသည်
ရၚ်	ရိုက်	လယ်တဲ
ရေက်	ရော့ (က)	လျှိုးသည်
ရိုက်	ရိုက် (က)	(ဂုံနီ) အိတ်
လၚ် (လာက်)	လိုက်	(ကမ်း) ပြိုသည်
လိက်	လေ့ (က)	စာ ၊ စာအုပ်
လံက်	လော့ (က)	(ဆေး) သုတ်သည်
လိုက်	လိုက်	လောက
သၚ် (သာက်)	စိုက်	အရောင်
သေက်	စွိုက်	ရန်ထောင်သည်
သောၚ် (သောက်)	စွော့ (က)	ဆံပင်
သံက်	စော့ (က)	(အခွံ) ခွာသည်
သိုက်	စိုက်	သောကြာ (နေ့) ၊ ချမ်းသာသည် ဖြေးဖြေး

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဟောက်	ဟာစ် (က)	(ဟင်း) တူးသည်
စုက်	ပေ့ (က)	မျောက်ခေါင်းဥ
စံက်	ပေါ့ (က)	ဆေးလိပ် ၊ ပေါက်သည်
ဓိုက်	ပ့ါ (က)	ငရုပ်ဆုံ
အိက်	အော့ (က)	မစင်

သဒ်န်းစာ (၃)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကၞာ်	ကတိုက်	ငါးဘတ်
ကပါ	ကပ့ါ	ငါးဆယ်သား (အလေး)
ကပိုက်	ကပ (ပိုက်)	(အဝတ်) လျှော်သည်
ကမံက်	ကမော့ (က)	(ရေ) ခတ်ထုတ်သည်
ကရိုက်	ကရိုက်	လိုက်ဖက်သည်
ကလုက်	ကလေ့ (က)	(ခေါ်) ထူးသည်
ကလံက်	ကလော့ (က)	(ရေထဲ) နှစ်သည်
ကလိုက်	ကလိုက်	ဘောင်ဘင်ခပ်သည်
ကဝက်	ကဝ (က)	တဝက်
ခဝေက်	ကဝေ့ (က)	အိုးခြမ်းပဲ့ ၊ ဒိုး (ကစားစရာ)
ခစက်	ခကျ (က)	အိမ်မြှောင် (သတ္တဝါ)
ခညက်	ခည (က)	မွဲပြာသည်
ခဍက်	ခတ (က)	ချောင်းဆိုးသည်
ခဍါက် (ခဍာ်)	ခတိုက်	ကျီးကန်း
ခတိုက်	ခတွိုက်	လွှ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ခဗိုက်	ခဗိုက် (က)	ဖုံ ၊ အမှုံ
ခမက်	ခမဲ့ (က)	ကျိစယ်
ခမံက်	ခမော့ (က)	ခမောက်
ခလိုက်	ခလိုက်	(စွတ်ကျယ်) စွပ်ထည့်သည်
ဂစာ် (ဂစာက်)	ဂွဲစိုက်	စုတ်ဖြဲသည်
ဂစုက်	ဂွဲကျော့ (က)	ဆူး
ဂတောက်	ဂွဲတင့်	တင်ပုတ်
ဂတာ် (ဂတက်)	ဂတိုက်	လျှာ
ဃံက်တဲ	ယော့တွိုင်	လက်ကောက်
ငှာ်ဗြ	ငွဲဗရေး	မိန်းကလေး
စကွေါ	ကျဲခေါင်း	စက္ကူ
ချက်ခေက်	တေ့ (က)တစ်(က)	စွတ်စို
တက်ကျာ	တ (က) ကျား	စကားလက်ဆုံကျသည်
တက်ချော	ဟ (က) ချောင်း	အဖော်စပ်သည်
တက်ဇာ	တ (က) ဂျဲ	ပိုက်ကွန်ယက်သည်
တငေက်	တ (က) ငစ်	ကြက်တူရွေးငှက်
တသိုက်	တစိုက်	ချမ်းသာခြင်း
ထပက်	ထပ (က)	ထိုးသည်
ဒဒိုက်	ဒွဲဒိုက်	ဒုက္ခ
ဒနက်	ဒွဲနဲ့	ကျော့ကွင်း
ဒနိက်	ဒွဲနိတ်	ကာလကာ
ဒရက်	ဒွဲရင့်	အရင်လိုသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ	
ဒရိုက်	ဒွဲရိုက်	လှုပ်ခါသည်	စဉ်
နရက်	နဲ့ရင့် (က)	ငရဲ	
ဖချက်	ဖတော့	စွပ်စိုစေသည်	၁။
ဖချိုက်	ဖတိုက်	တင်သည်	၂။
ဗတိုက်	ဗတိုက်	တိုက်ခိုက်သည် ၊	၃။
		တိုက်တွန်းသည်	၄။
ဗလံက်	ဗလော့ (က)	အမြောက်	၅။
ဗလိုက်	ဗလိုက်	ဖုံ	၆။
မအံက်	မွဲအော့ (က)	အဖ	၇။
မုက်သို	မေ့ (က) ဟွိုက်	အိမ်မျက်နှာစာ	၈။
ယိုက်ဒိုက်	ယိုက်ဒိုက်	ထောက်ပံ့သည်	၉။
လစံက်	လကျော့ (က)	အမဲ (ရောင်)	၁၀။
လပါ	လွဲပါ့ (က)	တဖက်သို့	
လိက်ဒွက်	လိတ်ဒဝင့် (က)	သီချင်းစာ	
သက်က်	စာ့စာ့	သက်သက်	စဉ်
သက်သိ	စာ့စွား	သက်သေ	
သရက်	စရော့ (က)	တားသည် ၊ ခြစ်သည် ၊ သရက်(မြို့)	၁။
သလာ်	စလာ့	ခံသည်	၂။
သိုက်သိုက်	စိုက်စိုက်	ဖြေးဖြေးသည်	၃။
တဲ့သိုက်	တငွါးစိုက်	သောကြာနေ့	၄။
သို့ချာ်	ဟွိုက်တ (က)	အိမ်သာ	၅။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဓက်တူ	ပေ့ါတူး	ပေါက်တူး
အကံက်	အကော့	အကောက်
အခိုက်	အခိုက်	ဓလေ့
အဆက်	အချ (က)	အဆက်
အတိက်	အတွိုက်	အတိတ်
အဖက်	အဖွဲ့ (က)	အဖော်
အယုက်	အယေ (က)	အသက်
အရက်	အရင့် (က)	အရက်
အလိုက်	အလိုက်	အပြုအမူ
အဝေါ	အဝေ့ါ (က)	၁၂ ကျပ်ခွဲသား
အိက်ဝှ်	အွိုက်ငါ့ (က)	ရေညှိ
အဲဒိုက်	အွူးတွိုက်	တပည့်တော်

သင်္ခန်းစာ (၄)

ကဂက်	ကဝ့ဲက်	ငါးရံ့ခေါင်းတို
ကဘလိုက်	ကဘလိုက်	ငါးနပ်ခြောက်
ဂသလံက်	ကစလောက်	ငါးသလောက်
ခဍိုက်ဂဝ	ခတိုက်ဂဝဲ	အရှက်ရစေသည်
ခဗိုက်သ္ဍု	ခပိုက်ယောက်	ဖွဲနု
ခမံက်ပသဲ	ခမော့ (က) ပစူး	သံခမောက်
ဂိတုမံက်	ဂိတောမော့	လဆန်း
ဆိုက်ဗဒက်	ချိုင့်ဗဒ (တ)	ချဉ်းကပ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဍုၚ်ဂစာ	တိုက်ဂချား	သစ္စာရေ
ဍုၚ်ဂတ်	တိုက်ဂွဲတောင်း	ရေပူ
နာ္ဍနာ္ဍသ်ာ	နဲ့နဲ့စိုက်	အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ
ပပြဲဘိုက်	ပ, ပရဘိုက်	(ဘုန်းကြီး) ဆွမ်းဘုန်းသည်
ဗြဲသိုက္ခမၠာ	ပရဲစိုက်ခမား	ကြက်သရေရှိသောမိန်းကလေး
မရနုက်	မရနေ့ (က)	(၃၂) ကြိမ်မြောက်
လက်ကဍ်	လက်ကရောင်း (က)	နောက်တ
လိက်ကသုက်	လိပ်ကစော့	စာချုပ်
အခိုက်က္ဍာ	အခိုက်ကနား	မလေ့ထုံးစံ
အဆက်က်	အချ (က) ချ (က)	အဆက်ဆက်

သင်္ခန်းစာ (၅)

အထက်ပါပြီးခဲ့သော သင်္ခန်းစာများတွင် ဗျည်းနှင့် က-သတ်ရိုးရိုး သရနှင့်ယှဉ်သော က-သတ်တို့ကိုဖေါ်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်္ခန်းစာတွင် ဆွဲဗျည်းနှင့် သရနှင့် ယှဉ်ပြီး က-သတ်ကို ဖေါ်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဖေါ်ပြထားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန်လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း က္ + က-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	က-သတ်	အသံထွက်
၁။	-က်	က္ဍက်	တန (က)
၂။	-ါက်	က္ဍါက်	တနိုက်
၃။	ိက်	က္ဍိက်	တနိုက်
၄။	-ုက်	က္ဍုက်	တနေ့ (က)

www.monlibrary.com

၅။	ေ - က်	ကှေက်	ကနင့် (က)
၆။	ေ - ါက်	ကှေါက်	ကနွတ် (က)
၇။	ံ က်	ကှံက်	ကနော့ (က်)
၈။	ို က်	ကှိုက်	ကနွိုက်

အသံလေးဗျည်း ဂှ + က-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	က-သတ်	အသံထွက်
၁။	-က်	ဂှက်	ဂွဲ့နက်
၂။	-ါက်	ဂှါက်	ဂွဲ့နိုက်
၃။	ိက်	ဂှိက်	ဂွဲ့နိူက်
၄။	-ုက်	ဂှုက်	ဂွဲ့နော (က)
၅။	ေ - က်	ဂှေက်	ဂွဲ့နင့် (က)
၆။	ေ -ါက်	ဂှေါက်	ဂွဲ့နွတ် (က)
၇။	ံက်	ဂှံက်	ဂွဲ့နော့ (က)
၈။	ိုက်	ဂှိုက်	ဂွဲ့နွိုက်

အထက်ပါ အသံပေါ့ဆွဲဗျည်းတို့နှင့် အသံလေးဆွဲဗျည်းတို့ကို က - သတ်ဖြင့် သတ်သည်ကို လေ့လာကြပြီးနောက် သင်ကြားခဲ့ပြီးသော အဆွဲ ၁၀ မျိုး သရတို့နှင့် ယှဉ်ပြီး က - သတ်သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက က-သတ်နှင့် ပတ်သက်၍ လေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သင်ခန်းစာ (၆)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကှိုက်	ကတိုက်	(လှည်း) အစီး
ကုက်	ကမတ် (က)	လည်ဆွဲ ၊ အဆွဲ

www.monlibrary.com

ကျာ် (ကျာက်)	ကျိုက်	ဘုရား ၊ စေတီ
ကြက်	ကရ (က)	အနှစ်
ကြုက်	ကရေ့ (က)	သရက် (သီး) ၊ တရုတ်
ကြိက်	ကရိတ်	ပေါက်ပင် ၊ မှို့ပင်
ကြိုက်	ကရိုက်	သင့်တော်သည်
ကၠက်	ကလပ် (က)	ပိတ်သည်
ကၠိက်	ကလွိုက်	ဝက်
ကွက်	ကဝ (က)	အတွက် ၊ ဆွဲသည်
ကွာ် (ကွာက်)	ကဝိုက် (ကွိုက်)	လမ်းလျှောက်သည်
ခှေက်	ခတွိုက်	မီးခွက်
ခှက်	ခတတ် (က)	ချောင်းဆိုးသည်
ခၟက်	ခမတ် (က)	(ငါး) ဟတ်သည်
ခၟာ် (ခၟာက်)	ခမိုက်	(ငါး) ပါးဟပ်
ဂၠိက်	ဂလွိုက်	လုံချည်
ဂၠံက်	ဂနော့ (က)	နှိုက်သည်
ငွက်	ငွက် (က)	သီချင်း
ငှေက်	ငဲ့ (က)	သွား
စှေက်	ကျနင့် (က)	နားခတ်
စွေက်	ကျဝင့်	လဆုပ်၊ အိုးခြမ်းပဲ့
စှော် (စှောက်)	ဂျနွတ်	အကြီးအကဲ
တၠိုက်	တငိုက်	လှော်တက်
တှိက်	ထနိတ်	ကန်သည်
ပှိက်	ပနိတ် (က)	ယပ်တောင်
ပှော် (ပှောက်)	ပနွတ် (က)	အပေါက်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗိုက်	ဗနိုတ် (ထ)	ကုန်သည် ၊ ကုန်ပစ္စည်း
ဗွံက်	ဗမော့ (က)	အရှေ့
ဗှိုက်	ဗလိုက်	နစ်သည် ၊ ဖုံးလွှမ်းသည်
ဗွိုက်	ဗဝိုက်	အဝတ်အစါး
မှိက်	မနိုတ်	ပတ္တမြား
မြာ်	မရိုက်	ဒေါင်း
မြက်	မရင့် (က)	မြန်သည်
သှိုက်	စတိုက်	နှစ်သက်သည်
သှာ်	စနှိုက်	သံလျက်
သှေက်	စနင့် (က)	နားခတ်
သွက်	စဝ (က)	အတွက်
ကျာ်သိ	ကျိုက်စွား	ကြက်သရေ
ကမှက်	ကမာလပ် (က)	အကာန်း
ကယျေက်	ကရင့် (က)	ကလိထိုးသည်
ကျာ်ဇှော်	ကျိုက်ဂျွတ်	ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး
ကှိုက်ဂဝ	ဂတိုက်ဂဝွဲ	အရှက်ရစေသည်
ကွာ်တရ်	ကွိုက်တရောင်း (က)	ခရီးသွားသည်
ကွာ်တိုက်	ကွိုက်တိုက်	ကုန်းကြောင်းလျှောက်သည်
ဂိတုစွေက်	ဂိတောက်ကျဝင့် (က)	လဆုတ်
ဌကျာ်	ဂိနဲကျိုက်	(ဇာတ်) မင်းသမီး၊ ဘုရင့်သမီး၊ မိဖုရား
ဍိက်ပှက်	တိုက်ဗလိုက်	ကျွန်သပေါက်
ထေက်ကြိုက်	တွိုက်တရိုက်	ထိုက်တန်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗိုက်လွှက်	ဗဝိုက်လတ (က)	အဝတ်စားတန်ဆာ
လိက်ကသုက်	လိပ်ကစေ့ (က)	စာချုပ်
သ္ိုက်မ္ိုက်	စတိုက်မလိုက်	နှစ်သက်သည်။ ခင်သည်
သ္ုက်ကရဲ	စနတ်ကရှ	မင်္ဂလာဆောင်သည် ။ လက်ထပ်ပွဲ

သင်ခန်းစာ (၇)

၁။ က္ဍိဇက်သ္ုခက်အာပွဲစက်သ္ုရ။
က္ဍိုးဂျင့်ဟောက် ခတ်အာပတ္ဍိစပ် (က) ဟောက်ရ။
ဆန်တိုက်သောလှည်းသည် ဆန်စက်တွင်ငြိသွားသည်။

၂။ ဒက်ဂ္ဍတံ့ဆုမ္ဂး ဆက်အာညိက္ဍာ။
ဒက်ဂှ် လဲပတ္ဍိ တန်းချူမဂါးချပ် အာညိကလား။
နွားကိုသစ်ပင်တွင် ချီပါက အနည်းငယ်ဆက်သွားပါ။

၃။ ဗဂဲဆာ်ဒးအဲမ္ဂး အဲတက်ရ။
ဗဂ္ဂချိုင့်ဒဲအ္ဍုးမဂဲ အ္ဍုးတက်ရ။
ကြောင် ကျွန့်ပ်ကို ကုတ်လျှင် ကျွန့်ပ်ရိုက်မည်။

၄။ ဂံက်ဗြဲမ္ဂး ဍုပ္ဍဲရာ်ညိ။
ဂေါက်မရှုမဂဲ ဂျူပတ္ဍိရိုက်ညိ။
မိုးအေးပါက လယ်တဲတွင်ဝင်နားပါ။

၅။ လ္ပဗစာ်စကြွောညိင့ာ်ဗြဲ။
လပပကြိုက်စပ် ခေါင်းညိငိုက်ဗရဲ။
စက္ကူကိုမစုတ်ပါနှင့်မိန်းခလေး။

www.monlibrary.com

၆။ ဓိက်ဗငှမ္တး ဗစဆံက်ဂှ်ညိ။
ဂိုတ်ဗင့်မဂဲပကျင့်ခြောက် ဂလဲညိ။
လယ်ထွန်လျှင် နွားစာကျွေးပါ။

၇။ မှးဒိုက်ဒိုက် သွဒိုက်ပွဲသိုတိုက်ရ။
မနဲဒိုက်ဒိုက်စပ တွိုက်ပတ္တုးဟောက်တိုက်ရ။
သူဆင်းရဲသည် တိုက်အိမ်တွင် ကျွန်ပြုသည်၊

၈။ မှးချူလိက် ပရောနှ်ပွဲဍှ်ဟာ။
မနဲးချူးလိပ် ပရောနိုက်ပတွိုက်တိုက်ဟား။
သင်သည်ရေထဲမှ နဂါးအကြောင်းကို စာရေးနေသလား။

၉။ ပုက်သှုညးချက်အာဍှ်ရ။
ပေ (က) ဟောက်ညဲးတွိုက်အာဂှ၊
သူ၏ဆန်ထည့်သောပုတ်ရေစိုသွားပြီ။

၁၀။ ပံက်ဂမိမ္တးတုက်သွကုယံက်ညိ။
ပေါ့(က) ဂမိမဂဲးတေ့ကွက်ကောက်ယောက်ညိ။
စလောင်းဖုံးပွင့်လျှင် ယောက်ဖွန်းနှင့် ဟင်းခပ်ပါ။

၁၁။ အာဘာမ္တး ဗိုက်ဂှိက်တိုတိုညိ။
အားဘဲမဂွဲး ဗိုက်ဂလိပ်တွိုင့်တမ္ငိုင့်ညိ။
ကျောင်းသွားက လုံချည်အသစ်ဝတ်သွားပါ။

၁၂။ ဂိတုမာ် မှးဂံက်ဟာ။
ဂိတောက်မိုက် မနဲးဂေါက်ဟား။
တပို့တွဲလတွင်သင်ချမ်းသလား။

၁၃။ ယိုက်ဒိုက်သာသနာညိကျာ်
ယိုက်ဒိုက်စါးစနားညိကျုက်။
သာသနာတော်ကို ထမ်းပိုးပါဘုရား။

www.monlibrary.com

၁၄။ ညးယိုက်ဗၜာသ္ကုရိုက်ရ။
ညဲ့ယိုက်နာ့ဟောက်ရတ်ရ။
သူသည်ဆန်အိတ်ကို ထမ်းသွားသည်။

၁၅။ သိုတိုက်အဲ လံက်သာ်တငေက်ရ။
ဟ္ဂိုက်တိုက်အ္ဂါးလော့(က)စိုက်တငစ်ရ။
ကျွန်ုပ်၏ တိုက်အိမ်ကို အစိမ်းရောင်သုတ်သည်၊

၁၆။ ပါစုက် ကုမြကေက်ကေက်ညိ။
ပိုက်ပေ့ကောက်မရဲကစ်ကစ်ညိ။
ဓါးထက်ထက်နှင့် မြောက်ခေါင်းဥကိုခွဲပါ။

၁၇။ အိက်စံက်မ္ဒးဒးအဲရ။
အ္ဂိုက်ပေါက်မနဲးဒဲးအ္ဂါးရ။
သင်၏ဆေးလိပ်ပြာ ကျွန်ုပ်ကိုထိသည်။

၁၈။ ကပိုက်ဂိုက်မ္ဂး ကလံက်ပွဲချာ်ညိ။
ကပိုက်ဂလိပ်မဂဲးကလော(က)ပတ္ဂါးတိုက်ညိ။
လုံချည်လျှော်လျှင် ရေထဲတွင်နှစ်ထည့်ပါ။

၁၉။ ကုက်ညးဇုက်ဗွဲဟာ။
ကမက်ညဲ့ဂျေးဗလွ်ဟာ။
သူ၏ဆွဲကြိုးသည်ပုလဲလား။

၂၀။ ညးကော်မဂးကလုက်ညိင့်ဗြ။
ညဲးကွန်မဂဲကလေ(က)ညိင်ိုက်ဗရင့်။
သူခေါ်ကထူးလိုက်ပါမိန်းကလေး။

၂၁။ တိချိမဂးဇိကလိုက်ရ။
တ္ဂိုက်ချိုးမဂဲပိုးကလိုက်ရ။
လျှင်လှုပ်လျှင် ပင်လယ်ရေ ဘောင်ဘင်ခတ်သည်။

www.monlibrary.com

၂၂။ စသဂြိမင်္ဂ ခဍက်အာရ။
ကျင့်စဂရဲမင်္ဂဲခထိုက်အာရ။
သကြွားစားများ၍ ချောင်းဆိုးသည်။

၂၃။ ခဍာ်လ္တူတွံဆုဒးတ္ဍရ။
ခတိုက်လတောင်းတနံ့ချဒြဲတင့်ရ။
သစ်ပင်ပေါ်မှ ကျိုးကန်းဒူးလေးထိသည်၊

၂၄။ ခဗိုက်သ္ဍုမ္ဂဲရိုက်မ္ဂဲစိရော။
ခဗိုက် ဟောက်မူရိုက်မူကျိုရော။
ဖွဲ့နတစ်အိတ်ဘယ်လောက်လဲ။

၂၅။ လွှခမက်ဍှ်ဗြဲညိ။
လပခမစ်(က)ငိုက်ပရဲညိ။
မိန်းခလေးကိုမကျိုစယ်ပါနဲ့။

၂၆။ ခမံက်ပသဲညးလွှကဏာညိ။
ခပေါ့ပရူးညဲလပကနာ့ညိ။
သူ၏ သံခမောက်ကို မယူသွားနှင့်။

၂၇။ အဲဒးဂစုက်ပွဲ့တဲရ။
အ္ဍူးဒဲ(က)ဂစေ့ပတွ္ဍုတူးရ။
ကျွန်ုပ်လက်တွင် ဆူးဆူးသည်။

၂၈။ ဆိုက်ဗ္ဒက်ညးတ္ဍတသိုက်ညိ။
ချိုင့်ဗဒင့်ညဲးတလတစိုတ်ညိ။
ချမ်းသာသောသူကိုချည်းကပ်ပါ။

၂၉။ သိ့ဒရူမဂဲးကို့ဍုက်ဍေက်အာရ။
အ္ဍိုက်ဒချုမဂဲးကန္ဍိုင်းတုတ်တစ်အာရ။
အိမ်မိုးယိုပါကရေစွပ်စိုကုန်မည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃၀။ တင္ဒေက်မွဲဒးဒနက်လှ်ရ။
တစေံမူးဒ(က)ဒနှင့်လမ္ဂဲရ။
ကြက်တူရွေးတစ်ကောင် မှဆိုး၏ ကြော့ကွင်းတွင်မိသည်။

၃၁။ မှ်းအာကြံမ္ဂးလွဒဗဘဲပရိုက်ညိ။
မနဲအားကရောင်မဂဲးလပဒဗဲ့ဘွူးပရိုက်ညိ။
သင်ခရီးသွားလျှင် ဘေးဒုက္ခနှင့် မတွေ့ပါစေနဲ့။

၃၂။ ပပြဘိုက်ပွဲသိုအဲဒိုက်ညိကျာ်။
ပပရတိုက်ပတွူးတ္ဂိုက်အ္ဂူးတိုက်ညိကျိုက်။
တပည့်တော်အိမ်တွင် ဆွမ်းဘုန်းပေးပါဘုရား။

၃၃။ မအံက်အဲတိက်ပွဲ့သိုကျာရ။
မအက်အ္ဂူး တိတ်ပတ္ဂဲုဟောက်ကျာ်းရ။
ကျွန်ုပ်၏ဖခင် အိမ်ကပြင်တွင်အိပ်သည်။

၃၄။ မှလပါသက်သိဳညးဟာ။
မနဲးလပ(က)စပ်စ္ဂါးညဲဟာ။
သင်သူ့ဖက်ကသက်သေလား။

၃၅။ အာသရက်မ္ဂး အာတဲ့သိုက်ညိ။
အားရ(က)စာရ(က)မဂဲးအာတငူးစိုက်ညိ။
သရက်(မြို့)အရပ်သွားလျှင်သောကြာနေ့သွားပါ။

၃၆။ မှ်းလွအဖက် ကုအရက်ညိ။
မနဲးလပအဖက်ကောက်အရင့်ညိ။
သင်အရက်နှင့် အဖက်မလုပ်ပါနှင့်။

၃၇။ အယုက်လဇုမူစိရော။
အယော့လဂျူမူကျိရော။
အဖိုး၏ အသက်ဘယ်လောက်လဲ။

www.monlibrary.com

၃၈။ မှုးလွခရိုက် ဂဝအဲညိ။
မနဲး လပ ခတိုက် ဂဝဲးအ္ဂုးညိ။
သင် ကျွန်ုပ်ကို အရက်မခွဲပါနှင့်။

၃၉။ သိုညးဂတမုက် လပါသိုအဲရ။
ဟွိုက်ညဲးဂတမေ့ (က) လပ (က) ဟွိုက်အ္ဂုးရ။
သူ့အိမ်သည် ကျွန်ုပ်အိမ်ဘက် မျက်နှာမူသည်။

၄၀။ ဂိတုမံက်မ္ဂး ဒဗဂိတုရ။
ဂိတောက်မ္ဂတ် မဂဲးဒဗွဲဂိတောက်ရ။
လဆန်းလျှင် လမြင့်သည်။

၄၁။ ငှ်ဖြသိုက္ဍမာ ကွ်အာဂတမုက်အဲရ။
ငိုက်ပရင် စိုက္ဍမားကွိုက်အား ဂတမေ (က) အ္ဂုးရ။
လှပသော မိန်းခလေးကျွန်ုပ်ရှေ့တွင် ဖြတ်လျှောက်သည်။

၄၂။ အဲထံက်ညး မရက်နက်ပိဝ်ါရ။
အ္ဂုးထော့ (က) ညဲးမရနူတ်ပွိုင့်ဝဲရ။
ကျွန်ုပ်သူ့ကိုသုံးကြိမ်ထောက်ပံ့ပြီးပြီ။

၄၃။ လိက်ကသုက်ညး ညးထွးကုအဲရ။
လိက်ကစေ့ညဲးညဲးထပ (က) ကောက်အ္ဂုးရ။
သူ၏စာချုပ် ကျွန်ုပ်ကိုပြသည်။

၄၄။ ညးဗက်စ အခိုက်က္ာညး အဆက်ဆက်ရ။
ညဲ့ဗက်ကျင့်အခိုက် ကနားညဲ့ အချ (က) ချ (က)ရ။
သူသည်သူ၏အဆက်ဆက်က ဓလေ့ထုံးစံကို လိုက်နာသည်။

၄၅။ ညးပ္ဍုက် ဇုက်မ္ဂိက်အဲရ။
ညဲးပနိုက် ဂျေမနိက် အ္ဂုရ။
သူသည် ကျွန်ုပ်ပတ္တမြားကြိုးကို ဖွက်ထားသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄၆။ ကို်က်တုက်တိ လွှ်တုံကြိက်ရ။
ကလိုတ် တေ့(က) တို်က်လပ (က) တန္နံကရိတ်ရ။
ဝက်သည်ပေါက်ပင်ဘက်တွင် မြေယက်နေသည်။

၄၇။ ညးကွက် ဇေ့က်မ္ဂိက်ဟာ။
ညဲးကဝက် ကျနစ်မနိတ်ဟာ။
သူပတ္တာမြားနားကပ် ဆွဲထားသလား။

၄၈။ ကြို်က်သ္ဂုမ္ဍး ခမိုက်သ္ဂု ဗစ္ဂဲညိ။
ဂရိုက်ဟောက် မဂဲးခမိုက်ဟောက်ဗှဲကျင့်ကလဲညိ။
ဆန်ပြာပါက ဖွဲနုကို နွားကျွေးပါ။

၄၉။ လဇ္ဇခ္ဇက်မ္ဍး ဂို်က်အာဟာ။
လဂျကတက်မဂွဲး ဂလိုက်အားဟာ။
အဖိုးချောင်းဆိုးလျှင် သိးသလား။

၅၀။ ဂိတုမ်ာ မွဲဇွေက် မူတဲ့ရော။
ဂိတောက်မိုက် မူကျဝင့် မူတငူရော့။
တပို့တွဲလဆုပ်တစ်ရက်နေ့ ဘာနေ့လဲ။

၅၁။ တို်က်အဲ ဗို်က်အာ ပွဲဍာ်ဓိရ။
တဂိုက်အ္ဂူးဗလိုက်အားပတ္ဂူးတိုက်ပိရ။
ကျွန်ုပ်၏ခတ်တက်သည် ပင်လယ်ရေတွင် နစ်သွားပြီ။

၅၂။ လပါဖှော်ဒးကျာမ္ဍး လွပိုက်ပှိုက်ညိ။
လပိုက်ပန္ဒတ်ဒဲကျားမဂွဲ လပပိုက်ပနိတ်ညိ။
အပေါက်ဖက်မှ လေဝင်ပါက ယပ်မခတ်ပါနှင့်။

၅၃။ သှ်ာပသဲ သွက်ညးလောရော။
စနိုက် ပစူး ၈၀ (က) ညဲ့လောရော။
သံ သံလျှက် ဘယ်သူ့အတွက်လဲ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၅၄။ ဍကျာ် ထေက်ကြိုက် ကုဓုက်မ္ဂိက်ရ။
ဂနဲကျိုက် ထ္ဂိုက်ကရိုက် ကောက်ဂျေမနိတ်ရ။
မင်းသမီးသည် ပတ္တမြားကြီးနှင့်ထိုက်တန်သည်။

၅၅။ မ္ာဒိုက်ဒိုက် သ္ၚဍိုက်ပ္ဍက် ပ္ဍဲသို့တသိုက်ရ။
မနဲးဒိုက်ဒိုက် စပတ္ဍိုက်ပလက် ပတ္ၚုးဟောက်တစိုက်ရ။
သူဆင်းရဲသည် ချမ်းသာသောအိမ်တွင် ကျွန်တပေါက်လုပ်ပါသည်။

၅၆။ မ္ာသ္ဍိုက်မ္ဍိုက် ကုဗြဲသိုက္ခမာမ္ဂး သ္ၚက်ကရဲညိ။
မနဲးစတိုက် မလိုက် ကောက်ဗ္ဍဲရယ့်စိုက်ခမားမဂဲ စနက်ကရူညိ။
သင်လုပကျော့ရှင်းသော မိန်းကလေးကို ချစ်ခင်လျှင် လက်ထပ်ပါ။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကိုဝါကျ သ္ၚဝ်တော်ညိ။

၁။ ဗြဲဂုမ္ဂး မအံက်အဲ (ဓက် ၊ ဓိက် ၊ တက်) ဗ္ၚရ။
၂။ ယက်လ္ၚာ်ဗုံက် ယက် (ခက် ၊ စက် ၊ ဆက်) သ္ၚုရ။
၃။ ဗဂဲ (ကုက် ၊ ခတ် ၊ ဗက်) ဒးမ္ာ မ္ဂးလ္ၚတက်ညိ။
၄။ မ္ာ (ဂံက် ၊ ဃံက် ၊ ခံက်) ညးမ္ဂး ညးဂိအာရ။
၅။ မ္ာလ္ၚ (ခါ ၊ ဂတာ် ၊ ပက်) ဂတ မုက်ညိ။
၆။ ဍိုက်အဲ (ဍိုက် ၊ ချုက် ၊ ဍိုက်) အာဗြဲရ။
၇။ မ္ာ (ဗာ် ၊ ဗိုက် ၊ ဖေက်) ဍိုက်တ္ၚိတ္ၚိဟာ။
၈။ ဂမိ (မုက် ၊ မာ် ၊ မေက်) အာမ္ဂး သ္ၚကဝေက်ညိ။
၉။ ကောဍုအဲ (ယိုက် ၊ ရိုက် ၊ ရဲ) ဏာသ္ၚု (ယိုက် ၊ ရိုက် ၊ တာ်) ရ။
၁၀။ တိချိ ဳ (ကလုက် ၊ ကလိုက် ၊ ကလာက်) မ္ဂး ဒးဘဲနာနာသာ်ရ။
၁၁။ ညးကဏာ ခတိုက်သ္ၚက် (ဓက်က္ဍိ ၊ ဓက်ဆု ၊ ဓိက်တိ) ဟာ။
၁၂။ ဆိုက်ဗ္ၚက် (ဍာ်ကို ၊ ဍာ်ကုာ ၊ ဍာ်သ္ၚု) မ္ဂး မ္ာဗ္ၚုရ။
၁၃။ မ္ာအာသ္ၚ (သက်သက် ၊ သက်သိ ၊ သရက်) ကုာညိ။
၁၄။ လပါန္ဂဂယး (ကွက် ၊ ကြိုက် ၊ ကွာ်) တိုက်ညိ။
၁၅။ ဂိတုမာ် မ္ၚဲ (ဓေ္ၚက် ၊ ဓေ္ၚက် ၊ ဓေ္ၚာ်) ဂိတုတုးဟာ။
၁၆။ မ္ဂိက်သ္ၚ (သ္ၚာ် ၊ သေ္ၚက် ၊ သ္ၚက်) ဟာမွဲ။

www.monlibrary.com

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကို ဝေါဟာရ မအက္ခဝ် ဗွဲသ္ပဝ်တော်ညိ။

၁။ ဂိတု — မ္ဂး ဒဗဂိတုရ။
၂။ ညးကဆောတကံက် — — ဗွဲမ္ဂဲအဲရ။
၃။ မ္ဂးဗ္တုအရက်မ္ဂး လ္ပဖဍိက် — မိမညိ။
၄။ ညးဗက်စ အခိုက် — ဂကူအဲရ။
၅။ ကျာ် — အာ်ပုဇ် ဋ္ဌပ္ဍဲကျာ် — — ရ။
၆။ မာ်မ္ဂဲ — တ္ၚဲ ဂကူအဲရ။
၇။ ကွာ် — မ္ဂး ယိုက်ဆောသ္ၚု — ညိ။
၈။ ယ္ဂုဂ္ဍ — ဗညာထောဟာ။
၉။ ညးသ္ပဍိက် — ပ္ဍဲသိ — ရ။
၁၀။ ပိုက် — မ္ဂး ဒးကျာရ။
၁၁။ သ္ဍိုက် — မ္ဂးသ္ၚက် — — ကုဗြဲသိုက္ခမာညိ။
၁၂။ ဂိတု — မ္ဂဲစ္ၚက် တ္ၚဲဂကူအဲမရ — မူစိဝါရော။
၁၃။ လိက်က — ညး ဓာ်အာဝ်ါလ — ရ။
၁၄။ ကျာ်ဇ္ၞော် — — မူပပြ — သ္ပမူရော။
၁၅။ ဂကူ — ဗ္ဍိုက် — — ညးမူရော။

(ဂ) ပုမ်အဂီ လိက်ပုဒ်သ္ပဝ်ဂွံ ဗ်တဲ သ္ၚာန်လဝ်ဂှ် သောင်ထ္ဗးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ပုံပြင်ကို ဖတ်ပါ။ ပေးထားသော မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

(အဖက်ဝ်ါဂကူ)

အတိက်မွဲတ္ၚဲ လ္ၚုတ္ၚံကြိက်မွဲတ္ၚံ တော့က်ဝ်ါ သ္ဍိုက်မ္ၚိုက်ဗွဲရ။ ဒးမွဲတ္ၚဲ တိချိစ်ကလိုက် ကျာပိုက် တ္ၚံကြိက် ချိဒရိုက်အာရ။ ဒးဒိုက် ဘဲပရိုက် တော့က်ဝ်ါပြးပါအာ ဝ်ါလပါရ။ တော့က်မွဲဆိုက်ဗဒက် ပ္ၚဲဘာတ္ဍသိမွဲရ။ တော့က်မွဲဆိုက်ဗဒက် ပ္ၚဲရာ်မ္ၚးကြဳကြ သ္ပအဖက် ကုမ္ၚး ကြဳကြရ။ မွဲတ္ၚဲမအံက်ဂ္ၚကျာ်မွဲ ဗက်လ္ၚရ။ ညးဒဗဒးရာ်ရ။ ညးကွာ်အာ ပ္ၚဲရာ်ရ။ တင္ၚက်ပ္ၚဲ ရာ် သ္ဂးရ ‘ထပက်ညးညိ၊ ထ္ၚိက်ညးညိ။ ဗတိုက်သ္ၚာ်မ္ၚိက်၊ သ္ၚေက်ဗွဲ၊ ဗ္ဍိုက်လတက်ညးညိ အဖက်’ မအံက်ဂ္ၚကျာ် ဒးပေက်အာ ဗွဲမြက်မြက်ရ။ ညးပေက်အာ ဒဗဒးဘာတ္ဍသိမွဲဝါရ။ တင္ၚက်ပ္ၚဲဘာတ္ဍသိသ္ဂးရ။ ‘စကြုက်ညိကျာ်။ စ္ၚအဟာရညိကျာ်။ ဇူပ္ၚဲဘာညိကျာ်။ တိက်ပ္ၚဲ ဘာညိကျာ်’ မအံက်ဂ္ၚကျာ် ဒဗဒးဝ်ါပြကာရ။ ဆိုက်ဗဒက်မ္ၚးတ္ၚသိလမ္ဂး သ္ဍိုက်မ္ၚိုက်ဗွဲရ။ သ္ပအဖက်မ္ၚးကြဳကြမ္ဂး ပသ္ၚကုညး ကြဳကြကုညးဗွဲရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁။ သ္တုတ္ၞံကြိုက်မွဲတ္ၞံ တငှေက်မူစိရော။
၂။ မူသ္ပတ္ၞံကြိုက် ချီဒရိုက်အာရော။
၃။ တငှေက်ဓါပြးပါအာ လွှ်လောရော။
၄။ တငှေက်ဓါ ဆိုက်ဗဒက်ညးလောရော။
၅။ တငှေက်ပ္ဍဲဘာဏ္ဍသိ သ္ဂိုက်မ္ဂိုက်မူရော။
၆။ တငှေက်ပ္ဍဲရာ် မ္ၞးကြိကြ သ္ပအဖက်ညးလောရော။
၇။ မအံက်ဂှ္ကျာ် မူသ္ပရော။
၈။ မူညး ဒဗ က္ဍာရော။
၉။ တငှေက်ပ္ဍဲရာ် မူသဂးရော။
၁၀။ ညးပေက်အာ မူဒဗဒး မူဝါရော။
၁၁။ တေုက်ဘာဏ္ဍသိ မူသ္ဂးရော။
၁၂။ ဆိုက်ဗဒက် မ္ၞးတ္ၞသီလမ္ဂး မူသ္ပရော။
၁၃။ သ္ပအဖက်မ္ၞးကြံကြမ္ဂး မူသ္ပရော။

(ဃ) သ္ဒာန်လဝ်ဗွဲသ္ဒုဝ်ထေံက် သ်တဲ ချူတ္ဒးကိုလိက်မွဲပိုဒ်ညိ။
အောက်ပါမေးထားချက် ဖြေပြီး စာတပိုဒ်ဖြစ်အောင်စီကုံးပြပါ။

ညးကုအဲ

၁။ အတိက်ကာလမွဲတဲ အချ်မွဲ ဗ္ဂိုက်ပ္ဍဲလောရော။
၂။ တေုက်သ္တုတ္ၞံကြက် ဂဗဒးညးလောရော။
၃။ တငှေက် မူသ္ပတ္ၞးကြက်မွဲတ္ၞးရော။
၄။ အချ် ဂဗတ္ၞးကြက်မ္ဂး မူသ္ပရော။
၅။ အချ် ဗ္ၞးဓးန္ဂုဘဲ လောရော။
၆။ ဒးကာလမွဲတဲ လှ်ုဒနက်ညးလောရော။
၇။ အချ် ဒဗဒးမ္ဂး မူသ္ပရော။
၈။ လှ်ုဂိမ္ဂး မူသ္ပအာရော။
၉။ ညးလော ဗ္ၞးဓးအာန္ဂုဘဲ ဒဒိုက်ရော။

www.monlibrary.com

အခန်း (၆)

❖ ❖ ❖

၂။ ဂစိုတ် ကၚ် (–ၚ်)၊ ၚ–သတ် –ၚ်

ၚ–သတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါးတွင် ဒုတိယအသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်းနှင့် ၚ–သတ် (– ၚ်)သည်ပင် အဓိပ္ပါယ် ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထိုဗျည်းနှင့် သရတို့ ယှဉ်၍လည်း ၚ–သတ်သည်ရှိသည်။ ၚ–သတ်တွင် (ို) အပါဝင် သရ (၈) လုံးကိုသာသတ်သည်။ ပိုမို၍ ၚ–သတ်ကို မြင်လွယ်စေရန် အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + ၚ– သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	ၚ–သတ်	အသံထွက်
၁။	– ၚ်	ကၚ်	ကန်း (င)
၂။	– ါၚ်	ကါၚ်	ကိုင်း
၃။	–ိၚ်	ကိၚ်	ကိုး (အိန်)
၄။	– ုၚ်	ကုၚ်	ကိုး (အုန်)
၅။	ေ – ၚ်	ကေၚ်	ကင် (င) ကွိုင်း
၆။	ေ –ါၚ်	ကေါၚ်	ကွန်း (င)
၇။	–ံ ၚ်	ကံၚ်	ကော့ (င)
၈။	ို ၚ်	ကိုၚ်	ကား (အော်)

အသံလေးဗျည်း ဂ + ၚ– သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	ၚ–သတ်	အသံထွက်
၁။	– ၚ်	ဂၚ်	ဂင် (င)
၂။	– ါၚ်	ဂါၚ်	ဂိုင်
၃။	ိ ၚ်	ဂိၚ်	ဂို (အိန်)
၄။	– ုၚ်	ဂုၚ်	ဂို (အုန်)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၅။	ေ - ်	ဂေင်	ဂင် (င) ဂွိုင်
၆။	ေ ိုင်	ဂေါင်	ဂွန် (င)
၇။	ံင်	ဂံင်	ဂါ (င)
၈။	ိုင်	ဂိုင်	ဂါ (အော်)

အထက်တွင်နမူနာအားဖြင့် င-သတ် (- င်) ကို အသံပေါ့ဗျည်းကသတ်ခြင်း (ကင်) ကိုရင်း၊ အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂင်) ကိုရင်း လေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့်သာ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောအသံလေး အသံပေါ့ဗျည်းဖြင့်လည်း အထက်ပါ ဥပမာအတိုင်း လိုက်၍ သတ်ကြည့်ပြီး အသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် င-သတ် (-င်) နှင့် ပတ်သတ်၍ ကျွမ်းကျင်သွားမည်။ ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သခ်နံးစာဝေါဟာရများကို ဖော်ပြပါမည်။

သခ်နံးစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကင်	ကန်း (င)	ကင်း (စောင့်)၊ ကြေးစည်
ဂင်	ဂန်း (င)	ပင်လယ်နက်
စင်	ကျန်း (င)	(နဖါးကြိုး) ထိုးသည်
ဆင်	ချန်း (င)	ခုန်ချသည်
တင်	တန်း (င)	တင်သည်
ထင်	ထန်း (င)	(ရေ) ဝတ်သည်
နင်	နင်း (င)	ယူခဲ့ပါ
ပင်	ပန်း (င)	နားဆင်သည်၊ ပင့်သည်
မင်	မင် (င)	စောင့်သည်
ရင်	ရင် (င)	စီသည်၊ (အကျိုး) မျှော်သည်
လင်	လင် (င)	အရည်ပျော်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဝင်	ဝင် (င)	အကြောင်းအရာ၊
		သမိုင်း (ဘာသာ)
သင်	စန်း (င)	သံဃာတော် ၊ ကမ်း
ဟင်	ဟန်း (င)	(စပါး) ကျီ
ဓင်	ပန်း (င)	ဝါးမျှစ်
အင်	အန်း (င)	အင်းကွက် ၊ အင်း

သခ်န်းစာ (၂)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကောင်	ကင်း (င)	အလေ့အကျင့် ၊ အကျင့်
ခုင်	ခိုး (အုန်း)	ခုံ
ခိုင်	ခိုန်း	ခိုင်သည်
ဂံင်	ဂေါ် (င)	ရဲရင့်သည်
ဂိုင်	ဂါ (အော်)	သိမ်းသည်
ဃံင်	ဃော (င)	သူကြီး ၊ အကြီးအကဲ
ငှုင်	ငို (အိန်)	မှိုင်သည်
စါင်	ကျိုင်း	ကြက်
ဇိင်	ကျိုး (အိန်)	ဆင်
ဇံင်	ကျော	မီးရှို့သည် ၊ ဓေါင်းတောက်
ဈိင်	ကျို (အိန်)	ချုပ်သည် (အဝတ်)
ဈံင်	ကျာ (င)	ကုတင်
ဈိုင်	ကျိုင်	ခြေ ၊ အနီးအနား
ညံင်	ညော (င)	ကဲ့သို့
ဍုင်	တိန် (အုန်း)	မြို့

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဍောင်	တွန်း (က)	မောသည်
တိင်	တိန် (အိန်)	တီးမှုတ်သည်
တံင်	တောင် (အို)	ဆွဲသည်
တိုင်	ထိုင်း	(တစ်) တိုင်
ထံင်	ထော (န်)	ထောင်
ထိုင်	ထိုင်း	အိတ်
ဒုင်	ဒုန် (င)	ခံသည်
နုင်	နေ (င)	ရေအိုး
ပါင်	ပိုင်း	ပါးစပ်
ပေင်	ပုန်း (င)	ပြည့်
ပုင်	ပေ (င်)	ထမင်း
ပံင်	ပေါ (င်)	ပေါင်းဖက်သည်
ပိုင်	ပိုင်း	ပိုင်းခြား
ဗုင်	ဗိုန် (အုန်)	ဝမ်း
ဘိင်	ဘိန် (င)	ဘိန်း
မင်	မင်	စေါင့်သည်
မိင်	မိန် (င်)	ကြားသည်
မံင်	မေါ် (င)	နေသည်
ရာင်	ရှိုင်	ဖူးပွင့်သည်
ရုင်	ရှန်း (အုန်း)	ဖုံ
ရောင်	ရွှန်း (င)	ဝါကျအဆုံးသတ်စကားလုံး
ရံင်	ရောင်း	ကြည့်သည်
ရိုင်	ရှိုင်	ရိုင်းသည်
လာင်	လိုင်	လျှော်သည်၊ ဆေးသည်
လံင်	လောင်း	လောင်းလှူသည်
		လောင်းကစားသည်
သုင်	စိုင်း (အိန်း)	သောက်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
သေင်	စင်း	မေးဝါကျအဆုံးသတ်စကားလုံး (ဟုတ်သလား)
သိုင်	စိုင်း	ဆောက်လုပ်သည်
ဟောင်	ဟင်	အဆုံးသတ်စကားလုံး
ၜိင်	ပိန်း (အိန်း)	(ရေ) ကူးသည်
ၜုင်	ပိန်း (အုန်း)	ရိုက်နှက်သည်
ၜံင်	ပေါင်း (အိန်း)	မွေးဖွားသည်၊ (မီး) လှုံသည်
အောင်	အိုင် (င)	အငတ်ခံသည်၊ သည်းခံသည်
အံင်	အောင်း (အူး)	အောင်မြင်သည်

သခ်ိန်းစာ (၃)

ကညင်	ကညန်း	နွေရာသီ
ကဆံင်	ကချောင်း	အဆင့်၊ (အဝတ်) လျှော်သည်
ကတောင်	ကတင်း	အကြော
ကတိုင်	ကတိုင်း	မြှောက်တင်သည်၊ လွှင့်တင်သည်
ကရေင်	ကရင်း	ကရင် (လူမျိုး)
ကလိင်	ကလိန်း	မှားယွင်းသည်၊ နွားနောက်
ကလေင်	ကလင်း	ပြန်လာသည်
ကေင်ကာ	ကင်းကား	(ကိစ္စ) ရေးရာ
ခဍောင်	ခတွန်း	ခရမ်းသီး
ခပေင်	ခပင်း	ခေါ်ပျဉ်
ခဏိင်	ခနိန်း	ခေါင်းလောင်း
ခဗိုင်	ခဗိုင်း	ခုတ်လှဲသည်
ခရေင်	ခရင်း	ပုခက်
ဂရင်	ဂှဲရင်	အသိပေးသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဂရှင်	ဂွဲရှန်	ပေါင်းချောင်
ဂရိုင်	ဂွဲရိုင်	ရယ်သည်
ဂအောင်	ဂွဲအိုင်း	ဝင်း ၊ ခြံ
ဂိုင်နှင်	ဂိုင်းနှင့်	သိမ်းလာပါ
စင်ကြဲ	ကျန်ကရှန်း	စကြန်
စင်ခြင်	ကျန်းခြင်	ဆင်ခြင်သည်
စရှင်	ကျရှန်း	တရင်း
စိရှင်	ကျိုးရှင်း	စီရင်သည်
စံင်ဏှာ	ကြောင်းနှား	တဏှာ၊ ပူလောင်သည်
စံင်တူ	ကြောင်းတောင်း	ပူပင်သည်
စံင်မြင်	ကြောင်းမရောင်း	အော်ကလီဆန်သည်
ဇရှင်	ဂွ်ရှင်	အနီးအနား
ဍာ်နှင်	တိုက်နှုန်	ရေအိုး
ဍာ်ပါင်	တိုက်ပိုင်း	တံတွေး
တင်တဲ	တန်းတွူး	တတောင်ဆစ်
တရှင်	တရှန်း	တခါး
တိင်တိုက်	တိန်းတိုက်	(တူရိယာ) တီးခတ်သည်
တိုင်ဂ္ဂ	တိုင်းပကောင်း	ပန်းတိုင်
ထိုင်သး	ထိုင်းစ (က)	ချီးမွမ်းသည်
ဒယိုင်	ဒွဲယိုင်	(အိမ်) တိုင်
ဒလေင်	ဒလင်	ထမ်းပိုး
ပယင်	ပယန်း	ဦးပဥ္စင်း၊ သံဃာ
ပရေင်	ပရှင်း	အကြောင်းအရာ ၊ စီရင်သည်
ပရိုင်	ပရှိုင်း	သတင်း
ပလင်	ပလန်း	ပုလင်း

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

📖 အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပလံင်	ပလောင်	ပို့သည်
ပဝိုင်	ပဝိုင်း	အဝန်းအဝိုင်း
ပံင်ဖက်	ပေါင်း (အွန်း) ဖက်	ပေါင်းဖက်သည်
ပံင်မိ	ပေါင်းမွိ	ဘောင်းဘီ
ပိုင်ခြာ	ပိုင်းခရား	အုပ်ချုပ်သည်၊ အပိုင်းအခြား
ဗတင်	ဗွဲတန်း	ပြူတင်းပေါက်
ဗ္ဂၚ	ဗွဲတိုင်း	အဖြူရောင်.
ဗပေင်	ဗွဲပိန်း	ထပ်ဖြည့်သည်
ဗဗင်	ဗွဲဝင်	သပိတ်
ဘိင်ဗု	ဘိန်းဗု	ဘိန်းဖြူ
ဘိင်ဘင်	ဘိန်းဘင်း	ထိန့်လန့်သည်
ရံင်စံင်	ရုံကျောင်း	ကြည့်ရှုသည်
လ္ဂၚ	လွဲဂိန်း	ကန့်လန့်တင်သည်
လကၗ	လင်ကား	(ကဗျာ) လင်္ကာ
အခေါင်	အခွန်း	အခွင့်အရေး
လာင်မုက်	လိုင်မေ့ (က)	မျက်နှာသစ်သည်
သကၗ	စန်းကာ	သင်္ကာ
သၗ်ါရ	စန်းခါရ	သင်္ခါရ
ကှုသင်	ကနော့က်စန်း	ခရုသင်း
သ္ၚင်	စဂျင်	ခါးရှည်
သ္ဂိုၚ်	စဂိုင်	အခြေခံ
သ္ပိုၚ်	စပိုင်း	သင်းပိုင်
သ္ဘာင်	စအိုင်း	၎င်းအပြင်၊ အခြား၊ တပါး
သိင်သာ	စိန်းစာ	ကရုဏာသက်သည်
သေင်ဟာ	စင်းဟား	ဟုတ်ရဲ့လား

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဓေါပါင်	ပေါင်းပိုင်း	ပလုပ်ကျင်းသည်
အကင်	အကန်း	အရှိန် (အနာ)
အကောင်	အကင်း	အကျင့် (ရသည်)
အခိင်	အခိန်း	အချိန်
အခေါင်	အခွန်း	အခွင့်
အဂ်	အန်းဂွဲ	အင်္ဂါ (အစိတ်အပိုင်း)
အတိုင်	အတိုင်း	အတွက်
အယိုင်	အယိုင်း	အလေး
အရံင်	အရှုံ	အရောင်
အရိုင်	အရိုင်	အရိုင်း

သခ်ိန်းစာ (၄)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
က်သဇင်	ကောင်းစဂျင်း	သဇင်ပန်း
ခဍောင်ခစး	ကတွန်းခကျ (ဟ)	ခရမ်းချဉ်သီး
ဂတာဓိုင်	ဂွဲတားဂိုင်း	ခြေဖဝါး
ရင်တလုင်	ရင်တလိန်း	အကျိုးဆောင်သည်
တနသာ်ရိ	တနန်းစါးရွား	တနင်္သာရီ
ဒမင်ဍုာ်	ဒမင်တိုက်	သက်တန့်
ဒမုင်ဒလေင်	ဒမုန်းဒလင်	ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်
ဒယိုင်ခရံင်	ဒယိုင်ခရောင်း	အိမ်စောင့်နတ်တိုင်၊ ကြဌန်းတိုင်
ဒ်င်သလါ	ဒေါင်းစလိုက်	ခုန်ပျံလွှားသည်
ပကင်ရင်	ပကန်းရန်း	စီရင်သည်
ပလံင်ဇိ	ပလောင်းပီး	ပွဲတင်သံ (ပင်လယ်လှိုင်း)
သ္ဂာပင်သက္ဂ	စငါးပေါင်းစကောင်း	ပသက္ကသက်န်း

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပးတထိုင်	ပါး (က) တနိုန်း	အပ်ပေါက်
စိုင်ဗ္ဗာင်	ကျိုန်ဗ္ဗတိုင်း	ဆင်ဖြူတော်
ဗိုင်ကရိုင်	ဗိုင်းကရိုင်း	ဝိုင်းကူသည်
ရှင်အမှု	ရှန်အမောက်	တရားရုံး
ချင်ဒ္ဒုင်	တိန်းဒွဲဂိန်း	ရန်ကုန်မြို့
သိရိုလက်ၚ	စွိးရိုလကျ်း	သီရိလင်္ကာ၊ သီဟိုဠ်ပြည်
လဗင်ဒိုင်	လဗင်ဒိုင်း	မွန်ရိုးရာပြက္ခဒိန်
လံင်ဗဗေင်	လောင်းဗွဲဗင်	ဆွမ်းကျွေး၊ ဆွမ်းလောင်းသည်
ဝင်ကျာ်ဒ္ဒုင်	ဝင်ကျိုက်ဒွဲဂိန်း	ရွှေတိဂုံဘုရားသမိုင်း
လှော်ရုင်	လွဲဒိုက်ရောင်	မော့ကြည့်သည်
ချင်ဒ္ဒာင်	တိန်းစဒိုင်း	နိုင်ငံခြား
သေနင်္ဂဗျူဟာ	သေနင်ဂဗျူဟာ	သေနင်္ဂဗျူဟာ
သင်ဗ္ဗိ	စောင်းဗွဲတွီး	သဲသောင်ပြင်
ဗ္ဗိဗ္ဗာင်	ပီးဗတိုင်း	စစ်တောင်းမြစ်
အကင်ဂျိ	အကန်းဂျိ	အဆိပ်အရှိန်

သင်္ခန်းစာ (၅)

အထက်ပါပြီးခဲ့သော သင်္ခန်းစာများတွင် ဗျည်းနှင့် ၚ-သတ်ရိုးရိုး သရနှင့်ယှဉ်သော ၚ-သတ် တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်္ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲနှင့် သရတို့ ယှဉ်ပြီး ၚ-သတ်ကို ဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဖော်ပြထားမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန်လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း ကွ + ၚ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	ၚ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ၚ်	ကွၚ်	ကနန်း
၂။	-ါၚ်	ကွါၚ်	ကနိုင်း

www.monlibrary.com

၃။	ိ င်	ကွိင်	ကနိန်း
၄။	ု င်	ကွုင်	ကနေ
၅။	ေ - င်	ကွေင်	ကနင်း
၆။	ေ - ါင်	ကွေါင်	ကနွန်း
၇။	ံ င်	ကွံင်	ကနောင်း
၈။	ို င်	ကွိုင်	ကနွိုင်း

အသံလေးဗျည်း ဂွ + င-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	င-သတ်	အသံထွက်
၁။	- င်	ဂွင်	ဂွဲနင်
၂။	- ါင်	ဂွါင်	ဂွဲနန်
၃။	ိ င်	ဂွိင်	ဂွဲနိန်
၄။	ု င်	ဂွုင်	ဂွဲနေ
၅။	ေ - င်	ဂွေင်	ဂွဲနင်
၆။	ေ - ါင်	ဂွေါင်	ဂွဲနွန်
၇။	ံ င်	ဂွံင်	ဂွဲနော (ယ)
၈။	ို င်	ဂွိုင်	ဂွဲနွိုင်

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို င-သတ် ဖြင့် သတ်သည်ကို လေ့လာကြပြီးနောက် သင်ကြားခဲ့ပြီးသောအဆွဲ (၁၁) မျိုးသရနှင့် ယှဉ်ပြီး င-သတ်ဖြင့် သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက င-သတ်နှင့်ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သင်ခန်းစာ (၆)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကွင်	ကတန်း (င)	(ရောဂါ)သည်းသည်
ကွိုင်	ကတိုင်း	ထီး
ကွင်	ကနန်း	(လုံချည်) အဆင် ၊ အဆင့်
ကွာင်	ကနိုင်း	အကိုင်း

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကၞေၚ်	ကနင်း	နဖူး
ကၟာၚ်	ကမိုင်း	(မြို့) ရိုး ၊ စည်းရိုး
ကြၚ်	ကရန်း (င)	တဝဲလည်လည်
ကြုၚ်	ကရေး (င)	ချောင်း
ကြေၚ်	ကရင်း	သပြေ (အပင်)
ကၠၚ်	ကလန်း	(လေး) ထောင့်
ကၠုၚ်	ကလိန်း	လာသည်
ကၠေၚ်	ကလွမ်း (င်)	ဆီ
ကွာၚ်	ကစိုင်း	မုန့်
ကွေၚ်	ကဝ္ဂိုင်း	ရည်းစား
ကွိုၚ်	ကဝိုင်း	ညှောင်းသည်
ကၜၚ်	ကပန်း (င)	သဘော်
ကၜံၚ်	ကဖေါင်း (င်)	ဒူး
ခၟၚ်	ခမန်း	မေးရိုး
ခၞိၚ်	ခနိန်း	အရိပ်၊ ခေါင်းလောင်းကြီး
ဂွိၚ်	ဂွဲဝိန်း	စိုးရိမ် ၊ စိတ်ပူသည်
ဂြၚ်	ဂရင်	ဦးချို
ဂြိၚ်	ဂွဲရိန်	အိုးမဲ
ဂြိုၚ်	ဂွဲရိုင်း	ရယ်သည်
ဂၠိၚ်	ဂွဲလိန်	ရှည်သည်
ဂၠုၚ်	ဂွဲလေ့ (င်)	လှေ
ဂၠေၚ်	ဂွဲလင်	ထမ်းသည်
ဂၠံၚ်	ဂဲလောင်	လမ်း
ဂၠိုၚ်	ဂွဲလိုင်	များသည်
တၟေၚ်	တမင်း	ထူးခြားသည်
ဒှံၚ်	ဒမော (င)	နေသည်
ဒၠိၚ်	ဒလိန်	အရှည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပ္ညုင်	ပညေး	ညွန်ပြသည်
ပ္ုင်	ပမန်း	အစောင့်
ပ္ှာင်	ပနိူင်း	ဖယောင်းတိုင်
ပ္ိုင်	ပမိန်း	အမိန့်
ပြ္ုင်	ပရန်း	ပိုသည်
ပြေ္ုင်	ပရင်း	ကျွဲ၊ (ပစ္စည်း) စီတန်းသည်
ပြို္ုင်	ပရိူင်း	ပြိုင်သည်
ပ္ို္ုင်	ပလိန်း	ဖြုန်းတီးသည်
ပ္ံုင်	ပဝေါ (င)	အပေါင်းအသင်း
ပ္ို္ုင်	ပဝိူင်း	အဝန်းအဝိုင်း
ဖျ္ုင်	ဖရေး (င)	(ရေ) တိုက်သည်
သ္ိုင်	စနိန်း	အရိပ်
သေ္ုင်	စနင်း	တောင်ပံ
သ္ံုင်	စနောင်း	ကြွယ်
သ္ိုင်	စမိန်း	ဘုရင် ၊ မင်း
သ္ျုင်	စလိန်း	မြင့်သော
သ္ွာင်	စဝိူင်း	နှစ်ခွ ၊ အခွ
သ္ွုင်	စဝိူင်း	(သောက်) ရေ၊ (ဆေး)တခွက်စါ
ကမ္ွေင်	ကမလွိူင်	ကောက်ညှင်း
ကမ္ို္ုင်	ကမလိူင်း	ရေတွင်း
ကယျို္ုင်	ကယိူင်း	အဆင်တန်ဆာ
က္ာင်ချုင်	ကမိူင်းတိန်း	မြို့ရိုး
ကေ္ုင်က္ို္က်	ကလိူင်းကလိတ်	ဝက်ဆီ
ကေ္ုင်တိ	ကလိူင်းတွိုက်	ရေနံ
က္ွိုင်က္ွိုက်	ကဝိန်းကဝက်	ဒုရိယာပစ္စည်း
ခိုင်က္ို္က်	ခိုင်းကလိုက်	ခိုင်လုံသည်
ဂ္ို္ုင်ဂ္ုင်	ဂွဲလိူင်းဂွဲလင်	များပြားသည်

www.monlibrary.com

မန်	**အသံထွက်**	မြန်မာ
ဓမှိုင်	ဂျဲ့မလိမ်	အရှည်
ရင်တၠုင်	ရင်တလိန်း	အကျိုးဆောင်ပေးသည်
ဒုင်တၠုင်	ဒိန်တလိန်	ကြိုဆိုသည်
နူကၠင်	နုကလန်း	မကြာမီက
ပင်မိုင်	ပန်းမှိန်း	နာသောတဆင်ပါ ၊ နာကြားပါ
ပ္ဍုပ္ဍိုင်	ပဍူးပဍိုင်း	ပတ်ဝန်းကျင်
ဓိုင်ဗှင်	ဂျိုင်ဗဲ့နင်	ကန်သင်းရိုး
ရမျာင်	ရမစိုင်း	အသံ
ရဲပၠုင်	ရူပလိန် (၄)	သူစိမ်း ၊ အခြားအရပ်ကလူ
သ္ၚင်စိင်	စနောင်းကျိန်း	မှုဝံကြယ်
ခရိုင်စါင်	ခရိုင်းကျိုင်း	ကြက်ခြံ
ၚၠံင်တရ်	ဂွဲ့လောင်တရောင်း	လမ်းခရီး
ဍာ်နှင်သ္ဂုင်	တိုက်နေးစဝေး (၄)	သောက်ရေအိုး
ချုင်ဓါသ္ဂာင်	တိန်းပါးစဝိုင်း	ချောင်းဆုံမြို့
ဒ္ဓုံင်ဂတိက်	ဒမောင်ဂွဲ့တိတ်	အိပ်နေရာ
ပသဲက္ဍင်	ပစူးကတန်း	သံမဏိ
ပြေင်ဝိဝါဟာ	ပရင်းဝိဝဲဟ	အိမ်ထောင်ချသည်
ရင်ဗလးရမျာင်	ရှမ်ဗဲ့လဲ့ရမစိုင်း	အသံလွှင့်ရုံ
ရင်တၠုင်နှင်	ရင်တလိန်းနင်	အကျိုးဆောင်လာသည်
သမှ်ုင်ကျာ	စမလိန်းကျား	တောင်ဘက်အရပ်

သခ်န်းစာ (၄)

၁။ မှးမိင်ရမျာင်တက်ကင်ဟာ။
မနုဲးမိန် (၄) ရမစိုင်းတက်ကန်းဟာ။
သင်ကြေးစည်တီးသံကြားသလား။

www.monlibrary.com

၂။ ထင်ချော်မွှား သုင်ချော်နုင်သွုင်ညိ။
ထန်း (င) တိုက် မဂဲစေး (အိန်း) တိုက်နေးစဝေး (င)ညိ။
ရေငတ်ပါကသောက်ရေအိုးမှ ရေကိုသောက်ပါ။

၃။ လွှထံက်ပင် မှုးသုင်ဘိင်ညိ။
လဲ့ပထောက်ပန်းမနဲစေးဗိန်းညိ။
ဘိန်းရှုသူကိုမထောက်ပံ့ပါနှင့်။

၄။ မင်ကင်ပွဲပါင်တရင်ချင်ညိ။
မင်ကန်း (င) ပတွျုးပိုင်းတရန်းတိန်းညိ။
မြို့ရိုးတံခါးဝတွင် ကင်းစောင့်နေပါ။

၅။ ရေင်တှုင်ဏာ သွက်ညးညိ။
ရင်တလိန်း (င) နားစဝက်ညဲးညိ။
သူအတွက်အကျိုးဆောင်ပေးပါ။

၆။ လိက်ဝင်ကျာ်ဒှုင် မှုးကောင်ဒဗဟာ။
လိပ်ဝင်ကျိုက်ဒဂိန်း မွဲနဲးကင်းဒဗဲ့ဟာ။
ရွှေတိဂုံ ဘုရားသမိုင်းစာအုပ် သင်တွေ့ဘူးပါသလား။

၇။ ဗြဲကျာဒးရးမွှား သွာဗင့ဂမှိုင် သှုပေင်ဟင်ရ။
ဗရှုကျားဒဲရဲ့ (ဟ) မှဲဂဲး စမားဗွဲငွဲဂွဲ မလိုင်း ဟောက်ပွိုင်းဟန်းရ။
မိုးလေသင့်မျှပါက လယ်သမားများသည် ဆန်ကျီပြည့်ကြသည်။

၈။ ခုင့်ဆုကှ တက်ပသဲမွှးခိုင်အာရ။
ခိန်းချကာလ တတ်ပစူးမဲဂွဲခိုင်းအားရ။
ကျွန်းသစ်ခုံကို သံရိုက်ပါက ခိုင်သွားမည်။

၉။ စာင်စိင် စဒုံင်ဓောင်ဟာ။
ကျိုင်ကျိန်းကျင့်ဒဲ့ မောင်းကျွန်းဟာ။
ကြက်ဆင်စပါးလုံးကို စားနေသလား။

www.monlibrary.com

၁၀။ ချင်ဓါသွာင် ဒးအာတရ်ဓါကဆံင်ရ။
တိန်းပါး (ဟ) စစိုင်း ဒဲအားတရောင်းပါးကချောင်းရ။
ချောင်းဆံုမြို့သို့ ခရိးနှစ်ဆင့် သွားရသည်။

၁၁။ တိက်လတူဓံင်မ္ဂး လ္ပကဆံင်ဇိုင်ညိ။
တိတ်လဲတောင်း ဂျောင်းမဲ့ဂွဲ လဲပကချောင်းဂျိုင်ညိ။
ကုတင်ပေါ် အိပ်လျှင် ခြေမတောက်ပါနဲ့။

၁၂။ မ္ဒးသုင်ဘိုင် ဒးထံင်ရ။
မနဲ့စေးဗိန်းဒဲ့ထောင်းရ။
ဘိန်းရှုသူထောင်ကျမည်။

၁၃။ စပုင်ပေင်ပါင်မ္ဂး လ္ပသုင်ဍာ်ညိ။
ကျင့်ပိန်းပို့ုင်ပိုင်းမဂွဲလဲပစေးတိုက်ညိ။
ထမင်းပစပ်အပြည့်စားထားပါက ရေမသောက်နဲ့အုံး။

၁၄။ မိင်ရမျာင်တိင်တက် ကွိင်ကွိုက်ဟာ။
မိန်းရမစိုင်း တိန်းတက်ကွိုင်းကွက်ဟား။
တူရိယာတီးမှုတ်သံကြားရသလား။

၁၅။ လာင်မုက်ဍာ်နုင်သ္ဂုင်ညိ။
လိုင်မေ့တိုက်နိန်းစဝေးညိ။
သောက်ရေအိုးရေနှင့် မျက်နှာသစ်ပါ။

၁၆။ သော်ဂိုင်မ္ဂး ရံင်စရိုင်ရ။
စွတ်ဂလိန်းမဲ့ဂွဲ ရောင်းကျင့်ရိုင်ရ။
ဆံပင်ရှည်ကကြည့်ရရိုင်းစိုင်းသည်။

၁၇။ ခမိသင်စ် သိုမ္ဂး လံင်ပုင်ကုသ္ဂဓင်ညိ။
ခမွားစန်းကျောင်း ဟောက်မဲ့ဂွဲလောင်းပေး ကောက်သဝပန်းညိ။
ရဟန်းသံဃာ အိမ်ကြွပါက ထမင်းနှင့်မျှစ်ဟင်းကိုလောင်းပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၈။ သိုင်သို့မွ္ဂး ကို့လ္ဂသိင်ညိ။
စိုင်းဟောက်မ္ဂဲဂ္ဂဲ့ ကန္ဒီးလပစိန်းညိ။
အိမ်ဆောက်လျှင် ကြမ်းပြင်ကျဲကျဲမခင်းပါနှင့်။

၁၉။ အေင်ဒုင်မွ္ဂး အံင်ဇ္ဂးရ။
အုန်းဒေးမ္ဂဲဂ္ဂဲ့ အောင့်ဂျနဲ့ရ။
သည်းခံခြင်းသည် အောင်မြင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀။ မ္ဂးစချူလိက် နူကဆံင်သို့ုင်ညိ။
မနဲကျချူးလိက်နူကချောင်းစဂိုုင်းညိ။
သင်စာစရေးလျှင် အခြေခံမှစရေးပါ။

၂၁။ မ္ဂးအာဇိုင်ကတိုင် ဒဗသိုင်ကို့ဟာ။
မနဲအားဂိုုင်ကတိုင်း ဒ္ဂဲဗဲ့စိုင်းကန္ဒိုက်ဟာ။
သင်အတွင်းနာသွားပြီး ကြွက်တွင်းကိုတွေ့သလား။

၂၂။ လံင်ဗပေင်မ္ဂဲ ဂရင်ပ္ဂဲဗဇေင်ကျာ်တြဲညိ။
လောင်ပဗင်း မူဂ္ဂဲ့ရေ ပတ္ဂူးဗဗင်ကိုုက်တရှူးညိ။
မြတ်စွာဘုရား၏ သပိတ်ထဲသို့ ခေါပျင်တစ်ပေါင်းချောင် (တအိုး) လောင်းထည့်ပါ။

၂၃။ ငှာ်ဗြိမ္ဂဲ ဂြိုင်ဒုံင်ပ္ဂဲခရေင်ရ။
ငိုက်ဗဲ့ရင်မူ ဂ္ဂဲ့ရိုင်ဒမောင်ပတူးခရင်းရ။
မိန်းကလေးတစ်ယောက်ပုခက်တွင်ရှိနေသည်။

၂၄။ ပယင်မ္ဂဲဇကု ကွာ်စင်ကြဲ ပ္ဂဲဂအာင်ဘာရ။
ပယန်းမူဂျဲကောက်ကို့ုက် ကျန်ဂရိုန်ပတူးဂ္ဂဲ့အိုင်းဘဲရ။
ဦးပဥ္စင်းတပါးသည် ကျောင်းဝင်းအတွင်းတွင် စင်္ကြံလျှောက်နေသည်။

၂၅။ စံင်ဏှာမွ္ဂး စံင်တုဗ္ဂဲရ။
ကျောင်းဏှါမ္ဂဲဂ္ဂဲ့ ကျောင်းတောင်းဗူးရ။
တဏှါသည် ပုပင်သောကလွန်းရသည်။

www.monlibrary.com

၂၆။ ကတောင်တင်မ္ဂး ဇိုင်တောင်ရ။
ကတင်းတောင်းမဲ့ဂွဲ ဂျိုင်တင်းရ။
အကြောဆွဲပြီးခြေတင်းသည်။

၂၇။ ဂိတုကညင် တဟင်ချာ်ဂိုင်ဟာ။
ဂိတောက်ကညန်း တဟန်းတိုက်ဂွဲလိုင်းဟာ။
နွေရာသီတွင် ရေများများငတ်သလား။

၂၈။ တဲပုင်ညး ဒးတင်စံင်အဲရ။
တူးပိန်းညး ဒဲတန်းပေါင်းအွူးရ။
သူ၏ညာလက် ကျွန်တော့ဒူးခေါင်းနှင့်ထိမိသည်။

၂၉။ အခိုင်မင်ကင် ပွဲတရင်ချင်လယိုင်ညးမူရော။
အခိန်းမင်ကန်း ပတ္တူတရန်တိန်းလဲ့ယိုင်ညဲမူရော။
မြို့တံခါးဝကင်းစောင့်နေချိန်တွင် သူ၏တာဝန်ဘာလဲ။

၃၀။ မြုက္ဍညင် သိင်သာဒွံင်ဟာ။
ဗွဲရှကနောက်စန်းစိန်းစားဒမောင်ဟာ။
ခရှသင်းမှုတ်သံ ဂရုဏာသံသက်သလား။

၃၁။ ကွးဘာသုင်ဇံက်မ္ဂး ဒးစုင်တက် ကုအာစာရ။
ကဝ့် (ဟ) ဘဲစေးဖော်မဲ့ဂွဲ ဒဲပေးတတ်ကောက်အကျားရ။
ကျောင်းသားတို့ ဆေးလိပ်သောက်လျှင် ဆရာနှင့်အရိုက်ခံရမည်။

၃၂။ ဍာ်ပလိုင်ညး ဍာ်ဖဏင်ဟာ။
တိုက်ပလိုင်း ညဲးတိုက်ဖတိန်းဟာ။
သူ၏ရေတွင်းသည် ရေငံသလား။

၃၃။ ညးတဟင်ဍာ်မ္ဂး ရင်တ္ၚုင်ကုညး ဍာ်ပလင်ညိ။
ညဲးတဟန်းတိုက်မဲ့ဂွဲ ရင်တလိန်းကောက်ညဲ တိုက်ပလန်းညိ။
သူရေငတ်ပါက ပုလင်းထဲမှ ရေကိုသောက်ရန် အကျိုးဆောင်ပေးပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃၄။ မှးဖြ ဒမင်ဒလေင် လွတိက်ပွဲဇိုင်ဒယိုင်ခရုင်ညိ။
မနဲးပရယ် ဒဲ့မုန်ဒလင်လဲပတိတ်ပတူးဂျိုင့်ဒဲ့ယိုင်ခရောင်းညိ။
ကိုယ်ဝန်ဆောင်နှင့် အမျိုးသမီး အိမ်စောင့်နတ်တိုင်တွင် မအိပ်ရ။

၃၅။ ညးလောပလံင်နင် စိင်ဗတောင်ကုဗညာဥူရော။
ညဲးလောပလောင်းနင်းကျိန်းဗဲ့တိုင်းကောက်ဗဲ့ညားဦးရော။
ဗညားဦးထံသို့ ဘယ်သူ ဆင်ဖြူတော်ပို့လာသလဲ။

၃၆။ ညးအာရင်အမှူ ပွဲချင်ဒှုင်ရ။
ညဲးအားရှန်းအမောက်ပတွူးတိန်းဒဲ့ဂိန်းရ။
သူသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ တရားရုံးသို့ သွားသည်။

၃၇။ လင့်ရုံင် ကိုင်ကျာ်ဒှုင်ညိ။
လဲ့ငိုက်ရောင်ကတိုင်းကျိုက်ဒဲ့ဂိန်းညိ။
ရွှေတိဂုံဘုရား၏ထီးတော်ကို မော့ကြည့်စမ်းပါ။

၃၈။ ရဲချင်သ္ကာင် အာချင်သိဳရိုလက်ာရဟာ။
ရှုတိန်းစအိုင်းအာတိန်းစ္ဂီးရိုလက်ါဟား။
နိုင်ငံခြားသားများ သိရိုလက်ါနိုင်ငံသို့ သွားသလား။

၃၉။ အခိင်ဗတံ အကင်ဂျိဂဳဂိဟာ။
အခိန်းဗဲ့တုန်အကန်းဂျိ ဂွဲ့ဂိ ဂိဟာ။
ညအခါ ကင်း၏အဆိပ်အရှိန်နာသလား။

၄၀။ အစိအရင်ဒးရးမ္ဂး ညးသ္ကာင်အထိုင်အသးရ။
အကျိအရင်းဒဲ့ရဲ့မဲ့ဂွဲ့ညဲးစအိုင်းအတိုင်းအစားရ။
စိတ်ဥ်မှုမှန်ကန်က သူတပါးခိုးမွမ်းမည်။

၄၁။ အရုံင်သ္ဂေက် အပိုင်အခြာကုအရုံင်လံမစံက်ရ။
အရောင်စင်စ် အပိုင်းအခရား ကောက်အရောင်လောင်မဲ့ကျောက်ရ။
အစိမ်းရောင်သည် အမဲရောင်နှင့်ပိုင်းခြားထားသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄၂။ ယဲက္ဒင်မ္ဂး လ္ပကဏာကနင်ညိ။
ယူကတန်း (င) မဲ့ဂွဲလဲ့ ပကနာဲကနင်ညိ။
ရောဂါသည်းပါက ဗိုဟိုဒီဒီယူမသွားပါနှင့်တော့။

၄၃။ ကို္ဒင်ဗတာင်ထေက်ကြိုက် ကုသိုင်ရ။
ကတိုင် (င) ဗဲ့တိုင်းထ္ဂိုက်ကရိုက်ကောက်စမိန်းရ။
ထိးဖြူသည် ဘုရင်နှင့်သာထိုက်တန်သည်။

၄၄။ ပ္ငင်စိင်ဖျူင်ဒ္မင်ဍုာ်စိင် ပ္ဒဲဗိုင်ကြူင်ရ။
ပမန်း (င) ကျိန်းဖရေး (င) ဒဲ့မောင်တိုက်ကျိန်းပတူးဂျိုင်ကရိန်းရ။
ဆင်ထိန်းသည် ချောင်းစပ်တွင် ဆင်ကိုရေတိုက်နေသည်။

၄၅။ မ္ဒးကွိုင်ကွိုက်ကွိုင်မ္ဂး ကျုင်စက္ဂာင်ညိ။
မနဲ့ကဝိန်းကဝ္ဂိုက်ကဝိုင်းမဲ့ဂွဲကလိန်းကျင့်တဝိုင်းညိ။
တူရိယာတီးမှုတ်သမားညောင်းညာပါက မုန့်လာစားပါ။

၄၆။ ဂံက်ပြဲမ္ဂး ကွ်ိုင်ကုခ္ဒင်ချိဒရိုင်ရ။
ဂေါက်ဗဲ့ရှူးမဲ့ဂွဲကဖေါင်းကောက်ခမန်းချိးဒဲ့ယိုင်ရ။
မိုးရေအေးပါက ဒူးနှင့်မေးရိုးတုန်လှုပ်သည်။

၄၇။ မုက်အဲဒးဂြိုင်မ္ဂး ညးဂမ္ဒိုင်ဂြိုင်ရ။
မေ့အ္ဂူးဒဲ့ဂရိုန်းမဲ့ဂွဲ ညဲ့ဂွဲမလိုင်းဂဲရိုင်းရ။
ကျွန်ုပ်၏မျက်နှာအိုးမဲထိလျှင် သူများရယ်မည်။

၄၈။ ကွ္ဒင်ဇော်အာမ္ဂး ဍုင်ပ္ဒဲဗိုင်ဩင် ဗိုက်ရ။
ကပန်းဂျဲ့နွတ်အားမဲ့ဂွဲ ဂွဲလေ (င)ပတ္ဂူးဂျိုင်စန်းဗဲ့လိုက်ရ။
သဘော်ကြီးသွားပါက ကမ်းနားမှလှေမှောက်သည်။

၄၉။ ပ္ဍုင်ဏာအဲ ပ္ဒဲဂွံင်ဓါသ္ဂာင်ညိ။
ပညေးနာဲအ္ဂူးမတ္ဂူးဂွဲလောင် (င) ပါးစဝိုင်းညိ။
ကျွန်ုပ်ကိုလမ်းဆုံ (လမ်းနှစ်ခွ) သို့ညွှန်ပြပေးပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၅၀။ ညးတိက်သ္ဂိင် ပွဲသ္ဂိင်ဆုရ။
ညွှဲတိတ်သလိုန်းပွဲတွ္ဂူးစနိန်းချူရ။
သူသည်သစ်ပင်ရိပ်တွင် အိပ်ပျော်နေသည်။

၅၁။ ဗ္ဂိုက်လတက်ကယျိုင်ညး ကွ္ဂင်ကွ္ဂဟာ။
ဗုဲဝိုက်လွဲတတ်ကယိုင်း ညကနန်းကလန့်ဟာ။
သူ၏အဝတ်အစား အဆင်သည်ကွက်ကျားအဆင်လား။

၅၂။ ညးခ္ဍာကွ္ဂာင်ကေ္ဂင် ကုိကေ္ဂင်ကွ္ဂိက်ရ။
ညွဲးခနာႝကွ္ဂိုင်းကလိန်းကောက် ကလိန်းကလွ္ဂိုက်ရ။
သူသည် မုန့်ဆီကျော်ကို ဝက်ဆီနှင့်ကျော်သည်။

၅၃။ ပ္ဍါန်တိုင် ကျ္ဂုင်နူကေ္ဂင်တိဟာ။
ပနိုင်းတိုင်း ကလိန်းနူကလိုန်းတွ္ဂိုက်ဟာ။
ဖရောင်းတိုင်သည် ရေနံမှဖြစ်လာသလား။

၅၄။ ဒုင်တ္ဂုင်ညး ပွဲဂ္ဂံင်ကွ္ဂီညိ။
ဒိန်းတလိန်းညွဲ ပတွ္ဂူးဂွဲလောင်းကဝီးညွဲ။
သူ့ကိုလည်းလမ်းမကြီးတွင်သွားကြိုပါ။

၅၅။ ညးရေင်တ္ဂုင် ကုအဲဂ္ဂိုင်ဂ္ဂင်ဗွဲရ။
ညးရင်တလိန်ကောက်အွ္ဂူးဂွဲလိုင်းဂွဲလင်ဗွ္ဂူးရ။
သူကျွန်တော်ကို အကျိုးဆောင်ပေးသည်မှာများလှပြီ။

၅၆။ ရဲပ္ဂုင်လ္ဂုင်လ္ဂဒ္ဂိုင် ပွဲရင်အမှုရ။
ရှူပလိန်း (၀) လင်းလွဲငွဲဒွဲမောင်းပတူးရိုန်အမောက်ရ။
သူစိမ်းသည် တရားရုံးတွင်မှိုင်နေသည်။

၅၇။ ဒ္ဂံင်ဂတိက်တ္ဂိုတ္ဂို သွ္ဂက်သ္ဂိုပြေင်ဝိဝါဟရ။
ဒဲပေါင်ဂွဲ တိက်တမ္ဂိုက်တမ္ဂိုက်စဝက်ယောက်ပြင်းဝိဝါဟရ။
အိပ်ယာအသစ်သည် မင်္ဂလာဆောင်သောအိပ်ယာဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရဲစ့်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကိုဝါကျသွဝ်တော့ညိ။
အောက်ပါပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ အပါအဲ (ကလာင် ၊ ကလိင် ၊ ကလေင်)စ်ကၠုင်သို့တဲ့ဖြဗတိရ။

၂။ ညးချူဒ္ဓံင် (စင်ကြိ ၊ စင်ခြင် ၊ စရင်) ပွဲတ္ဍးလိက်ပ္ဍးရ။

၃။ စဍ္ဍမှာရာအာမ္ဂး (စံင်ဏာ ၊ စံင်တ္ၚ ၊ စံင်မြင်) ရ။

၄။ ရဲသ္ဂာဟ္ဂာ ဒှ်ံင်ပ္ဍဲ (ဒိုင်ဍာ် ၊ ဒိုင်ဝါ ၊ ဒိုင်ဒ္ဓိ) ရ။

၅။ ကောအဲရှ်ေင်ဍာ်ကု (ဒလုင် ၊ ဒလေင် ၊ ဒလောင်) ရ။

၆။ လိက် (ပရာင် ၊ ပရေင် ၊ ပရိုင်) မွဲတ္ဍးမ္ၚစိရော။

၇။ တဲ့ယးမ္ဍးအာရင်အမှု (သိင်သာ ၊ သေင်ဟာ ၊ သံသာ)။

၈။ အာတရ်ပ္ဍဲတဲ့ကဲတ္ၚမ္ဂး ကဏာ(ဍာ်ပလင် ၊ ဍာ်ပလိုင် ၊ ဍာ်ဖဏုင်) ညိ။

၉။ (ပလံင်ဏာ ၊ ပလံင်နှင် ၊ ပလံင်ဒ္ဓိ) လဇုဗျုဗျုပ္ဍဲသို့ညးညိ။

၁၀။ တုက်ဍာ်နှင်သ္ဂုင် ပ္ဍဲ (ကမ္ဍှ်င် ၊ ကမ္ဂိုင် ၊ ကယျိုင်) ညိ။

၁၁။ အဲမိင်ဗရ (က္ဂာင်ကျေင် ၊ က္ဂာင်ခေါ ၊ ကွိင်ကွိုက်) နူရင်ဗလးရမျာင်ရ။

၁၂။ ညးတ္ၜသေဒ္ဓိ (ပြင်ဏာ ၊ ပြင်နှင် ၊ ပြုပြေင်) သို့တိုက်ညးသ္ဂးရ။

၁၃။ မ္ဍးမိင် (ရေင်တ္ၜုင် ၊ ရမျာင် ၊ ရဲပ္ၜုင်) ဒိပ္ဍဲဇ္ဍိဇ္ဍော်ဟာ။

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကိုဝေါဟာရ မအခဝ် ဗွဲသွဝ်တော့ညိ။
လိုအပ်သောဝေါဟာရ အက္ခရာများကို ထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ ရဲအဲရဲပ္ၜုင်ညး ဂကူ က — ရ။

၂။ မိအဲက — စ်ကၠုင်နူဍုင်ရ။

၃။ မ္ဍးလွ္ၚိုက်ခ — ၚှ်ဖြဲညိ။

၄။ ဂိတုမာ် အဲဒ္ဓိ — ပြုပြေင်ဝိဝါဟ်ရ။

၅။ ကွ်ဂို္ၜင်မ္ဂး ဒိုင် — အာရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၆။ ဥတုက — အာတရ်ဂှိုင်မ္ဂး ထင် — ရ။
၇။ ညး — ကုမ္ဂးကြံကြမ္ဂး လ္ပထိုင် — ညိ။
၈။ ဏ် — — မွဲဍောင် ပ္ဍဲ ကျာ်စေတီညိ။
၉။ သ္ဂိုင်သမလ ပ — — ချူင်ဟံသာဝတီရ။
၁၀။ ပံက်တ — ကုခမိ — ညိ။
၁၁။ ညးရဲချူင်သ — အာချူင်သိရိ — — ရ။
၁၂။ ကွာင် — ဟံသာဝတီခိုင် — ဒုံင်ဟာ။
၁၃။ အာတရ်ဓ — မ္ဂးကဏာသ္ဂုဂ္ဂိုင် — ညိ။
၁၄။ လ္ပပံင် — ကုပ္ဍူ — မ္ဂးသုင်အရက်ညိ။
၁၅။ ညးအာတုက်ဍာ် — — ပ္ဍဲချူင်ဓါ — ဟာ။

(ဂ) ပုမ်အာဂိ လိက်ပုဒ်သ္ဂဝ်ဝွံဗှ်တဲ သ္ဂာန်လဝ်ဂှ် သ်ုထွးက်ုညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ပုံပြင်ကိုဖတ်ပါ။ မေးထားသော မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

တွးပြိုင်ကုအ္ဆာ

အတိက်မွဲတဲ ပ္ဍင်ဂှ်မွဲ မင်ဒ္ဂုံင်ဂှ်ပ္ဍဲဝါဗုဒ္ဓိုင်စိရ။ အခိင်မင်ဒ္ဂုံင်ဂှ် ပ္ဍင်ဂှ်ဒဗဒးပံက်မွဲရ။ ပံက်ကတိုင်ဒ္ဂုံင်ကမွဲ ပ္ဍဲအာကာသရ။ ကက္ဂာ ခတံတိမ္ဂး ပံက်ဒုင်ကုခမ် (ပါင်) ရ။ ကခတံပ္ဍဲတိ လးလးရ။ ပံက်သ္ပဒ္ဂုံင်က နာနာသာ် ပ္ဍင်ဂှ်ဒဗဒးအာရ။

အတိုင်ပံက်သ္ပဒ္ဂုံင်က ပ္ဍင်ဂှ် သ္ပဖက်အာရ။ ပ္ဍင်ဂှ်သ္ပဖက်ဂှိုင်ကုဝါရ။ လက်ကရ်ပ္ဍင်ဂှ် သ္ပကုသ္ဓင်ရ။ ပ္ဍင်ဂှ်ကတိုင်သ္ဓင် သ္တုကျာ ဒံင်သလာ် လှ်ရံင်သ္ဓင်ခံကုပါင်ရ။ အတိုင်ပရိုင်ပ္ဍင်ဂှ် ထွးသ္ဓင်ကုပါင် သ္ဂိုင်မိင်အာရ။ မွဲတဲသ္ဂိုင်ကော်ပ္ဍင်ဂှ်ဇရင်ဇကုရ။ သ္ဂိုင်ပမိင်ဏာ ထွးသ္ဓင် နကုပါင် ဂတညးညိရ။ ပ္ဍင်ဂှ်နာနာသာ် ကတိုင်သ္ဓင်ပ္ဍဲကျာ ခံကုပါင် ထွးဏာနာနာသာ်ရ။ သ္ဂိုင်ဒဗတောင်တောင် နာနာသာ်ရ။ သ္ဂိုင်ထိုင်သးကုပ္ဍင်ဂှ်ရ။

သ္ဂိုင်သ္ဂာန် 'အာစာပ္ဍင်ဂှ် ညးလောရော' ပ္ဍင်ဂှ်စင်ခြင်ရ။ အာစာအဲပံက်သ္ဂးမ္ဂး အဲဂွရ။ ပ္ဍင်ဂှ် တလိင်အစာဇကုပံက်ရ။ သ္ဆာင်နူပံက် ပ္ဍင်ဂှ်ဂရင်သ္ဂိုင်ရ။ အာစာအဲ 'မ္ဂးတ္ဂ ဣဒ္ဓိရ' ပ္ဍင်ဂှ် ယောင်ယာမှာရ် အာစာကုပံက်ရ။

www.monlibrary.com

သ္ၚိုင်ပမိင်ဏာပ္ဍဳင်ဂှ် ကလေင်ထ္ၜးမွဲဝါညိကွ်ာရ။ အခိင်ထ္ၜးဒှ်င်သ္ၚင်ဇကု ထပက်ဒး အာပါင်ဇကုရ။ ကသိင်အကင်ဂျိသ္ၚင် ဂြိုင်ဂွင် ပ္ဍဳင်ဂှ် စုတိကလိအာရ။ မှ်ုဂမ္ဂိုင် မိင်ပရိုင် ပ္ဍဳင်ဂှ်သိင်သာဗွဲရ။

၁။ ပ္ဍဳင်ဂှ်မွဲ မင်ဒ္ဂိင်ဂှ် ပွ်လောရော။
၂။ ပ္ဍဳင်ဂှ်ဒဗဒးမူရော။
၃။ ပံက်ကတိုင်မံင်က ပွ်လောရော။
၄။ အတိုင်ပံက်သ္ပမံင်က ပ္ဍဳင်ဂှ်သ္ပဖက်ဟာ။
၅။ လက်ကၟ ပ္ဍဳင်ဂှ်သ္ပကုမူရော။
၆။ ပရိုင်ပ္ဍဳင်ဂှ် ညးလောမိင်ရော။
၇။ သ္ၚိုင်ကော်ပ္ဍဳင်ဂှ် မူသ္ပရော။
၈။ သ္ၚိုင်သ္ဂးမူရော။
၉။ ပ္ဍဳင်ဂှ် မူကလင်သ္ဂးရော။
၁၀။ ပ္ဍဳင်ဂှ် ယောင်ယာမှာၟ ကုညးလောရော။
၁၁။ အခိင်ထ္ၜးဒှ်င်မွဲ ဝါပ္ဍဳင်ဂှ်မူဒးရော။

(ဃ) သ္ၚာန်လဝ်ဗွဲသ္ၚဝ်တော်ဂှ် သ်တဲ ချူထ္ၜးကိုလိက်မွဲပိုဒ်ညိ။
အောက်ပါပေးထားချက်ကိုဖြေပြီး စာတပိုဒ်ဖြစ်အောင်စီကုံးပြပါ။

စိင်မ္ဂး ညံင်ရမူရော

၁။ မွဲတဲ့ကမှ်က် တၟ မူသ္ပရော။
၂။ ကမှ်က်မွဲစံဒးသကဲစိင် မူသ္ဂးရော။
၃။ ကမှ်က်မွဲစံဒးဍိုင်စိင် မူသ္ဂးရော။
၄။ ကမှ်က်မွဲစံဒးဗတစိင် မူသ္ဂးရော။
၅။ ကမှ်က်မွဲစံဒးထမ်စိင် မူသ္ဂးရော။
၆။ ကမှ်က်မွဲစံဒးဂြင်စိင် မူသ္ဂးရော။
၇။ ကမှ်က်လက်ကၟ မူသ္ဂးရော။

❐ ❐ ❐ ❐ ❐

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၇)

❖ ❖ ❖

၃။ ဂစိုတ် ကတ် (-တ်)၊ တသတ် (-တ်)

တသတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါးတွင် တတိယအသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်းနှင့် တ-သတ် (-တ်) သည်ပင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့်သရတို့ယှဉ်၍လည်း တ-သတ်သည်လည်းရှိသည်။ တ-သတ်တွင် (ံ တ်) မပါဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သရ (၇) လုံးကိုသာ သတ်သည်။ ပိုမို၍ တ-သတ်ကိုမြင်လွယ်စေရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + တ်-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	တ-သတ်	အသံထွက်
၁။	- တ်	ကတ်	ကော (တ)
၂။	-ါတ်	ကါတ်	ကါတ်
၃။	ိ တ်	ကိတ်	ကိ (တ်)
၄။	-ုတ်	ကုတ်	ကု (တ်)
၅။	ေ - တ်	ကေတ်	ကစ် (တ)
၆။	ေ - ါတ်	ကေါတ်	ကွတ်
၇။	ိုတ်	ကိုတ်	ကော် (တ)

အသံလေးဗျည်း ဂ + တ်-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	တ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-တ်	ဂတ်	ဂေါ့ (တ်)
၂။	-ါတ်	ဂါတ်	ဂါတ်
၃။	ိတ်	ဂိတ်	ဂိ (တ်)
၄။	-ုတ်	ဂုတ်	ဂု (တ်)
၅။	ေ - တ်	ဂေတ်	ဂစ် (တ)
၆။	ေ - ါတ်	ဂေါတ်	ဂွတ်
၇။	ိုတ်	ဂိုတ်	ဂို (တ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အထက်တွင် နမူနာအားဖြင့် တ-သတ် (-တ်)ကို အသံပေါ့ဗျည်း က ဖြင့်သတ်ခြင်း (ကတ်) ကိုရင်း အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂတ်) ကိုရင်းလေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့်သာ ဖေါ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သော အသံလေး အသံပေါ့ဗျည်းဖြင့်လည်း အထက်က ဥပမာအတိုင်းလိုက်၍ သတ်ကြည့်ပြီး အသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် တ-သတ် (-တ်) နှင့်ပတ်သက်၍ကျွမ်းကျင်သွားမည်။ ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သင်္ခန်းစာ ဝေါဟာရများကို ဖေါ်ပြပေးပါမည်။

သင်္ခန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကတ်	ကွတ်	သင်ကြားသည်၊ လေ့လာသည်
စတ်	စွက်	ထိုးထည့်သည်
ဇတ်	ဇျော့	(ရေ) ခမ်းခြောက်သည်
ထတ်	ထွက်	ကျန်းမာသည်၊ သန့်သည်
ဗတ်	ဗွတ်	မြဲသည်
ဘတ်	ဘွတ်	တော်သလင်းလ
မတ်	မွတ်	မျက်စေ့
ရတ်	ရွှတ်	ရတနာ
လတ်	လွတ်	လပ်ဆတ်သည်
ဝတ်	ဝွတ်	ဝတ္တရား
သတ်	သွတ်	အသီး၊ သတ္တဝါ
ဟတ်	ဟွတ်	တောင် (အထွာ)
ပတ်	ပွတ်	နူသည်၊ တိုင်းထွာသည်

သင်္ခန်းစာ (၂)

ကိတ်	ကိ	(ခွေး)ကိုက်သည်၊ ချိန်ကိုက်သည်
ကုတ်	ကုတ်	ဖြတ်သည်
ကေတ်	ကစ်	ယူသည်၊ ချွန်ထက်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကိုတ်	ကော့ (တ)	(တစ်) သိန်း
ကြာတ်	ကရပ် (တ)	ဆေးကြောသည်
ကွတ်	ကဝပ်	အတတ်ပညာ
ခါတ်	ခတ်	ခါးတောင်းကျိုက်သည်
ခေတ်	ခေတ်	ခေတ်ကာလ
ချိုတ်	ချော့ (တ)	သေသည်
ဂိုတ်	ဂေ့ (တ)	ကြိုးစားသည် ၊ ကြိုးပန်းသည်
ဂြာတ်	ဂွဲရတ်	(ပျို့) ကျဲသည်
ငိုတ်	ငိ	မြို့ချသည်
စုတ်	ကျူ့ (တ)	ထည့်သည်
ဒိုတ်	ကျော့ (တ)	စိတ်
ဆုတ်	ချွတ်	ဆုတ်ခွါသည်
ဇာတ်	ဂျပ်	ဇာတ်
ဇုတ်	ဂျူ (ပ်)	အရိုး
ညာတ်	ညတ်	မြင်သည်
ဍုတ်	တွတ်	အမြီး
ဍောတ်	တွန့်	ငယ်သည်
တတ်	တော့ (ပ်)	ဖြတ်သန်းသည်
တိတ်	တက်	ထွက်သည် ၊ ထုတ် (ဝေ) သည်
တုတ်	တော့ (ပ်)	(ယက္ကန်း) ယက်သည် ၊ ဖြတ်သည်
ပိုတ်	ပေါ့ (တ်)	ပြုတ်သည်
ဗာတ်	ဗတ်	ဗုံ
ဗိုတ်	ဗိတ်	စိန် (ရတနာ)
ဗြာတ်	ဗရပ်	ငှက်ပျောသီး
မိတ်	မိတ်	မိတ်ဆွေ
ယာတ်	ယတ်	အဝတ် ၊ ခေါင်
ယုတ်	ယူ (တ်)	ယုတ်ညံ့ ၊ ယုတ်မာသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ရိုတ်	ရိုတ် (ရေ)	ပေ (ပင်)
ဝါတ်	ဝဝ်	ခက်ခဲသည်၊ ဆင်းရဲသည်
ဝုတ်	ဝတ်	အပို
ဝတ်	ဝေါ့ (တ)	သွန်သင်သည်၊ ဝတ္တရား
ဝိုတ်	ဝေ့ (တ်)	မေ့လျော့သည်
သုတ်	စွတ်	သုတ် (ဝိနည်း)၊ ပိုး (ထည်)
ဟုတ်	ဟွတ်	ယုတ်ညံ့လာသည်
ဟိုတ်	ဟော့ (တ်)	အကြောင်း
ဓေတ်	ပစ် (တ်)	တိုးပွားသည်
ဓေါတ်	ပွတ်	ဆွဲထုတ်သည်
ဓိုတ်	ပေါ့ (တ်)	သော်လည်း
အိုတ်	အော့ (တ်)	အလုံး၊ အလုံးစုံ၊ ကုန်သည်

သင်္ခန်းစာ (၃)

ကရုတ်	ကရော့ (တ်)	ဖြတ်လမ်း၊ အနီးမှာ
ကရောတ်	ကရွတ်	ငြီးငွားသည်
ကလတ်	ကလော့ (တ်)	ပြည်တောင်း၊ စွန်မယွန်းသီး
ကလိတ်	ကလိ	ချောသည် (ကျ)၊ ပြောင်သည်
ကလုတ်	ကလု (တ်)	သံတမန်၊ အညွှာင့်
ကလောတ်	ကလွတ်	ပလွေ
ကွတ်တဲ	ကွတ်တွူး	လက်မှုပညာ
ခဍုတ်	ခတော့	အဖု
ခဍုတ်	ခတွက်	ကျိစယ်သည်
ခမာတ်	ခမတ်	ပန်းတိမ်
ခမိတ်	ခမိ (တ်)	ခြင်ဟောင်
ခဝုတ်	ခဝု	(ဆီ) ဆုံ
ဂစိုတ်	ဂွဲကျော့ (တ်)	သတ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဓုက်လောက်	ဂျေးလွတ်	နန်းကြိုး
ဖြဟတ်	ဂွဲ့ဟော့ (တ)	အင်အား
ညာတ်မုက်	ညတ်မေ့ (တ်)	မျက်နှာမြင်သည် ၊ မီးဖွားသည်
ဍာ်မိတ်	တိုက်မိ (တ်)	အဝါ (ရောင်)
ဍောတ်ဍောတ်	တွတ်တွတ်	ငယ်ငယ် ၊ ငယ်သော
တိတ်ဗ္ဒး	တက်ပွဲ့လဲ့	လွတ်မြောက်သည်
ထကုတ်	ထကွတ်	အပိုင်းပိုင်း
ထတ်ထတ်	ထော့ (တ) ထော့ (တ)	(အရှိန်) ပြင်းပြင်း
ထတ်ယုက်	ထော့ (တ) ယေ့	ကျန်းမာသည်
ထပိုတ်	တပေါ့ (တ်)	ဖြတ်သည်
ထဗုတ်	တဗု (တ်)	(လမ်း) ချောသည်
ထလာတ်	ထလတ်	ပြောင်သည်
ထလောတ်	ထလွတ်	ကျွတ်ကျသည်
ထဓေါတ်	ထပွန်း (က)	အဖူး
ထမိုတ်	ထပေါ့ (တ်)	အစေး
ဒစိတ်	ဒွဲ့ကျိ	ကိုး (၉)
ဒြဟတ်	ဒွဲ့ဟော့ (တ်)	အင်အား
ဓါတ်ကျာ်	ခတ်ကျိုက်	ဘုရားဓာတ်တော်
ဓါတ်သော်	ခတ်စွတ်	ဆံတော်ဓါတ်
နက်သတ်	နဲ့စော့	နက္ခတ်
နိုတ်ညြဲ (နိုသဲ)	နိုစူး	မှိုးငြမ်း
နက်ဗ္ဒိတ်	နေ့ပတက်	နှုတ်ထွက်သည်
ပမိုတ်	ပကျော့ (တ်)	ဂရုစိုက်ပါ
ပတ်သ်	ပေါ်စောင်း	ကျင်ငယ်
ပတိတ်	ပတက်	ထုတ်သည်
ပရိတ်	ပရော့	ပရိတ် (တရားတော်)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပလိုတ်	ပလော့ (တ်)	(မီး) ငြိမ်းသည်၊ အနောက် (ရပ်)
ပိုတ်ဓ္ဓော်	ပေါ့ (တ်) ဂျဲန္ဒတ်	ပုတ်ကြီး (။)
ပိုတ်သ္ဍက်	ပေါ့ (တ်) စကု (တ်)	ပြုတ်သွားသည်
ပြာကတ်	ပရားကော့ (တ)	ထင်ရှားသည်
ဖကေတ်	ဖကစ်	အနီရောင်
ဖဍောတ်	ဖတွတ်	ငယ်သည်၊ ရွတ်ဆိုသည်
ဗါတ်ဝိုင်	ဗတ်ဝိုင်း	ဆိုင်းဝိုင်း

သခ်ိန်းစာ (၄)

အထက်ပါ ပြီးခဲ့သောသခ်ိန်းစာများတွင် ဗျည်းနှင့် တ-သတ်ရိုးရိုး သရနှင့်ယှဉ်သော တ-သတ်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသခ်ိန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲတို့နှင့်ယှဉ်ပြီး တ-သတ်ကို ဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန်လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း ကၞ + တ-တ်

စဥ်	သင်္ကေတ	တ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-တ်	ကၞတ်	ကနတ်
၂။	-ါတ်	ကၞါတ်	ကနာတ်
၃။	ိတ်	ကၞိတ်	ကနိတ်
၄။	-ုတ်	ကၞုတ်	ကနုတ်
၅။	ေ - တ်	ကၞေတ်	ကနစ်
၆။	ေ -ါတ်	ကၞောတ်	ကနွတ်
၇။	ိုတ်	ကၞိုတ်	ကနိုတ်

အသံလေးဗျည်း ၚ + တ-သတ်

စဥ်	သင်္ကေတ	တ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-တ်	ၚတ်	ဂဲနော့
၂။	-ါတ်	ၚါတ်	ဂဲနတ်

www.monlibrary.com

၃။	ိတ်	ဂ္ဂိတ်	ဂုဲနိ
၄။	ုတ်	ဂ္ဂုတ်	ဂုဲနု
၅။	ေ - တ်	ဂ္ဂေတ်	ဂုဲနစ်
၆။	ေ -ါတ်	ဂ္ဂေါတ်	ဂုဲနွတ်
၇။	ိုတ်	ဂ္ဂိုတ်	ဂုဲနော့ (တ)

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို တ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာကြပြီးနောက် သင်ကြားခဲ့ပြီးသော အဆွဲ (၁၁) မျိုးသရတို့ ယှဥ်ပြီး က-သတ်ဖြင့် သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက တ-သတ်နှင့် ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သင်္ခန်းစာ (၅)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကွတ်	ကန္ဒတ်	အဆုံးစုံ ၊ အဖျား
ကွ်တ်	ကလော့ (က)	ခိုးသည်
စွတ်	ကျမ္ဒတ်	စစ်ဆေးသည်
ပွတ်	ပမ္ဒတ်	မီး
လွတ်	လင္ဒတ်	လေ့ကျင့်သည်

သင်္ခန်းစာ (၆)

ကွာတ်	ကမတ်	ပိတ်သည် ၊ လင်းတ (ငှက်)
ပွောတ်	ပန္ဒတ်	စိတ်မှတ်ထားသည်
ပွိုတ်	ပလော့ (တ)	(မီး) ငြိမ်းသည်
ဖွေတ်	ဖွဲ့လစ်	လွဲသည် ၊ မှားသည်
သွောတ်	စန္ဒတ်	အတိုင်းအထွာ

သင်္ခန်းစာ (၇)

ကွတ်အယုက်	ကန္ဒတ်အယေ့ (က)	သက်ဆုံးတိုင်
တံကွောတ်	တုံကန္ဒတ်	အရင်းအဖျား ၊ အစအဆုံး

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

📖 အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပွတ်သ္ဍ	ပမွတ်စနောင်း	မီးအိမ်
ဖ္ဍတ်ဖ္တတ်	ဖဲန္ဒတ်ဖွဲ့မော့ (တ်)	အတိုင်းအဆ
ယဲသို့ပွတ်	ယူဟောက်ပမွတ်	မီးယပ်ရောဂါ
လ္ဓိလွတ်	လဲ့ဝီလဲ့ဝေါ့ (တ)	ကြိုးစားအားထုတ်သည်
ကမ္ဍတ်	ကမလော့ (တ်)	သူခိုး
ပသ္ဓတ်သစ္စ	စမွတ်စို့ကို	သစ္စာပြုသည်
သ္ဂောတ်ဖ္တတ်	စန္ဒတ်ဖွဲ့မော့ (တ်)	အတိုင်းအတာ ၊ ဆင်ခြင်သည်
သ္ဂတ်ဇ္ဍူ	စဝေါ့ဂွဲ့ဗလု	ကွမ်းယာ
ဗါတ်လှ်	ဗတ်လှိုက်	သံပတ္တလား
မင်ဂုတ်	ပင်ဂွတ်	မင်းဂွတ် (ပင်)
မတ်ဍူ	မွတ်ဝဲလု	မျက်စေ့ဝေ ၊ မျက်စေ့မိုက်
မတ်ဗိုတ်	မွတ်ဗေ့	စိန်ရတနာ
မတ်ဗြဲ	မွတ်ဗွဲ့ရှု	မိုးသားတိမ်လိပ်
မရာတ်	မရတ်	ဘုရင်ကြီး
မှုဟိုတ်	မှုဟော့ (တ်)	ဘာကြောင့်
မြမတ်	မရဲ့မွတ်	မျက်ရည်
ယာတ်ဂ	ယတ်ဂွဲ့	ခြုံစောင်
ယာတ်ဒ္ဂောတ်	ယတ်တွတ်	မျက်နှာသုတ်ပုဝါ
ယုတ်မာ	ယု (တ်) မဲ့	ယုတ်မာသည်
ရတ်ဝိ	ရှုတ်ပွိုင့်	ရတနာသုံးပါး
လညာတ်	လဲ့ညတ်	အမြင်
လတ်လတ်	လော့ (တ်) လော့ (တ်)	လပ်လပ်ဆတ်ဆတ်
လဟုတ်	လဲ့ဟွတ်	ယုတ်ညံ့လာသည်
လအိတ်	လဲ့အိ	အဆုံးစုံ ၊ အလုံးစုံ
လိက်ပတ်	လိပ်ပေါ့ (တ)	စာပေ
သ္ဂရိုတ်	စလရေ့ (တ်)	ပေစာ
ဝါတ်ဂါတ်	ဝပ်ဂတ်	ခဲယဉ်းသည် ၊ ဆင်းရဲသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဝိဝတ်	ဝိဝပ်	ပြုစုသည်
ဝုတ်ဇှော်	ဝု (တ်) ဂျဲ့နွတ်	အပျိုကြီး
သကုတ်(သ္ကုတ်)	စကု (တ်)	အပိုင်း
သတ်ဗြ	စွတ်ဗဲ့ရယ်	အုန်းသီး
သတြု	စွတ်တရော့ (က)	ရန်သူ
သိုဇာတ်	ဟွိုက်စပ်	အချုပ်ခန်း
ဟိုတ်နူ	ဟော့ (တ) နူ	အတွက်ကြောင့်
အဒိုတ်	အဒေါ့ (တ)	တနင်္ဂနွေ
အစိတ်	အကျိ	အစိတ်၊ ၂၅ ကျပ်သား
အရုတ်	အရှ့ (တ)	လိပ် (သတ္တဝါ)

သင်္ခန်းစာ (၈)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကခတောတ်	ကခတစ်	ကကတစ်ငါး
က္မာရတ်	ကမာရော့	ရတနာကန် (ကမာရွတ်)
ကရီကရောတ်	ကရောကရွတ်	မြည်းတမ်းသည်၊ မြီးသည်
တရံင်တကာတ်	တရောင်တဂါတ်	ပြန့်ကျဲသည်၊ ခေါင်သည်
ရာဇဝတ်	ရဲဂျဲ့ဝတ်	ရာဇဝတ်
ပတိပတ်	ပတွိုက်ပေါ့ (တ်)	အပြုအမူ၊ အကျင့်သီလ
ပမိက်စိုတ်	ပမိတ်ကျော့ (တ်)	စိတ်တိုင်းကျ၊ စိတ်ကြိုက်
ပူရိသာတ်	ပေါင်းရိစတ်	ပူရိသတ်
ပြကောတိကိုတ်	ပရကောတိကော့ (တ်)	တသန်း (၁ ၀၀၀ ၀၀၀)
ဗါတ်တဍ္ဍာ	ဗတ်တလား	ပတ္တလား
ဗောဓိသတ်	ဗောစိစေါ့ (တ်)	ဘုရားလောင်း
ရာဇာဓိရာဇ်	ရဲဂျဲ့မိရတ်	ရာဇာဓိရာဇ်
မွဲလစုတ်	မူလဲ့ကျူ	တခဏ
လညာတ်မပြ	လဲ့ညတ်မဲ့ပရှ	အမြင်မှန်၊ မြင့်မြတ်သောအမြင်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
လိက်သကုတ်	လိပ်စ်ကု (တ်)	ဖြတ်ပိုင်းစာအုပ်
သတ်ဇုက်တိ	စော့ဂျေ့တ္ဂိုက်	မြေပဲ
သၚ်ဍုၚ်မိတ်	စိုက်တိုက်မိ (တ်)	အဝါရောင်
အာစာဒမ္ဒုမတ်	အာကျားဒဲ့မလုမွတ်	မျက်လှည့်ဆရာ
မွဲအစုတ်	မူအကျူ (တ)	တခဏ
တှ်ေအဒိုတ်	တငူးအဒေ့	တနင်္ဂနွေနေ့
အနာ္ဂတ်	အနာဂေါ့ (တ်)	အနာဂါတ်

သၚ်္ချိုန်းစာ (၉)

၁။ အခိၚ်ထတ်ယုက်ဒှ်ေ ကတ်ပညာညိ။
အခိန်းယော့ (တ) ယေ့ဒဲ့မောင်ကော့ (တ) ပုန်းညားညိ။
ကျန်းမာနေစဉ်ပညာကိုသင်ကြားပါ။

၂။ ပွဲဂိတုဘတ် မတ်ဗြဴတူးညိဟာ။
ပတူးဂိးတောက်ဘော့ (တ) မွတ်ပဲ့ရူတမား (ဟ)ညိဟာ။
တော်သလင်းလတွင် မိုးသားတိမ်လိပ်ကင်းရဲလား။

၃။ သတ်ဆု ဓက်တဲ့လတ်ဒှ်ေဟာ။
သော့ (တ) ချူပက်တငူးလော့ (တ) ဒဲ့မောင်းဟာ။
ရက်ကြာသောသစ်သီးသည် လပ်ဆတ်သေးသလား။

၄။ ဝတ်တ္ၚဖျာ မူစိဟာတ်ဒးဓတ်ရ။
ဝေါ့ (တ) တလဖျားမူစိဟော့ (တ) ဒဲပေါ့ (တ)ရ။
ဈေးဆိုင်၏ဝတ္ထုရားအရ ဘယ်နှစ်တောင်ရှိသည်ကိုတိုင်းထွာရသည်။

၅။ ကွတ်ခေတ်တို ကတ်ကေတ်အိုတ်ညိ။
ကဝေါ့ (တ) ခစ်တမွိတ် ကော့ (တ) ကစ်အော့ (တ)ညိ။
ခေတ်သစ်အတတ်ပညာများကို ရအောင်လေ့လာကြပါ။

www.monlibrary.com

၆။ ကြာတ်ဂေတ်မ ပွဲဝါဗ္ဗညိ။
ဂရတ်ကစ်မ္ပ ပတူးဝ္ဓဗ္ဗင့်ညိ။
လယ်ကွက်ထဲတွင် မျိုးစပါးကိုပတ်ဝိုင်းပြီးကျဲပါ။

၇။ ညးထ္ဓးဗာဇာတ်စိုတ်ဓါတ်ဂကူ ညာတ်တုးအာရ။
ညဲးတပါး (ဟ) နားဂျတ်ဂျော (တ) ခေတ်ဂွဲ့ကောင်းညတ်တမားအားရ။
သူ၏အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ် ကပြသောဇာတ်သည်ထင်ရှားစွာမြင်သာသည်။

၈။ မ္ဂးကေင်ညာတ် ချတ်အရတ် ဍောတ်ဍောတ်ဟာ။
မနဲးကင်းညတ်တွတ် (တ)အရုတွတ်တွတ်ဟာ။
သင်လိပ်အမြီးသေးသေးလေးကို မြင်ဘူးသလား။

၉။ ကွတ်ဗာတ် ဝါတ်ဒ္ဒံင်ဟာ။
ကဝတ်ဗတ်ဝပ်ဒဲမောင်းဟား။
ဆိုင်းပညာသည်ခက်ခဲသလား။

၁၀။ ဝုတ်မွဲ တုတ်ဒ္ဒံင်ယာတ်ရ။
ဝု (တ) မူတု (တ) ဒွဲမောင်းယတ်ရ။
အပျိုတစ်ယောက်သည် အထည်ယက်နေသည်။

၁၁။ တကံက်တဲညး မတ်ဗိုတ်ရေတ်ဒ္ဒံင်ရ။
တကောက်တူးညဲးမော (တ) ဗို (တ) ရစ်ဒွဲမောင်းရ။
သူ၏လက်ကောက်သည် စိန်ရစ်ထားသည်။

၁၂။ ဟိုတ်နူရိုတ်ကံ တုံရိုတ်ဟုတ်အာရ။
ဟော့ (တ)နူရေ့ (တ) ကောင်းတနူန်ရေ (တ) ဟု (တ) အားရ။
ပေပွင့်ခြင်းကြောင့် အပင်ဆုတ်ယုတ်လာသည်။ (ပေတသီးကျီးတသား)

၁၃။ ကၞာတ်ဘာမ္ဂး ကတ်လိက်ဂကူဍ္ဍာင်ညိ။
ကမတ်ဘဲမ္ပဲဂဲကော (တ) လိပ် ဂွဲ့ကောင်းစအိုင်းညိ။
ကျောင်းပိတ်ပါကတခြား ဘာသာကိုသင်ကြားပါ။

၁၄။ ကလုတ်မွဲ ကေတ်နင်ကလောတ်နူချင်သ္ဒာင်ရ။
ကလု (တ)မူ ကစ်နင်ကလွတ်နူတိန်းစအိုင်းရ။
သံတမန်တစ်ယောက်သည် နိုင်ငံခြားမှပုလွေယူလာသည်။

၁၅။ ဂစိုတ်ဂမိတ် အိုတ်ညိ။
ဂွံကျော (တ) ခပိ (တ) အော (တ) ညိ။
ခြင်ကိုသတ် (နှိမ်နင်း) ကြပါ။

၁၆။ ဟိုတ်နူဂွံကိတ် စိုတ်ဒှောတ်ဒှ်ုင်ဟာ။
ယော (တ) နူဂွံနဲကိ (တ) တွတ် ကျော (တ) ဒှ်မောင်းဟာ။
ဝမ်းကိုက်သည့်အတွက်ကြောင့်စိတ်အားငယ်နေသလား။

၁၇။ ညာတ်မုက်မိတ်ညး ပွ်သိုစာတ်မွး ညးစိုတ်ကတ်ရ။
ညတ်မေမိ (တ) ညဲပတူဟောက်ကျပ်မွဲဂွံညဲကျော (တ) ကတောင်းရ။
အချုပ်ခန်းမှ သူမိတ်ဆွေ၏မျက်နှာကိုမြင်လျှင် သူစိတ်ပူသည်။

၁၈။ သ္ပသြုတိတ်အာနူသိုမွး ညးစိုတ်ပြေရ။
စနစော တရောက်တက်အား နူဟောက်မွဲဂွံညဲကျော (တ) ပရေးရ။
ဘေးအန္တရာယ် (ရန်သူ) အိမ်မှထွက်သွားပါက သူစိတ်ပြေသည်။

၁၉။ ထစိုတ်ဘိုင် တိတ်နူ ထဓေါတ်ကဘိုင်ဟာ။
ထပေါ (တ) ဘိန်တက်နူထပေါ (တ) ကောင်းဘိန်းဟား။
ဘိန်းအစေးသည် ဘိန်းဖူးမှထွက်လာသလား။

၂၀။ ဒးစိုတ်မွး ဒုင်ကေတ်တဲညိ။
ဒှ်ကျော (တ) မွဲဂွံဒုန်တစ်တူညိ။
ကြိုက်နှစ်သက်ပါက လက်ခံယူပါ။

၂၁။ နိုသဲသ္ပပတ်မွး ပတိတ်ဖြဟတ် ပစိုတ်ညိ။
နိစူးစလပေါမွဲဂွံ ပတက်ဒရဲ့ယော (တ) ပကျောညိ။
ပေစာကိုမှီးငြိမ်းပါက ဂရုစိုက်ပြီးအားထုတ်ပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၂၂။ အတိုင်နက်သတ် ညးဗ္ဗဓါတ်ညိ။
အတိုင်းနက်စော့ (တ) ညဲ့ဗဲ့ကျင့်ဓါတ်ညိ။
သူနက္ခတ်အတိုင်းသူကိုဓါတ်စာကျွေးပါ။

၂၃။ ပတ်သ်ဗကောတ် မ္ဂးသုင်ဍာ်ဂိုင်ဂိုင်ညိ။
ပေါ့ (တ) စောင်းဖကာစ်မဲ့ဂဲ့စေးတိုက်ဂလိုင်းဂလိုင်းညိ။
ကျင်ငယ်နီနေပါက ရေများများသောက်ပေးပါ။

၂၄။ လညာတ်ပိုတ်သ္ကုတ်မ္ဂး ပြာကတ်ဟာ။
လဲ့ညတ်ပေါ့ (တ) စကု (တ) မဲ့ဂဲ့ပရားကော့ဟာ။
အမြင်ပြတ်သားကကျော်ကြားသလား။

၂၅။ ဗဂေတ်ညးမ္ဂး ညးမတ်ဂှအာရ။
ဗဲ့ဂစ်ညဲ့မဲ့ဂဲ့ ညဲမှတ် (တ) ဂဲ့လုအားရ။
သူကိုလှည့်လျှင်သူမျက်စေ့မှုးဝေသည်။

၂၆။ မူဟိုတ်ဍာ်ရမတ် ညးဓူရော။
မူဟော့ (တ) တိုက်မရဲ့မော့ (တ) ညဲးဒဲဂျုရော့။
ဘာကြောင့်သူမျက်ရေကျရသလဲ။

၂၇။ မ္ဂးယုတ်မာ ကောတ်ဏာမတ်ဗိုတ် မရာဇ်ရ။
မနဲယု (တ) မဲကစ် နားမှတ်ဗော့ (တ) မရတ်ရ။
လူယုတ်မာများသည် ဘုရင်ကြီး၏ စိန်ရတနာကို ယူသွားသည်။

၂၈။ လ္ပဗဂုတ် ယာတ်ပိတ်ညးညိ။
လဲ့ပ ဗဲ့ဂု (တ) ယတ်ပိတ်ညဲညိ။
သူ၏အဝတ်ပိတ်များကို ဈေးမဆစ်ပါနဲ့။

၂၉။ ဓါတ်သော်ကျာ် ညံင်ရ် ရတ်ပိပြကာရ။
ဓါတ်စ္ဂတ်ကျိုက်ညောင်ရယ် ရော့ (တ) ပိတ်ပရကားရ။
ဘုရားဆံတော်ဓါတ်သည် ရတနာသုံးပါးကဲ့သို့ပင်ဖြစ်သည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃၀။ ဝုတ်ဇှော်မွဲ ဗိဝတ်ဒွံင် မိမဓါရ။
ဝု (တ) ဂျဲ့နွတ်မူဗိဝက်ဒွဲမောင်းမိမဲ့ပါးရ။
အပျိုကြီးတယောက်သည် မိဘနှစ်ပါးကိုပြုစုနေသည်။

၃၁။ စိုတ်သကာတ်မ္ဂး ဝါတ်ဂါတ်မွဲအယုက်လအိတ်ရ။
ကျော့စကာတ်မဲ့ဂှ် ဝပ်ဂတ်မူအယေ့လှ်အိရ။
စိတ်ခက်ထန်ပါက အသက်ထက်ဆုံးဆင်းရဲမည်။

၃၂။ သွဒုစရိုက်မ္ဂး ဒးရာဇဝတ်ရ။
စပ ဒုကျရော့ (တ) မဲ့ဂှ်ဒဲရာဂျဝတ်ရ။
ဒုစရိုက်မှုပြုက ရာဇဝတ်ဒဏ်ထိမည်။

၃၃။ ပမိတ်စိုတ်ညးညးပထတ် ဇကုညးရ။
ပမိတ်ကျော့ (တ) ညဲး ညဲ့ပထော့ (တ) ဂျဲကောက်ညဲ့ရ။
သူ့စိတ်ကြိုက်သူ ကျန်းမာအောင်ပြုလုပ်သည်။

၃၄။ ပူရိသာတ်ဂိုင် မွဲပြကောတိကိုတ်ရ။
ပေါင်ရိစပ်ဂှ်လိုင် မူပရကောတိကော့ (တ)ရ။
ပရိသတ်များတစ်သန်းမကများပြားလှသည်။

၃၅။ ညးဖလိုင်စိုတ်လ္ဘူ ကွတ်ဗါတ်တဌာညးရ။
ညဲ ဖလိန်းကျော့ (တ) လှ်တောင်းကဝေါ (တ) ဖတ်တလားညဲရ။
သူသည်သူ၏ပတ္တလား အတတ်ပေါ်တွင် စိတ်ကြည်နူးစေသည်။

၃၆။ ဗောဓိသတ် လညာတ်ညးမပြဲပြဲ ဖဍောတ်ဏာပရိုတ်ရ။
ဗောဓိစုတ် လှ်ညတ်မဲ့ ပရူပရူ ဖတွတ်နား ပရော့ (တ)ရ။
ဘုရားအလောင်းသည် မြင့်မြတ်သောအမြင်ဖြင့် ပရိတ်တရားတော်ရွတ်တော်မူသည်။

၃၇။ မလာ်မတ် ညာတ်ဒးရတ်တစိတ်မ္ဂး လဟိင်စိုတ်ရ။
မလိုက်မွတ်ညတ်ဒွဲရောတကျိ (တ) မဲ့ဂှ်လဟိန်းကျော (တ)ရ။
မျက်စိဖွင့်ပြီး (မိုးလင်းလျှင်) ရတနာကိုးပါးကိုမြင်ရပါကစိတ်ထဲတွင်ကြည်နူးမိသည်။

www.monlibrary.com

၃၈။ ပွဲတဲ့အဒိုတ် ကောတ်နင်လိက်သကုတ်ညိ။
ပတူးတငူးအဒေ့ (တ) ကစ် နင်လိပ်စကု (တ) ညိ။
တနဂ်နွေနေ့တွင်ဖြတ်ပိုင်းစာအုပ်ယူလာပါ။

၃၉။ ကျောင်တိတ်နူ သတ်ဇုက်တိရ။
ကလိန်းတက်နူစုတ်ဂျေတ္တိုက်ရ။
ဆီသည်မြေပဲမှထွက်လာသည်။

၄၀။ အပေါတ်သို အာစာဒမှုမတ်ဟာ။
အပ္ပတ်ဟ္ဂိုက်အကျာၚဒ္ဓမလုမ္ပတ်ဟာ။
မျက်လှည့်ဆရာ၏အိမ်မှပစ္စည်းကိုရိယာလား။

၄၁။ လ္ပတ်မ္ဂး ပ္မောတ်ပ္ဍဲစိုတ်ဂ္ဍိုင်ဂ္ဍိုင်ညိ။
လ္ပုင် (တ) မ္ဂဲဂွံ ပန္ဒတ်ပတူးကျော့ (တ) ဂွံလိုင်းဂွံလိုင်းညိ။
လေ့လာပါကစိတ်ထဲတွင်မြဲမြဲမှတ်ထားပါ။

၄၂။ ဘဝညးကမ္ဓိတ်ဒှ်ုင်အိုတ်ကျောတ်အယုက်ရ။
ဘွဲဝွဲညဲ့ မလိ (တ) ဒွဲမောင်းအော့ (တ) ကန္ဒတ်အယေ့ရ။
သူ့ဘဝသည် သက်ဆုံးတိုင်အောင် ချောမွေ့နေသည်။

၄၃။ ရှင်ပ္ဍတ် ပလိုတ်ပ္ဍတ်မ္ဂး ကောတ်ဏာပ္ဍတ်သ္ဍညိ။
ရေပမ္ဂတ်ပလော့ (တ) ပမ္ဂတ်မွဲဂွံ ကစ်နာပမ္ဂတ်ခနောင်းညိ။
ဓါတ်မီးရုံးမှ မီးငြိမ်းလျှင်မီးအိမ်ကိုယူသွားပါ။

၄၄။ လ္ပီလ္ပတ် ကုဗ္ဒတ်ဗ္ဒတ်မ္ဂး ဗ္ဒးတိတ်နူယဲ သိုဗ္ဒတ်ရ။
လွဲဝီလဝပ်ကောက် ဗွဲန္ဒတ်ဗွဲပေါ့ (တ) မွဲဂွံဗွဲလွဲတက်နူယူဟောက်ပမ္ဂတ်ရ။
အတိုင်းအဆနှင့်ပြုစုသွားပါက မီးယပ်ရောဂါမှကင်းဝေးသည်။

၄၅။ ပသ္ဍတ် သစ္စကု သ္ဂတ်ဇမှုဟာ။
ပစမ္ဂတ်စုတ်ကျာင့်ကောက်စဝပ်ဂွဲ့ဗွဲလုဟာ။
ကွမ်းယာဖြင့်ကတိသစ္စာပြုကြသလား။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကိုဝါကျ သ္ပဝ်တော်ညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သောဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ သာတ်ဍာ်ဂှ်ုင်မ္ဂး ဍာ်ဂှ်ုင် (စတ် ၊ ဇတ် ၊ ထတ်)အာရ။
၂။ ဂိတုဘတ် ဗြဲဂု (ကတ် ၊ ထတ် ၊ ဗတ်) ဒှ်ုင်ဟာ။
၃။ စၞမ္ဂး ၚလတ် (သတ် ၊ လတ် ၊ ဓတ်) စညိ။
၄။ ယာတ်ပိတ်ဒးကေတ်မူစိ (ဟတ် ၊ ဓတ် ၊ ဝတ်) ရော။
၅။ ညး (ကိတ် ၊ ကုတ် ၊ ကေတ်) ဆုကုမြဲကေတ်ကေတ်ရ။
၆။ အာဒှ်ုင်သတိက်မ္ဂး (ကိုတ် ၊ ကြာတ် ၊ ကွတ်) ဖိုင်ညိ။
၇။ မ္ၚးကွာ် (ခေတ် ၊ ဂေတ် ၊ ဂိုတ်) ဖက် လက်ကရ်အဲညိ။
၈။ မ္ၚးခေတ်တိုဂမ္ဂိုင် (ဂေတ် ၊ ဂိုတ် ၊ ဂြာတ်) ပ္ဍဲကွတ်တဲဗွဲရ။
၉။ ကွးဘာချတ် (စုတ် ၊ စိုတ် ၊ ဆုတ်) ဒှ်ုင်လိက်ပ္ဍဲထိုင်ရ။
၁၀။ ရဲသ္ဂာဗှ (ဓုတ် ၊ ဓိုတ် ၊ စိုတ်) ဗှကုပြေင်ဂှ်ရ။
၁၁။ ထ္ၚက်ကွာင်ကု (ချတ် ၊ ချေတ် ၊ ချိုတ်) ညိ။
၁၂။ ဝုတ်ဖ္ဍော်မွဲ (တတ် ၊ တိတ် ၊ တုတ်) ဒှ်ုင်ယာတ်ရ။
၁၃။ (ဗာတ် ၊ ဗိုတ် ၊ ဗြာတ်) မွဲဒရး မူစိရော။
၁၄။ ဝတ်အာစာ ဒး (ဝါတ် ၊ ဝေတ် ၊ ဝိုတ်) ကွးဘာရ။
၁၅။ ရာဇာဓိရာဇ် (ဓေတ် ၊ ဓေါတ် ၊ ဓိုတ်) သ္ၚင်ရ။
၁၆။ ပ္ဍဲဖျာ သ္ၚုမွဲ (ကလတ် ၊ ကလိတ် ၊ ကလုတ်) မူစိရော။
၁၇။ ဗောဓိသတ် (စိုတ်ထတ် ၊ စိုတ်ဒ္ဇောတ် ၊ စိုတ်အိုတ်) လ္ၚုလောကီရ။
၁၈။ မ္ၚးကောင်ညာတ် (ဍာ်မိတ် ၊ ချတ်မြာ် ၊ ဍောတ်ဍောတ်) ဖ္ဍော်ဖ္ဍော်ဟာ။

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကိုဝေါဟာရ မအက္ခရ်ဗွဲသ္ပဝ်တော်ညိ။
လိုအပ်သောဝေါဟာအက္ခရာများကို ထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ သ္ပတ်ဝုတ်မွဲ တ — ဒှ်ုင်သော်ရ။
၂။ ထ — ဘိုင်တိတ်ကှ်ုင်နူထဓေါတ်ဘိုင်ဟာ။

www.monlibrary.com

၃။ အာဟာရပိုတ်မ္ဂး ဒြ — အိုတ်အာရ။
၄။ ကွးဘာမွဲဒးနုက် — နူဘာရ။
၅။ ချူလိက်မ္ဂးပိုတ် — ပိုတ် — ချူဒးဒးရးရးညိ။
၆။ ပ္ဍဲရးတနသ်ာရိ မင် — တိတ်ဂိုၚ်ဗွဲရ။
၇။ လ — ညးမှာရာမ္ဂး လွဖက်လိုတ် — ညးညိ။
၈။ ဗောဓိ — ညာတ်အာလ — မပြဲပြဲရ။
၉။ သ္ပဒုစ — မ္ဂးဒးရာဇ — ရ။
၁၀။ ပ — ဇကုမ္ဂး အယုက်ဂိုၚ်မွဲလ — အယုက်ရ။
၁၁။ ပူရိ — ပ္ဍဲချၚ်ဂိုၚ်မွဲပြကောတိ — ရ။
၁၂။ ရာဇာဓိ — ဖက်ပမိက် — ကွးညးရ။
၁၃။ ကောတ်နင်လိက်သ — ပ္ဍဲတဲ့အ — ညိ။
၁၄။ ရင် — ပ — — မ္ဂးအာကု — သ္ဍညိ။
၁၅။ — ဂိုတ်လ္ဂိ — မ္ဂးဗၞး — နူဘာဝဒိုက်ညးရ။

(ဂ) ပုမ်အာဂိ လိက်ပိုဒ်သ္ပစ်ဂွံ ဗှ်တဲ့ သ္ဂာန်လစ်ဂှ် သောင်ထွးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ပုံပြင်ကိုဖတ်ပါ။ မေးထားသော မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

မင်မွဲပါင်ညိ

အတိက်မွဲတဲ့ ပ္ဍဲဍုၚ်ကၠာမွဲကၠာ အရုတ်မွဲ ဒက်မိတ်ကုပံက်ဝါရ။ ကာလဂိတုကညင်ဍုၚ်ကၠာဇတ်အာရ။ ဍုၚ်ဇတ်မ္ဂး အရုတ်ဒးဒဗဒိုက်ရ။ အရုတ်သ္ဂးကုပံက် မိတ်ဇကုရ။ "ဍုၚ်ဇတ်အာမ္ဂး အဲဒးဒုင်ဘဲချိုတ်ရ။ ဟိုတ်သၞ်ရကော်ဏာအဲပ္ဍဲကၠာသ္ဍာင်ညိ။" ပံက်ဝါကလေင် သ္ဂးရ။ "သ်လောကဏာအရုတ်ပ္ဍဲဍုၚ်ကၠာသ္ဍာင်ရော။" အရုတ်ကလေင်သ္ဂးရ။ "ပံက်ဝါကိတ်ဆုသကုတ်ဍောတ်ဍောတ်မွဲတ္ၞုင် ဂိုင်ဏာနကုပါင်ညိ။ အရုတ်ကိတ် လဒူဆုသကုတ်နကုပါင်ဇကု ဖက်အာလ္ဍုအာကာသရ။"

အတိုင်ပိုက်စိုတ်အရုတ် ညိသာသုတ်ရ။ ပံက်ဝါအရုတ်မွဲ အာလ္ဍုအာကာသရ။ လ္ဍုဂှ်ၚ်အာကာသ ဒးတုတ်အာချၚ်မွဲရ။ ပ္ဍဲချၚ်ပုရိသာတ် ဂိုၚ်ဂှ်ၚ်ဒုံၚ်မွဲပြကောတိကိုတ် ပြင်ပြင်ရ။ ပရိသာတ်ဂမ္ဂိုၚ် ညာတ်လ္ဍုအာကာသ ပံက်ဝါကုအရုတ်မွဲရ။ ပုရိသာတ်ဂမ္ဂိုၚ် ညာတ်တွေင်မ္ဂးကရိကရောတ်ဖအ် ကညာင်အိုတ်ရ။ အရုတ် ညာတ်ဒး ပုရိသာတ်ဂိုၚ်ဂှ်ၚ်မ္ဂးထေင် ခယျကောတ်တိုင်သးဇကုရ။ အထေင်ဇှ်ောလဟိုင်ဒုံၚ် ပ္ဍဲစိုတ်ရ။ အတိုင်ဇကုထေင် သွက်ကလေင် သ္ဂး

www.monlibrary.com

ကုပံက်ဓါ ဟာပါင်ရ။ ဟာပါင်မွဲးပါင်ကိတ်ဆုသကုတ် ဗှုးတိတ်အာရ။ အရုတ်ဒတံနူအာကာသ ဒးဒုင်ဘဲချိုတ်ရ။

၁။ အတိက်မွဲတှ် အရုတ်မွဲ ဒက်မိတ်ကုညးလောရော။
၂။ ဍုက်ကွာဇတ်အာမွဲး အရုတ်မူဒးဘဲရော။
၃။ သၟ်လောကေတ်ဏာအရုတ် ပ္ဍဲဍုက်ကွာသ္ဍာင် အရုတ်သ္ဂးရော။
၄။ ပံက်ဓါအရုတ်မွဲ အာလ္ဆူလောရော။
၅။ လ္ဆူဂွံင်အာကာသ မူဒးတုက်အာရော။
၆။ ပ္ဍဲဍုင် ပုရိသာတ် ဂိုင်ဂှင်ဒှ်င်မူစိရော။
၇။ ပုရိသာတ်ဂမ္ဂိုင် ညာတ်တောင်မွဲး မူသွ္ဂရော။
၈။ အရုတ်အထေင်ဇွော် ဇကုလဟိင်ဒှ်င်ပ္ဍဲလောရော။
၉။ အရုတ်မူသွ္ဂဒတံ နူအာကာသရော။
၁၀။ အရုတ်ဒတံနူအာကာသမွဲး ဒးဒုင်ဘဲမူရော။

(ဃ) သ္ဇာန်လဝ်ဗွဲသ္ဒဝ်တော်ဂှ် သ္ဂှ်တဲှ ချူထွးကဵုလိက်မွဲပိုဒ်ညိ။
အောက်ပါမေးထားချက်ကို ဖြေပြီးစာတပိုဒ် ဖြစ်အောင်ရေးစီကုံးပြပါ။

ဒြဟတ်ညးကုညး

၁။ အတိက်မွဲတှ် ကွ်ဍောတ်ဍောတ် မွဲဒးဒုင်ဘဲညးလောရော။
၂။ ကွ်ဍောတ်ဍောတ်မူသ္ဂးကုဇာဒိသိုင်ရော။
၃။ ဇာဒိသိုင်မူသွ္ဂကုကွ် ဍောတ်ဍောတ်ရော။
၄။ မွဲတှ်ဇာဒိသိုင်မူဒးဘဲရော။
၅။ နကုဒြဟတ်ဇာဒိသိုင် တိတ်ဗှုးအာနူထွက်ဟာ။
၆။ ပ္ဍဲစိုတ်ဇာဒိသိုင် မူဒးဒုင်ဒှ်င်ရော။
၇။ ဇာဒိသိုင်မူသွ္ဂရော။
၈။ ကွ်ဍောတ်ဍောတ်မိင်မွဲး မူသွ္ဂရော။
၉။ ကွ်ဍောတ်တ် ကိတ်ထပိုတ်ဇက် ကုမူရော။
၁၀။ ဇာဒိသိုင် တိတ်ဗှုးနူဘဲလောရော။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၈)

❖ ❖ ❖

၄။ ဂစိုတ် ကန် (-န်)၊ န-သတ် (-န်)

န-သတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါးတွင် စတုတ္ထအသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်းနှင့် န-သတ် (-န်)သည်ပင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများ ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရတို့ယှဉ်၍လည်း န-သတ် သည်ရှိသည်။ န-သတ်တွင် (ံန်) မပါဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သရ (၇) လုံးကိုသာ သတ်သည်။ ပိုမို၍ န-သတ်ကိုမြင်လွယ်စေရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် ဖေါ်ပြထားပါသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + န-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	န-သတ်	အသံထွက်
၁။	-န်	ကန်	ကော (န)
၂။	-ါန်	ကါန်	ကန်း
၃။	ိန်	ကိန်	ကီး (န)
၄။	-ုန်	ကုန်	ကူး (န)
၅။	ေ - န်	ကေန်	ကင် (န)
၆။	ေ -ါန်	ကောန်	ကွန်း
၇။	ိုန်	ကိုန်	ကော (အန်)

အသံလေးဗျည်း ဂ + န-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	န-သတ်	အသံထွက်
၁။	-န်	ဂန်	ဂေါ (န)
၂။	-ါန်	ဂါန်	ဂန်း
၃။	ိန်	ဂိန်	ဂီး (န)
၄။	-ုန်	ဂုန်	ဂူ (န)
၅။	ေ - န်	ဂေန်	ဂင် (န)
၆။	ေ - ါန်	ဂေါန်	ဂွန်
၇။	ိုန်	ဂိုန်	ဂို (န)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အထက်တွင် နမူနာအားဖြင့် န-သတ် (-န်) ကို အသံပေါ့ဗျည်း က ဖြင့်သတ်ခြင်း (ကန်) ကိုဂုဏ်း၊ အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂန်) ကိုဂုဏ်းလေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအား ဖြင့်သာ ဖေါ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောအသံပေါ့ဗျည်း အသံလေးဗျည်းဖြင့်လည်း အထက်က ဥပမာအတိုင်းလိုက်၍ သတ်ကြည့်ပြီးအသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် န-သတ် (-န်) နှင့်ပတ်သတ်၍ ကျွမ်းကျင်သွားမည်။ ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သဒ်န်းစာဝေါဟာရများကို ဖေါ်ပြပေးပါမည်။

သဒ်န်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ခန်	ခေါ (န)	အခန်း ၊ အကန့်
ငှာန်	ငန်း	ငန်းဆေး
ဆန်	ချော (န)	(ကဗျာလင်္ကာ) စပ်သည်
ဇန်	ဂျု (န)	ဇွန်း
ဍန်	တော (န)	(ငါး) များသည် ၊ ကျဉ်းကျပ်
တန်	တုံ (န)	တည်တန့်သည်
ဒန်	ဒေါ (န)	ခုတ်ထစ်သည်
နန်	နွန်း (န)	နန်းတော်
ပန်	ပေါ (န)	လေးခု (၄) ၊ ပစ်သည်
ဖန်	ဖေါ (န)	စီမံသည်
ဗန်	ဗော (န)	ဖက်သည်
မန်	မွန်	မွန် (လူမျိုး)
ယန်	ယော (န)	ထိုးကွင်း၊ ယတ္တန်း (ရှေ့ခေတ်သုံး)
ရန်	ရော (န)	ရည်ရွယ်သည်
သန် ၊ ဿန်	စော (န)	ငွေ
ဝန်	ဝေါ (န)	(ကြိုး) (ဆံပင်) ကျစ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၂)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကာန်	ကန်း	ငုံ့လျှော်
ကုန်	ကူး (န)	(ခါး) ကုန်း (မြေ)
ကောန်	ကွန်း	သားသမီး
ကိုန်	ကော (အန်း)	ကိန်း
ကြာန်	ကရန်း	ရှတ်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်
ဂိုန်	ဂေါ (အန်း)	ဂိုဏ်း
ဆာန်	ချမ်း	ချစ်သည်
ဍာန်	တန်း	လမ်း ၊ မှန်သည်
ဍေန်	တင် (န)	ထွန်းညှိသည် ၊ ချဉ်းကပ်သည်
ဍိုန်	တော် (အန်း)	ပျော့သည်
ဌါန်	ဌန်း	ဌာန
တိုန်	တော (အန်း)	တက်သည်
ဒါန်	ဒန်း	လှူဘွယ် ၊ လှူရန် ၊ ဒဏ်
ဒုန်	ဒူး (န)	ဝါး ၊ (လှေ) လှော်သည်
ပိုန်	ပေါ (အန်း)	ဆွမ်း ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ
ဖုန်	ဖေါ (အန်း)	မွေ့ယာ
ဗိုန်	ဗော (အန်း)	မြဲသည် ၊ ခိုင်သည်
မာန်	မန်	နိုင်သည်
ရာန်	ရန်	ဝယ်သည်
လောန်	လွန်	လွန် (သွားသည်)
ဝုန်	ဝူး (န)	ကစွန်းရွက်
အိန်	အီး (န)	သကြားမင်း
အေန်	အင်း	ရန်စောင်သည်
အောန်	အွန်း	နည်းသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၃)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကပန်	ကပေါ် (န)	လေင်ဗန်း
ကစိန်	ကကျိုး (န)	လက်စွပ်
ကထိုန်	ကထော (န)	ကထိန်၊ တန်ဆောင်မုန်း (လ)
ကမိုန်	ကမော (န)	တာရိုး၊ တာတမံ
ကာရန်	ကာရော (န)	ကာရံ (ကဗျာ)
ကသိုန်	ကစေါ် (န)	ကြက်သွန်
ကောန်ကွး	ကန်းကဝ့် (ဟ)	တပည့်
ကောန်ဍု	ကွန်းဂွဲ့လု	သားကြီး၊ သြရသ
ကောန်စဲ	ကွန်းကျောင်း	မြေး
ကောန်ၚာ်	ကွန်းငိုက်	ခလေး
ကောန်ဗိုတ်	ကွန်းကျော့ (တ)	စိတ်မှတ်
ကောန်ဇာတ်	ကွန်းဂျ (တ်)	သားသမီး
ကောန်ချူင်	ကွန်းတိန်း	မြို့သား
ကောန်ရဲ	ကွန်းရှူ	တပည့်လက်သား
ကောန်ဝုတ်	ကွန်းဝု (တ)	သမီးပျို
ခန်လ္ဘာ	ခေါ် (န)လ္ဘာ	နယ်မြေ
ခဗန်	ခပန်း	အိမ်ခဗန်း
ခဗိုန်	ခပော (အန်း)	ပန်းမ
ခမာန်	ခမန်း	သမက်
ဂကန်	ဂွဲ့ကော (န)	မှာသည်
ဂစါန်	ဂွဲ့ကျန်း	ကြိုးစားသည်
ဂလာန်	ငွဲ့လန်	အဆို၊ အမိန့်
ၜနန်	ကျွန်း	ညွှန်သည်
စလန်	ကျလုံး (န်)	နုံသာ
စန်ၜး	ကျုံကျော့	ဆန့်ကျင်သည်၊ ကန့်ကွက်သည်

www.monlibrary.com

စန်ဒက်	ကျုံးဒက်	စည်းရုံးသည် ၊ ချိန္ဒောင်သည်
ဆာန်ချု	ချမ်းတူး	သနားသည်
ဂှံင်ချန်	ဂှဲလောင်တန်း	လမ်း ၊ နည်းလမ်း
ချိုန်ချောတ်	တော (အန်) တွက်	ပျော့ပြောင်းသည်
ချိုန်ဇတ်	တော (အန်) ပေါ့	နူးညံ့သည်
တရာန်	တရန်း	တံခါး
တဲ့စန်	တငူးကျော (န)	တနင်္လာနေ့
ဒဂိုန်	ဒွဲဂေါ (အန်)	ဝါဆို
ဒတန်	ဒွဲတော (န်)	တည်းခိုသည် ၊ တည်းသည်
ဓစုန်	ဓဲကျူး (န)	တောင်ဝှေး
နိဗ္ဗာန်	နိဗာန်	နိဗ္ဗာန်
နိမန်	နိမ္မန်	ပင့်ဖိတ်သည်
နိဒါန်	နိဒါန်း	နိဒါန်း
ပ္တိုန် (ပတိုန်)	ပတော (အန်း)	တင်သည်
ပါန်ခိ	ပန်းစီး	ပန်းချီ
ပိုန်ဟာန်	ပေါ (အန်) ဟန်း	ပစ္စည်းဥစ္စာ
ဖန်ဖက်	ဖော (န) ဖတ်	စီစဉ်သည်
ဖအောန်	ဖအွန်း	နဲသည်
ဗ္ဗန် (ဗကန်)	ဖွဲ့ကော (န)	မှာသည်
ဗဂိန်	ဗွဲ့ဂိန်	(ဆွမ်း) ကပ်သည်
ဗတောန်	ဗွဲ့တွန်း	သင်ကြားသည်
ဗိုန်ဗတ်	ဖိန်ပေါ့ (တ)	ခိုင်မြဲသည်
ဗြမိန်	ဗွဲ့ရယ်မိ (န)	မယ်သီလရှင်
မသုန်	မစိုး (န)	ငါးခု (၅)
မွဲဟာန်	မူဟန်း	တစုတဝေး
မှာဇန်	မှားဂျုံ	ပုထုဇဉ်
ယေန်သှာင်	ယင်းစနိုင်း	ယဉ်ကျေးမှု
ရှင်ဒါန်	ရေ (င်) ဒန်	ဆွမ်းလောင်းဇရပ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
လကျန်	လက်ကျုံး (န)	လက္ခဏာ
ကသိုန်	ကစော (အန်း)	ကြက်သွန်
လောန်သန်	လွန်စော (န)	လွန်ကဲသည်
သပုန်	စပူး (န်)	သူပုန်
လက်ဗန်	လက်ဘော (န)	လက်ဖွဲ့
သုန်ည	စုံးည	သူည
သုသဘန်	စောက်ဆန်း	သချိုင်း
အခေါန်	အခွန်း	အခွင့်အရေး ၊ အခွင့်ပေးသည်
အလန်	အလော (န)	အလှဲ
အိန်ထံင်	အိီး (န) ထော (င်)	အိမ်ထောင်
အိန်ရိ	အိီး (န) ရှား	အိမ်ခြေ
အောန်စိုတ်	အွန်ကျော့ (တ)	ဝမ်းနဲသည်
ဥယျာဉ်	ဥယာဉ်	ဥယျာဉ်ပန်းခြံ

သခ်န်းစာ (၄)

ကကနန်	ကကန္ဒန်း	ငါးရံ့
ကတ်ကတာန်	ကတောင်းကတန်း	ပူပြင်းသည်
ကမညာန်	ကမည္ဒန်း	ဖရဲသီး
ကမ္ဗဋ္ဌါန်	ကမ္ဗဋ္ဌာန်း ၊	ကမ္ဗဋ္ဌာန်း ၊ အသုဘ
ကဝေန်ကဝး	ကဝင်းကဝါ့ (ဟ)	တွန့်လိမ်သည်
ကသိုန်ဗ္ဗာင်	ကစော (အန်) ဗတိုင်း။	ကြက်သွန်ဖြူ
ကသိုန်ဗကေတ်	ကစော (အန်)ဗဲ့ကစ်	ကြက်သွန်နီ
ကောန်ကို့တိုန်	ကွန်းကန္တိုက်တော (န်)	ကြွက်တက်သည်
ကောန်ကမာ	ကွန်းကမား	အမွှာ
ကောန်ဂကူ	ကွန်းဂဲ့ကောင်း	အမျိုးသား (ရေး)
ကောန်အရင်	ကွန်းအရင်း	သားသမီးရင်း
ကောန်ဍုင်အရေင်	ကွန်းတိန်းအရင်း	တိုင်းရင်းသား

www.monlibrary.com

မွန်	**အသံထွက်**	မြန်မာ
ကြက္ကာဒိန်	ကရက်ကဒိန်	ပြက္ခဒိန်
ကြက္ကာဒိန်မန်	ကရက်ကဒိန်မွန်	မွန်ပြက္ခဒိန်
ခရေတ်ယာန်	ခရစ်ယန်	ခရစ်ယာန်
တိရိစ္ဆာန်	တို့ကိရိကျန်း	တိရစ္ဆာန်
တီလပိုန်	တွားလပေါ (အန်)	အရှင်မြတ်ဘုရား
ဒဂိုန်သိ	ဒွဲဂိန်စွား	သိလခံသည်
ဒုန်ကလိ	ဒုန်ကလိတ်	ဝါးပိုးဝါး
ဓမုင်ယန်	ဓမေယော (န)	ယက္ကန်းစင်
ဗရန်ဇှော်	ဗွဲရုံဂျနွတ်	ကျောက်ကြီး (ရောဂါ)
ဗရန်ဍုာ်	ဗွဲရုံတိုက်	ရေကျောက် (ရောဂါ)
ဗွံမလောန်	ဗူးမလွှန်း	အများအပြား ၊ လွန်စွာ
မဂတောန်	မွဲဂွဲတွန်း	စိတ်ပုတီး
တကောန်တဲ	တကင်းတူး	လက်သန်း ၊ လက်ခုပ်ထဲ
လဂွန်အိန်	လဂွန်းအိန်း	လဂွန်းအိမ်
လးလးကထိုန်	လဲ့လဲ့ကထော (အန်း)	ကထိန်ခင်းသည်
သောတာပန်	စောင်းတပေါ (န)	သောတာပန်
သံယောဇန်	စောင်ယောဇေ (န်)	သံယောဇဉ်
ဟိမဝန်	ဟိမဝန်း	ဟိမဝန္တာ
အဓိဋ္ဌါန်	အဓိဋ္ဌါန်	အဓိဋ္ဌါန်
အောန်စိုတ်	အွန်းကျော့ (တ)	ဝမ်းနဲသည်
အမတ်ဒိန်	အမတ်ဒိန်	အမတ်ဒိန်

သခ်န်းစာ (၅)

အထက်ပါပြီးခဲ့သော သခ်န်းစာများတွင် ဗျည်းနှင့် န-သတ်ရိုးရိုး သရနှင့် ယှဉ်သော န-သတ်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသခ်န်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲ (၁၇) လုံးနှင့် ယှဉ်ပြီး န-သတ်ကို ဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

www.monlibrary.com

အသံပေါ့ဗျည်း ကၞ + နှ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	နှသတ်	အသံထွက်
၁။	- န်	ကၞန်	ကနော (န)
၂။	-ါန်	ကၞါန်	ကနန်း
၃။	-ိန်	ကၞိန်	ကနီး (န)
၄။	-ုန်	ကၞုန်	ကနူး (န)
၅။	ေ - န်	ကေၞန်	ကနင်း (န)
၆။	ေ -ါန်	ကေၞါန်	ကနွန့်
၇။	-ိုန်	ကၞိုန်	ကနော (အန်)

အသံလေးဗျည်း ဂၞ + နှ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	နှ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-န်	ဂၞန်	ဂဲ့နော (န)
၂။	-ါန်	ဂၞါန်	ဂဲ့နန်း
၃။	-ိန်	ဂၞိန်	ဂဲ့နီး
၄။	-ုန်	ဂၞုန်	ဂဲ့နူး (န)
၅။	ေ -န်	ဂေၞန်	ဂဲ့နင် (န)
၆။	ေ -ါန်	ဂေၞါန်	ဂဲ့နွန်
၇	-ိုန်	ဂၞိုန်	ဂဲ့နော (အန်)

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို နှ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာကြပြီးနောက် လေ့လာပြီးခဲ့သောအဆွဲ (၁၁) မျိုးသရတို့နှင့် ယှဉ်ပြီး နှ-သတ်ဖြင့်သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက နှ-သတ်နှင့်ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သင်္ခန်းစာ (၆)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကၠာန်	ကလန်း	(ခွေး) ယက်သည်
ကၠောန်	ကလွန်း	လုပ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကွာန်	ကဝမ်း	ရွာ
ဂွန်	ဂွဲန္ဒွန်း	ဂဏန်း (သင်္ချာ)
ပွါန်	ပနန်း	စစ်ပွဲ
ပွန်	ပန္ဒွန်း	ညွှန်ပြသည် ၊ စည်းမျဉ်း ၊ မျဉ်း
ပ္ဍန်	ပလော (န)	ပြန်လှည့်သည်
ဖျုန်	ဖရော (မ)	အသား
ဗျန် (ဗျဉ်)	ဗရော (န)	ဗျည်း
မြန်	မရော (န)	ကျောက် (ရောဂါ)
ယှိုန်	ယော (အန်)	အသက်ရှူသည်
လှိုန်	လဲမိန်း	အမြဲ
သ္ဘာန်	စမန်း	မေးသည်

သင်ခန်းစာ (၇)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကမှောန်	ကမလွန်း	အလုပ်
ကောန်ကှိုန်	ကွန်ကမင်း	တူမ ၊ တူ
ကောန်ကွ္ဍင်	ကွန်ကလန်း	မိဘမဲ့သား ၊ အမိမဲ့သား
ကောန်ကွာန်	ကွန်းကဝမ်း	ရွာသား
ကောန်ပွန်	ကွန်းပနန်း	စစ်သား
ဆန်ကွ္ဆန်	ချော(န) ကပေါ(န့်)	စီစဉ်သည် ၊ ဆော်ဩသည်
တင်ဂွိန်	တန်းဂွဲနီး(န)	အထက်ဆင်
ပွါန်ကျာ	ပနန်းကျား	လေတပ်
ပွါန်တိုက်	ပနန်းတိုက်	ကြည်းတပ်
ပွါန်ဍာ်	ပနုန်းတိုက်	ရေတပ်
ပြိုင်ပွန်	ပရိုင်းပနန်း	စစ်ပြိုင်သည်
ပ္ဍန်ဂတး	ပလော(န)ဂွဲတာ(ဟ)	ဖေါက်ပြန်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗ္ဗောန်ဖျောန်	ဗဲ့တွန်းဗဲ့ရှမ်း	သွန်သင်သည်
မဂ္ဂဗြေန်	မဂ္ဂဂျင်း	မဂ္ဂဇင်း
ကမော်ဂွန်	ကမွတ်ဂွဲနော (န်)	တွက်ချက်ကြည့်သည်
ဗွဲခမှန်	ဗူခမနော(န်)	အကျဉ်းနည်း
ရဲက္ဍာန်	ရှုကစဝမ်း	ရွာသား
လိုန်ကာလ	လမိန်းကာလ	အစဉ်အမြဲ ၊ အစဉ်သဖြင့်
သို့က်ဆာန်	စတိုက်ချမ်း	ချစ်မြတ်နိုးသည်
အညီုန်	အစောင်း	ရောင်ခြည်ဦး ၊ အရုဏ်ဦး

သင်ခန်းစာ (၈)

၁။ ဆန်လကော် ဍုန်ဍုန်မ္ဂး ပန်မမွဲပိုဒ်ဆန်ညိ။
ချော(န)လကော်တော(န)တော (န)မွဲဂွဲ ပေါ(န)မွဲမူပေါ့ချေ (န)ညိ။
ကဗျာလကော်တို့ကို စပ်ဆိုလိုပါက လေးလုံးတပိုဒ်စပ်ပါ။

၂။ ဂကူမန် တန်ကျုင်ဒှ်ုင်ကုနန်ရ။
ဂွဲကောင်မွန်တော(န)ကလိန်းဒွဲမောင်ကောက်နွှန်းရ။
မွန်လူမျိုးတို့သည် ထီးနန်းနှင့်နေလာသော လူမျိုးဖြစ်သည်။

၃။ ဆာန်ကောန်မ္ဂး ထ္ဍးဂှ်ုင်ဍာန် ဒးဒးရးရးညိ။
ချမ်းကွန်းမွဲဂွဲ ထပါ(ဟ)ဂွဲလောင်းတန်းဒဲဒွဲရယ်ရယ်ညိ။
သားသမီးကိုချစ်ပါက နည်းမှန်လမ်းမှန်ညွှန်ပြပါ။

၄။ ပိုန်အောန် လောန်မ္ဂး အာရာန်ဝုန်ညိ။
ပေါ (အန်) အွန်းလွှန်းမွဲဂွဲအာရန်ဝူးညိ။
ဆွမ်းနည်းလွန်းပါက ကစွန်းရွက်ဝယ်ခဲ့ပါ။

၅။ ဒက်ဓုက်ဗိုန်မ္ဂး ရုန်တိတ်မာန်ဟာ။
ဒွဲဂျေ့ပိန်းမွဲဂွဲ ရှူး(န)တက်မန်ဟာ။
ကြိုးမြဲမြဲချီထားပါက ရုန်းထွက်နိုင်မည်လား။

www.monlibrary.com

၆။ ကောန်ဇာတ်ညး ကောန်ချင်သွးဟာ။
ကွန်းဂျတ်ညဲးကွန်းတိန်းစမား (တ)ဟား။
သူ၏သားသမီးများဖြို့သားချည်းဘဲလား။

၇။ လောန်အာ ခဒန်စိုဗ္ဗာင်မ္ဂး ဒးခန်လ္ဂာချင်မန်ရ။
လွှန်းအားဒဒုန်ပီးဗဲ့တိုင်းမဲ့ဂဲ့ဒဲ့ခေါ (န)လ္ဂာတုန်မွန်ရ။
စစ်တောင်းတံတားကိုကျော်လွှန်ပါက မွန်နယ်မြေဖြစ်သည်။

၈။ အတိုင်ဂလာန်အစာ ဂကန်ကောန်ကွးညး ဂစာန်စန်ဒက်ဒှ်င်ရ။
အတိုင်းဂဲ့လန်အကျားဂဲ့ကော(န)ကွန်းကဝ့် (ဟ) ညဲးဂဲ့ကျန်းကျုံးဒစ်ဒဲးမောင်းရ။
သူဆရာမှာသည့်အတိုင်း သူ့တပည့်ကြိုးစား၍စည်းရုံးနေသည်။

၉။ ဒဂိုန်ပိဂိတု တ္ဂဂုဏ်ဂမှိုင် ဒတန်ဒှ်င်ပွဲဘာရ။
ဒဲဂိုန်ပ္ပိုင့်ဂိတောက် တလဂု(န)ဂဲမဲ့လိုင်ဒဲ့တော(န)ဒဲ့မောင်းပတူးဘဲရ။
ဝါတွင်းသုံးလတွင် သံဃာတော်များသည်ကျောင်း၌သီတင်းသုံးသည်။

၁၀။ သပုန်ဂမှိုင် ခေနန်လ္ဂူ ကောန်ကွာန်ရ။
စပွန်းဂဲမလိုင်း မဲ့ကျော(န)လတောင်းကွန်းကဝမ်းရ။
သူပုန်များသည် ရွာသူရွာသားများအပေါ် ရက်စက်သည်။

၁၁။ နိမန်နင်တ္ဂဂုဏ်မ္ဂး ဗဂိန်ကုပိုန်ညိ။
နိမွန်နင်တလဂွန်မဲ့ဂဲ့ဗဲ့ဂိန်ကောက်ပေါ (အန်)ညိ။
ဆရာတော်ဘုရားကိုပင့်လာပါက ဆွမ်းကပ်ပါ။

၁၂။ ညးဗ္ဗောန်ဒှ်င် ပညာပန်ခိမသုန်ဂိတုရ။
ညဲဗဲ့တွန်ဒဲမောင် ပေါ (န်)ညာပန်းခိမစုန်းဂိတောက်ရ။
သူသည် ပန်းချီပညာကို ငါးလကြာမျှသင်ကြားနေသည်။

၁၃။ ယေန်သ္ဂာင်မန် ဗိုန်ဗတ် တန်ကြန်လောန်ရ။
ယင်စနိုင်းမွန် ဗေါ(အန်း)ဗော့(တ)တော(န)ကရော(န)လွှန်းရ။
မွန်ယဉ်ကျေးမှုသည်ခိုင်မြဲတည်တံ့လွှန်းသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၄။ လးဖုန်ကုမိမမ္ဂး ညံင်ရလကျုန် ယိုက်ဂုဏ်မိမရ။
လဲ့ဗ္ဗန်းကောက်မိမဲ့ဂွဲ ညောင်ရယ်လကျး (န) ယိုက်ဂွန်မိမရ။
မိဘ၏အိပ်ယာကို ပြင်ပေးခြင်းသည် မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးဆပ်သည့်လက္ခဏာပင် ဖြစ်သည်။

၁၅။ ကောန်ဝုတ်ညး ချိက်ပေင်ကုအိန်ဂိ လောန်သြန်ရ။
ကွန်းဝု (တ)ညဲးတိုက်ပ္ဍိုင်ကောက်အိန်းဂိလွန်စော(န)ရ။
သူ၏သမီးပျိုသည် အိမ်ခြေနှင့် ပြည့်လွန်းသည်။

၁၆။ ဆန်လက်ာမ္ဂး ကတ်ဗ္တောန် ဂိုန်ဒစိတ်ညိ။
ချော(န)လင်ကားမဲ့ဂွဲကော့ (တ)ဗွဲတ္ဂန်းဂိုန်းဒဲ့ကျို(တ)ညိ။
လက်ာစပ်ဆိုလိုပါကဂိုဏ်း (စပ်နည်း) ကိုးဂိုဏ်းကိုသင်ပါ။

၁၇။ ကြက္ကဒိန်မန်တိတ်မ္ဂး ဂလာန်ပရိင်ပြး တိတ်အာအလုံကောန်ဂကူရ။
ကရကဒိန်မွန်တက်မဲ့ဂွဲ ဂွဲလန်ပရိင်း ပရတက်အားအလု(န်)ကွန်းဂွဲကောင်းရ။
မွန်ပြက္ခဒိန်ထွက်သော သတင်းစကားသည် မွန်တမျိုးသားလုံးတွင် ပျံ့နှံ့သွားသည်။

၁၈။ အခိင်တဲ့ကတ်ကတာန် စဲရိုက်ကာန် ကသိုန်ဗ္ဒာင်ညိ။
အခိန်းတင်ူး ကတောင်းကတန်း ကျူးရိုက်ကန်းကစေါင်ဗွဲတိုင်းညိ။
နေပူပြင်းသောအချိန်မှာ ကြက်သွန်ဖြူအိတ်ကိုနေလှန်းပါ။

၁၉။ ဒဂိုန်သိမ္ဂး ထစေင်ပ္တိုန် တိလပိုန်ဌာန်ဒတန်ညးညိ။
ဒဲဝေါ (အန်း) စွားမဲ့ဂွဲ ထပါန်းပတော (အန်း) တွားလပေါ (အန်း) ဌါန်း ဒဲတော(န)ညိ။
သီလယူပါက အရှင်ဘုရားအား သွားနေရာသို့ ကူမပေးပါ။

၂၀။ ဗ္တောန်ကေတ်ကွတ်တုတ်တုတ်မ္ဂး အာခမုင်ယန်ညိ။
ဗွဲတွန်းကစ်ကဝပ်တုက်တုက်မဲ့ဂွဲ အားစမိနိယော(န)ညိ။
ယက္ကန်းအတတ်သင်ယူလိုပါက ယက္ကန်းစင်သို့သွားပါ။

www.monlibrary.com

၂၁။ ပွဲဂိတုကထိုန် လးလးကထိုန်မွး ညံင်ရယ်ယိုက်ပ္ဍိုန် သာသနာရ။
ပတုဲဂိတောက်ကထော (အန်း)လဲလဲကထော (အန်း)မဲဂွဲညောင်ရယ်ယိုက်ပ
တော(အန်း)စားစနာ်ရ။
တန်ဆောင်မုန်းလ ကထိန်သင်္ကန်းကပ်ခြင်းသည် သာသနာကို ထောက်ပံ့သည်နှင့် တူသည်။

၂၂။ ဒးပသတိ ဗရန်ဒှော် ဗွဲမလောန်ရ။
ဒွံပစတ္ဂိုက်ပရုန်ဂျွတ် ဗှုမဲလွှန်းရ။
ကျောက်ကြီးရောဂါကို အလွန်သတိထားရမည်။

၂၃။ ယဲမြန် ပသတိလ္ဂိုန်ညိ။
ယှုမရုန် ပစတ္ဂိုက် လဲမိန်းညိ။
ကျောက်ရောဂါကိုအမြဲသတိထားပါ။

၂၄။ ကောန်ကွင် ဒးကျောန် ကမှောန်လောန်ရ။
ကွန်းကလန်း ဒကလွှန်း ကမလွှန်း လွှန်းရ။
မိဘမဲ့သားသမီးများသည် အလုပ်လုပ်ရလွန်းသည်။

၂၅။ ရဲပ္ဍန်ဂတး ညာတ်ကမော်ဂှ်န် ဗွဲခမှန်ရ။
ရှုပလော (န) ဂွံတာ့(ဟ)ညတ်ကမ္ဘတ်ဂွံ နွန် ဗှုခမဲနော (န)ရ။
ဖောက်ပြန်ရေးသမားများသည် အမြင်ကျဉ်းကျဉ်းနှင့်တွက်ကြသည်။

၂၆။ သ္ဂိုက်ဆာန်ညး မွဲခဏဟာ လ္ဂိုန်ကာလဟာ။
စတိုက်ချမ်းညဲမှုခဏဟာ လမိန်းကာလဟာ။
သူကိုချစ်သည်ဆိုသည်မှာ တခဏလား တသက်တာကာလလား။

(က) ရဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကုိ ဝါကျသွစ်တော်ညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ဝါကျတွင်သင့်လျော်မှုန်ကန်သော ဝေါဟာရများကိုရွေးပါ။

၁။ သိုင်သို (ခန် ၊ ဍုန် ၊ တန်) ဂိုင်မွး ဩန်အိုတ်လောန်ရ။
၂။ ညး (ဍုန် ၊ တန် ၊ ဒန်) က ကုမြကေတ်ကေတ်ရ။
၃။ လွ (မန် ၊ ဖန် ၊ ဗန်) ကောန်ငှ်ချောတ်တ်ညိ။
၄။ အာစါပရန်သိုင်သိုတိုက်လ္ဂို (ကုန် ၊ ကောန် ၊ ကိုန်) ရ။
၅။ ဂိတုဒဂိုန် ဗြဲဂုဂိုင်မွး တိ (ဍာန် ၊ ဍေန် ၊ ဍိန်) အာရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၆။ ဂိတုကထိုန် ဖြဲဂူ (အိန် ၊ အေန် ၊ အောန်)အာရ။
၇။ ပွဲ (ကောန်ချင် ၊ ကောန်စိုတ် ၊ ကောန်ဇတ်) ညးမွးကြန်ကြညးလောရော။
၈။ ညးတက်ဒ္ဓင် (ခဗန် ၊ ခပိုန် ၊ ခမာန်) သိုကုပသဲ ကေတ်တ်ရ။
၉။ လွ (စနန် ၊ စလန် ၊ စန်စ) ဂလာန်အာစါဓ္ဓော်ညိ။
၁၀။ ပွဲ (ဒဂိုန် ၊ ဒတိုန် ၊ ဒနန်) ပိဂိတုခမိသင်ဂမ္ဂိုင် ဒတန်ဒ္ဓင်ပွဲဘာရ။
၁၁။ ကောန်ဂကူမွဲ ယေန်သ္ဂောင် (ဗတောန် ၊ ပိုန်ဗတ် ၊ ပိုန်ပိုန်) မ္ဂး တန်တ် မွဲလအိတ်အယုက်ရ။
၁၂။ ညးတ္ဂအိန်ထံင်ဒးဒ္ဓင်ကု (အိန်ထံင် ၊ အိန်ရိ ၊ အောန်စိုတ်)ရ။
၁၃။ ဂ္ဂ (က္ဂာန် ၊ ကွောန် ၊ ကျောန်) စထပိုက်သ္ဂုညြ္ဂးအာရ။
၁၄။ ညးအာချင်သ္ဘာင် (ပ္ဂန် ၊ ပွောန် ၊ ပ္ဂန်) ရဟာ။
၁၅။ ညးကျောန် (ကျောန် ၊ ကလောန် ၊ ကမ္ဂောန်) ဒမ္ဂုဟာ။
၁၆။ ရဲကောန် (ပ္ဂါန်တိုက် ၊ ပ္ဂါစိင် ၊ ပ္ဂါန်ဍာ်) ဒးဒ္ဓင်ပ္ဂဲဍာ်ရ။

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကော်ဝေါဟာရ မအာခဝ် သ္ဂဝ်တော်ညိ။
လိုအပ်သောဝေါဟာရ အက္ခရာများကို ထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ သ္ဂိင်ရာဇာဓိရာဇ် ဆာန်ကောန် – ဗွဲရ။
၂။ ညးအာချင်မ္ဂး မ္ဂဂ – ကုညးရော။
၃။ ကောန်မန်ဂမ္ဂိုင်ယေန် – ဗွဲရ။
၄။ ကောန်ကွးဘာဂမ္ဂိုင် ယိုက် – မိမအာစါညိ။
၅။ လဂွန်အိန်ချိုတ်အာပွဲ – ရာဇဓိရာတ် အောန် – ရ။
၆။ မွးခေတ်တိုကတ် – – ကွတ်ခေတ်တိုညိ။
၇။ မိစေါဗုကလိ – အာမ္ဂး ညးလောတိုန် – ရော။
၈။ ကောန်မန်ဂမ္ဂိုင်ယိုက် – – သာသနာ ယေန် – မန်ညိ။
၉။ သံယော – ညးဓ္ဓော်လ္တုဂကူရ။
၁၀။ ကျောန်က – ဂိုင်မ္ဂး ကောန်ဂကူဓ္ဓော် – ရ။
၁၁။ သ္ဂိင်မန်ဂမ္ဂိုင် ဆာန်ကောန် – ကောန် – – ရ။
၁၂။ အမတ်ဒိန်ဗ္ဂိုက်ပ္ဂါန် မ္ဂး ဗန် – ကောန် – ညးဗွဲရ။
၁၃။ ချင်ဗွဲမဂိုင် ပ္ဂါန် – ပ္ဂါန် – ပ္ဂါန် – ပိပြာကာရ။
၁၄။ ညံင်ရ်ဆာန်ကောန် ဂကူဇကုဗ္ဂောန် – ကောန် – ညိ။
၁၅။ – ဂကူဇကုညးမွဲ ကုညးမွဲသ္ဂိုက် – – ကာလညိ။
၁၆။ အ – တိုန်မ္ဂးတို – – ဍုအာရ။

www.monlibrary.com

(ဂ) ပုမ်အဂိုလိက်ပိုဒ်သ္ဒဝ်ဂွံ ဗ်တဲသ္ဂာန်လဝ်ဂှ် သ်ုထွးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ပုံပြင်ကိုဖတ်ပါ။ မေးထားသောမေးခွန်းကိုဖြေပါ။

ကောန်ဗိုက်မန်

ကောန်ဗိုက်မန်မွဲယှုညးမဂဒှုရ။ ညးကုကောန်ဗိုက်ဂမ္ဂိုင် အာကူသာန်ဖျာပွဲချင်ဒျေဒျာ၊ ဂွင်ဏါဗိုက်ရ။ ပွဲသ္ဂုဂွံင်ဍာန်ဖ်တြံဂတး ပန်ဒးဒှ်ုင်မဂဒှုရ။ ပွဲအခိင်ခဏာညးညာတ်အာနန်ပြသဒ် လပါဗံုက် ပွဲအာကာသရ။ ညးတွင်တိုန်မ္ဂးအာသ္ဂာန်ဗှး ပွဲကွ္ဂာန်မွဲရ။ ဗှးသ္ဂး ရ "သွပုဇ် ကုအဲသြန်မွဲ သ္ဒုန်ဇကုမ္ဂးညိ။" မဂဒှုမွဲခိင်ခဏာပ္တိတ်ဍာဏ်ရ။ မဂဒှုညာတ်အာ ကုန်သ္ဒုန်ဇကုမွဲ၊ လ္ဂုကုန် ညးပ္တိုန်သြန်သွပုဇ်ကုအာစာရ။ အာစာညာတ်အာပညာ မဂဒှုရ။ အာစာသ္ဂး "အာခဇ သတ်ဇ္ဍော်ဇ္ဍော်ညိ။" ညးဗှ်ုန်ထွးဏာကုမဂဒှုရ။

၁။ ကောန်ဗိုက်မန်မွဲယှုညးမှုရော။
၂။ ဗိုက်ဂမ္ဂိုင် အာကူသာန်ဖျာပွဲချင်လောရော။
၃။ မဂဒှုမှုညာတ်အာလပါဗံုက် ပွဲအာကာသရော။
၄။ မဂဒှုတွင်မ္ဂး အာသ္ဂာန်ညးလောရော၊ ပွဲလောရော။
၅။ အာစာဗှးသ္ဂး ဒးပတိုန်သြန်သ္ဒုင်လောရော။
၆။ မဂဒှု ညာတ်ကုန်သ္ဒုင်ညး မှုသွရော။
၇။ အာစာဗှးမှုဗှ်ုန်ထွးကု မဂဒှုရော။

(ဃ) သ္ဂာန်လဝ်ဗွဲသ္ဒဝ်တော်ဂှ် သ်ုတဲချူထွးကို လိက်မွဲပိုဒ်ညိ။
အောက်ပါမေးထားချက်ကိုဖြေပြီး စာတပိုဒ်ဖြစ်အောင်ရေးစီကုံးပြပါ။

ဝိရိယကောန်မန်

၁။ မဂဒှုအာခဇ ညးလောရော။
၂။ ဟိုတ်နူဝိရိယ မဂဒှုထတ်မ္ဂး ခရိုင်စိုင်သ္ဒးဇုးလောန်ဟာ။
၃။ စိုင်ဂမ္ဂိုင်စဗ္ဂုဗွဲလောန်ဟာ၊ စဗ္ဂု အောန်လောန်ဟာ။
၄။ မွဲတဲသ္ဂိုင်တိတ်ရင်စိုင်မ္ဂး ညာတ်ဒးခရိုင်စိုင်သ္ဒးဇုး စိုတ်သ္ဂောင်လောန်ဟာ၊ အောန်စိုတ် လောန်ဟာ။
၅။ သ္ဂိုင်သ္ဂာန်ပွင်စိုင်မှုရော။
၆။ ပွင်စိုင်သ္ဂးညးလော သ္ဒးဇုးရော။
၇။ သ္ဂိုင်ကစေါပါင်ညာတ်ဒး မခတ်မွဲမသွလာဘ်ကုညးလောရော။

❒❒❒❒❒

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၉)

❖ ❖ ❖

၅။ ဂစိုတ် ကပ် (-ပ်)၊ ပ-သတ် (-ပ်)

ပ-သတ်သည် အသတ် (၁၀)ပါးတွင်ပဉ္စမ အသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်းနှင့် ပ-သတ် (-ပ်) သည်ပင်လျှင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများ ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရတို့ ယှဉ်၍လည်း ပ-သတ်သည်လည်းရှိသည်။ ပ-သတ်တွင် (ီပ်) မပါဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သရ (၇)လုံးကိုသာ သတ်သည်။ ပိုမို၍ ပ-သတ်ကိုမြင်လွယ်စေရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် ဖေါ်ပြထား ပါသည်။ အသံထွက်ရာ၌လည်း နှုတ်ခမ်းကိုပိတ်၍သတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + ပ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ပ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ပ်	ကပ်	ကော့(ပ)
၂။	-ါပ်	ကါပ်	ကပ်(ပ)
၃။	ိပ်	ကိပ်	ကိ(ပ)
၄။	-ုပ်	ကုပ်	ကု(ပ)
၅။	ေ - ပ်	ကေပ်	ကစ်(ပ)
၆။	ေ -ါပ်	ကေါပ်	ကွပ်(ပ)
၇။	ိုပ်	ကိုပ်	ကော (အပ်)

အသံလေးဗျည်း ဂ + ပ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ပ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ပ်	ဂပ်	ဂေါ(ပ)
၂။	-ါပ်	ဂါပ်	ဂပ်(ပ)
၃။	ိပ်	ဂိပ်	ဂိ(ပ)
၄။	-ုပ်	ဂုပ်	ဂု(ပ)
၅။	ေ - ပ်	ဂေပ်	ဂစ်(ပ)
၆။	ေ - ါပ်	ဂေါပ်	ဂွပ်(ပ)
၇။	ိုပ်	ဂိုပ်	ဂို(ပ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အထက်တွင်နမူနာအားဖြင့် ပ-သတ် (-ပ်)ကိုအသံပေါ့ဗျည်း က ဖြင့်သတ်ခြင်း (ကပ်) ကိုရင်း အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂပ်) ကိုရင်းလေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့်သာ ဖေါ်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောအသံပေါ့ဗျည်း အသံလေးဗျည်းဖြင့်လည်း အထက်ကဥပမာ အတိုင်း လိုက်၍သတ်ကြည့်ပြီးအသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် ပ-သတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွမ်းကျင်သွားမည်။ ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သခ်န်းစာ ဝေါဟာရများကို ဖေါ်ပြပါမည်။

သခ်န်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
တပ်	တော့ (ပ)	ဖြောင့်သည် ၊ ရိုးသည်
ထပ်	ထော့(ပ)	ထပ်သည် ၊ အုပ်သည်
ဒပ်	ဒေါ့(ပ)	ခြံစည်းရိုး ၊ စစ်တပ်
ပပ်	ပေါ့(ပ)	ညစ်ပတ်သည်
ရပ်	ရော့(ပ)	စွဲကိုင်သည်
အပ်	အော့(ပ)	အပ်နှံသည် ၊ အပ်သည်

သခ်န်းစာ (၂)

ခေပ်	ခစ်(ပ)	ညှပ်သည်
ဂိပ်	ဂို(ပ)	အုပ်သည် ၊ ဖုံးသည်
ၐိပ်	ကျို(ပ)	စေ့သည် ၊ မေ့မျှောသည်
စိုပ်	ကျော(အပ်)	ရောက်သည်
တုပ်	တု(ပ)	တူညီသည် ၊ (ထင်း) စီသည်
တောပ်	တစ်(ပ)	(ကြွက်) ထောင်ချောက်
ဒေပ်	ဒစ်(ပ)	သိမ်းဆည်းသည်
ဓါပ်	ဓပ် (ပ)	အိုးစည်
ဓုပ်	ဓု(ပ)	ကန်တော့ပွဲ
မိပ်	မိ(ပ)	ပျော်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
မိုပ်	မော့(အပ်)	မှောက်သည်
ယောပ်	ယွပ်(ပ)	ရင့်ရော်သည် ၊ အမှည့်လွန်သည်
ရုပ်	ရု(ပ)	ရုပ်
လာပ်(လာဘ်)	လပ်(ပ)	လာဘ်လာဘ ၊ ဆု
လုပ်	လု(ပ)	ဝင်သည်
လေပ်	လစ်(ပ)	တတ်မြောက်သည်
သိပ်	စိ(ပ)	သေသပ်သည်
ဓိုပ်	ပေါ့(အပ်)	ဟသ်ာ
အုပ်	အု(ပ)	အုပ်သည် ၊ ဖုံးသည်
အောပ်	အွပ်(ပ)	ပုန်းသည်

သင်ခန်းစာ (၃)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကတိုပ်	ကတော(အပ်)	ဆီးနှင်း
ကိုပ်ကှ်	ကော(အပ်)ကလား	ရှေးဦးအစ
ခစေပ်	ခကျစ်(ပ)	ချဉ်ပေါင်
ခသွာပ်	ခတွပ်(ပ)	(ထီး)ခေါက်သည်
ဂသပ်	ဂွဲစော (ပ)	အကြံအစည်
ဇပ်ချပ်	ကျာ့(ပ)တော့(ပ)	သေသပ်သည် ၊ စနစ်ကျသည်
ဍိုပ်ဍုံ	တပ်(ပ)တောင်း	စိမ်းလန်းစိုပြေသည်
တဆိပ်	တချိ(ပ)	တံဆိပ်
တပ်တး	တော(ပ)တာ့(ပ)	ရှိုးဖြောင့်သည်
တုပ်တုပ်	တု(ပ)တု(ပ)	အတူတူ ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်
ထကိုပ်	ထတော(အပ်)	(စာအုပ်) အဖုံး
ထပ်တဲ	တော့(ပ)တူ	လက်ထပ်သည်
ဒစပ်	ဒွဲကျော့(ပ)	အစပ် ၊ အနား
ဒနပ်	ဒွဲနေ့(ပ)	ဘိနပ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဒပ်ပ္ဍါန်	ဒေါ့(ပ)ပနန်း	စစ်တပ်
ဒေပ်ဗြ	ဒစ်(ပ)ဗွဲရဲ့	သူတပါးမယားအားကြာခိုသည်
ပဂပ်	ဗဂေါ့(ပ)	တတ်ဆင်သည် ၊ စီစဉ်သည်
ပညပ်	ပညော့(ပ)	ကြေညာသည် ၊ သတင်းလွှင့်သည်
ဖရာပ်	ပရပ်(ပ)	ခို (သတ္တဝါ)
ဗစိုပ် (ဗ္စိုပ်)	ဗွဲကျော့(အပ်)	အရောက်ပို့သည် ၊ သို့
ရပ်စပ်	ရော့(ပ)ကျော့(ပ)	သုံးစွဲသည်
ရုပ်သာ်	ရု(ပ) ၊ စိုက်	ရုပ်ရည်
သ္ကိုပ် (သကိုပ်)	စကော(အပ်)	ဦးဆောင်မှု
အင္ဂါပ်	အငပ်(ပ)	အံသွား
အောပ်မာ	အွတ်(ပ)မဲ	ပုန်းလျှိုးသည် ၊ ဝပ်သွားသည်

သခ်န်းစာ (၄)

ဗြဂုကရိုပ်	ဗွဲရှုဂူကရော(အပ်)	မိုးသဲသည်
ဂရိုပ်စိုတ်	ကရော (အ)ကျော့	စိတ်တိုင်းကျ
ဍာ်ကလိုပ်	တိုက်ကလော(အပ်)	ရေစပ်စပ်တင်သည်
ခတိုပ်မတ်	ခတော(အပ်)မော(တ)	မျက်ခွံ
ခရိုပ်မတ်	ခရိ(ပ)မော့(တ)	မျက်တောင်ခတ်သည်
ဂတာပ်ခေတ်	ဂဲတပ်(ပ)ခေတ်	ခေတ်မှီသည်
ကရိုပ်သ္ကိုပ်	ကတောက်စကောက်	ခေါင်းဆောင်
သကိုပ်ပ္ဍါန်	ဒကော(အပ်)ပနန်း	စစ်အုပ်ချုပ်သူတပ်မှူး
ဒပ်မင်မွဲကွါန်	ဒေါ(ပ)မင်းမွာကဝမ်း	ပြည်သူစစ်
ဖါပ်ဗ္ဂ	ဖပ်(ပ)ဗွဲကျင့်	ဆွမ်းကျွေးသည်
မွဲဗဂါပ်	ဖွာဗွဲ(ပ)	တနပ်စာ
သ္ကိုပ်သ္က	စကော(အပ်)စက	ဦးစီးဦးဆောင်
လာပ်သကာ	လပ်(ပ)စကား	လာဘ်လာဘ
အုပ်ခုပ်	အု(ပ)ခု(ပ)	အုပ်ချုပ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၅)

အထက်ပါပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းနှင့် ပ-သတ်ရိုးရိုး သရနှင့်ယှဉ်သော ပ-သတ်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲ (၁၇)လုံးနှင့်ယှဉ်ပြီး ပ-သတ်ကို ဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ဝေါဟာရများကိုလည်းဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း ကွ + ပ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	နသတ်	အသံထွက်
၁။	-ပ်	ကွပ်	ကနော့(ပ)
၂။	-ါပ်	ကွါပ်	ကနပ်(ပ)
၃။	ိပ်	ကွိပ်	ကနိ(ပ)
၄။	-ုပ်	ကွုပ်	ကနူး(ပ)
၅။	ေ - ပ်	ကွေပ်	ကနစ်(ပ)
၆။	ေ -ါပ်	ကွေါပ်	ကနွပ် (ပ)
၇။	ိုပ်	ကွိုပ်	ကနော(အပ်)

အသံလေးဗျည်း ဂွ + ပ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	နသတ်	အသံထွက်
၁။	-ပ်	ဂွပ်	ဂွဲနော(ပ)
၂။	-ါပ်	ဂွါပ်	ဂွဲနပ်(ပ)
၃။	ိပ်	ဂွိပ်	ဂွဲနိ(ပ)
၄။	-ုပ်	ဂွုပ်	ဂွဲနူး(ပ)
၅။	ေ - ပ်	ဂွေပ်	ဂွဲနစ်(ပ)
၆။	ေ -ါပ်	ဂွေပ်	ဂွဲနွပ်(ပ)
၇။	ိုပ်	ဂွိုပ်	ဂွဲနို(ပ)

အထက်ပါအသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို ပ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာပြီးနောက် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သောအဆွဲ (၁၁)မျိုးသရတို့နှင့် ယှဉ်ပြီး ပ-သတ်ဖြင့် သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက ပ-သတ်ပတ်သက်သောလေ့လာမှုသည်ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သခ်ၤန်းစာ (၆)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ချပ်	ချော(ပ)	စဉ်းစားသည် ၊ တွေးတောသည်
ဖြပ်	စော(ပ)	ဇရပ်
ဂြပ်	ဂွဲ့ရော(ပ)	ပစ္စည်းဥစ္စာ
ဒြပ်	ဒွဲ့ရော(ပ)	ပစ္စည်းဥစ္စာ
ပုပ်	ပငေါ့(ပ)	အဆစ်
ကၠုပ်	ကတော(အပ်)	ဦးခေါင်း
ကြေပ်	ကရစ်	(နှစ်ဖက်)ညှပ်သည်
ဂြိပ်	ကွဲ့ရိ(ပ)	ပြေးသည်
ဂြုပ်	ဂွဲ့ရော(အပ်)	တော
ကြောပ်	ကွဲ့ရှပ်(ပ)	ဖုံးအုပ်သည်
ဍ္ဂာပ်	ဂွှ့မပ်(မ)	(နေရာ)တိုင်း
ပြောပ်	ပရှပ်(ပ)	ကြွသွားသည် ၊ အက်ကွဲသည်
ပှောပ်	ပလွပ်(ပ)	သွင်းသည်
ကၠုပ်ကၞ	ကတော(အပ်)ကတောင်း စိမ်းလန်းစိုပြေသည်	
ချပ်ဂှန်	ချော့(ပ)ဂွဲ့နွန်း	တွက်ဆသည်
ကြောပ်ဗဒေါန်	ဂွဲ့ရှပ်(ပ)ပဒေါ	ဖုံးအုပ်သည်
တ္ၚိုန်ဒြပ်	တလပေါဒွဲ့ရော(ပ)	ပစ္စည်းရှင် ၊ ဓနရှင်
ဒြပ်ကသပ်	ဒွဲ့ရော(ပ)ကစော့(ပ)	ပစ္စည်းဥစ္စာ
ပညာပ်ပြာပ်	ပညော့(ပ)ပရပ်(ပ)	ဆက်စပ်သည်
ပ္ဍိပ္ဍပ်	ပညီးပညော့(ပ)	ညှိနှိုင်းသည်
ပြာပ်ကၠုင်	ပရပ်(ပ)ကလိန်း	ဆိုက်ရောက်သည်
တ္ၚုပြာပ်ဗဒါ	တငူပရပ်(ပ)ဗွဲ့ဒွဲ	ပြဿဒါးနေ့
ပြိပ်မတ်	ပရိ(ပ)မော(တ)	မျက်စိမှိတ်သည်
ပှောပ်စိုတ်	ပလွပ်(ပ)ကျော(တ)	အာရုံစိုက်သည်
မိပ်ဖြိပ်	မိ(ပ)ဂျရိ	ပျော်ပါးသည်
သိပ်ဂှိပ်	ဂိ(ပ)ကလိ(ပ)	သေသပ်သည်
အပ်ပြာပ်	အပ်ပရပ်(ပ)	ဆီလျော်သည်၊ အပ်နှံသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သဒ္ဒိန်းစာ (၇)

၁။ ဒပ်တပ်မ္ဂး လ္ပရပ်ဇုက်ညိရ။
ဒေ့ါ(ပ) တော(ပ)မှ်ဂွဲ့ လဲပရော(ပ)ဂျေညိရ။
ခြံစည်းရိုးဖြောင့်နေပါက ကြိုးမကိုင်ပါနှင့်တော့။

၂။ ဗိုက်ယာတ်ပပ်မ္ဂး လ္ပအပ် ကုညးအတိုင်ထပ်ညိ။
ဂလိပ်ယတ်ပေ့ါ(ပ)မှ်ဂွဲလဲ့ပအော(ပ)ကောက်ညဲ့အတိုင်းထော့(ပ)ညိ။
အဝတ်အစားညစ်ပေနေပါက ထပ်ထားသည့်အတိုင်း သူ့ကို မပေးနဲ့။

၃။ ကောန်ကွာန်ဂမ္ဂိုင် တက်ဓါပ် မိပ်လောန်ရ။
ကွန်းကာဝမမ်းဂွဲ့မလိုင်းတတ်ခပ်(ပ)မိ(ပ)လွန်းရ။
ရွာသားများသည် အိုးစည်တီးပြီးပျော်ကြသည်။

၄။ လေပ်ပညာမ္ဂး လုပ်ကေတ်အလာဘ် အကြာညးဂမ္ဂိုင်မာန်ရ။
လစ်(ပ)ပုန်ညားမဂွဲ့လု(ပ)ကစ်အလတ်အကရားညဲ့ဂဲမလိုင်မန်ရ။
ပညာတတ်ပါက လူအများကြားတွင်ဆုလာဘ်ယူနိုင်သည်။

၅။ ကိုပ်က္ဍာအိုတ် ကသပ်ညးခေပ်သော်ကၞုပ်ရ။
ကော(အပ်)ကလားအော့(တ)ကစော့(ပ)ညဲ့ခစ်စွတ်ကတော့(ပ)ရ။
ရှေးဦးဆုံးသူ၏ အကြံအစည်မှာ ခေါင်းဆံပင်ညှပ်ရန်ဖြစ်သည်။

၆။ တဆိုပ်မန် တဆိုပ်ရပ်ဇိုပ်ဟာ။
တချို့(ပ)မွန်တချို့(ပ) ရု(ပ)ပေ့ါ(အပ်)ဟာ။
မွန်တံဆိပ်သည်ဟသ်ာရုပ်တံဆိပ်လား။

၇။ မ္ဒးတပ်တးမ္ဂး ညးထပ်တဲ ကုကောန်ဝုတ်ညးရ။
မနဲတော(ပ)တော့(ဟ)မှ်ဂွဲညဲ့ထော့ဘူး ကောက်ကွန်းဝု(တ)ညဲရ။
သင်ရိုးဖြောင့်ပါက သူ့သမီးနှင့်သူ လက်ထပ်ပေးမည်။

၈။ ဒပ်ပ္ဒါန်ဒပ်ဒပ်ဇုက်ပသဲ ဒစပ်က္ဍာန်ရ။
ဒေ့ါ(ပ)ပနန်ဒေ့ါ(ပ)ဒေ့ါ(ပ)ဂျေ့(က)ပစူးဒွဲကျော့(ပ)ကဝမ်းရ။
စစ်တပ်သည်ရွာစပ်နားတွင် သံဆူးကြိုးခြံစည်းရိုးခတ်နေသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၉။ ရဲကွာန်ပညပ်စည္မး ဒပ်ဗြည္မးဂမှိုင်ရ။
ရှူကဝမ်းပညော့ (ပ)ကျင့်ညဲဒစ်(ပ)ဗဲ့ရဲည္ဒဲ့ဂွဲ့မလိုင်ရ။
ရွာသားများက သူ့အား သူများမိန်းမကြာခိုသည်ဟု ပြောကြသည်။

၁၀။ အာစိုပ်ချင်မ္မး ဗစိုပ် (ဗွိုပ်)ဏာလိက်မွဲတ္မးညိ။
အားကျော့(အပ်) တိန်း(င်)မွဲ့ဂွဲ့ဗဲ့ကျော(အပ်)နားလိပ်မွာတနာ့ညိ။
မြို့ပေါ်ရောက်ပါက စာတစ်စောင် အရောက်ပို့ပေးပါ။

၁၁။ လေပ်လိက်ဂိုင်မ္မး သ္ဒသ္ဂိုပ်ည္မးမာန်ရ။
လစ်(ပ)လိပ်ဂွဲ့လိုင်းမွဲ့ဂွဲ့စပစကောက်ညဲ့မန်ရ။
စာများများတတ်ပါက သူတပါးအား ဦးဆောင်မှုကို ပေးနိုင်သည်။

၁၂။ ဗြဲဂူကရိပ်မ္မး ဍာ်ကလိုပ်တိုန်လ္ဒုတ္ဂုင်ရ။
ဗရှူဂူကရော(အပ်)မွဲ့ဂွဲ့ တိုက်ကလော(အပ်)တော(အန်း)လဲ့တောင်းဂဲလောင်းရ။
မိုးသည်းထန်စွာရွာ၍လမ်းမပေါ်တွင်ရေစပ်စပ်တင်နေသည်။

၁၃။ သကိုပ်ပ္ဒါန် အုပ်ခုပ် ဒပ်ပ္ဒါန်ဂတာပ်ခေတ်လောန်ရ။
စကော(အပ်)ပနန်းအု (ပ)ဒေ့(ပ)ခုပ်(ပ)ပနန်းဂတပ်(ပ)ခေတ်လွန်းရ။
တပ်မှူးသည် စစ်တပ်ကို ခေတ်မီအောင် အုပ်ချုပ်သည်။

၁၄။ ညးလောသ္ဒသ္ဂိုပ်သ္ဂ ပ္ဂိတ်လိက်မဂ္ဂခြေန် ဂတာပ်ခေတ်ရော။
ညဲလောစပစကော(အပ်)စကပတက်လိပ်မဂ္ဂဂျင်းဂတ(ပ)ခစ်ရော။
မည်သူဦးဆောင်ပြီး ခေတ်မီမဂ္ဂဇင်းစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသနည်း။

၁၅။ သိုင်ခြပ်မ္မး ချပ်ဂ္ဒန်သ္ဒးဇ္မး ပတိတ်ဒြပ်ညိ။
စိုင်းဂျရော(ပ)မွဲ့ဂွဲ့ချော(ပ)ဂွဲ့နွန်းစအာ့စင ပတက်ဒဲရော(ပ)ညိ။
ဇရပ်ဆောက်ပါက သန့်သန့်ရှင်းရှင်း စဉ်းစားပြီး ပစ္စည်းထုတ်ပါ။

၁၆။ ကိုပ်ည္မးကြေပ်အာဆုမ္မး ပြောပ်အာရ။
ကတော (အပ်) ညဲ့ကရစ်(ပ) အားချူမွဲ့ဂွဲ့ ပရွပ်အားရ။
သူ့ဦးခေါင်း သစ်နှင့်ညပ်ပြီး အက်ကွဲသွားသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၇။ ချင်ကွာန်ကတ်ကတန်မ္ဂး ကောန်ဂြိုပ်ဂြိပ်တိုန်ချင်ဂှိုင်ရ။
တိန်း (ငိ)ကဝမ်းကတောင်းကတန်းမွဲဂှ် ကွန်းဂရာ(အပ်) ဂှ်ရိ(ဂ)တောင်(အန်း) တိန်းဂလိုင်းရ။
တိုင်းပြည်မအေးချမ်းက တောသူတောင်သားများ မြို့ပေါ်ထွက်ပြေးသည်။

၁၈။ ဇ္ဍာပ်ဇ္ဍာပ်တ္ဍပိုန်ဒြပ် ကြော်ပဒေါန်ဒြပ်ကသပ်ညးရ။
ဂျမက်ဂျမက်တလပေါ (အန်း)ဒှ်ရော(ပ)ဂှ်ရော(ပ) ပဒေါဒှ်ရော (ပ)ကစော(ပ) ညရ။
နေရှင်တိုင်းသည် သူတို့၏ပစ္စည်းဥစ္စာကို ဖုံးကွယ်ကြသည်။

၁၉။ တဲ့ပြာပ်ပဒါ လ္ပပြာပ်ကျ္ဍင်ဍ္ဍိဍ္ဍပ်ညိ။
တငူးပုရပ်ပဒှ်လဲ့မပရပ် (ပ)ကာလိန်းပညီးပညော့(ပ)ညိ။
ပြဿဒါးနေ့တွင် လာရောက်စုရုံးပြီး မညီနိုင်းကြပါနဲ့။

၂၀။ ကောန်ချင်အရေင်ဂမှိုင် ပ္ဍေါပ်ဓိုတ်ညိသာ သ္ဍတ်သ္ဍန်မ္ဂး မိပ်ဗြိပ်လောန်ဗွဲရ။
ကွန်းတိန်းအရင်းဂှ်မလိုင်း ပလ္ဍပ်(ပ)ကျော့ (တ)ညီစား စမ္ဍတ်စမ္ဍန်းမွဲဂှ် မိ(ပု)ဂျရိ (ပ)လ္ဍန်းတ္ဍာရ။
တိုင်းရင်းသားများသည် ညီညာပြန့်ပြန့် စိတ်ထားကြပါက အလွန်ပျော်ပါး ကြမည်။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရှဲစ်ကိုဝေါဟာရဗွဲမထေက်ကြိုက်ကို ဝါကျသ္ဍဝ်တော်ညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ ရ်တုတ်တုတ် (တပ် ၊ ထပ် ၊ ဒပ်) ဒှ်င်ဂိုက်ရ။
၂။ မ္ဂးပပ် (ဗပ် ၊ ရပ် ၊ အပ်) လ္ပရပ်ဍာ်သ္ဂုင်ညိ။
၃။ အာ (စိပ် ၊ ဓေပ် ၊ ဓိုပ်) ချင်မ္ဂး ရာန်နှင်ဓါပ်မွဲမညိ။
၄။ (လာပ် ၊ လုပ် ၊ လေပ်) လိက်ဂှိုင်မ္ဂး ဂတာပ်ခေတ်ရ။
၅။ ညးကောန်ကမ္ဍောန် (ခဍောပ် ၊ ဓပ်ဍုပ် ၊ ဍာပ်ဍ) လောန်ရ။

၆။ ညးကုအဲဒ္ဂှ်ကွာန် (တပ်တး ၊ တုပ်တုပ် ၊ တေပ်တေပ်)ရ။
၇။ မွးလ္ပ (ဗဂဝ် ၊ ပညပ် ၊ ပတုပ်) ကုအဲရဲပ္ဍန်ဂတးညိ။
၈။ (အပ် ၊ အငုပ် ၊ အောပ်မာ) ဂိမ္ဂး ချူစုတ်စွန်တ္တေတ်ညိ။
၉။ ညးလောသ္ပ (ဒကိုပ်ချင် ၊ သ္ကိုပ်သ္က ၊ သကိုပ်ပ္ဍါန်) ကော္ဇာန်သ္ဒင်တဲကောန်ဂကူမန်ရော။
၁၀။ (ချပ် ၊ ခြပ် ၊ ဂြပ်) ပိဋကတ်မန် လ္ပါသ္ဂုင်ကျာ ကျာ်ဒ္ဂုင်ဟာ။
၁၁။ ကောန်ငှ်ဍောတ်တ် (ဗြိပ် ၊ ဗြုပ် ၊ ဂြေပ်) ကုယာတ်ဗုဗုညိ။

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကိုံ ဝေါဟာရ မအခဝ် ဗွဲသ္ဂဝ်တော်ညိ။

၁။ စိုပ်ဂိတုဒဂိုန်ဗြဲဂုကရိပ်မွးတံဆုဒုန် ဍာပ် — တိုန်ရ။
၂။ အဲညာတ်ဒးတ — မွဲတပ်ဒ္ဂှ်ကုတဆိပ်ဒပ် — ရ။
၃။ ကောန်ဝုတ်ညးပ — ကုအဲသ္ပက်ထပ် — ကုအဲရ။
၄။ မွးအာ — ချင်မ္ဂး လ္ပရပ် — ဝေါဟာညးသ္ဒာင်ညိ။
၅။ ကြိုပ် — အုပ် — ချင်ကွာန်ဂရိုပ် — ရ။
၆။ ဓ္ဇာပ် — ကိင်ကာမွးလ္ပကြောပ်ပ — ဒ္ဂှ်ညိ။
၇။ ကလောန်ညးပညာပ် — ကုဒြပ်က — ညးရ။
၈။ လ္ပမိပ် — ဒ္ဂှ်ပ္ဍေါပ် — ပွဲလိက်ညိ။
၉။ တ္ပိုန် — ချပ် — ဒ္ဂှ်သ္ပက်ဒြပ်က — ညးရ။
၁၀။ သ္ပတ်ဝုတ်မွဲပြာပ် — ပွဲသိုသိပ် — လောန်ရ။

(ဂ) ပုမ်အဂိုလိက်ပိုဒ်သ္ပဝ်ဂွံ ဗ္ဂတဲသ္ဂာန်လဝ်ဂှ် သောင်ထ္ပးကိုညိ။

ကြိုပ်သ္ကိုပ်မ္ဂး

အတိက်မွဲတဲကြိုပ်သ္ကိုပ်ပ္ဍါန်ဇ္ဍော် နပေါဍိုယာန် အုပ်ဓုပ်ဒပ်ပ္ဍါန်ညးရ။ ညးဗတိုက်ကျုင်ပ္ဍါန် မာန်တိုန်အဆက်က်ရ။ ဆဂးဒပ်ပ္ဍါန်ညးဒးဗတိုက်ကျုင်ပ္ဍါန်လောန်ရ။ ကောန်ပ္ဍါန်ညးဂမ္ဂိုင် ဍောင်အိုတ်ရ။ ကောန်ပ္ဍါန်ညးဂမ္ဂိုင်အိုတ်အာဒြဟတ်အိုတ်ရ။ စိုတ်ဓါတ်သ္ပက်ဗတိုက်ပ္ဍါန် အောန် အာညိညးရ။ မွဲတဲဒပ်ပ္ဍါန်ညး ကုဒပ်ပ္ဍါန်ဂျာမဏီ သ္ပက်ဒးဗတိုက်ပ္ဍါန်ကရဲမွဲတိုင်ခြာဒ္ဂှ်ရ။ တွဲယး တုးမ္ဂးသ္ပက်ဆက်ဗတိုက်တိုန်ပ္ဍါန်မာန် ဗပေင်ဒြဟတ်ကောန်ပ္ဍါန်ညးဇုတ်အိုတ်ရ။ သ္ပက်ဒပ်ပ္ဍါန်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

နပေါင်ဳယာန် ဓှာပ်အခိင်ပိုက် ဇှော်လောန်ဒ္ဂိုင်ရ။ အတိုင်ပိုင်ညးကောန်ပ္ဍါန်ဒးအာမင်ကင်ရ။ ကောန်ပ္ဍါန်ဂမ္ဍိုင် အိုတ်ကျုင်ဒြပှတ်ကာယတိက်မိပ်ဇိပ်ဒ္ဂိုင်အိုတ်ရ။ စိုပ်အခိင်သဂါတဲ့ကၠုပ်သ္ကိုပ် ဒပ်ပ္ဍါန်ဇှော်နပေါင်ဳယာန်ဇကုညးမွဲပေါင်ဂေတ်ရိုင်ဒပ်ပ္ဍါန်ညးရ။ ညးညာတ်ဒးအာ ကောန်ပ္ဍါန်ဍောတ် ညးမွဲမင်ဒ္ဂိုင်ကင် တိတ်သ္ဂိုင်ဒ္ဂိုင်ရ။ ညးလုပ်မင်ကင်စ္ဍးကောန်ပ္ဍါန်ဍောတ်ရ။ ပရိုင်ဓဂကရာဇ် ဒပ်ပ္ဍါန်ဇှော်နပေါင်ဳယာန်မင်ကင် တဲ့ယးတ္ဍးပြးအာမွဲဒပ်ပ္ဍါန်ညးရ။ ကောန်ပ္ဍါန်ဂမ္ဍိုင် စိုတ်ဓါတ်တိုန် ကျုင်ရ။ သ္ဂိုက်ဆာန်လ္ဂူကၠိုပ်သ္ကိုပ်ညးရ။ ဒပ်ပ္ဍါန်ညးဆက်ဗတိုက်အာပ္ဍါန်ကုဂျာမဏိ မာန်အာဗ္ဂန်ရ။

၁။ ဒပ်ပ္ဍါန်နပေါင်ဳယာန်ဗတိုက်ကျုင်ပ္ဍါန်မန်ကျုင်ဟာကျကျုင်ဟာ။
၂။ ကောန်ပ္ဍါန်ညးမှ ဒးဒုင်ဒ္ဂိုင်သာ်လောရော။
၃။ ဒပ်ပ္ဍါန်နပေါင်ဳယာန် ကုဒပ်ပ္ဍါန်ဂျာမဏိခြာဒ္ဂိုင်မူစိုတ်ပ္ဍိုင်ပ္ဂန်ရရော။
၄။ စိုပ်အခိင်သဂါတဲ့ ကၠုပ်သ္ကိုပ်နပေါင်ဳယာန် မူညးသ္ဂရော။
၅။ ညးညာတ်ဒးကောန်ပ္ဍါန်ဍောတ်မ္ဂး မူညးသ္ဂရော။
၆။ တဲ့ယးတ္ဍးမူပရိုင်ပြးတိတ်အာ မွဲဒပ်ပ္ဍါန်ညးရော။
၇။ ကောန်ပ္ဍါန်ညးဂမ္ဍိုင် သ္ဂိုက်ဆာန်လ္ဂူညးလောရော။
၈။ ဒပ်ပ္ဍါန်နပေါင်ဳယာန် ဆက်ဗတိုက်ပ္ဍါန်မာန်အာဟာ ကျအာဟာ။

(ဃ) သ္ဂာန်လဝ်ဗွဲသ္ဂစ်တော်ဂှ်သ်တဲ့ ချူထ္ဂးကိုဲ လိက်မွဲပိုဒ်ဍောတ်ညိ။

တင်ဂုဏ်တ္ဂပုင်

၁။ အတိက်မွဲတဲ့ကၠုပ်သ္ကိုပ်ဒပ်ပ္ဍါန်မွဲဒးလ္ဂိုင်သ္ဂက်ဒးဂစိုတ်ညးလောရော။
၂။ ဒပ်ပ္ဍါန်ဓဂကရာဇ်မင်မွဲဒ္ဂိုင် ဓဂကရာဇ်ဟာ။
၃။ သ္ဂက်ဒဗဓဂကရာဇ်ဒးကျုတ်လုပ်အာမူစိုတ်တဲ့ရော။
၄။ သ္ကိုပ်ပ္ဍါန်တဟာန်ဒ္ဂိုင်ပုင်ဟာ။
၅။ ညးစိုပ်ပွဲနန် မူညးညာတ်မ္ဂးမူညးသ္ဂရော။
၆။ ညးတင်ဂုဏ်ကုညးလောရော။
၇။ အခိင်သဂါတဲ့ သ္ကိုပ်ပ္ဍါန် ဒဗဓဂကရာဇ်မူသ္ဂဒ္ဂိုင်ရော။
၈။ ညးကေတ်နင် ပွဲဓဂကရာဇ်မူရော။ မူသ္ဂသ္ဂက်မူရော။

❑❑❑❑❑

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၀)

❖ ❖ ❖

၆။ ဂစိုတ် – ကမ် (–မ်)၊ မသတ် (–မ်)

မ-သတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါး တွင် ဆဋ္ဌမမြောက် အသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတလုံးတည်း မ-သတ် (-မ်) သည်ပင်လျှင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရတို့ယှဉ်၍ လည်း မ-သတ် သည်ရှိသည်။ မ-သတ်တွင် (ိမ်) မပါဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သရ (၇) လုံးကိုသာ သတ်သည်။ အသံထွက်ရာ၌လည်း ပစပ်အနေအထားနှင့် အသံထွက်ပုံထွက်နည်းတို့မှာ တ-သတ် (-တ်) နှင့် အတူပင် ထို့ပြင် (-မ်) မ-သတ်တွင်ထူးခြားမှုမှာ အတိုကောက် သင်္ကေတများနှင့် ဖေါ်ပြသုံးနှုန်းသွားသည်။ ၎င်းမှာ သေးသေးတင် (ံ) ပင်ဖြစ်သည်။ အသံထွက်မှာလည်း ယခင်လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သော သရ (ံ) ကဲ့သို့ပင် အသံထွက်ခြင်း အသုံးနှုန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် မ-သတ်တွင် ပိုမို၍ အသုံးသွင်ကျယ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းကို ပိုမို၍ ရှင်းလင်း လွယ်ကူစွာ မှတ်သားနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါဇယားကို ဖေါ်ပြထားပါသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + မ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	မ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-မ်	ကမ်	ကံ	ကော(မ)
၂။	-ါမ်	ကါမ်	ကံါ	ကမ်း(မ)
၃။	ိမ်	ကိမ်	ကိံ	ကီး(မ)
၄။	-ုမ်	ကုမ်	ကုံ	ကူး(မ)
၅။	ေ - မ်	ကေမ်	ကေံ	ကင်း(မ)
၆။	ေ - ါမ်	ကေါမ်	ကေါံ	တွန်း (မ)
၇။	ိုမ်	ကိုမ်	ကိုံ	ကော(အမ်း)

အသံလေးဗျည်း ဂ + မ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	မ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-မ်	ဂမ်	ဂံ	ဂေါ်(မ)
၂။	-ါမ်	ဂါမ်	ဂံါ	ဂမ်

အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

၃။	-ိမ်	ဂိမ်	ဂဳ	ဂိ(မ)
၄။	-ုမ်	ဂုမ်	ဂုံ	ဂူ(မ)
၅။	ေ - မ်	ဂေမ်	ဂေံ	ဂင်(မ)
၆။	ေ - ါမ်	ဂေါမ်	ဂေံါ	ဂွန်(မ)
၇။	-ိုမ်	ဂိုမ်	ဂဳု	ဂို(အမ်)

အထက်တွင် နမူနာအားဖြင့် မ-သတ် (-မ်) ကို အသံပေါ့ဗျည်း က ဖြင့်သတ်ခြင်း (ကမ်) ကိုရင်း အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂမ်)ကို လေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သော အသံပေါ့ဗျည်း အသံလေးဗျည်းဖြင့်ရင်း အထက်က ဥပမာ အတိုင်း လိုက်၍သတ်ကြည့်ပြီး အသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် မ-သတ် (-မ်)နှင့် ပတ်သက်၍ ကျွမ်းကျင်သွားမည် ပိုမို၍ လေ့လာနိုင်ရန် သခ်န်းစာဝေါဟာရများကို ဖော်ပြပေးမည်။

သခ်န်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကံ	ကော(မ)	ကံတရား ၊ ကျည်ဆံ
ခံ	ခေါ(မှု)	(ပစ်ပေးသည်ကို)ဖမ်းသည်
စံ	ကျော(မ)	စမ်းသည်
တံ	တော(မ)	(သစ်ပင်)အရင်း

သခ်န်းစာ (၂)

ကေံ	ကင်း(မ)	စုတ်ကိုင်သည်
ကေံါ	ကွန်း(မ)	စုရုံးသည်
ကဳု	ကော(အမ်း)	လဲဘဲ (အပြည့်စကားလုံး)
ဂံါ	ဂမ်း	(ခြေ)လှမ်းသည်
ဂဳု	ဂို(မ)	နွေးသည်
စုံ	ကျူး(မ)	အစုံ
ဆဳ	ချို(မ)	သွေး
ဆံာ	ချမ်း(မ)	နှာစေးသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဍုံ	တော(အမ်း)	မှန်သည်
ဏိ	နမ်(မ)	တိုင်အောင်
တောံ	တွန်း(မ)	ချက်သည်
တို	တော(အမ်း)	ထူသည်
ထို	ထော(အမ်း)	ဂူ
ဒို	ဒေါ(အမ်း)	ထုံထိုင်းသည်
ဓို	ဓေါ(အမ်း)	အုပ်စိုင်းသည် ၊ ညိုမှိုင်းသည်
နာံ	နမ်(မ)	နာမ်
ပါမ်	ပမ်း(မ)	ထောင်သည်
ပုမ်	ပူ(မ)	ပုံပြင်
ဘုံ	ဘူး(မ)	ဘုံ ၊ ဗိမာန်
မာံ	မမ်း(မ)	မောင် (နာမည်ရှေ့ကစကားလုံး)
ယို	ယော(အမ်း)	အသက်ရှူသည်
ရာံ	ရမ်(မ)	(လူဝတ်)လဲသည်
ရုံ	ရူ(မ)	လောက်သည်
ရို	ရော(အမ်း)	ကူညီသည်
လို	လော(အမ်း)	ပျက်သည်
သိ	စီး(မ)	သိမ်တော်
သောံ	စင်း(မ)	ယိုးဒယား ၊ ရှမ်း (လူမျိုး)
သို	စော(အမ်း)	အလုံးစုံ ၊ ဥသုံ
ဟုံ	ဟူ(မ်)	(ရေ) ချိုးသည် ၊ (ကုန်) ရှုံးသည်
ဟို	ဟော(အမ်း)	ပြောသည်
ဝို	ပေါ (အမ်း)	(ခါး) တုံးသည်
အုံ	အူး (မ)	အရပ်(ဒေသ)
အိ	အီး(မ)	ပြုံးသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၃)

ကဓိ	ကဓော(အမ်း)	အုပ်မှိုင်းသည်
ကသိ	ကစော(အမ်း)	မိုးတွင်း
ကောံကု(ကောံ့)	ကွန်းကောက်	နှင့်အတူ ၊ အတူတကွ
ခတာံ	ဂတမ်း(မ)	ဂဏန်း
ခပ်သိ	ခပ်စိး(မ)	အားလုံး
ခရံ	ခရော(မ)	ယိုယွင်းသည် ၊ ပြိုပျက်သည်
ခံါသိ	ခမ်း(ခ)စွား	ယောက္ခမ
ဂကောံ	ဂွဲကွန်း(မ)	အဖွဲ့အစည်း ၊ အုပ်စု
ဂစေံ	ဂွဲကျင်း(မ)	ငှက်
ဂြင်တိ	ဂရင်တီး(မ)	(ဘုရား) သိမြင်တော်မူသည်
ဓြဟောံ	ဂျရဲ့ဟွန်(မ)	ဝမ်းနည်းသည် ၊ ပူဆွေးသည်
တိဂုန်	တီး(မ)ဂူ(န)	ကျေးဇူးသိသည်
တိညာတ်	တီး(မ)ညတ်	သိမြင်သည်
ပယာံ	ပယမ်(မ)	အချိန်ပိုင်း
ထရိ	ထရော(အမ်)	အကွပ် ၊ ကွပ်သည်
ဒစံါ(ဒ္စါ)	ဒဲကျမ်း(မ)	ရှစ် (၈)
ဓရိ	ဒဲရော(အမ်း)	စုရုံးသည်
ဒးဗိ	ဒဲဗော(အမ်း)	ဟန်ကျသည်
ဓိဗိ	ဓေါ(အမ်း)ပေါ(အမ်း)	ထုံထိုင်းသည်
နာံထုင်	နာမ်တူ(မ်)	ရေပုံး
နိဂိ	နိဂေါ(အမ်း)	နိဂုံး ၊ အစွန်အဖျား
ပတာံ	ပတော(မ)	(ကောက်)စိုက်သည်
ပရိ	ပရော(အမ်း)	ကူသည်
ပလိ	ပလော(အမ်း)	ဖျက်သည်
ပျုပျာံ	ပရှုပရော(မ)	နှိပ်စက်သည်
ရိဗင်	ရော(အမ်း)ဗင်	ဝိုင်းဝန်းကူညီသည်
လဝိ	လဲ့ဝေါ(အမ်း)	အသက်ရှူသည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
လဟို	လဲ့ဟော(အမ်း)	အပြော ၊ ပြောကြားချက်
လိုလဟ်	လေါ(အမ်း)လိုက်	ပျက်စီးသည်
သိုတိ (သမ္တိ)	စော(အမ်း)တော(မ)	မှတ်ဉာဏ်
သမိ	စစော(အမ်း)	သထုံ (မြို့) ၊ အုပ်စိုးသည်
သမ္မာ	စော(မ)ဘဲ	လင်နှင့်မိန်းမ
သရိ	စရော(အမ်း)	ဗွက်
သိုစိုတ်	စော(အမ်)ကျော(တ)	စိတ်ပါသည်
ဟော်ဖြ	ဟွမ်း(မ)ဂျဲ့ရဲ	မှိုင်သည်
ဟိုဂး	ဟော(အမ်း)ဂွဲ့	ပြောဆိုသည်
ဟိုပျး	ဟော(အမ်း)ပရာ(ဟ)	ရှင်းပြသည်
ဟိုပ္ဂိုင်	ဟော(အမ်း)ပမိန်း	ဟောကြား ၊ အမိန့်ပေးသည်
ဝန်လိ	ပန်းလိ(မ)	ပွေလိမ်သည်
အရိ	အရော(အမ်)	အာရုံ ၊ ကာမဂုဏ်
အလာံ	အလမ်(မ)	အလံ
အလုံ	အလူ(မ)	အရပ်ဒေသ ၊ အဝန်း
အသံ	အစော(မ)	အမိန့်

သစ်န်းစာ (၄)

ကော်ဒရိ	ကွမ်း(မ)ဒဲရော(အမ်း)	စုရုံးသည်
ခါ်သိုဗြ	ခမ်း(မ)စွားဗဲ့ရယ်	ယောက္ခမ(မ)
ဂရင်ပ္ဂိ	တရင်ပတီး(မ)	အစီရင်ခံသည်
ဍာ်ဂဂမ်	တိုက်ဂွဲ့ဂေါ(မ)	ဟင်းခါးရွေ
တဏီဗ္ဂိုက်	တနာမ်း(မ)ဗဲ့လိုက်	ဆုတ်ယုတ်သည် ၊ နစ်မွန်းသည်
ဂကော်ဓရိ	ဂွဲ့ကွမ်း(မ)ခဲ့ရော(မ)	အစည်းအဝေး
ပပတာ်နူ	ပပကော(မ)နူ(မ)	(အခုချိန်က) စ၍
ပယာ်ဗ္ဂ	ဂယမ်(မ)ဗဲ့တော(မ)	ညယံ
ပလိုပလာ်	ပလော(အမ်း)ပလိုက်	ဖျက်ဆီးသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပုမ်အဂို	ပုံ(မ)အဂေါ(အမ်း)	ပုံတိုပတ်စ
ယီလုပ်	ယော(အမ်း)လု(ပ)	ဝင်သက်
ယီတိတ်	ယော(အမ်)တက်	ထွက်သက်
ရှိလဘာ်	ရော(အမ်း)လဘိုက်	ဝိုင်းကူမသည်
လိက်ပ္တိ	လိပ်ပတမ်(မ)	အစီရင်ခံစာ ၊ အကြောင်းကြားစာ
ဍိုက်ဂြိုင်	စဒအီး(မ)ဂွဲရိုင်	ရှိပြုံးသည်
ဍောံတဲ	စကင်းတူ	လက်ခုပ်ထဲမှာ
သီပကောဲ	စမ်း(မ)ပကွန်း	သိမ်းရုံးသည်

သင်ခန်းစာ (၅)

အထက်ပါပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာများတွင် မ-သတ်ရိုးရိုး ၊ သရနှင့်ယှဉ်သော မ-သတ်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲနှင့်ယှဉ်ပြီး မ-သတ်ကိုဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း က္မ + မ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	မ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-မ်	က္မမ်	က္မံ	ကနော်(မ)
၂။	-ါမ်	က္မါမ်	က္မံါ	ကနမ်
၃။	ိမ်	က္မိမ်	က္မိံ	ကနိ(မ)
၄။	-ုမ်	က္မုမ်	က္မုံ	ကနူ(မ)
၅။	ေ -မ်	ကေ္မမ်	ကေ္မံ	ကနင်(မ)
၆။	ေ -ါမ်	ကေ္မါမ်	ကေ္မာံ	ကနွန်(မ)
၇။	ိုမ်	က္မိုမ်	က္မိုံ	ကနို(မ)

အသံလေးဗျည်း ဂှ + မ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	မ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-မ်	ဂှမ်	ဂှံ	ဂွဲနော(မ)
၂။	-ါမ်	ဂှါမ်	ဂှါံ	ဂွဲနမ်(မ)
၃။	ိမ်	ဂှိမ်	ဂှဳ	ဂွဲနီ(မ)
၄။	-ုမ်	ဂှုမ်	ဂှုံ	ဂွဲနူး(မ)
၅။	ေ -မ်	ဂှေမ်	ဂှေံ	ဂွဲနင်(မ)
၆။	ေ -ါမ်	ဂှေါမ်	ဂှေါံ	ဂွဲနွန်(မ)
၇။	ိုမ်	ဂှိုမ်	ဂှဳု	ဂွဲနို(မ)

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို မ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာကြပြီးနောက် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သော အဆွဲ (၁၁) မျိုး သရတို့နှင့်ယှဉ်ပြီး မ-သတ်ဖြင့် သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက မ-သတ်နှင့် ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သခ်ၚ်းစာ (၆)

မန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကှ်	ကနော(မ)	ဆုပ္ပတ်သည်
ကျာံ	ကျမ်း(မ)	မိချောင်း(သတ္တဝါ)၊ တူရိယာ
ကြဳု	ကရော(အမ်း)	ချီးမွမ်းသည်
ကှ်	ကလော(မ)	တရာ(၁၀၀)၊ ကျွတ်
ခှ်	ကနာ(မ)	ဆောက်လုပ်သည်၊ မုန့်ဟင်းခါး
ဂြဳု	ဂွဲရော(အမ်)	အနားကွပ်သည်
ဍာံ	ဂွဲလမ်(မ)	(လက်ဖြင့်)စမ်းသည်
ဇြုံ	ဂျဲ့ရွမ်(မ)	မြွေ
တြေံ	တရင်း(မ)	အဟောင်း
ဒှ်	နူ(မ)	ရှိသည်
ပြာံ	ပရမ်း(မ)	ကူသည်
ဖျာံ	ပယမ်း(မ)	ရွယ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗြဲ	ဗဲ့ရော(မ)	(လှေ) မှောက်သည်
ဗြို	ဗဲ့ရော(အမ်း)	ဖြုတ္တာ
လို	လဲ့ရိ(အမ်)	(၁၀၀၀) တထောင်
သို (သိုင်)	စမ်း(မ)	မင်း ၊ ဘုရင်
သွံ	စနမ်း(မ)	သားရေ
ဿို	စရော(အမ်း)	ရှံ့ဖွက်

သခ်ၚ်းစာ (၇)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကောန်သ္ဍို	ကွန်းစဝေါ်(အမ်း)	လင်ပါမယားပါသားသမီး
ကောန်သ္ဍိ	ကွန်းစမီး(မ)	မင်းသား
ကြိုဇြာ	ကရော(အမ်း)ဂျဲ	ကြွေးကြော်သည် ၊ တင်စားသည်
ဂယိုင်လမျို	ဂွဲ့ရိုင်းလဲ့မယေ(အမ်း)	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
ဓုက်သွံ	ဂျေစနန်း(မ)	သားရေကြိုး
ဓြုဇာတ်	ဂျဲ့ရှမ်းဂျတ်	မြွေဟောက်
ဓြုဍာ်	ဂျဲ့ရှမ်းတိုက်	ရေမြွေ
ဍာ်ဂဂမ်ခ္ဓံ	တိုက်ဂွဲ့ဂေါ်(မူ)ခနော	မှုန့်ဟင်းခါးရေ
တမြဲ	တမရော(မ)	လူဆိုး
တိုက္ဍိ	တော(အမ်း)ကလီး(မ)	ထုံထိုင်းသည်
ထိုင်သွံ	ထိုင်စနမ်း(မ)	သားရေအိတ်
ပ္ဍင်လမျို	ပမန်းလဲမယော(အမ်း)	သက်တော်စောင့်
သ္ဍိရာမ်(ရာံ)	စမိန်းရမ်း	ရာမမင်း
သမ္ဍို(သမ်မလို)	စော(မ)မလော(အမ်း)	အဖျက်သမား
ဍာံပြ	တမ်း(မ)ပရ	မှန်ကန်သည်
ယးသွံ	ယဲ(ဟ)စနမ်း(မ)	နောင်နှစ်
သ္ဍေံတဲ	စနင်း(မ)တူ	လက်သဲ
သ္ဍေံဒိုင်	စနင်(မ)ဂျိုင်	ခြေသဲ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
သ္ၚံစံပါ	စနောကျော့(မ)ပါး	မိုးသောက်ကြယ်
သ္ၚာဗြု	စမားဂွဲ့ရှမ်း(မ)	မြွေအလမ္ပါယ်ဆရာ
အကြို	အကရော(အမ်)	ချိုးမွမ်းသည်
အကြိုရာဇာမိရာဇ်	အကရော(အမ်) ရာဂွဲ့မိရာတ်	ရာဇမိရာဇ်အရေးတော်ပုံ

သင်ခန်းစာ (၈)

၁။ ပ္ဍဲတံဆုညးညာတ်မကံမွဲမရ။
ပတူတော(မ)ချု ညဲညတ်မွဲကော(မ) မွာမွဲရ။
သစ်ပင်ရင်းတွင် ကျည်ဆံတတောင့် သူမြင်ခဲ့သည်။

၂။ ကေတ်နင်ကၢါမွဲကေံညိကို။
ကစ်နင်ကင်း(မ)မွာကင်း(မ) ညိကော(အမ်း)။
ဖွဲ့တစ်စုပ်လဲယူလာပါ။

၃။ ညးဂုံဒှ်င်သ္ဂု သ္ဂက်တော်ပုင်ဟာ။
ညဲဂူ(မ)ဒှဲမောင်းဟောက်စဝပ်တွန်းပေါ(န)ဟာ။
သူဆန်ပျာနေသည်မှာ ထမင်းချက်ရန်အတွက်လား။

၄။ လ္ပအာဏီ ပရိသတ်စုံမ္ဂး ကော်အာညိ။
လဲ့ပအာနီး(မ)ပရိသော(တ) ကျူး(မ)မွဲဂွဲ့ကွန်း(မ)အာညိ။
မသွားပါနဲ့အုံး ပရိသတ်စုံမှစုသွားပါ။

၅။ ပ္ဍဲဗြုပ်တိုတိုထိုမွဲနှံဒှ်င်ရ။
ပတူးဂွဲ့ရော(မ) တော(အမ်း)တော(အမ်း)ခော(အမ်း)နူမွဲဒှဲမောင်းရ။
တောထူထူတွင်လိုဏ်ဂူတစ်လုံးရှိသည်။

၆။ အခိင်တဲ့ဒီ ရိုကလောန်ညးသိုဖအိုတ်ညိ။
အခိန်းတငူးဒေါ (အမ်)ရော(အမ်း)ကလွန်းညဲ့စော(အပ်)ပအော့ညိ။
မိုးအုပ်နေတုန်းသူအလုပ်ကို အားလုံးဝိုင်းဝန်းကူလုပ်ပေးပါ။

www.monlibrary.com

၇။ တ္ၚဂုဏ်ဒ္ဂံင်သီ ရာံတိတ်အာရ။
တလဂူ(န) ဒဲ့မောင်းပတူးစီး(မ)ရမ်း(မ)တက်အာရ။
သိမ်တွင်နေသောဦးပဉ္ဇင်းသည်လူဝတ်လဲသွားပြီ။

၈။ ဂစေံဂမ္ဂိုင် ဒ္ဂံင်ဂကော်ညးကုညးရ။
ဂဲ့ကျင့်(မ)ဂဲ့မလိုင်းဒဲ့မောင်းဂကွန်း(မ)ညဲကောက်ညဲ့ရ။
ငှက်များသည် သူ့အုပ်စုနှင့်သူနေကြသည်။

၉။ ခါံသိမုက်မတ်ဖြဟောံမ္ဂး လ္ပဂါလုပ်သ္ဂိသိဏီ။
ခမ်း(မ)ဗွားမေ့(က)မွတ်ဂဲ့ရဲဟွန်း(မ)မဲ့ဂဲ့လဲ့ပဂမ်း(မ)လို(ပ)ဟောတ်ညိနမ်း(မ)။
ယောကျ်ားမျက်နှာမသာယာပါက အိမ်ထဲသို့မဝင်ပါနဲ့အုံး။

၁၀။ တ္ၚပညာဂြင်တီကေတ်ဍာံဍာံတုးရ။
တလပုန်းညားဂဲရင်တီ(မ)ကစ်တမ်း(မ)တမ်းထမှ့(ဟ)ရ။
ပညာရှိတို့မည်သည်မှာ အမှန်ကိုသာသိမြင်တတ်သည်။

၁၁။ ပယာံဒ္ဂါနာဒိ ခရီမ္ဂးဒးဗိုရ။
ပယမ်း(မ)ဒဲ့ကျမ်း(မ)နာတီးခဲရော(အမ်း)မဲ့ဂဲ့ဒဲ့ပေါ(အမ်း)ရ။
ရှစ်နာရီအချိန်စုရုံးပါကဟန်ကျမည်။

၁၂။ ညးပရီသြန် ကုမ္ဂးဒဒုင်ပလီပလာ်သ္ဂိပ္ဂဲရးနိဂိရ။
ညဲ့ပရော(အမ်း)စော(န)ကောက်မနဲဒဲဒေ(င်)ပလော(အမ်း)ဟောက်ပတူးရဲနိဂေါ(အမ်း)ရ။
သူသည်အစွမ်းအဖျားအရပ်မှအိမ်အဖျက်ခံရသောသူအားငွေကူညီသည်။

၁၃။ ပ္ဂဲလဟိုညးဂလာန်သမ္ဂိ နဲ့ဂိုင်ဗွဲရ။
ပတူးလဟော(အမ်း)ညဲဂလိုင်းစောင်းတမ်းနူဂလိုင်းဗွာရ။
သူ၏ပြောကြားချက်တွင် မှတ်သားဘွယ်ကများသည်။

၁၄။ ချင်သမိုတြေံ လီလာ်အာလက်ထက်လောရော။
တန်းစမော(အမ်း)တရင်းလော(အမ်း)လိုက်အားလက်ထက်လောရော။
သထုံမြို့ဟောင်း ဘယ်လက်ထက်က ပျက်စီးသွားသလဲ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၅။ ညးဟိုပျးဏာသိုစိုတ်ရ။
ညဲ့ဟော(အမ်း)ပယာ့(ဟ)နားစော(အမ်း) ကျော့(တ)ရ။
သူ စိတ်ပါလက်ပါ ရှင်းပြသည်။

၁၆။ အတိုင်အသံညး ဖ္တအလာံကောန်ဂက္ကုအလုံရးညိ။
အတိုင်းအစော(မ) ညဲးပတောင်းအလမ်း(မ) ကွန်းဂွဲ့ကောင်းအလူး(မ)ရဲ့(ဟ)ညိ။
သူ၏အမိန့်အတိုင်း တစ်နယ်လုံး အမျိုးသားအလံကို လွှင့်ထူပါ။

၁၇။ ကောန်ကွာန်ဂမ္ဍိုင် သ္ပကောံဒရိ ဂရင်ပ္တိ ပွဲဇြပ်သုဓမ္မာရ။
ကွန်းကဝမ်းဂွဲ့မလိုင်းစပ ကွန်းဒဲ့ရော(အမ်း) ဂွဲ့ရင်ပတီး(မ) ပတူးဂွဲ့ရော(ပ) စောက်ခေါ(မ)မား ရ။
ရွာသားများသည် သုဓမ္မာဇရပ်တွင်စုရုံးပြီးအစီရင်ခံကြသည်။

၁၈။ သ္ဂတ်ဗြဂမ္ဍိုင်တောံဒွံင် ဍာ်ဂဂမ် ပွဲသိုခ်ါသိဗြအဲရ။
စမွတ်ဗဲ့ရယ်ဂွဲ့မလိုင်းတွမ်းဒဲ့မောင်းတိုက်ဂွဲ့ဂေါ(မ)ပတူးဟောက်ခမ်း(မ)စွားဗဲ့ရဲ အူးရ။
အမျိုးသမီးများသည် ကျွန်ုပ်ယောက္ခမအိမ်၌ မုန့်ဟင်းခါးရည် ချက်နေကြသည်။

၁၉။ စိုပ်ပယာံဗ္တံမ္ဂး လ္ပပတံမညိ။
ကျော(အပ်)ပယမ်း(မ)ဗဲ့တော(မ)မဲ့ဂွဲ့လဲ့ပပတော(မ) မဲ့ညိ။
ညအချိန်ရောက်လျှင် ကောက်မစိုက်ပါနဲ့တော့။

၂၀။ အဲသမ္တိဒး ပုမ်အဂိုပရောရိုလဘာ်ညးသ္ဘာင်ရ။
အွှူးစတီး(မ)ဒဲပူ(မ)အဂေါ် (အမ်း)ပရောရော(အမ်း)လဲ့ဘိုက်ညဲ့စအိုင်းရ။
သူတပါးကိုကူညီကြောင်း ပုံပြင်ကိုကျွန်ုပ်မှတ်မိပြီ။

၂၁။ ဝိပဿနာ ဟိုမ္ဂးဒးသ္ပယိုလုပ်ယိုတိတ်ဟာ။
ဝိပေါ်(တ)စနားယော(အမ်း) မဲ့ဂွဲ့ဒဲပစယော(အမ်း)လု(ပ်)ယော (အမ်း)တက်ဟာ။
ဝိပဿနာဆိုသည်မှာ ထွက်သက်ဝင်သက်ပြုလုပ်သည်ကိုဆိုလိုသလား။

၂၂။ ဍာ်ကွံမ္ဂး တောံခွံညိ။
တိုက်ကနူ(မ)မဲ့ဂွဲ့တွန်း(မ)ခနူ(မ)ညိ။
ရေဆူပါက မုန့်ဟင်းခါးချက်ပါ။

www.monlibrary.com

၂၃။ ညးကြိုဒ္ဒိုင် မွးတက်ကျာ်ဟာ။
ညဲကရော (အမ်း)ဒမောင်းမနဲတက်ကျမ်း(မ)ဟာ။
သူသည်မိကျောင်းတူရိယာတီးသူကို ချီးမွမ်းနေသလား။

၂၄။ မွးကောင်ညာတ်ဗြဲဒ္ဒိုင်ကဲ့ဟာ။
မနဲကင်းညတ်ဂျဲ့ရော(အမ်း) ဒဲလိန်းကလော(မ)ဟာ။
သင်အတောင်တရာရှည်သောမြွေကိုတွေ့ဘူးသလား။

၂၅။ သ္ဒိုင်ကုကောန်ပှာန်လိုဇုက်ပ္ဂါန်လ္တူညြိရ။
စမိး(မ)ကောက်ကွန်းပနန်းလှဲ ဇီ ဂျေ(က)ပနန်းလှဲတောင်စရောင်(အမ်း)ရ။
ဘုရင်နှင့် သူ၏စစ်သားတထောင်သည် ရွှံ့ပေါ်တွင် စစ်ချီသွားသည်။

၂၆။ ပ္ဍဲလိက်အကြိုရာဇာဓိရာဇ် ညးလောမွဲသမ္ဍိုကောန်ဂကူရောဲ။
ပတူလိပ်အကရော(အမ်း)ရဲဂျဲဒီရတ်ညဲလောမူစမလော(အမ်း) ကွန်းဂဲ့ကောင်းရော။
ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်းတွင် မည်သူသည် အမျိုးကို ဖျက်စီးသူနည်း။

၂၇။ သ္ဂာဗြဲဂယိုင်လမျိုကုဗြဲဇာတ်ဟာ။
စမားဂျဲ့(မ)ဂှဲယိုင်လမယော(အမ်း) ကောက်ဂျဲ့ရွှမ်(မ)ဂျတ်ဟာ။
မြွေအလမ္ပါယ်ဆရာသည် မြွေဟောက်နှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုသလား။

၂၈။ လဟိုညးဍုံပြလောန်မ္ဂး တက်တဲဂြိုဂြိုဒ္ဒိဒ္ဒိအိုတ်ရ။
လှဲဟော(အမ်း)ညဲတမ်း(မ)ပရလွန်းမဲ့ဂှဲ တက်တူးဂှဲရော(အမ်)ဂှဲရော (အမ်း)စအီး
စအီးအော့(တ)ရ။
သူ၏အပြောသည်မှန်ကန်လွန်း၍ စုစုရုံးရုံးလက်ခုပ်သြဘာပေးကြသည်။

၂၉။ ပတံမဂ္ဂိုင်မ္ဂး သ္ဍဲဗိုင်သ္ဍဲတဲဂိအာရ။
ပတော(မ)မဲ့ဂလိုင်းမဲ့ဂှဲစနင်ဂျိုင်စနင်းတူဂိအားရ။
ကောက်စိုက်များပါက ခြေသဲလက်သဲနာသည်။

၃၀။ ကောန်သ္ဂိုင် ကု ပ္ဍင်လမျိုညး အာရးနိဂိုရ။
ကွန်းစမိး(မ)ကောက်ပမန်းလမယော(အမ်း)ညဲအာရဲ့နိဂေါ(အမ်း)ရ။
မင်းသားနှင့်သူ၏ သက်တော်စောင့်သည် နိဂုံးအစွန်းအဖျားသို့သွားသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃၁။ သ္ၚိုင်စိုပ်ပါတိုန်မ္ဂး တော်ဍုဟ်ဂဂမ်ခ္ၚညိ။
စန္ဒန်း(င)ကျော(မ)ပါးကော(အန်း)မဲ္ဂဲ္ဂတ္ဂန်းတိုက်ဂွဲဂေါ(မ)ဂန္ဓမ်းညိ။
မိုးသောက်ကြွယ်တက်မှ မှုန့်ဟင်းခါးရည်ချက်ပါ။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကိ ဝါကျသ္ဂုဝ်တော်ညိ။
အောက်ပါပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သောဝေါဟာရများကို ရွေးချယ်ပေးပါ။

၁။ မ္ၚး(ကံ ၊ စံ ၊ ခံ) ရုင်ကတောင်ဆီညးညိ။
၂။ ကော်ဓရီမ္ဂး (ဂါ ၊ ရုံ ၊ ဂို) လုပ်ပ္ဍဲပရိသတ်ညိ။
၃။ လွ္ဂထစၢါတ္ၚးလိက်တိ (တို ၊ ထို ၊ မိ)ညိ။
၄။ လ္ၚ (ပါမ် ၊ ပုမ် ၊ ဂုမ်) ဒ္ၚက်ပ္ဍဲဂြုပ်တိုတိုရ။
၅။ ခ္ၚံကုဍုဟ်ဂဂမ် (ရုံ ၊ ဂို ၊ ရုံ) ဂပ်ဒ္ၚင်ကိုဟာ။
၆။ ကောန်ၚ်ဍိ (ဟုံ ၊ ဟို ၊ စိ) မ္ဂး ပ္တိတ်ဗြဟတ်ကုဂိုင်ညိ။
၇။ လုတ်လိက်ပရိုင်ဂိုင်မ္ဂး (တဂို ၊ တိဂုန် ၊ တိညာတ်) ဂိုင်ရ။
၈။ (ဓရိ ၊ တရိ ၊ ဒးမို) နကုဇုက်ပသဲဍောတ်တ်ညိ။
၉။ မ္ၚး (ပတံ ၊ ပရိ ၊ ပလို) ဩန်ပ္ဍဲသို့အိန်ထံင်မူစိရော။
၁၀။ ဒပ်ပ္ၚါန် (သီကေတ် ၊ သီဂိုင် ၊ သီဒက်) အလုံရး သ္ၚသတြုမ္ဂဲရ။
၁၁။ သ္ဂိုင်ပ္တိတ်(အလာံ ၊ အလုံ ၊ အသံ) ကုက္ဍိုပ်သ္တုပ် ဒပ်ပ္ၚါန်သွက်စန်ဒက်ကောန်ပ္ၚါန်ရ။
၁၂။ ရာဇာမိရာဇ် (ကွ္ၚံ ၊ ကွံ ၊ ခ္ၚံ)တိုန်ချူင်ဟံသာဝတီ တိုဟာ။
၁၃။ ဗိုက်ဗ္ဂိုက်လ္တက်တိုတိုမ္ဂး လွ္ဂအာပ္ဍဲ (ဖျာံ ၊ သ္ၚံ ၊ ဩို) ညိ။
၁၄။ (ဓုက်သ္ၚာံ ၊ ဗြဇာတ် ၊ ဗြဍုဟ်) ကိတ်မ္ဂး ဂျိဗြုတိုန်ချိုတ်မာန်ရ။
၁၅။ မ္ၚးကောင်ညတ် လိက်သ္ၚပတ် (ကောန်သ္ဂိုင် ၊ သ္ဂိုင်ယို ၊ သ္ဂိုင်ရာံ) ဟာ။
၁၆။ ပ္ဍဲအာကာသ (သ္ၚေတဲ ၊ သ္ၚေဓိုင် ၊ သ္ၚိုင်စိုပ်ပါ) တုးလောန်နူသ္ၚိုင်သ္ဘာင်ဏိဟာ။

www.monlibrary.com

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကိုဝေါဟာရ မအခဝ်ဝါကျသ္ဂဝ်တော်ညိ။
အောက်ပါဝါကျတွင် လိုအပ်သောအက္ခရာစာလုံးထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ တံ့ခြပ္ဍဲက္ဍာန်က္ဍာင်က — လောန်ရ။
၂။ ကောန်ဂကူမန်ဂမ္ဂိုင်ဂ်ါ — တိုန်ပ္ဍဲ တဲကောန်ဂကူညိ။
၃။ ပ — နူဂယးတုက်ဗပေါင်ဍုဟ်ကုနာ် — ညိ။
၄။ မ္ၚးတ — ပျ — ဒ္ၚင်ကောန်ချုင်ကောန်က္ဍာန်ရ။
၅။ လ္ပရိ — ကုညးလ — သ္ၚးသ္ၚးညိ။
၆။ ဟိ — ကုညးပရောပ္ၚ် — — သိ — ညိ။
၇။ ပပ — နူအခိင်ဒ — နာဍိုဂကော်ခ — စတိုန်ရ။
၈။ ဍာ — ကယိုင်လ — ကု — ရ။
၉။ ယး — ဂ — လိက်ပတ်မန်တက်ပ္ဍိတ်လိက်ဇာတ်သိုင် — ရ။
၁၀။ ကောန် — ထို — လောန်မ္ဂး သ္ပသိုင်ထေက်ဟာ။
၁၁။ ပ္ဂင်လ — ညးမင်မ္ဂဲလ — တ္ၚညးရ။

(ဂ) လိက်ပုဒ်သ္ၚဝ်ဝ္ၚံမ္ၚိတဲဍာန်လဝ်ဂှ် သောင်ထွးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသောစာပိုဒ်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

ဒြဟတ်ဂကော်

အတိက်မ္ဂဲတဲဗောဓိသတ် ဗိုပ်မ္ဂဲကော် ဗိုပ်ဒစိတ်ကိုတ် ဒတန်ဒ္ၚင်ပ္ဍဲဂြိုပ်ဇ္ၚော်တိုတိုရ။ သ္ဂက်မ္ဂဲကသိ ပကော်နူအဟာရ ပ္ဍဲထိုမ္ဂဲရ။ ဗိုပ်ကသိမ္ဂး ဗိုပ်ဂမ္ဂိုင် တန်တ်ဒ္ၚင် ပ္ဍဲထိုမိပ်မိပ်ဓိပ်ဓိပ် အိုတ်ရ။ ဒးကာလမ္ဂဲတဲ ဓေဒိုဖိုင်ဇ္ၚော်မ္ဂဲက္ဍာန်ခ္ၚံသိုဓေဒိုဖိုင်ပ္ဍဲပါင်ထိုရ။ ဓေဒိုဖိုင်က္ဍာန်သိုကုအိက် ဓေဒိုဖိုင်တိုတိုမ္ဂးပါင်ထိုက္ဍာတ်အာရ။ ဥတုကသိလောန်စ်အာမ္ဂး ဥတုကညင်ပြာပ်က္ဍုင်ရ။ ပ္ဍဲထိုနူ အဟာရဗိုပ်အောန်လောန်အာရ။ သ္ဂက်တိတ်နူထိုမာန်ဗိုပ်ဂမ္ဂိုင်ကော်ဓရိုပတိတ်ကသပ်အိုတ်ရ။ နကုဗိုပ်မ္ဂဲဟောင် ပတိတ်ဒြဟတ် ဂစါန်တိတ်အာရ။ ဆးဂးဇကုမ္ဂဲဟောင်ဒးဒ္ၚက်ဓေဒိုဖိုင်ပါမ်ကုသိ ဓေဒိုဖိုင်ရ။ ဓေဒိုဖိုင်ရပ်ကေတ်ကုသ္ၚဲတဲသ္ၚဲ ဗိုင်ဇကုစဖျုင်သုင်ဆီဗိုပ်ရ။ အတိုင်ဗိုပ်မ္ဂဲဟောင်ဂစါန်ဒ္ၚင် မ္ဂးဒးဘဲသိုပလိုဓေဒိုဖိုင်တ္ၚးရ။ ဗောဓိသတ်ကော်ပကော် ကော်ဓရိုဗိုပ်ဂမ္ဂိုင်ဟိုဂလာန်ရ။ ညးညးအဲအဲ

www.monlibrary.com

ဍာပ်ဍာပ်ဓိုပ်ပတိတ်ဒြဟတ် သ္ဂိဖအိုတ်ရိုလဘာ်ဂစါန်တိတ်အာ ကော်ကော်ဓရိုဓရိုမ္ဂး တိတ်ဗ္ဂးမာန် ဟိုပျးဏါကိုရ။ အတိုင်လဟိုဗောခိသတ် ဓိုပ်ဂမ္ဂိုင်ပတိတ်ဒြဟတ်ဂြဂြဂြေဂြေ ဂစန်တိတ်အာန္ဒပါင် ထိုရ။ နကုဒြဟတ်ဂကော်ဓိုပ် ထတ်လောန်အာရ၊ သ္ဂိဓေဒိဖိုင်လိုအာရ။ သိုဓေဒိဖိုင်သ္ဂိပလို ချိုတ်အာကိုရ။ ဓိုပ်ဂမ္ဂိုင်နကုဒြဟတ်ဂကော်တိတ်ဗ္ဂးအာန္ဒဘဲသိုပလိုရ။

၁။ အတိက်မွဲတဲဗောခိသတ်ဓိုပ်မွဲ ကော်ကုဓိုပ်မ္ဒစိ ဒတန်ဒ္ဒိုင်လောရော။

၂။ ဓေဒိဖိုင်ဇ္ဇော်မွဲ မ္ဒကျောန်ခ္ဒိုဒ္ဒိုင်ရော၊ မ္ဒကျောန်ကုမ္ဒရော။

၃။ နကုဓိုပ်မွဲဟောင် ဂစါန်တိတ်အာမ္ဂး မ္ဒဒးဒုင်ဘဲရော။

၄။ ဓိုပ်ဗောခိသတ် မ္ဒဟိုဂလာန် ဟိုပျးဏာရော။

၅။ အတိုင်လဟိုဗောခိသတ် မ္ဒဓိုပ်ဂမ္ဂိုင်သ္ဒရော။

၆။ မ္ဒဟိုတ်တိတ်ဗ္ဂးန္ဒဘဲ သိုပလိုမာန်ရော။

(ဃ) သ္ဒာန်လဝ်ဗွဲသ္ဒဝ်တော်ဂ္ဂိသ်တဲ ချူထ္ဂးကိုလိက်မွဲပုဒ်ဍောတ်ညိ။

သ္ဂိုင်တျပ္ဒာန်ကုဓေဒိဖိုင်ဍောတ်

၁။ အတိက်မွဲတဲ သ္ဂိုင်မွဲကျကျုင်ပ္ဒါန်ဟာ၊ မာန်ကျုင်ပ္ဒါန်ဟာ။

၂။ ဓိုတ်ဓါတ်ညးလိုလာ်ဒ္ဒိုင်မ္ဂး မ္ဒညးသ္ဒဒ္ဒိုင်ရော။

၃။ မ္ဒညးညာတ်အာရော။

၄။ ဓေဒိဖိုင်ဍောတ်ဍောတ်မ္ဒသ္ဒဒ္ဒိုင်ရော။

၅။ မွဲခိုင်ခဏာ ဓေဒိဖိုင် ဓိုပ်အာလောရော။

၆။ သ္ဂိုင်သ္ဒသမ္တိဒြဟတ် ဝီရိယ ညးလောရော။

၇။ သ္ဂိုင်မ္တိုကြ်ပ္ဒါန်မာန်ဟာ။ ကျအာဟာ။

□□□□□

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၁)

❖ ❖ ❖

၄။ ဂစိုတ် ကယ် (–ယ်)၊ ယ–သတ် (–ယ်)

ယ-သတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါးတွင် သတ္တမမြောက်အသတ် ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတလုံး တည်း ယ-သတ် (-ယ်) သည်ပင်လျှင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရတို့ ယှဉ်၍လည်း ယ-သတ် ရှိသည်။ ယ-သတ်တွင် (ိယ်)နှင့် (ီယ်) မပါဝင်ချေ။ ထို့ကြောင့် သရ (၆) လုံးကိုသာ သတ်သည်။ အသံထွက်ရာ၌လည်း ပစပ်မပိတ်ဘဲအသံရှည်ထွက်ပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ယ-သတ်တွင် ထူးခြားသည်မှာ အတိုကောက်သင်္ကေတများနှင့် ဖော်ပြသွားသည်။ ၎င်းတို့မှာ နောက်ပစ် (ဲ) များဖြင့်သုံးသွားခြင်းဖြစ်သည်။ အသံထွက်ရာ၌လည်း လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သော သရ (ဲ) ကဲ့သို့ပင် အသံထွက်ခြင်း နီးစပ်သည်။ ၎င်းတို့ကို ပိုမို၍ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ မှတ်သားနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါဇယားကိုဖော်ပြထားပါသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + ယ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ယ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-ယ်	ကယ်	ကဲ	ကွာ
၂။	-ါယ်	ကါယ်	ကါဲ	ကား(ယီ)
၃။	-ုယ်	ကုယ်	ကုဲ	ကူး(ယီ)
၄။	ေ -ယ်	ကေယ်	ကေဲ	ကေး(ယား)
၅။	ေ -ါယ်	ကေါယ်	ကေါဲ	ကွား
၆။	ိုယ်	ကိုယ်	ကိုဲ	ကွေး

အသံလေးဗျည်း ဂ + ယ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ယ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-ယ်	ဂယ်	ဂဲ	ဂွါ
၂။	-ါယ်	ဂါယ်	ဂါဲ	ဂါ(ယီး)
၃။	-ုယ်	ဂုယ်	ဂုဲ	ဂူ(ယီး)
၄။	ေ -ယ်	ဂေယ်	ဂေဲ	ဂေ(ယား)
၅။	ေ -ါယ်	ဂေါယ်	ဂေါဲ	ဂွါ
၆။	ိုယ်	ဂိုယ်	ဂိုဲ	ဂွေ့

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အထက်တွင် နမူနာအားဖြင့် ယ-သတ် (-ယ်) အသံပေါ့ဗျည်း က ဖြင့်သတ်ခြင်း (ကယ်) ကိုရင်း၊ အသံလေးဗျည်း ဂ ဖြင့်သတ်ခြင်း (ဂယ်) ကိုရင်းလေ့လာနိုင်ရန် နမူနာအားဖြင့် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ကျန်သောအသံပေါ့ဗျည်း အသံလေးဗျည်းဖြင့်ရင်း အထက်ပါဥပမာ အတိုင်း လိုက်၍ သတ်ကြည့်ပြီးအသံထွက်ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့ကျင့်ခြင်းဖြင့် ယ-သတ် (-ယ်)နှင့် ပတ်သက်၍ကျွမ်းကျင်သွားမည်။ ပိုမို၍လေ့လာနိုင်ရန် သခ်ိန်းစာဝေါဟာရများကို ဖော်ပြပေးထားပါသည်။

ဤတွင် အက္ခရာတစ်လုံးတည်းနှင့် ယ-သတ်သော ဝေါဟာရတို့ကို ဤနေရာ သခ်ိန်းစာ၌ မပေးတော့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အက္ခရာတစ်လုံးခြင်း -ယ် သည် ယခင်က လေ့လာပြီးခဲ့သော သရ (ဲ)နှင့် ဝေါဟာရအဓိပ္ပါယ်ခြင်း အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ကျန်သောအက္ခရာ ဝေါဟာရများကိုသာ လေ့လာရန်ဖြစ်သည်။

သခ်ိန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကဲ	ကား(ယီး)	လွန်ကဲသည်၊ ကဲသည်
ခါ	ခါး(ယီး)	တူးဖော်သည်
ဂါ	ဂါး(ယီး)	ယိမ်းထိုးသည်
စါ	ခါး(ယီး)	မျိုးစို့၊ (လက်သီးနှင့်)ထိုးသည်
ဆဲ	ချား(ယီး)	ကူးထုတ်သည်
ဍဲ	တား(ယီး)	နီသည်
တုဲ	တူး(ယီး)	ပြီးသည်
တဲ	တား(ယီး)	တဲ
ထုဲ	ထူး(ယီး)	ရှုပ်ထွေးသည်၊ ရောနှောသည်
နှဲ	နား(ယီး)	ဦး(ထွန်းရှေ့)၊ အရှင်၊ သခင်
ပါ	ပါး(ယီး)	ပယ်သည်၊ ဘယ် (ညာ)
ပေါ	ပွား	ပွဲ
ပိုဲ	ပွေး	ကျွန်ုပ်တို့
ဖုဲ	ဖူး(ယီး)	နယ်သည်၊ နှောသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
မဲာ်	မား(ယီး)	မဲနယ် ၊ မဲ (ဆန္ဒ)
ယဲာ်	ယား(ယီး)	အမိ
ရဲ	ရှူ(ယီး)	ရွေးသည်
လဲာ်	လား(ယီး)	(ကြိုး) ပြေသည် ၊ ပျော်ဝင်သည်
လေဲာ်	လွား	လွယ်ကူသည်
ဝဲါ	ဝါး(ယီး)	မြေသြဇာ
သဲာ်	စား(ယီး)	ပျား ၊ ခွဲခွါသည်
ဟဲာ်	ဟား(ယီး)	အာမေဍိတ်သံ
ဟဲု	ဟူး(ယီး)	ရောနှောသည်
ဖေဲါ	ဖွား	လွဲသွားသည်
မှဲာ်	ဖါး(ယီး)	ပြောကွယ် ၊ (အဆုံးသတ်စကား)
အဲု (ဥဲ)	အူး(ယီး)	ကြိုး(ယူ)သည် ၊ နံစော်သည်

သစ်နံးစာ (၂)

ကသေဲ	ကစေး(ယာ)	တိုးတိုးပြောသည်
ဒကဲု	ဒကူး(ယီး)	အိပ်ငိုက်သည် ၊ (ပုခက်)လွှဲသည်
ခပေဲါ	ခပွား	အသိုက်
ထပိ	ထပွေး	တိုရင်
ခဲါဒုတ်	ခါး(လူး)ဒု(တ)	သူတောင်းစား
ဂဥဲ(ဂအဲု)	ဂဲ့အူး(ယီး)	ဆေး
ဂဲါဝဲါ	ဂါး(ယီး)ဝါ(ယီး)	ယိမ်းယိုင်ထိုးသည်
စက်ကဲာ်	ကျ(က)ကား(ယီး)	စစ်ကဲ
စရဲာ်	ကျရား(ယီး)	ဂုဏ်ကြွက်သရေ ၊ ဂုဏ်ရည်
ဆဲာ်ခြာ	ချား(ယီး)ခရော	ခွဲခွာသည်
တင်လဲာ်	တန်(င)လား(ယီး)	သင်းလဲရည်
ထဝဲါ	ထဝါး(ယီး)	တင်ပလင်ခွေ (ထိုင်)သည်
ဒတဲု	ဒဲ့တူး(ယီး)	အပြီးတိုင်ရောက်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဒလဵု	ဒွဲလား(ယီး)	မှိုသည်
နိုသဲ	နိစူး(ယီး)	မှိုဝဲသည်၊ မှိုငြမ်း၊ ကိုးကားသည်
ပ္ဍဲ	ပတူး(ယီး)	ပြီးအောင်လုပ်သည်
ပလဵု	ပလား(ယီး)	ဖျော်သည်
တဲပါ	တူးပါး(ယီး)	ဘယ်လက်
ဗ္ဂု	ဗွဲဂူ(ယီး)	မီးခိုးအူသည်
ဗ္ဒဲ	ဗွဲဒါး(ယီး)	မှိုသည်
မ္ဗဲဗဲ	မူးဗား(ယီး)	မရှိ
ယဵုတ	ယား(ယီး)တ	မိဘ
ယဵုသ္ဂို	ယားစဝေါ(အမ်း)	မိထွေး
ရာင်ဆဵု	ရန်(င)ချား(ယီး)	လန်းဆန်းသည်၊ တိုးတက်သည်
ရဲဇ္ဇာတ်	ရား(ယီး)ဂျဲ့မတ်	ရာဇမတ်
လဇု	လွဲ့ဂျူး(ယီး)	နှောင့်နှေးသည်
လောန်ကဵု	လွန်ကား(ယီး)	လွန်ကဲသည်၊ လွန်စွာ
လောဲသွာ	လွားစဝါး	လွယ်ကူသည်
ဝါတ်ခါ	ဝါ(တ)ခါး(ယီး)	ခက်ခဲသည်၊ ဆင်းရဲသည်
သရဲ	စရား(ယီး)	သူရဲကောင်း၊ စစ်သည်တော်
သဟဵု	စဟား(ယီး)	သဟာယ၊ မိတ်ဆွေ
အနဵု၊ဣနဵု	အနားယီ၊ ဣနား(ယီး)	ဦးကြီး
အပါ	အပါး	အပါယ်ငရဲ
ဩယဵု	အော(အီး)ယား(ယီး)	အမေးရေ (အမေဒိတ်)
အဝါ	အဝါး(ယီး)	အရွယ်

သခ်န်းစာ (၃)

ကယျာန်ပါ	ကယန်းပါး(ယီး)	ငြင်းဝယ်သည်
ဍုင်ထဝါ	ကိန်းထဝါး(ယီး)	ထားဝယ်မြို့
ဂဥ်ဒဗ	ဂွဲ့အူးဒဗွဲ	ဆေးမီးတို

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	**အသံထွက်**	မြန်မာ
ဂုန်စရာဲ	ဂူ(န)ကျရား(ယီး)	ဂုဏ်ကြက်သရေ ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူး
ဂြန်ဂဥ	ဂရော(န)ဂဲ့အူး(ယီး)	ဆေးကျမ်း ၊ ဆေးဖေါ်နည်း
စိုပ်ဒတုဲ	ကျော့(အပ်)ဒဲ့တူ(ယီ)	ပြီးစီးသည် ၊ အပြီးတိုင်ရောက်သည်
ငှ်ုဒဂေါင်	ငူ(ယီး)ဒဲဂွန်း(င)	ပူဇော်ထုပ်
ပ္တုဲဒါန်	ပတူ(ယီး)ဒန်	ဒါနပြုသည်
ပေါဲသ္ကာန်လိက်	ပွားစမန်းလိပ်	စာမေးပွဲ
ဖြဴစရာဲချူင်	ဖဲရယ်ကျရား(ယီး)တိန်း	ပြည့်တန်ဆာမ
မိတ်သဟာဲ	မိ(တ)စဟား(ယီး)	မိတ်သင်္ဂဟ
အခိပ္ပါယ်	အခိပါး(ယီး)	အဓိပ္ပါယ်
အန္တရာဲ	အော(န)တရား(ယီး)	အန္တရာယ်
အပါဲပန်	အပါး(ယီး)ပေါ(န)	အပါယ်လေးပါး

သဒ်နဵုးစာ (၄)

အထက်ပါပြီးခဲ့သော သဒ်နဵုးစာများတွင် ဗျည်းနှင့် ယ-သတ်ရိုးရိုးသရနှင့် ယှဉ်သော ယ-သတ်တို့ကိုဖေါ်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသဒ်နဵုးစာတွင် ဗျည်းဆွဲနှင့်ယှဉ်ပြီး ယ-သတ်ကို ဖေါ်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖေါ်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို အတန်တန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း က္ + ယ-သတ်

စဉ်	သင်္ကေတ	ယ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-ယ်	က္ယ်	က္ဍဲ	ကနွား
၂။	-ါယ်	က္ါယ်	က္ာဲ	ကနာ(ယီး)
၃။	-ုယ်	က္ုယ်	က္ုဲ	ကနူ(ယီး)
၄။	ေ -ယ်	ကေ္ယ်	ကေ္ဍဲ	ကနေ(ယား)
၅။	ေ -ါယ်	ကေ္ါယ်	ကေ္ာဲ	ကနွား
၆။	ိုယ်	က္ိုယ်	က္ို	ကနွေ

www.monlibrary.com

အသံလေးဗျည်း ၚ + ယ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ယ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-ယ်	ၚၞယ်	ၚၞဲ	ဂွဲနွား
၂။	-ါယ်	ၚၞါယ်	ၚၞါဲ	ဂွဲနာ(ယိး)
၃။	-ုယ်	ၚၞုယ်	ၚၞဲု	ဂွဲနူး(ယိး)
၄။	ေ -ယ်	ေၚၞယ်	ေၚၞဲ	ဂွဲနေ(ယား)
၅။	ေ -ါယ်	ေၚၞါယ်	ေၚၞါ	ဂွဲနွား
၆။	ိုယ်	ၚၞိုယ်	ၚၞိဲု	ဂွဲနွေ

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို ယ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာပြီးနောက် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သောဆွဲ (၁၁) မျိုးသရတို့နှင့်ယှဉ်ပြီး ယ-သတ်ဖြင့်သတ်ခြင်း လေ့လာပါက ယ-သတ်နှင့်ပတ်သက်သောလေ့လာမှုသည် ပြီးမြောက်နိုင်သည်။

သင်ခန်းစာ (၅)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကၞဲ	ကနွား(ယိး)	စကော
ကၞဲု	ကနူး(ယိး)	မျောက်
ကၟဲ	ကမား(ယိး)	လွယ်သည် ၊ တစ်ခုလပ်
ကၟဲု	ကမူး(ယိး)	ညှော်သည်
ကၠဲ	ကလား(ယိး)	(ဘာသာ)ပြန်သည် ၊ လူမျိုးနွယ်
ေကြဲ	ကရေ(ယား)	အော်ဟစ်သည် ၊ ကြိုးကြာငှက်
ခၟဲ	ခမား(ယိး)	ဥ ၊ အိုး
ဒြဲ ၊ ဂြဲ	ဒွဲရာ (ယိး)၊ ဂွဲရား	သမင်
ၚၠဲ	ဂွဲလား(ယိး)	ရှာသည်
ေၚၠဲ	ဂွဲလွာ	စုရုံးသည်
ဒၞဲ	ဒွဲနား(ယိး)	နေရာ
ေပြဲ	ပရူ(ယိး)	မိန်းခလေးသူငယ်ချင်း
ပၠဲ	ပလား(ယိး)	ဖျော်သည်
ပၠဲု	ပလူး(ယိး)	(ပျား) ဖယောင်း

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဗှ်ာ	ဗဲ့လား(ယီး)	လူပျို
လှ်ာ	လှား(ယီး)	လဲလှယ်သည်
သှ်ာ	စငါး(ယီး)	ဝါးသည်
သှ်ော	စင္ဂါး	ဝေးသည်
သ္ှ်ာ	စလား(ယီး)	လဲလှယ်သည်
ကဝေက်ခှ်ာ	ကမား(ယီး)	အိုးခြမ်းပဲ့
ကျာ်တြဲ	ကျိုက်တရှ(ယီး)	မြတ်စွာဘုရား
ကှ်ာဘာသာ	ကလား(ယီး)ဘဲစား	ဘာသာပြန်သည်
ကွိုင်ကွဲ	ကဝိုင်းကဝူး(ယီး)	ပြောင်းညာသည်
ခှ်ာပသဲ	ခမား(ယီး)ပစူး	ဒယ်အိုး
ခှ်ာတဲ	ခမား(ယီး)တူး	ထွေးခံ
နှ်ာချုင်	ခနား(ယီး)တိန်း(င)	ဒန့်ဒလွန်
နှ်ာဂြိုပ်	ခ္နား(ယီး)ဂွဲ့ရိ(ပ)	အိုးနဲ့
ဂိုက်ဂှ်ာ	ဂဲလိုက်ဂွဲ့လား(ယီး)	မွှေနှောက်ရှာဖွေသည်
ဂွိုင်ဂှ်ာ	ဂွဲ့ဝိန်း(င)ဂဲဝါး(ယီ)	စိုးရိမ်ကြောက်ကြန့်သည်
ပရင်တှ်ာတဲ	ပရန်းကမား(ယီး)တူး	မေတ္တာလက်ဆောင်
ဖြဲကှ်ာ	ဗဲ့ရဲကမား(ယီး)	မုဆိုးမ
စက္ဍေါပ္ဍဲ	ကျပ်ခေါ်(င)ပလူး(ယီ)	ဖယောင်းစက္ကူ
ပြေဟ်ာဓ္ဂါ	ပရွှားဂျဝါ	မိတ်ဆွေ
ပြိုင်လှ်ာ(သ္ှ်ာ)	ပရောင်းလှါ(ယီး)	ပြောင်းလဲသည်
ပြးချ်ာ	ပရာ့(ဟ)ချား(ယီး)	ကွဲကွာသည်
ဗှ်ာသ္ှ်ာလေင်	ဗဲ့လားစမားလင်း	လူပျိုပေါက် ၊ ဆယ်ကျော်သက်
ဗှ်ာဇ္ဍော်	ဗဲ့လားဂျဲ့နွတ်	လူပျိုကြီး
မင်ဗှ်ာ	မင်ဗဲလား(ယီး)	လုလင်ပျို
ယာတ်မ္ဍဲ	ယက်ပလူး(ယီး)	ဖယောင်းပုဆိုး
လက်ဗ္ဂှ်ာ	လက်မလူး(ယီး)	လက်ဝှေ့
အဲကှ်ာ	အား(ယီး)ကမား(ယီး)	အမွေအနှစ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်္ခန်းစာ (၆)

၁။ သိုင်တဘဲမ္ဂး ခါတိတဲ့ဖာဲပ္တိုန်တိညိ။
စိုင်းတား(ယီး)မဲ့ဂ္ဂဲ့ခါး(ယီး)တော့တူး(ယီး)ဖါ(ယီး)ပတော(အမ်း)တော့ညိ။
တဲဆောက်ပါကမြေတူးပြီးမြေကို အပေါ်သို့ ယက်တင်ပါ။

၂။ ဂါအာဂါကျှုင်ပွဲပေါ်မ္ဂး ဒးစာဲကုသ္ကိုပ်ကွာန်ရ။
ဂါ(ယီး)အားဂါး(ယီး)ကလိန်းပတူးပ္ဂါးမဲ့ဂွဲ့ဒဲကျား(ယီး)ကောက်စကော(အမ်း)
တဝမ်းရ။
ပွဲထဲတွင် ကမူရူးထိုးယိမ်းယိုင်နေက ရွာသူကြီးနှင့်အထိုးခံရမည်။

၃။ နှာဲအံင်ဇ္ဂးမွဲ ထဲ့ဒ္ဂိုင်အခြာပိုကိုရ။
နား(ယီး)အောင် (င)ဂျဲ့နဲ့(ဟ)မွာထူ(ယီး)ဒွဲမောင်းအခရာပွေးကော(အမ်း)ရ။
နိုင်အောင်ဇနှ(ဦးအောင်မြင်) တစ်ယောက် ကျွန်ုပ်တို့နှင့်ရောနှောနေသည်။

၄။ ညးလေဲထွးစ ယာဲအဲပရောရဲမာဲရ။
ညဲလေး(ယီး)ထမာ(ဟ)ကျှင့်ယား(ယီး)အူ ပရော(င) ရူ(ယီး)မား(ယီး)။
သူသည် ကျွန်ုပ်မိခင်အား မဲရွေးပုံအကြောင်းပြောပြသည်။

၅။ ဂစေံမွဲ ခမာဲဒ္ဂိုင်လ္ဘူုခပေါ်ရ။
ဂွဲ့ကျှင်း(မ)မွာခမား(ယီး)ဒဲမောင်းလှဲ့တောင်းခပွား ရ။
ငှက်တစ်ကောင်သည် အသိုက်ပေါ်တွင်ဥနေသည်။

၆။ ခါဒုတ်မွဲဂါဝါဒ္ဂိုင်လ္ဘူုဂွံင်တဲ့အာတ်စဒ္ဂိုင်ရ။
ခါး(ယီး)ဒု(တ)မွာဂါး(ယီ)ဝါး(ယီး)ဒဲမောင်းလှဲ့တောင်းဂွဲ့လောင်းတူ(တီး) အတ်ကျှင့်ရ။
သူတောင်းစားတစ်ယောက်သည် လမ်းပေါ်တွင် ယိမ်းယိုင်ထိုးပြီးတောင်းစား
နေသည်။

၇။ စရာဲယာဲတ နွံလ္ဘူုပွဲကောန်ဇာတ်ရ။
ကျရား(ယီး)ယား(ယီး)တနူ(မ)လှဲ့တောင်းပတူးကွန်းဂျတ်ရ။
မိဘဂုဏ်ရည်သားသမီးပေါ်မှာ တည်သည်။

www.monlibrary.com

၈။ ဒုင်တ္ၚုင်စက်ကၜဲကောံ သရၚ်ကုရၚ်ဇ္ၚာ်တ်ညိ။
ဒူ(င)တလိန်း(င)ကျက်ကား(ယီး)ကွန်းကောက်စရား(ယီး) ကောက်ရား(ယီး)ဂှ်ဲမတ်
ညိ။
စက်ကဲနှင့်သူရဲကောင်းတို့ကို ရာဇမတ်ကာပြီးကြိုဆိုပါ။

၉။ ဗ္ၚဲကုမ္ဒးတ္ၚပညာမ္ဂး ဂုဏ်စရၚ် ရာင်ဆၚ်တုန်မာန်ရ။
ဗဲဒါး(ယီး)ကောက်မနဲ့တလဖုန်းညားမဲ့ဂဲ့ဂ (နု)ကျရား(ယီး)ရန် (င)ချား(ယီး)
တော(အန်း)မာန်းရ။
ပညာရှိကို အားကိုးပါကဂုဏ်သရေပွင့်လန်းလာနိုင်သည်။

၁၀။ ပေါ်စါင်နွံပွဲက္ဍာန်မ္ဂးကောန်က္ဍာန်ဂမ္ၚိုင်ထုဲက္ဍန် ဝါတ်ခါအာမာန်ရ။
ပွားကျိုင်းနူ(မ)ပတူကဝမ်းမဲ့ဂဲ့ ကွန်းကဝမ်းဂဲ့မလိုင်းထူ(ယီး) ကပေါ(နု) ဝပ်ခါး(ယီး)
အားမန်ရ။
ကြက်ပွဲရွာတွင်ရှိပါက ရွာသားများရှုပ်ရှက်ခပ်ပြီး မွဲသွားနိုင်သည်။

၁၁။ အဲစ်သို်လဇုံမ္ဂး ယၚ်သ္ဂိုအဲဟ္ဂီဖျိုလောန်ကၚ်ရ။
အူးကျောင်းဟောက်လဲ့ဂျူမဲ့ဂဲ့ယား(ယီး)စဝေါ (အမ်း) အူဟောင်း (အမ်း) ဗယိလွန်း
ကား(ယီး)ရ။
ကျွန်ုပ်အိမ်ပြန်နောက်ကျပါက ကျွန်ုပ်၏မိထွေး ကြိမ်းမောင်းလွန်းသည်။

၁၂။ လိက်အုပ်မန် တိတ်အောန်ဒ္ၚင်တုဲ သ္ဂက်နိုဿဲ ဝါတ်ခါလောန်ရ။
လိပ်အု(ပ) မွန်တက်အွန်းဒဲ့မောင်းတူ (ယ)စဝပ်နိစူး (ယီး)ဝပ် ခါး(ယီး)လွန်းရ။
မွန်စာအုပ်အထွက်နည်း၍ ကိုးကာရန်ခဲယဉ်းလွန်းသည်။

၁၃။ ဩယၚ်အဲ သဟၚ်အဲစိုပ်အဝေါ်ဗျူရဟာ။
ဩယာ(ယီး) အူးစဟား(ယီး)အူကျော့(ပ) အဝါး (ယီး) ဗဲယုရဟာ။
အောင်မယ်လေး ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေအိုစာကျလှချည်းလား။

၁၄။ ပ္ဍဲဒါန်မ္ဂး လ္ပကယျာန်ပါည ဗ္ၚဒါန်ဂမ္ၚိုင်ညိ။
ပတူး(ယီး) ဒန်းမဲ့ဂဲ့လဲ့ပကယျန်းပါး (ယီး) ညးတလဒါန်းညိ။
အလှူပေးပါက မည်သည့်အလှူခံများကိုမျှ မငြင်းပယ်ပါနဲ့။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၅။ သွမိတ်သဟာဲကု ဗြဲစရဲချင်မွး ဒးအပါပန်မာန်ရ။
စပမိ(တ)စဟား(ယီး)ကောက်ဗဲ့ရဲကျရား (ယီး) တိန်းမဲ့ဂဲ့ ဒဲ့အပါ (ယီး) ပေါ်(န)မာန်ရ။
ပြည့်တန်ဆာမနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံ ရောနှောပါက အပါယ်လေးပါးသို့ လားနိုင်သည်။

၁၆။ စိုပ်အခိင်ပေါ်သွာန်လိက်မွး အစိပ္ပါယ်အခိင်ထွောန်လိက်စိုပ်ဒတဲ့ကို့ရ။
ကျော့(အပ်)အခိန်းပွားစမန်းလိပ်မဲ့ဂဲ့အစိပါး (ယီး) အခိန်းပတွန်းလိပ်ကျော့ (အပ်) ဒဲတူး(ယီး)ကော(အမ်း)ရ။
စာမေးပွဲအချိန်ရောက်လျှင် စာသင်ချိန်ကုန်ဆုံးပြီးဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

၁၇။ ချင်ထဝ်ါ ငှဲ့ဒဂေါင်တိတ်ဂိုင်ရ။
တိန်းထဝါး(ယီး) ငူ(ယီး) ဒဲ့ဂွန်းတက်ဂဲ့လိုင်းရ။
ထားဝယ်မြို့သည် ပုဇွန်ထုပ်များစွာထွက်သည်။

၁၈။ ကွဲကျွင်နူသွော့ဲမွဲ ဂှာဲဒှ်ုင်ပြောဲညးရ။
ကမူး(ယီး)ကလိန်နူစင်္ဂါးမွားဂဲ့လား (ယီး) ဒဲမောင်းပရူး(ယီး)ညဲ့ရ။
ရပ်ဝေးမှလာသော ဧည့်သည်တစ်ယောက်သည်သူ၏မိတ်ဆွေ (အမျိုးသမီး) ကို ရှာနေသည်။

၁၉။ ဗှာဲဂမှိုင် စိုပ်အခိင်ပေါ်သွင်မွးဂှေဲအာဂှေဲကျုင်ရ။
ဗဲလား(ယီး) ဂဲ့မလိုင်း ကျော့(အပ်)အခိန်းပွားစတင်မဲ့ဂဲ့ ဂဲ့လွှားအား ဂဲ့လွှားကလိန်းရ။
လူပိုမျိုးများသည် ပွဲလမ်းသဘင်အချိန်တွင်စုရုံးပြီးဟိုသွားဒီသွားကြသည်။

၂၀။ ကွဲ ဒြဲ ကောံသတ်တိရိစ္ဆာန်ဂမှိုင် နွံဒှ်ုင်ဌါန်ဒှာဲလောရော။
ကနူး(ယီး)ဒဲရား(ယီး) ကွန်းကောက်စော(တ)တိရေ့ချမ်းဂဲ့ မလိုင်း(မ) ဒဲ့မောင်း နား(ယီး)လောရော။
မြောက်၊ သမင်နှင့်အတူ အခြားတိရိစ္ဆာန်များနေသော နေရာဌာနသည် ဘယ်မှာလဲ။

၂၁။ ကှာဲဘာသာမွး ဂိုက်ဂှာဲအဘိဓါန်တဲ့နိသဲညိ။
ကလား(ယီး)ဘဲစားမဲ့ဂဲ့ ဂဲ့လိုက်ဂဲ့လား(ယီး) အဘိဓာန်တူး(ယီး) နိစူး(ယီး)ညိ။
ဘာသာပြန်က အဘိဓာန်ကို ရှာဖွေမွှေနှောက်ပြီး ကိုးကားပါ။

www.monlibrary.com

၂၂။ ဝုတ်ကုဗ္ဗာဲကော်စပြောဲဒ္ဂါမ္ဂး ထိုင်ဒက်အခိုက်က္ဍာအာဲက္ဍာဲမန်ပိုရ။
ဝု(တ)ကောက်ပ္ဍဲလား(ယီး) က္ဂတ်ကျင့်ပရှူး(ယီး) ဂျဲဝါးမ္ဂဲဂွဲထိန်းဒက်အခိုက်ကန္ဍား
အား(ယီး)ကမား (ယီး)မွန်ပွေးရ။
အပိုျနှင့်လူပို မိတ်ဆွေဖွဲ့ထားခြင်းသည် မွန်လူမျိုးတို့၏ ထုံးဓလေ့အမွေအနှစ်ကို
ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြစ်သည်။

၂၃။ ဗြဲက္ဍာဲကေတ်နင်သတ်ခ္ဍာဲချုင် ဘ္ဂက်ပရင်တ္ဍာဲတဲကုဗ္ဗာဲဓ္ဍော်ရ။
ဗွဲရဲကမာ(ဟီး) ကစ်နင်စော(တ)ခနား(ယီး)တိန်းစဝပ်ပရန်း ကမား(ယီး) တူးကောက်
ဗွဲလား(ယီး)ဂျဲ့နွတ်ရ။
တခုလပ်သည် လူပိုျကြီးအတွက် မေတ္တာလက်ဆောင်ပေးရန် ဒန့်ဒလွန်သီးယူ
လာသည်။

၂၄။ တက်လက်ပ္ဍဲမ္ဂး လွသ္ဍာဲဇဗ္ဗုညီ။
တတ်လက်ပလူး(ယီး)မ္ဂဲဂွဲလဲ့ပစငါး(ယီး) ဂျဲ့ဗွဲလုညီ။
လက်ဇွေ့ထိုးလျှင် ကွမ်းမဝါးပါနှင့်တော့။

၂၅။ ကျာ်တြဲတန်တ်ဒုံင်လ္တူ ယာတ်ပ္ဍဲသာ်လုရ။
ကျိုက်တရူ(ယီး)တော(န) တောင်းဒဲမောင်းလဲ့တောင်း ယတ်ပလူး(ယီး) စိုက်လျူ
(ယီး)ရ။
မြတ်စွာဘုရားသည် ငွေရောင်ဖယောင်းပုဆိုးပေါ်တွင်တည်တံ့နေသည်။

၂၆။ ဆာဲတ္တိတ်လိက် ကုစက္ဍေါပ္ဍဲညီ။
ချား(ယီး)ပတက်လိပ်ကောက်ကျ(တ)ခေါ်(င)ပလူး (ယီး)ညီ။
ဖယောင်းစက္ကူနှင့် စာများပွားထုတ်ပါ။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကို ဝါကျသ္ဂဝ်တော်ညီ။
အောက်ပါပေးထားသော ဝါကျတွင်သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးချယ်
ပေးပါ။

၁။ အလာံမန် တဆိပ်စိုပ်ဍာဲ (ဆာဲ ၊ ဍာဲ ၊ တာဲ)ဟာ။
၂။ မူး (ထုဲ ၊ တုဲ ၊ ဖုဲ)ဒုံင်မ္ဂး လဇုဲနူညးဍ္ဍာင်ရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃။ (ပေါ ၊ ပို ၊ ပါ)ညးဂမ္ဂိုင် ကော်ခရိုအာပေါ ရ။

၄။ ၇် (ဂါ ၊ သာဲ ၊ ဟာဲ) တိတ်နူဂကော်မ္ဂး ကွကိတ်ရ။

၅။ သွက်ချင်ကွာန်ညး ညး(စက်ကာဲ ၊ စရာဲ ၊ သာဲခြာ) အာနူမိဗြဟာန်ညးရ။

၆။ သပုန်ဂမ္ဂိုင် စံင်ဏာကွာန် ယက်(ပ္ဍဲ ၊ ဗ္ဂဲ ၊ ဗ္ဒာဲ) ဒ္ုင်ဏီရ။

၇။ ကျာ်ဇ္ဍော်ခ္ဍိုင်ဒး (ခ္ဍာဲပသာဲ ၊ ခ္ဍာတဲ ၊ နိုသဲ) ရ။

၈။ ကောန်ကွ်ဳ္ဂးဘာဂူမ္ဂိုင် တိုန်ဘာ(က္ဍာဲ ၊ က္ဍဲ ၊ က္ဍာဲ) ဏာထာင်အိုတ်ရ။

၉။ ဒြာဲမ္ဂဲဒးဒ္ဍက်လ္ဍ (ကသေဲ ၊ ကြေဲ ၊ ဟ္ဍာဲ) ဒ္ုင်မ္ဂဲအသိင်ရ။

၁၀။ ပ္ဍဲအတးသကြိန် ကွာန်ပိုဲ ပေါ (စကွေါဟ္ဍာဲ ၊ လက်ဟ္ဍာဲ ၊ ယတ်ဟ္ဍာဲ) န္ဂံရ။

(ခ) ထပ်ဗပေင်ကို် ဝေါဟာရ မအခဝ်ဗွဲသ္ဍစ်တော်ညိ။
အောက်ပါဝါကျတွင် လိုအပ်သော အက္ခရာစာလုံးထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ လ္ဂထဲ — ဒ္ုင်အခြာ ကော်ခရိုညိ၊ တာင်ထ — တဲဒ္ုင်ညိ။

၂။ သုင်ဂ — ဝါတ်မ္ဂး ပ — တဲသုင်ညိ။

၃။ အ — အတိက်ဒ္ုင်လ္ဂာုဂ္ဍိရ။

၄။ ခမာဲ — — တကးအာမ္ဂးကဝေက် — — မ္ဂူသ္ဂရော။

၅။ မင် — မ္ဂဲဒးပြး — အာကုမိတ်သ — ညးရ။

၆။ ခေတ်ပြင် — ကျုင်ရ၊ လ္ဂဝ္ဂိင် — ဒ္ုင်ညိဏီရ။

၇။ ပ္ဍဲချင်ပိုဲစကွော — ယာတ် — ကျောန်မာန်ရဟာ။

(ဂ) ပုမ်အဂိုလိက်ပုဒ် သ္ဍစ်ဝ္ဂံဗ္ဂံတဲ သ္ဍာန်လဝ်ဂှ် သောင်ထ္ဂးကိုညိ။

မိတ်သဟာဲဍာံပြ

အတိက်မ္ဂဲတဲ့ ပ္ဍဲဂြိုပ်မ္ဂဲဒြာဲမ္ဂဲ အရတ်မ္ဂဲ ဂစေံမ္ဂဲ ကော်စပြောဲဓ္ဂါမိတ်သဟာဲအိုတ်ရ။ ဒးကာလမ္ဂဲ ဗ္ဂံဒြာဲဒးအာ ဒ္ဍက်ဇုက်သ္ဍာံလ္ဍရ။ ဂစေံညာတ်ဒးအာ ဒဒိုက်ဒြာဲတဲ အာကော်အရတ်ရ။ အရတ်စိုပ် ကျုင်တဲ ကိတ်သပိုတ်ဒ္ုင်ဒ္ဍက်ဇုက်သ္ဍာံ ကုဇ္ဍေက်ကေတ်ကေတ်ရ။ ဆးဂးဇုက်သ္ဍာံခိုင်လောန်ဒ္ုင်တဲ ကိတ်ထပိုက်ဝါတ်ခါညိရ။ စိုပ်ပယာံနူဂယး ဂစေံအာသိုလ္ဍ အာတက်မုက်လ္ဍကုသေ္ဍံဇကုရ။

www.monlibrary.com

ညံင်လ္ၚလဍဲ အာသ္ပဒုံင်ရ။ အခိင်လ္ၚစိုပ်ပ္ဍဲဒှ်ဲဒှ်က် ဗြဲရန်ဗ္ဂးတိတ်အာန္နဒှ်က်တဲ့ရ။ ဆဂးအရုတ် ဒးကိတ်ဒုံင်သ္ဒာံ အခိင်ဂို္ဂင်လောန်တဲ့ ငှ်က်ဂိပါင်ထကးဆီတိတ်ဍောန်လောန်တဲ့ အိုတ်အာဗြ ဟတ်ပ္ဍဲဒှ်ဲဒှ်က်ရ။ လ္ၚညာတ်ဒးအရုတ်မွဲမတဲ့ ဂ္ဂိကိုဂို္ဂက်ကွက်ပ္ဍဲဂွဆုမွဲရ။ လ္ၚညာတ်ဒှ်ဲဇိုင်ဗြဲတဲ့ ခဍေင်ဖက်ဗြဲပ္ဍန်ရ။ ဂစေံညာတ်ဒး ပရင်ဂမ္ဍိုင်တဲ့ အာဟိုက်ဗြဲရ။ ဗြဲဂြိပ်အာသေ္ဂဲသေ္ဂဲတဲ့ အခိင်လ္ၚတလိင်ဒုံင် ဂ္ဂံင်ဗြဲကို္ဂင်ပ္ဍဲဒှ်ဲအရုတ်ရ။ ဗြဲဍေ္ဂါန်အရုတ်ကုဂြင်ဇကုပ္ဍဲဂွဆုတဲ့ ကောတ်ဏာ အရုတ်ပ္ဍဲဍာ်ကၠာမွဲရ။

၁။ အတိက်မွဲတဲ့ ညးလောကော်စပြေဲဓါမိတ်သဟာဲရော။
၂။ ဒးကာလမွဲဗ္ဂံ ဗြဲမူဒးတဲ့ အရုတ်မူက္ဍုင်သ္ပရော။
၃။ ဂစေံမူရိုဗင် ကုဗြဲရော။
၄။ ဟိုတ်နူရိုဗင်ညးဂမ္ဍိုင် အရုတ်မူဒးဘဲရော။
၅။ ဂစေံမူရိုဗင်အရုတ်ပ္ဍန်ရော။
၆။ အရုတ်ဗိုလောဗ္ဂးတိတ်အာန္နဘဲလ္ၚရော။

(ဃ) သ္ဂာန်လဝ်မွဲသ္ၚဝ်တော်ဂှ် သ္ၚ်တဲ့ချူထွးကိုလိက်မွဲပိုဒ်ဍောတ်ညိ။

မိတ်သဟာဲဒးဝင်ပါ

၁။ အတိက်မွဲတဲ့ မိတ်သဟာဲဓါအာတာရ်မွဲဒှ်ဲ မူဒးတုတ်အာရော။
၂။ ညးဓါမူဟိုဂးအာရော။
၃။ စိုပ်မွဲဒှ်ဲကိုက္ဍိက်မွဲ တိတ်က္ဍုင်ဒဗဒးတဲ့ မိတ်သဟာဲဓါ မူသ္ပရော။
၄။ ကိုကို္ဂက်က္ဍုင် ပ္ဍဲမွးတိတ်ပ္ဍဲတိတဲ့မူသ္ပရော။
၅။ မိတ်သဟာဲလ္ၚူတှ်ံဆု မူသ္ဂာန်အာရော။
၆။ မိတ်သဟာဲပ္ဍဲတိ မူကလေင်ကညာင်တိုန်ပ္ဍန်ရော။

☐☐☐☐☐

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၂)

❖ ❖ ❖

ဂ။ ဂစိုတ် ကဝ် ၊ (-ဝ်) ဝ-သတ် (-ဝ်)

ဝ-သတ်သည် အသတ် (၁၀) ပါးတွင် အဌမမြောက် အသတ်ဖြစ်သည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်း ဝ-သတ် (-ဝ်) သည်ပင်လျှင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့် သရ ယှဉ်၍လည်း ဝ-သတ် ရှိသည်။ ဝ-သတ်တွင်အသတ် ၄ လုံးသာရှိသည်။ ၎င်းတို့မှာ -ဝ် ၊ ေ -ဝ် ၊ ေ -ါဝ် ၊ ိုဝ် (ို)တို့ဖြစ်သည်။ အသံထွက်မှာလည်း ယ-တ် (-ယ်)ကဲ့သို့ ရှည်ရှည်ဆွဲဆိုရမည်။ ထို့ပြင် (ိုဝ်) ဝ-သတ်နောက်ဆုံးတလုံးသည် သင်္ကေတအားဖြင့် (ို) အတိုကောက် ရေးသားနိုင်သည်။ ၎င်းတို့ကို ပိုမိုရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ မှတ်သားနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါဇယားဖြင့် လေ့လာနိုင်သည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + ဝ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	က ဝ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ဝ်	ကဝ်	ကော
၂။	ေ -ဝ်	ကေဝ်	ကေး(အီး)
၃။	ေ -ါဝ်	ကေါဝ်	ကေါ်(ဦး)
၄။	ိုဝ် (ို)	ကိုဝ် (ကို)	ကော(အား)

အသံလေးဗျည်း ဂ + ဝ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဂ ဝ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ဝ်	ဂဝ်	ဂေါ
၂။	ေ -ဝ်	ဂေဝ်	ဂေ (အီး)
၃။	ေ -ါဝ်	ဂေါဝ်	ဂေါ (ဦ)
၄။	ိုဝ် (ို)	ဂို	ဂို

သခ်ၚ်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကဝ်	ကော	ထန်းညက် ၊ လောက ၊ ကမ္ဘာ
ဂဝ်	ဂေါ	အမိဝမ်းတွင်း

www.monlibrary.com

📖 အခြေခံ မွန်စကား မွန်စာ သင်ကြားနည်း

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဒဝ်	ဒေါ	ပိတ်သည်
ဓဝ်	ဓေါ	တရား
ပဝ်	ပေါ	ဖျံ့သည်
ဖဝ်	ဖေါ	ဖို့သည်
ဗဝ်	ဗေါ	များစွာ
လဝ်	လော	လည်း ၊ ခဲ့
သဝ်	စေါ	နှိမ့်သည်
ဝဝ်	ဝေါ	ကြိမ် ၊ (ယက္ကန်း) ဆက်သည်

သင်ခန်းစာ (၂)

ကောဝ်	ကား(အိး)	ကြည်လင်သည် ၊ ချိန်သည်
ကဵု	တော(အား)	နှင့် ၊ နှင့်အတူ ၊ ပေးသည်
ဂေါဝ်	ဂေါ(ရှူး)	သင့်တယ်သည် ၊ လှပသည်
စဵု	ကျေ(အား)	တားဆီးသည် ၊ ကာကွယ်သည်
စေဝ်	ကျေး(အိး)	သံပုံး
ဆဵု	ချေး(အား)	မြင်သည်
ဇဵု	ဂျေ(အား)	လေး(ကိုင်း) ၊ (ကန်) တောင်
ငဵု	ငို	လောင်ကျွမ်းသည်
		ထောက်ပံ့သည်
တဝ်	တော	(ခါး)ရိုး ၊ လက်ကိုင်
တောဝ်	တော(ဖူး)	ဝါဂွမ်း ၊ ချည်
တဵု	တော(အား)	စိုက်ပျိုးသည်
ထဝ်	ထော	ငွေ
ထောဝ်	ထော(စူး)	ပျား
ဒေါဝ်	ဒေါ(အား)	အလယ်
ဒဵု	ဒေါ(ဝူး)	တောင်တန်း ၊ တောင်
ပဵု	ပေါ(ဝူး)	မယ်တမတိုင်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပေဝ်	ပေး(ရှီး)	လေမှုတ်ကိရိယာ၊ (တူရိယာ)
ဖေါဝ်	ဖေါ်(အား)	(ဟင်း) နူးသည်
ဖ္ဍ်	ဖော(အား)	အကျိုး
ဗ္ဍ်	ဗေါ(အား)	ကြည့်သည်၊ ဗိုလ်
မောဝ်	မော(အူး)	မွေးကြိုင်သည်
ယဝ်	ယေါ	အကယ်၍
ယ္ဍ်	ယေါ(အား)	(ထမ်း) ရွက်သည်
လေဝ်	လေး(အီး)	လည်းဘဲ
လ္ဍ်	လော(အား)	ဘူးသီး၊ လှိမ့်သည်
သ္ဍ်	ဆေး(အား)	သိုး
ဝ္ဍ်	ဝေ(အား)	(ဟင်းသီးဟင်းရွက်) ရွက်သည်
ဗ္ဍ်	ပေ(အား)	ဆား
အ္ဍ်	အော(အား)	အာမေဋိတ်သံ

သင်ခန်းစာ (၃)

ကတောဝ်	ကတော(အေး)	နားရွက်
ကတ္ဍ်	ကတော(အား)	ထသည်
ကဒ္ဍ်	ကဒေါ(အား)	ဖုံးအုပ်သည်
ကသ္ဍ်	ကစော(အား)	ခြုံပုတ်၊ တောစပ်
ကယျဝ်	ကယော	ခေါင်းလျှော်ရည်
ကုသိုဝ် (ကုသ္ဍ်)	ကောက်စော(အား)	ကုသိုလ်
ကိုပိုန်	ကော(အား) ပေါ(အန်)	ဆွမ်းဘုန်းသည်
ခရှေဝ်	ခတေး(အီး)	စည်း (နှင့်ဝါး)
ဂေါဗ္ဍ်	ဂေါ(တ)ပေါ(အား)	ဆားဖို
ဂဒ္ဍ်	ဂွဲဂေါ(အား)	မိုးကြိုး
ဂပ်ဂေါဝ်	ဂေါ(ပ)ဂေါ(ဝူး)	သင့်တော်သည်
ဂေါဝ်ဆာဲ	ဂေါ (ဝူး)ချား(ယီး)	သင့်တယ်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဍုဲဂို	တား(ယီး)ဂေါ(အား)	နီရဲသည်
ဍျင်ရေဝ်	တိန်းရေး (အီး)	ရေးမြို့
တဝ်ဇွး	တောဂျဲ့နဲ့(ဟ)	တော်လှန်သည်
ဒကေဝ်	ဒကေး(အီး)	ကျပ်(ငွေ)
လငေ္ဂါဝ်	လဲ့ငေါ(အား)	ရှိခိုးသည်
ဒလဝ်	ဒဲ့လော	(ထီး)ဆောင်းသည်
ဒေါဝ်ကြ်	ဒေ(ဘူး)ကရောင်း	နောက်ပိုင်း
ဒိုကို	ဒေ(အား)ကော	တိုင်အောင်
ဒိုအိုတ်	ဒေ(အား)အော(တ)	ကုန်အောင်
ခလို	ခဲ့လေ(အား)	ကဲတက်သည်
နကို	နဲ့ကော(အား)	အားဖြင့်
နူကို	နူကော(အား)	မှစ၍
နူလို	နူလော(အား)	ဘယ်ကစ၍
ပူဂို	ပူး(အား)ဂေ	ပုဂ္ဂိုလ်
ပင်ယို	ပန်း(င)ယေ(အား)	ပင့်ပြီးရွတ်သည်
ပယို	ပယော(အား)	စည်းရိုး၊ နယ်ခြား
ပွင်သို	ပမန်း(င)စေ(အား)	သိုးကျောင်းသား
ဖကေါဝ်	ပကော(ရီး)	ခဲ
ဗဝ်အဝ်	ပေါအော	အများကြီး
ဗဒဝ်	ဗဲ့ဒေါ	ဇီးသီး
ဖိုပွါန်	ဖေါ(အား)ပနန်း	စစ်ဗိုလ်
ဗွဲခဝ်	ဗွာခေါ	တရားသဖြင့်
မောဝ်ဇု	မော(ဘူး)ဂျူ	မွေးကြိုင်သည်
မြမောဝ်	မရဲ့မော(ဘူး)	အမွှေးအကြိုင်
လဝ်စိုတ်	လောကျော့(အတ်)	စိတ်တွင်ထားပါ
လေဝ်ကို	လေး(အီ)ကော(အမ်း)	လဲဘဲ
ကိုလေဝ်	ကမ်းလေ	လဲဘဲ

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဝုတ်အို	ဝု(တ)အော(အား)	ခြေလက်ရှည်သောမျောက်တမျိုး
မွဲဝ်	မွာဝေါ (အား)	(တထမ်း) တရွက်
သပဝ်	စပေါ	ဂဠုန်
သိုသဝ်	ဟွိုက်စော	စနေ (နေ့)
သဝ်တှ်	စေါတင္ဂး	မိုးချုပ်သည် ၊ ညနေပိုင်း
စဝ်ဇုတ်	ပေါဂျု(တ)	နိုးတွင်းချဉ်ဆီ
အဒေါဝ်	အဒေါ(ရိုး)	အလယ်ခေါင်
အမှဝ်	အမှော	နောက်မှ ၊ နိမ့်ချ
အရောဝ်	အရေး(အိုး)	စကား
အဝ်	အဝေ(အား)	အာဏာ
အိုယာဲ	အော(အား)ယား(ယိုး)	အမေရေ (အာမေဋိတ်သံ)

သခ်ၚ်းစာ (၄)

ကျောဝ်ဂေါဝ်	ကျေး(အိုး)ဂေါ	လှပသည်
ကလိုက်ကမ်	ကလိုက်ကမော(အား)	ရှုန်းရင်းဆံခတ်သည်
ကဝ်လဗမြိုက်	ကောလဗဲ့မရိုက်	ပဒေသာပင်
ဂဝ်တး	ဂဝေ(အား)တာ့(ဟ)	မိုးကြိုးပစ်သည်
ဂတဝ်တိုန်	ဂတောတော(န)	ပေါ်လောပေါ်သည် ၊ ပေါ်ပေါက်သည်
ဝင်ကပဝ်	ဝင်ဂဲ့ပေါ	ဝက်ဘာ
ဇာဒိဖို	ဂျာဒဲဖေါ(အား)	ဇာဒိဖိုလ်
ဂလိုက်ဏ္ဍ	ဝဲလိုက်ကတော(အား)	ချက်ချင်းထသည်
ညးတ္ၚအသေအဟာန်	ညဲ့တလအသေးဟန်း	အခမ်းအနားမှူး
ဒစိုဒစး	ဒဲကျေး(အား)ဒဲ့ကျာ့	ဆန့်ကျင်သည် ၊ ကန့်ကွက်သည်
ခလ်ဇော	ခဲလေ(အား)ခဲနော	ဆိုးသွမ်းသည်
ပညပ်လဝ်	ပညော(ပ)လော	ပညပ်ထားသည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ပတန်ဂဝ်သန္ဓိ	ပတော(န)ဂေါဝ်စန်ဓ	ပဋိသန္ဓေတည်သည်
ဖဝ်လဂုတ်	ပေါလဂု(တ်)	ဘုတ်ငှက်
ပ္တိုက်ဖအောဝ်	ပတိုက်ပအော(ဝူး)	တိုက်တွန်းသည်
ဖဝ်ကေါဝ်ဗ္ဒာင်	ဖဲကော(ဝူး)ဗဲ့တိုင်	သံဖြူ
ဖဝ်ရဂိုန်	ဖေါရဂေါ်(အန်း)	တပေါင်း(လ)
ဗဗွဲခဝ်	ဗဲ့ဗွာခေါ်	တရားသဖြင့်
ဗိသ္ကဝ်	ဗိစကော	ဗိသုကာ
မအခဝ်	မဲ့အခေါ်	အကျွရာ
မရနုတ်ကုံ	မဲ့ရနူ(က)ကော(အား)	(၂၅) ကြိမ်မြောက်
မြေက္ကသုံ	မရော(က)ကစေါ်	ပြာသို (လ)
လကျာ်ပဝ်	လဲ့ကျိုက်ပေါ်	ဘုန်းကြီးပျံလွန်သည်
လဆောဝ်လဆောဝ်	လဲ့ချော(အိုး)၂	အချို့အချို့
အကးသ္ဒုင်ကေဝ်	အကာ(ဟ)စဂျူ(င) ကေး(အိုး)	မိုးသောက်၊ မိုးလင်းသည်
သင်ဝတ်စဝ်	စန်းဝတ်ကျော	သင်္ကြန်စာ
အာစါသဝ်	အားကျားစော	ဆေးဆရာ၊ ဆရာဝန်
တှ်ဲသိုသဝ်	တငူးဟောက်စော	စနေနေ့
ဟီဂပဝ်	ဟီးဂပေါ်	မေ့မျော်သည်၊ မိုးပေါ်တွင်ပျံဝဲ
အလုံအသိ	အလေ(အား)အစွါး	ဩဇာအာဏာ
ညးတ္ၚအလုံအသိ	ညတလအလေအာစွား	အာဏာရသူ၊ အစိုးရ
ဩဝ်ဖြာပ်ကၠုင်	ဩောပရာပ်ကလိန်း	ကြွရောက်လာကြပါရန်

အထက်ပါ ပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းနှင့် ဝ-သတ်ရှိုးရိုး သရနှင့်ယှဉ်သော ဝ-သတ်တို့ကို ဖေါ်ပြပြီး ဖြစ်သည်။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲနှင့် ယှဉ်ပြီး ဝ-သတ်ကို ဖေါ်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖေါ်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကိုအတန်တန် လေ့ကျင့်ပေးပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အသံပေါ့ဗျည်း ကွ + ဝ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဝ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ဝ်	ကွဝ်	ကနော
၂။	ေ -ဝ်	ကွေဝ်	ကနေး(အီး)
၃။	ေ -ါဝ်	ကွေါဝ်	ကနော(ဥူး)
၄။	ိုဝ်	ကွိုဝ်	ကနော(အား)

အသံလေးဗျည်း ဂွ + ဝ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဝ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ဝ်	ဂွဝ်	ဂဲနော
၂။	ေ -ဝ်	ဂွေဝ်	ဂဲနေ(အီး)
၃။	ေ -ါဝ်	ဂွေါဝ်	ဂဲနော(ဥူး)
၄။	ိုဝ်	ဂွိုဝ်	ဂဲနို

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သော အဆွဲ (၁၁)မျိုးသရနှင့်ယှဉ်ပြီး ဝ-သတ်ဖြင့်သတ်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါက ဝ-သတ်နှင့်ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည်ပြီးမြောက်သည်။

သစ်နီးစာ (၅)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကျေဝ်	ကျေး(အီး)	လှပသည်
ကျောဝ်	ကျော(ဥူး)	ချောင်းကြည့်သည်
ကိုဝ်	ကလော(အား)	ခွေး
ကွိုဝ်	ကဝေါ(အား)	တူးရွင်း ၊ လှည့်သည်
တွိုဝ်	တဝေါ(အား)	အပိုင်းအခြား
ကိုဝ်	ကမော(အား)	(စပါးပင်) ပွားလာသည်
ပွဝ်	ပမော	ထပ်ထပ်ခါခါကျင့်သည် ၊ အညွန့်
ဖွေါဝ်	ဂဲဝေါ(အား)	စီးကျသည်

www.monlibrary.com

မွန်	**အသံထွက်**	**မြန်မာ**
မှဵု	မဲ့ငေ(အား)	မင်္ဂလာ
ဒှေါဝ်	ဒဲ့ဝေါ(အူး)	(ကြည့်)မှန်
ပှဵု	ပတေ(အား)	ဖိသည်
ဖျှဝ်	ဖရော	နှိမ့်ချသည်
ဖျဵု	ဖဲရေ(အား)	ဆာသည်
ဗွဝ်	ဗဲ့ဝေါ	ပျိုးခင်း
လှောဝ်	လဲ့ဂေါ(အူး)	ရှိခိုးသည်၊ ဦးတင်သည်
လှဵု	လဲ့ငေ(အား)	တချို့
သှေဝ်	စနေး(အီး)	ဟင်းသီးဟင်းရွက်
သှောဝ်	စနော(အား)	စည်းမျဉ်း
သှေုဝ်	စငေး(အီး)	စောင်းကြည့်သည်
သုဝ်	စမော	အောက်မှာ၊ နှိပ်ရည်
သွဝ်	စဝေါ	လွင့်စင်သည်

သင်္ခန်းစာ (၆)

ကမှောဝ်	ကမလော(ဝူး)	အငတ်၊ ငတ်ပြတ်သူ
ဂယျိုင်ကယျဝ်	ကယိုင်းကယော	အဝတ်အစား
ကွဵုပတိတ်	ကဝေါ(အား)ပတက်	လှည့်ထုတ်သည်
တိုက်ပှဵုလိက်	တိုက်ပတေလိပ်	စာပုံနှိပ်တိုက်
တွဵုရးချင်မန်	တဝေါ(အား)ရဲ(ဟ) တိန်းမွန်	မွန်ပြည်နယ်
ပကါမှဵု	ပကားမငေ(အား)	မင်္ဂလာဆောင်သည်၊ အလှူလုပ်သည်
ဒှောဝ်မတ်	ဒဲဝေါ(အူး)မွတ်	မျက်မှန်
ဒှောဝ်ရံင်	ဒဲဝေါ(အူး)ရောင်	ကြည့်မှန်
ပှဵုပှိုက်	ပတေ(အား)ရောင်	နှိပ်စက်သည်၊ ဖိနှိပ်သည်
ဖျဝ်စိုတ်	ဖရောကျော့(အတ်)	စိတ်နှိမ့်ချသည်
ဗဍောတ်မှဵု	ဗဲ့တွတ်မငေ(အား)	ပရိတ်ရွတ်သည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
လင်ဖွေါဝ်	လင်ဂွဲ့ဝေါ(အား)	စီးပျော်ကျသည်
လှော်ဝ်ပ္တိ	လငေါ(အား)ပတီး(မ)	ဦးတိုက်လျှောက်သည်
သ္ဇေဝ်ဂိုက်	စငေး(အီး)ဂွဲလိ(တ)	သိုသိပ်သည် ၊ သိပ်ဆိပ်
သ္ဇာဝ်စန်ဒက်	စနော(အား)ကျဲဒက်	ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း
သ္ဂဝ်ကျာ	စမောကျား	မြောက်အရပ်
သ္ဂဝ်တဲ	စမော်တူ	လက်ထဲ ၊ လက်အောက်
ချင်သွဝ်	တိန်စဝေါ	နတ်ပြည်

သခ်န်းစာ (၇)

၁။ ဂစေံသ္ဇေင်ကဝ် ပဝ်အာမာန်ဟာ။
ဂွဲကျင့်စနင်းကော ပေါ်အာမာန်ဟာ။
အတောင်ကျိုးသောင့်ကဲသည် ပုံနိုင်သလား။

၂။ ဒြပ်ကသပ်နွံဗဝ်မွး ကျောန်ခဝ်မာန်ညိဟာ။
ဒရပ်ဂစော့(ပ) နူ(မ)ပေါမွဲ့ဂွဲ ကလွန်းခေါမာန်ညိဟာ။
ပစ္စည်းဥစ္စာများစွာရှိလျက် တရားအားထုတ်နိုင်သလား။

၃။ ညာ်ကေဝ်မွး တုက်ကိုညာ်မွဲစေဝ်ညိ။
တိုက်ကေး(အီး) မွဲ့ဂွဲတု (တ)ကော(အား)တိုက်မွာကျေး(အီး)ညိ။
ရေကြည်ပါက ရေတစ်ပုံးခပ်ပေးပါ။

၄။ ချင်ပိုဒ်စိုလဝ်တဲ့ စိန္ဓအဒေါဝ်ရ။
တိန်းပွေး(အား)ဒေ(အား)ကျေး(အား) လောတူ(ယီး)ပိုးနူ(ယ) အဒေါ(ဝူး)ရ။
ကျွန်ုပ်တို့တိုင်းပြည်သည် တောင်ကာရံထားပြီး မြစ်အလယ်တွင်ရှိသည်။

၅။ ကောန်ဝုတ်ညး ဂေါဝ်လောန်တဲ့ ဗှ်ဂမ္ပိုင်ကှ်ုင်ကျောဝ်အိုတ်ရ။
ကွန်းဝု(တ) ညဲဂေါ(ဝူး)လွန်းတူး(ယီး) ဗဲ့လား(ယီး) ဂွဲမလိုင်း ကလိန်းကျော(စူး) အော(တတ်)ရ။
သူ၏သမီးပျိုသည် တင့်တယ်လွန်း၍ လူပျိုများ လာချောင်းမြောင်းကြသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၆။ ပွဲဖိုက္ဍာညး တိုလဝ်တ္ၚဲတောဝ်မ္ၚးဆိုဟ။
ပတူးဂွေကမားညဲ့ တော(အား)လောတန္ဒူ(မ)တော(ဝူး)မနဲ့ခ္ဍာ (အား)ညိ။
ကန်ဘောင်ရိုးပေါ်တွင် ဝါးဂွမ်းပင်စိုက်ထားတာ သင်မြင်သလား။

၇။ ကြာပ်ချိုပ်ကိုကယျဝ်မ္ဂး ဆုဲလွကိုလုပ် ကတောဝ်ညိ။
ကရပ်တော့ (ပ) ကော(အား) ကယော့မဲ့ဂွဲ့တိုက် လဲ့ပလု(ပ)ကတော(ဝူး)ညိ။
ခေါင်းလျှော်ရည်ဖြင့် ခေါင်းကိုလျှော်လျှင် နားထဲသို့ရေမဝင်စေနဲ့။

၈။ ကျာ်ဍော်ကိုပိုန်တဲ ဟိုပရော ဖိုကုသိုရ။
ကျိုက်ဂျဲ့နွတ်ကော(အား)ဍ်ပါ (အန်း)တူ(ယီး)ဟော(အမ်း)ပရောဖေါ်(အား)
ကော့(အား)စောရ။
ဆရာတော်ဆွမ်းဘုန်းပြီး ကုသိုလ်၏အကျိုးကိုပြောပြသည်။

၉။ ညးလောမွဲ ဆေဝ်ဒဝ် ဂကိုတးပန်မာန်ရော။
ညဲ့လောမွာ ခ္ဍာဒေါ ဂကိုတာ့(ဟ) ပေါ(န)မာန်ရော။
မည်သူသည်မိုးကြိုးပစ်သည်ကို တားဆီးနိုင်သနည်း။

၁၀။ ညးဂေါဝ်ဆာဲ ကျောဝ်ဂေါဝ်ကျာ်နွံဂှ်ငဂဝ်ရ။
ညဲ့ဂေါ(အီး) ချား(ယီး)ကျေး(အူး)ဂေါ (အူး)ကလိန်းနူ (မ) ဂလောင်ဂေါရ။
သူသည်မွေးရာပါ လှပကျော့ရှင်းလာသည်။

၁၁။ ပွဲခေတ်ဂျပန်တဝ်ဖွး သိကေတ်ချင်ရေဝ်မာန်ကိုဟ။
ပတူခေတ်ဂျပန်း ရှုတောဂျဲ့နဲ့ (ဟ) စေါ (အမ်း) ကစ် တိန်းရေ (အီး) မာန်ကော
(အမ်း)ဟာ။
ဂျပန်ခေတ်က ဈေးမြို့ကို တော်လှန်သိမ်းနိုင်သလား။

၁၂။ ညးဒုင်ကိုအဲသြန် မွဲဒကေဝ်တဲ အဲအာရာန်စ ဗဒဝ်ရ။
ညဲ့ဒူ(င) ကော(အား) အူးစော(န) မွာဒဲကေး(အီး) တူ(ယီး) အူး အာရန်ကျင့်ဗုဲ့ဒေါရ။
သူကျွန်တော်ကိုငွေတစ်ကျပ်ပေးပြီး ကျွန်တော်ဇီးသီးဝယ်စားသည်။

www.monlibrary.com

၁၃။ နကိုအပါညး ဖိုင်ကဝ်ဒွံင်တဲ ညးဒးဒလဝ်ကို ကိုင်ဒိုကိုတဲစေင်ရ။
နကော(အား) အပါးညဲဂျိုင်းကော ဒဲမောင်းတူး(ယ)ညဲ့ဒဒ လောကော(အား)
ကတိုင်းဒေ(အား) ကော(အား)တငူကျင်းရ။
သူအဖေခြေကျိုးသောကြောင့် သူသည်နေစောင်းသည့်အထိ ထီးမိုးပေးသည်။

၁၄။ ပူဂိုကလင်ဓဝ်ဂမှိုင် သ္ဒုင်ကေဝ်လ္တုပေါဓဝ်အိုတ်ရ။
ပေါင်ဂိုကလန်းခေါဂွဲ့မလိုင်းစ ဂျူ(င)ကေး (ဝူး) လဲ့တောင်းပွားစောအော့(တ)ရ။
တရားနာသော ပရိသတ်များသည် တရားပွဲတွင်စိတ်ကြည်နူးကြသည်။

၁၅။ ဗိုပ္ဍာန်အုပ်ခုပ် ဒပ်ပ္ဍါန်ဗွဲဓဝ်ကိုလေဝ် ကောန်ပ္ဍါန်ဂမှိုင် အရေဝ် ဂိုင်ဗွဲရ။
ပေါ(အား) ပနန်းအု(ပ)ခု (ပ)ဒေါပနန်းဗွာခေကောင်း (အမ်း) လေ(ဝူး)ကွန်းပနန်း
ဂမလိုင်းအရေး(အီး) ဂလိုင်းဗွာရ။
စစ်ဗိုလ်သည်သူ၏တပ်ကို တရားသဖြင့်အုပ်ချုပ်သော်လည်း စစ်သားများသည်
စကားအလွန်များကြသည်။

၁၆။ ညးယိုနင်မြမောဝ် မွဲဝိုသ္ဒုမောဝ်ဇုဗွဲရ။
ညဲယေ(အား) နင်မရဲ့မော(ဝူး)မွာဝေါ (အား) စမောင်းမော(ဝူး)ဂျူဗွာရ။
သူသည်အမွေးအကြိုင်တရွက် ရွက်လာရာအလွန်မွှေးကြိုင်သည်။

၁၇။ ညးတ္ၚအဝိုလိုလေဝ် ဓိုတ်ဇွံသ္ဂဝ်ညးဂမှိုင်ညိ။
ညဲ့တလအဝေါ(အား) လောလေကျော့(အတ်)ကျော့အမှေး (ဗူး) ညဲ့ဂမလိုင်းညိ။
အာဏာရထားသူများသည် စိတ်ကိုသူတစ်ပါးထက် နှိမ့်ချထားပါ။

၁၈။ ညးတ္ၚအသေအဟာန် ဂလိုက်ကတိုတဲ ပံက်ပေါကော်ခရှိ မရနက်ကိုဒ္ဒါဝါရ။
ညဲ့တလအစေးအဟာန်ဂွဲ့လိုက်ကတော(အား) တူ(ယီး) ပေါ(တ)ပွားကွမ်းခ(မ)
မရနူတ်ကော(အား) ဒဲကျော(မ)ဝါရ။
အခမ်းအနားမှူးသည် မတ်တပ်ထပြီး (၈) ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို ဖွင့်လှစ်
ပေးသည်။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၉။ မှးဗြဲပတန်ဂဝ်သန္ဒိ လွှယ်ဒုင်လဝ်အယိုင် သိုင်သိုင်ညိ၊ မှးဇှော်ဂမ္ဂိုင်ပညပ်လဝ်ရ။
မနဲ့ဗဲ့ရဲပတော (နှ်) ဝေါစောမိလဲ့ပယေ (အား) ဒုန် (င) လောအယိုင်စိုင်စိုင်ညိ
မနဲဂဲ့နွှတ်ဂမလိုင် ပညော့လောရ။
ပဋိသန္ဓေဆောင်နေသော မိန်းကလေးများ အလေးအပင်မရွက်ကြရန် လူကြီးများ ပညပ်ထားကြသည်။

၂၀။ သင်ဝစဝ် မူဟိုလဝ်ပွဲဂိတုမြေတ္တသ်ကိုဂိတုဖဝ်ရဂိုန်ရော။
စန်းဝကျောမူဟော(အမ်း) လော ပတူးဂိတောက် မရောကစော(အား) ကော(အား)
ဂိတောက်ဖေါရဂိုန်းရော။
ပြာသိုလနှင့်တပေါင်းလတွင် သင်္ကြန်စာက ဘယ်လိုဆိုထားသနည်း။

၂၁။ ဟိုအရေဝ်မ္ဂး လွှဟိုဂပဝ်ဒှ်ုင်ကိုမအခဝ် ကျေဝ်ကျေဝ်ညိ။
ဟော(အမ်း) အရေမဲ့ဂဲ့လဲ့ပဟိုဂပေါဒဲမောင်းကော မဲ့အခေါကျဲကျဲညိ။
စကားပြောပါက စကားလုံးလှလှတွေနှင့် ဝေ့လည်ကြောင်ပတ်ပြီးမပြောပါနဲ့။

၂၂။ အါစါသဝ် ဩဝ်ပြာပ်ကၠုင် တဲ့သိုသဝ်ညိအါစါ။
အကျားစော အောပရပ် ကလိန်းတငူးဟောက်စောညိအကျား။
ဆေးဆရာ စနေနေ့ ကြွခဲ့ပါဆရာ။

၂၃။ ပွဲအဘိဓဝ် ကျာ်တြဲ ပ္ဍိက်ဖအောဝ်လဝ်ကိုဗဗွဲခဝ်တုးရ။
ပတူးအဘိဓေါ ကိုူက်တရှူးပတိုက်ပအော(ဝူး) လောကော(အား) ဗဲ့ဗ္ဂာမောတမာ့ရ။
မြတ်စွာဘုရား၏ အဘိဓမ္မာတရားတွင် တရားနည်းလမ်းကျရန် တိုက်တွန်းထားသည်က များသည်။

၂၄။ ကျ်ုကျောဝ်ဒှ်ုင်သ္ဂဝ်တဲရ။
ကလော(အား)ကျူး(ဝူး) ဒဲမောင်းစမောတား(ယီး)ရ။
ခွေးသည်တဲအောက်တွင်ချောင်းနေသည်။

၂၅။ လျှောဝ်ကျာ်ခဝ်သင်တဲ့ ဖျဝ်လဝ်စိုတ်မ္ဂး မ္ဂိုမ္ဂဲကိုရ။
လဲဝေါ(ဝူး) ကိူက်ခောစန်တူ(ယ) ဖရောလောကျော့ (တ်) မဲ့ဂဲ့မငေ (အား)
မ္ဂားကောင်း(အမ်း)ရ။
ဘုရား တရား သံဃာကို ရှိခိုးပြီးစိတ်နှိမ့်ချခြင်းသည် မင်္ဂလာတပါးဖြစ်၏။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၂၆။ မှးလှ့် သေ့ဝ်ရၚ်ဒေါဝ်လောန်ရ။
မနဲ့လငေ (အား) စဵု (အီး)ရောၚ်ဒဲငေါ်(အား) လွန်းရ။
တချို့လူများသည် မှန်ကိုကြည့်လွန်းကြသည်။

၂၇။ ပွဲသ္ၚာဝ်စန်ဒက် တိုတ်ဗ္ဂိုရ်ရးချၚ်မန် မံက်ဂတဝ်တိုန်ရ။
ပတူးစနော(ဝူး) ကျော(န)ဒက်တမ္ဂိုတ်တဝေါ(အား) ရဲ(ဟ)တိန်းမွန်ဗဲမောက် ဂတောတော(အန်း)ရ။
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအသစ်အရ မွန်ပြည်နယ်သည် ပေါ်ပေါက်လာသည်။

၂၈။ ဗချောတ်မ္ဂံ ပ္ဒဝ်ဝိပဿနာမွး စိုပ်ချၚ်သ္ဂဝ်မာန်ရ။
ဗတ္ဂတ်မငေ(အား) ပမောဝိပေ့ါစနားမဲ့ဂဲ့ကျော(အပ်)တိန်းခဝေါမန်ရ။
ပရိတ်ရွတ် ဝိပဿနာကျင့်ပါက နတ်ပြည်ရောက်နိုင်သည်။

၂၉။ ညးလ္ပာဝ်ဗ္ဂိသ္ဂဝ်တံဇိုင်အာစါတ္ဂတဲ သေ့ဝ်ဂိုက်ဒ္ၚင်ရ။
ညဲ့လငေါ်(ဝူး)ပတီး(မ)စမောတံ(မ) ဂိုင်းကျားတလတူ(ယီး) စငေါ်ဂလိပ်ဒဲမောင်းရ။
သူသည်ဆရာတော်ဘုရား၏ခြေရင်းတွင် ဦးချပြီး တိတ်ဆိတ်စွာနေသည်။

၃၀။ ဗှးနူသ္ဂဝ်တဲ သ္ၚာဝ်စန်ဒက်မွး ဒးဒုင်ပ္ဂံပ္ဂိုက်မာန်ရ။
ဗဲ့လှဲ့နူစမေါတူစနော(ဝူး) ကျော(န) ဒက်မဲ့ဂဲ့ဒဲဒုန်ပတေ (အား) ပတိုက်မာန်ရ။
ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်း လက်အောက်မှ လွတ်သွားလျှင် ဖိနှိပ်မှုကိုခံရတတ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရှဲန်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကိုဝါကျသ္ဂဝ်တော့ညိ။
အောက်ပါပေးထားသော ဝါကျတွင်သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ ကောန်က္ဍာန်ဂမ္ဂိုင် (ပဝ် ၊ ဖဝ် ၊ ဗဝ်) ဒ္ၚင်ဂ္ၚင်အဒေါဝ်က္ဍာန်ရ။
၂။ သုဝဏ္ဏဘုံဟိုမွး ညးကော်စဒှ်ဘဲတိ (ဂထာဝ် ၊ ထဝ် ၊ ဒေါဝ်)ရ။
၃။ သ္ဂစါင် (ဖေါဝ် ၊ ဖို ၊ ဗို) မွး ဗစကွဲက္ဍာညိ။
၄။ ဗ္ဂိုက်လ္ဂက် ကသော် (သေဝ် ၊ သိ ၊ လေၚ်)ပွဲချၚ်ပိုတိတ်ဟာ။
၅။ ဗလးစပြင်ဂ္ၚ ပွဲ(ကသိ ၊ ကတ် ၊ ကုသိုလ်) ဒှ်ဂိုင်ဂိုင်ညိ။

www.monlibrary.com

၆။ ဂုကရာဇ် ကွက်လဝ်မဒ္ဂိက် (ချင်ရေဝ် ၊ ဍာဲဂို ၊ ဂဂို) လောန်ရ။
၇။ ထပိုဍောတ် နူဘာသ္ၚဝ်ကျာ ဂေတ်ကွာန် (ဒ္ၚိကို ၊ ဒေါဝ်တြ ၊ ဒ္ၚိအိုတ်) အိုတ်ရ။
၈။ ကဲ့ဂမ္ဂိုင် (နကို ၊ နူကို ၊ နူလို) ဩဝ်ပြာပ်ကၟုင်ရော။
၉။ ပ္ဍဲတ္ၚိုရး တနသာ်ရိ (ဖေါဝ်လာဲ ၊ ဖကောဝ် ၊ ဗဒဝ်) တိတ်ဗဝ်အဝ်ရ။
၁၀။ မ္ၚးဆို (ကိုလေဝ် ၊ ဂုတ်အ္ဒိ ၊ မွဲဂို) ပ္ဍဲရင်သတ် တိရစ္ဆာန်ဟာ။
၁၁။ ကောန်ၚာ် အာပ္ဍဲဗြဲမ္ဂး သ္ၚဝ် (ဒ္ဂေါဝ် ၊ ဓ္ဂေါဝ် ၊ လ္ၚောဝ်)မာန်ရ။
၁၂။ ကျာဂတ်ုမ္ဂး ဗလိုက် (သ္ၚဝ် ၊ သေ္ၚဝ် ၊ သွဝ်)လုပ်ရ။

(ခ) ထာပ်ဗပေင်ကိုဝေါဟာရ မအခဝ်ဗွဲသ္ၚဝ်တော်ညိ။
အောက်ပါဝါကျတွင်လိုအပ်သော အက္ခရာစာလုံးများထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ ညးဒဗ — ဒးၚကျာ် ကျေဝ် — တဲစိုတ်ကလိုက်က — တိုန်ရ။
၂။ သတ်ဇာဒိ — တ်ုလဝ်ပ္ဍဲပ — ဒပ်ညိ။
၃။ အခိင်အကးသ္ၚုင် — ပ္ဍဲဘာသ္ၚဝ် — လကျာ် — အာရ။
၄။ သ — မွဲဟိဂ — ဒ္ၚုင်ပ္ဍဲအာကာသရ။
၅။ ပ္ဍဲချင်သ္ဇာင်လ — လ — တဲသို — ကၠာက်ရင်အိုတ်ရ။
၆။ ကယျိုင်က — ညးတာပ်ဒ္ၚုင်က — လောန်ရ။
၇။ ပ္ဍဲ — ဥပဒေစန်ဒက် — ရးချင်မန်ပိုမံက်ဂ — ရ။
၈။ ဟိုတ်နူညးဟိုအ — ဗဗွဲ — ကောန်ရဲညးသ္ဂိုက်ဆာန်ဗဝ် — ရ။
၉။ ညးဂလိုက်က — အ — ပရိသတ်တဲဟိုအ — ရ။

(ဂ) လိက်ပိုဒ်သ္ၚဝ်ဝွံ ဗ်တဲသ္ဇာန်လဝ်ဂှ် သောင်ထ္ဂးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသောစာပိုဒ်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီးမေးခွန်းကိုဖြေပါ။

တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် မရနုက်ကို (၃၂)ဝါ

လောန်ကၟုင် သက္ကရာဇ် ၁၃၄၀ (၁၉၇၉) ဂိတုမာ်(၁)ဓ္ဂေက် တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် မရနုက်ကို (၃၂)ဝါရ။ ပ္ဍဲချင်ဒ္ဂုင် တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် မရနုက်ကို (၃၂) ဝါကၠောန်အသေအဟာန်(ရ) တ္ၚဲ (ရ) ဏံပ္ဍဲဝါသိဗုဒိုင်ဇ်ကၠာဓ္ဂော်ရ။ ကောန်ဂကူမန်ဂမ္ဂိုင် ကျိုင်ကယျိုင်ကယျဝ် ဂကူမန်တဲ

www.monlibrary.com

ညြဝ်ပြာပ်ကၠုင်ဂြဂြဂြီဂြီအိုတ်ရ။ နကိုကယျိုင်ကယျဝ်မန်ကိုလေဝ် ဍာဲဂိုအာသိုမွဲဝါ သိုဗုရ။ ပ္ဍဲကို တဲကောန်ဂကူမန် ကောန်မန်ဂမ္ဂိုင်လေဝ် ကျေဝ်ဂေါဝ် အသေအဟာန်လေဝ် ဂပ်ဂေါဝ် ဝါသိုဗု လေဝ်ဂေါဝ်ဆတဲအာရ။ ညးတ္ၚအလုံအသိုဂမ္ဂိုင်လေဝ် တိုန်ပေါသဘင် တဲကောန်ဂကူမန် ဗဝ်အဝ်ကိုရ။ ကောန်မန်ညးမွဲကိုညးမွဲ ကော်ကောန်ချူင်အရေင် ဒဗဆုဲဒးမိပ်စိုတ်အိုတ်ရ။ စိုပ်အခိင် သဝ်တှ် မသုန်နာဍိ ညးတ္ၚအသေအဟာန်ပံက် အသေအဟာန်သဘင် တဲကောန်ဂကူမန် မရနက်ကို(၃၂)ဝါရ။ မ္ၚးဇ္ၜော်ဂမ္ဂိုင်လေဝ် ဗ္ဂိုက်ဗအောဝ် ဟိုဏာအရေဝ်အိုတ်ရ။ နကိုပရိုင်တဲ ကောန်ဂကူမန် ကလိုက်ကမ္ဂံတဲ စိုတ်ကောန်ဂကူ မံက်ဂတဝ်တိုန်ဒ္ဂိုက်အလုံ တ္ဂိုရးချူင်မန်မွဲရ။

၁။ တဲကောန်ဂကူမန် မရနက်ကို(၃၂)ဝါ တဲလောရော။

၂။ ပ္ဍဲချူင်ဒ္ဂုင် တဲကောန်ဂကူမန် ကျောန်ဒှ်ဲလောရော။

၃။ အခိင်လောညးတ္ၚအသေအဟာန်ပံက်သဘင် တဲကောန်ဂကူမန်ရော။

၄။ မ္ၚးဇ္ၜော်ဂမ္ဂိုင် မူသ္ၚဏာရော။

၅။ နကိုပရိုင် တဲကောန်ဂကူမန် မူဒးဒဗဆုဲအာရော။

(ဃ) သ္ၚာန်လဝ်ဗွဲသ္ၚဝ်တော်ဂှ် သ်တဲချူထွးကိုလိက်မွဲပိုဒ်ညိ။

လ္ၚဝ လေဝ် ဒဏာံင်ညိ

၁။ အတိက်မွဲတဲ ပ္ၚင်သ္ၚိမွဲ မံင်ဒ္ၚင်သိုဒှ်ဲလောရော။

၂။ ပ္ၚင်သ္ၚိမူသ္ၚဒရိုင်ကို ရဲကောန်က္ၜာန်ရော။

၃။ ရဲကောန်က္ၜာန်ကလိုက်ကမ္ဂံတိုန်တဲ မူသ္ၚရော။

၄။ လက်ကြဲမွဲတဲ ပ္ၚင်သ္ၚိမူသ္ၚပ္ၚန်ရော။

၅။ ရဲက္ၜာန်မူပညပ် လဝ်ပ္ၚင်သ္ၚိရော။

၆။ ဒးကာလမွဲတဲ ကၠုက္ၚိုင်ကိတ်သ္ၚိဍာံဍာံဟာ။

၇။ ပ္ၚင်သ္ၚိအာတ်အရိုဗင်ကိုလေဝ် ရဲက္ၜာန်ကၠုင်ရိုဗင်ဟာ။

□□□□□

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၃)

❖ ❖ ❖

၃။ ဂစိုတ် ကဟ် (–ဟ်)၊ ဟာ–သတ် (–ဟ်)

ဟ–သတ်သည်အသတ် (၁၀)ပါးတွင် နဝမမြောက်အသတ်ဖြစ်သည်။ ဟ–သတ်သည် ဗျည်းတလုံးသတ်တည်းနှင့်ပင် အဓိပ္ပါယ်ဝေါဟာရများရှိသည်။ ထို့ပြင်သရတို့နှင့်ယှဉ်၍လည်း ဟ–သတ်သည်ရှိသည်။ ဟ–သတ်သည်အတိုကောက်များဖြင့် ရေးကြသည်က များသည်။ ၎င်း၏ အတိုကောက်သင်္ကေတမှာ ဟ ထိုးနှင့် င–သတ် ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အသံထွက်မှာလည်း တ–သတ် ပ–သတ်တို့နှင့် နီးစပ်သည်။ သရနောက်ဆုံးစာလုံး (–း)အသံထွက်ပုံစံအတိုင်း ဖြစ်သည်။ ဟ–သတ်သည် သရ (၆)လုံးကိုသာ သတ်သည်။ ပိုမို၍ ဟ–သတ် ကို မြင်သာစေရန် အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က+ ဟ–သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	က ဟ–သတ်	အသံထွက်
၁။	–ဟ်	ကဟ်	ကော(ဟ)
၂။	ိဟ်	ကိဟ်	ကီး(ဟ)
၃။	–ုဟ်	ကုဟ်	ကူး(ဟ)
၄။	ေ–ဟ်	ကေဟ်	ကေး(ဟ)
၅။	ေ–ါဟ်	ကေါဟ်	ကော(ဟွ)
၆။	ိုဟ်	ကိုဟ်	ကော(ဟး)

အသံလေးဗျည်း ဂ–+ ဟ–သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဂ ဟ–သတ်	အသံထွက်
၁။	–ဟ်	ဂဟ်	ဂေါ(ဟ)
၂။	ိဟ်	ဂိဟ်	ဂီ(ဟ)
၃။	–ုဟ်	ဂုဟ်	ဂူ(ဟ)

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄။	ေ -ဟ်	ဂေဟ်	ဂေ(ဟ)
၅။	ေ -ါဟ်	ဂေါဟ်	ဂေါ(ဟွ)
၆။	ိုဟ်	ဂိုဟ်	ဂို(ဟ)

အထက်ပါဇယား ၂ခု၏ ဟ-သတ်ကို အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် သတ်ခြင်း အသံလေးဗျည်းနှင့် သတ်ခြင်းတို့ကို ကျန်သော သရနှင့်ယှဉ်ပြီး ဟ-သတ် ကြည့်ပါ။ အတန်တန်လေ့လာကြည့်ပါ။ ထို့ပြင် အောက်တွင်လည်း ဟ-သတ်နှင့်ပတ်သက်သော ဝေါဟာရများကို ပေးထားသည်။

သခ်နိုးစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကဟ် (က်ှ)	တော(ဟ)	ခြောက်ကပ်သည်
ဂဟ် (ဂ်ှ)	ဝေါ(ဟ)	(အကြောင်း) ကြောင့်
စဟ် (စ်ှ)	ကျော(ဟ)	ဆယ် (၁၀)
တဟ် (တ်ှ)	တော(ဟ)	နို့
ဒဟ် (ဒ်ှ)	ဒေါ(ဟ)	ဖြစ်သည်၊ ရှိသည်
ပဟ် (ပ်ှ)	ပေါ(ဟ)	ပြာသို (လ)
ဗဟ် (ဗ်ှ)	ဗော(ဟ)	(စာ)ဖတ်သည်
ရဟ် (ရ်ှ)	ရော(ဟ)	အရသာ
ဝဟ် (ဝ်ှ)	ဝေါ(ဟ)	သီတင်းကျွတ်
သဟ် (သ်ှ)	စေါ(ဟ)	(ကြိုး) ဖြေ၊ (စာမေးပွဲ) ဖြေ
အဟ် (အ်ှ)	အော့(ဟ)	(အနံ့) နံသည်၊ ညစ်သည်

သခ်နိုးစာ (၂)

ကေဟ် (ကေ်ှ)	ကေး(ဟ)	(ကညစ်ဖြင့်) ခြစ်သည်၊ ခရေ (ပန်း)
ကိုဟ်	ကော့(ဟ)	(ရေ) သွန်းလောင်းသည်
ခိုဟ်	ခေါ(ဟ)	ကောင်းသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဂုဟ်	ဂူ(ဟ)	(အနာ) ယောင်သည်
ဂိုဟ်	ဂို(ဟ)	အုတ်ဂူ ၊ နှမြော
ငှုဟ်	ငူ	အခကြေး ၊ အဖိုးအခ
စော်	ကျေး	ဆင်းသည်
စှော်	ကျော့	(တစ်) ဆယ်စု ၊ ဆယ် (၁၀)
ဇော်	ကျေ	နယုန် (လ)
ဍုဟ်	တူး	မှန်းသည် ၊ မှည့်သည်
ဍေဟ် (ဍေ်)	တေ(ဟ)	သူ (အရပ်စကား)
ဒိုဟ်	ဒေ(အား)	မိုက်သည် ၊ အရပ်ဒေသ
ဒုဟ်	ဒူး(ဟ)	အပြစ်
ဗော်	ပူး(ဟ)	(လေးနှင့်)ပြစ်သည်
ပိုဟ်	ပေါ(ဟ)	ကြိတ်သည်
ဗေ်	ပေ(ဟ)	မင်း၊ နင် (အရပ်စကား)
မိဟ်	မိ(ဟ)	ချေး (ဂျီး)
မုဟ်	မူး(ဟ)	အစွန်း ၊ နှာခေါင်း
ယိုဟ်	ယော(ဟ)	(သစ်သီး) ယို
(ရေဟ်) ရှ်	ရေး(ဟ)	(သစ်)ခွဲစိတ်သည်
ရိုဟ်	ရှူ(ဟ)	ရေတွက်သည် ၊ ဖျက်သည်
		(သစ်ပင်) အမြစ်
(လေဟ်) လေ်	လေး	ကသည်
(သေဟ်) သေ်	စေး	ကျန်သည် ၊ ဖရစ် (တို့စရာ)
ဗိုဟ်	ပေါ	ချမ်းသည် ၊ (ဆံပြုတ်) ပြုတ်သည်
အိုဟ်	အို	ဆွေးသည် ၊ ဟောင်းသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သစ်နိုင်းစာ (၃)

ကရုဟ်	ကရော(ဟ)	(ပန်း) ပန်သည်
က်ဇတ်	ကော့(ဟ)ဂျော့(တ)	ခြောက်သွေ့သည်
ကောန်တ်	ကွန်တော(ဟ့)	သားထွေး ၊ အငယ်ဆုံးသားသမီး
ခဇုဟ်	ခဂျူး(ဟ)	(ခွေးနှင့်) တိုက်သည်
ခဍိုဟ်	ခတော(ဟ)	(ရေ) စစ်သည်
ခတ်	ခတော့(ဟ)	အကြွေး
ခအ်	ခအို(ဟ)	ချွေးမ
ခိုဟ်ခိုဟ်	ခေါ်(ဟ)ခေါ်(ဟ)	ကောင်းကောင်းမွန်မွန်
ခိုဟ်မိုဟ်	ခေါ်(ဟ)မော့(ဟ)	ကောင်းမွန်သည်
ခိုဟ်စ	ခေါ်(ဟ)ကျင့်	ကောင်းစားသည်
ခစ်	ခကျေ(ဟ)	(ငါး) အကြေး
ဂမုဟ်	ဂွဲမူ(ဟ)	(ဝါး) ယင်း
ငိုအောဟ်	ငီးအော့(ဟ)	ထင်းခွေသည်
ငှုဟ်မ	ငူ(ဟ)မဲ့	အဖိုးအခ
ငှုဟ်လိင်	ငူ(ဟ)လိုင်	ငါးရမ်းခ
စေ်စိုတ်	ကျေး(ဟ)ကျော(တ)	စိတ်သဘောကျသည်
စေ်ဒ္ဒဲ	ကျေ(ဟ)ဒဲနား(ယီး)	နေရာကျသည် ၊ အိမ်ထောင်ကျ
စိုတ်ခိုဟ်	ကျော့(တ)ခေါ်(ဟ)	စိတ်ကောင်းသည်
ဍာ်တ်	တိုက်တော့(ဟ)	နို့ရည်
ထပ်	ထပေါ်(ဟ)	ခုနစ် (၇)
ဒယေ်	ဒဲယေ့(ဟ)	(သီချင်း) ဆိုသည်
ဒိုဟ်ဗံက်	ဒို(ဟ)ဗဲ့မောက်	အရှေ့ရပ်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
မွဲဒိုဟ်	မွာဒို(ဟ)	တစ်ဖက်
ဗတိုဟ်	ဗဲ့တော့(ဟ)	မှို၊ (အနာ) ပြည်
ဗုကိုဟ်	ဗုကော(ဟ)	ဖြူစွတ်သည်
မုဟ်ကျာ	မူ(ဟ)ကျား	ဆောင်းဦးပေါက်
ယိုဟ်စန်	ယော(ဟ)ပွန်း	ယို
ရှ်စ်	ရှူး(ယီး)ကျော(ဟ)	ရွေးချယ်သည်
ရှိုဟ်တဲ့	ရှူ(ဟ)တငူ	နေ့တိုင်း
ရှိုဟ်ရင်	ရှူ(ဟ)ရင်	ရေရွတ်သည်
လကိုဟ်	လဲ့ကော(ဟ)	ဘီလူး
လိုက်ဝ့်	လိုက်ဝေါ(ဟ)	သီတင်းကျွတ်၊ ဝါကျွတ်
ရှ်သေ့	ရှေ(ဟ)စေ(ဟ)	ရှိသေသည်
ဣတ်	အိတော့(ဟ)	အဖွား
ဥပိုဟ်	ဥပေါ(ဟ)	ဥပုသ်

သင်္ခန်းစာ (၄)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကတ်ုဒ်	ကတော(အား)ဒေါ	ဖြစ်ပေါ်သည်
ကလုိ်ဒတုံခ်ေ	ကလောဒဲတုံကျေ(ဟ)	ဖြတ်ကြလာသည်
ကောန်ခအဟ်(အ်)	ကွန်ခအော့(ဟ)	ချွေးမ
ခမျိုဟ်ဍုဟ်	ခတော(ဟ)တိုက်	ရေစစ်သည်
ခိုဟ်ခိုဟ်မိုဟ်ဟ်	ခေါ(ဟ)၂မော့(ဟ)၂	ကောင်းကောင်းမွန်မွန်
ကစေ့က	ကကျေ(ဟ)က	ငါးအကြေး
ငှုဟ်လိုင်သို	ငှူ(ဟ)လိုင်ဟော့	အိမ်ငှါးခ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ထပ်စော်	ထပေါကျော(ဟ)	ခုနစ်ဆယ်
ကၠဒက်	ကောင်းဒဲ့ကော(ဟ)	ပဒုမာကြာပန်း
ပိုဟ်ဖချိုတ်	ပေါဖတော(ဟ)	အမှုန့်ကြိတ်သည်
ဇဗိုဟ်ဍုဟ်	ဇုံပေါ(ဟ)တိုက်	ရေမြှုပ်
ချုင်မုဟ်ချုင်	တိန်မူ(ဟ)တိန်း	မုဒုံမြို့
ဒယှ်တဲ	ဒဲယော(ဟ)တော(ဟ)	ကျော်ကြားသည် ၊ ကျော်ဇော်သည်
ဒှ်ုင်နိုဟ်	ဒဲမောင်းခေါ	နေကောင်းသည်
ကၠိုင်စဲယိုဟ်စန်	ကဝိုင်းပူယော(ဟ)ပွန်	မုန့်ပဲသရေစာ
ဗှ်ာဲနိုဟ်	ဗုံဒါး(ယီး)ခေါ(ဟ)	အမိုကောင်း
သ္ပဝ္ဂါ	စော(ဟ)ပဝါး	ပဝါရထား
ရှ်ေသ္ဂရဂ်	ရေ(ဟ)စေ(ဟ)ရယ်ဂဲ	ရှိသေလေးစား
အိုဟ်တမိုဟ်–	အို(ဟ)တမော(ဟ)	စိတ်ဆန္ဒပြည့်သည်
စိုတ်	ကျော့(တ)	

အထက်ပါ ပြီးခဲ့သောသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းနှင့် ဟ-သတ်ရိုးရိုး၊ သရနှင့်ယှဉ်သော ဟ-သတ်တို့ကို ဝေါဟာရနှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲများနှင့် ယှဉ်ပြီး ဟ-သတ်ကိုဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို များများလေ့ကျင့်ပေးပါ။

အသံပေါ့ဗျည်း ကၞ + ဟ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဟ-သတ်	အသံထွက်
၁။	-ဟ်	ကၞဟ်	ကနော(ဟ)
၂။	ိဟ်	ကၞိဟ်	ကနီး(ဟ)
၃။	ုဟ်	ကၞုဟ်	ကနူး(ဟ)

www.monlibrary.com

၄။	ေ -ဟ်	ကေ္ဟ်	ကနေး(ဟ္ဂ)
၅။	ေ -ါဟ်	ကေ္ါဟ်	ကနော(ဟ္ဂ)
၆။	ိုဟ်	က္ိုဟ်	ကနော(ဟး)

အသံလေးဗျည်း ၵ + ဟ-သတ်ခြင်း

စဉ်	**သကေ်တ**	**ဟ-သတ်**	**အသံထွက်**
၁။	-ဟ်	ၵ္ဟ်	ဂွဲနော(ဟ)
၂။	ိဟ်	ၵိ္ဟ်	ဂွဲနီး(ဟ)
၃။	-ုဟ်	ၵ္ုဟ်	ဂွဲနူး(ဟ)
၄။	ေ -ဟ်	ေၵ္ဟ်	ဂွဲနေး(ဟ္ဂ)
၅။	ေ -ါဟ်	ေၵ္ါဟ်	ဂွဲနော(ဟ္ဂ)
၆။	ိုဟ်	ၵ္ိုဟ်	ဂွဲနော(ဟ)

အထက်ပါ အသံပေါ့ဗျည်းနှင့် အသံလေးဗျည်းတို့ကို ဟ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာပြီးနောက် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သောအဆွဲ (၁၁) မျိုးသရတို့နှင့် ယှဉ်ပြီး ဟ-သတ်ဖြင့် သတ်ကြည့်ခြင်းဖြင့် လေ့လာပါ။ ဟ-သတ်ဖြင့် ဗျည်းနှင့်ယှဉ်သောသရတို့၏ ဝေါဟာရများကို လည်း အောက်တွင် ဆက်လက်ပေးထားပါသည်။

သင်ခန်းစာ (၅)

မွန်	**အသံထွက်**	**မြန်မာ**
က္ုဟ်	ကတော(ဟ)	ထိပ် ၊ ဦးခေါင်း
က္ဟ်	ကတူ(ဟ)	မုန်းသည်
ကေ္ဟ်	ကနေ့(ဟ)	ကညစ်
က္ဟ်	ကမော(ဟ)	တံမျက်စီး
က္ိုဟ်	ကမော့(ဟ)	(ရေ)လျှံသည်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကွှ်ပ်ာ	ကလော(ဟ)	ပစ်သည်
ကို့ဟ်	ကလော့(ဟ)	နားလည်သည်၊ ပေါက်သည်
ချဟ်	ချော(ဟ)	(တံတွေး) ထွေးသည်
ချေဟ်(ချေ်)	ချေး(ဟ)	မြင်း
ဂြိုဟ်	ဂရိုး(ဟ)	အသဲ၊ နှလုံး၊ ဂြိုဟ်
ခြုဟ်	ဂွဲ့ရော(ဟ)	ကျောက်ကမ္ဘား
တှ်ပ်ာ	တနော(ဟ)	တခြား
ပြဟ်	ပရော(ဟ)	မြန်သည်
ဖျေဟ်(ဖျေ်)	ဖရေ(ဟ)	ချသည်
မှိဟ်	မနီး(ဟ)	လူ
မြဟ်	မရော(ဟ)	ကျော်ကြားသည်
လ္ဂုဟ်	လဲ့မူ(ဟ)	ယခု
လွဟ်	လဲ့ဝေါ(ဟ)	လက်နက်
သွဟ်	စဝေါ(ဟ)	ဖြေသည်၊ ဖြေရှင်းသည်
သှေ်ပ်ာ	စနေ့(ဟ)	ဆိပ်ကမ်း
သြို့ဟ်	စရော(ဟ)	ရင်ပတ်

သင်ခန်းစာ (၆)

ကက််ကျ်မွဲခြေဟ်	ကကော(ဟ)၂မွဲဂွဲ့ရေ(ဟ)	ငါးခြောက်တစိတ်
ကှ်ပ်ာဒို	ကတော(ဟ)ဒို(အား)	တောင်ထိပ်
ခါချဟ်	ခိုက်ချော(ဟ)	သလိပ်ခပ်ထွေးသည်
ဂြဲ့ဂြေဟ်	ဂွဲ့ရှူဂွဲ့ရော(ဟ)	ရန်ဖြစ်သည်

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ဂြိုဟ်ချင်	ဂွဲရော(ဟ)တိန်း	မြို့လယ်ခေါင်
စိုတ်ပြဟ်	ကျောပရော(ဟ)	စိတ်မြန်သည်
ချင်ကျာ်ပြဟ်	တိန်းကျိုက်မရော(ဟ)	ကျိုက်မရောမြို့
တ္ၚဟ်နဖိုံ	တနော(ဟ)နဖေါ်	အကျိုးအလို့ငှါ
တ္ၚဟ်ဟ့်သာ်	တနော(ဟ)ဲစိုက်	အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ
တ္ၚံပ္ၚဟ်	တနူပနော(ဟ)	ပိန္နဲပင်
ပေ္ၚာ်ပ္ၚတ်	ပေါ(ဟ)ပနော(ဟ)	လေးနှင့်ပစ်သည်
ပေါဲချေဟ်	ပွားချေ(ဟ)	မြင်းပွဲ
ပြဟ်ဟ်	ပရော(ဟ)ပရော(ဟ)	မြန်မြန်
ပြဟ်စော်	ပရောကျေ(ဟ)	ကြွေကျသည်
ဂြိုဟ်ချိ	ဂွဲရော(ဟ)ချီး	နှလုံးတုန်၊ ရင်ခုန်
ဖျေဟ်ကၞိပ်	ဖွဲ့ရေ(ဟ)ကတောက်	ဦးချသည်
ဖျေဟ်ၚြုတ်မ	ပရေ(ဟ)ငူ(ဟ)မဲ့	စျေးနှုန်းချသည်
ဖျေဟ်စိုတ်	ပရေ(ဟ)ကျော(တ)	စိတ်ချသည်
ဖျေဟ်ထဝ်	ပရေ(ဟ)ထော(အော)	ရွှေချသည်
ဖျေဟ်လာပ်	ပရေ(ဟ)လွဲ့(ပ)	ဆုချသည်
ဗွဲမပြဟ်	ဗွာမဲ့ပရော(ဟ)	အမြန်ဆုံး
လိက်ဗွဟ်မန်	လိပ်ဗွဲဝေါ(ဟ)မွန်	မွန်ဖတ်စာအုပ်
သ္ၚေဟ်ကွင်	စနေ(ဟ)ကမန်း	သဘော်ဆိပ်
သ္ၚေဟ်ကွင်ကျာ	စနေ(ဟ)ကမန်းကျား	လေဆိပ်
ဝိုဟ်ဍြိုဟ်	ပေါ(ဟ)စရော(ဟ)	အေးဆေးငြိမ်သက်သည်
အာပြဟ်ပြဟ်	အားပရော(ဟ)ပရော	မြန်မြန်သွား

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

သင်္ခန်းစာ (၇)

၁။ ဂိတုပုဟ်မ္ဂးဂှ် မရနက်ကိုစ်ဂိတုရ။
ဂတောက်ပေါ(ဟ)မဲ့ဂွဲဝေါ(ဟ)မရနေ့(တ)ကောကျော(ဟ)ဂိတုရ။
ပြာသိုလသည်ဆယ်လမြောက်လဖြစ်သည်။

၂။ လိုက်ဂှ် သ်ပဝါမ္ဂး တိက်အာရ။
လိုက်ဝေါ(ဟ)စော(ဟ)ပဝါးမဲ့ဂွဲ တွိုက်ကော(ဟ)အားရ။
သီတင်းကျွတ်လျှင် မြေခြောက်သွေ့မည်။

၃။ ဗ်လိက်ပရိုင်ဂိုင်မ္ဂး တိဒ်ရှ်သာပရောချင်ကွာန်မာန်ရ။
ဗေါ(ဟ) လိပ်ပရိုင်းဂွဲလိုင်းမဲ့ဂွဲ တမ်းဒေါ(ဟ)ရော(ဟ)စါးပရောင်းတိန်းကဝမ်းမန်ရ။
သတင်းစာများများဖတ်ပေးပါက တိုင်းရေးပြည်ရေးသိနိုင်သည်။

၄။ ၐစသုင်ငှုဟ်မ စေ့်အာမ္ဂး ချင်ကွာန်ခိုဟ်အာမာန်ရ။
ကျနာ့ကျင့်စိန်း ငု(ဟ)မဲ့ကျင့်အာမဲ့ဂွဲ တိန်းကဝမ်းခေါ(ဟ)အားမာန်ရ။
စားသောက်ကုန်များဈေးကျသွားပါက တိုင်းပြည်ကောင်းလာမည်။

၅။ စိုပ်ဂိတုဇှ် ကျာပိုက်လ္ဂာ် ဒိုဟ်သ္ဂုင်ကျာမ္ဂး ဓိုဟ်ရဟာ။
ကျော(ပ)ဂိတော့ဂျေ (ဟ)ကျားပိုက်လဲပိုတ်ဒေ့ (ဟ)စလိုင်းကျားမဲ့ဂွဲပေါ(ဟ) ရဟာ။
နယုန်လရောက်သောအခါ တောင်ဘက်အရပ်မှ လေတိုက်သဖြင့်ချမ်းသလား။

၆။ ကိုဟ်ပ္ဂိတ်ညြန်ပွဲထိုင်တဲ နံမှုစိစော့်ရိုဟ်ရုင်ညိ။
ကော(ဟ)ပတိတ်စော(န) ပတူးတိုင်းတူး(ယီး)နူမူကျိုကျော(ဟ)ရေ(ဟ)ရောင်းညိ။
အိပ်ထဲမှပိုက်ဆံကိုသွန်ချပြီး ဘယ်နှစ်ဆယ်ရှိသည်ကိုရေတွက်ပါ။

၇။ ဖြပ်ပွဲမုဟ်ကွာန်အိုဟ်အာမ္ဂး ဂိုဟ်ဗွဲရ။
ဂွဲရော(ပ)ပတူမု(ဟ)ကဝမ်း အော(ဟ)အားမဲ့ဂွဲဂေ(ဟ)ဗွားရ။
ရွာအစွန်းက ဇရပ်ဓွေးသွားပါက နှမြောဖွယ်ကောင်းသည်။

၈။ ကောန်တ်ညးဒ်ဝိုတ်တဲ ကရှ်လဝ်ပ္ဂကော့်ရ။
ကွန်တော(ဟ)ညဲဒေါ့(ဟ)ဝု(က)တူ(ယီ)ကရော(ဟ)လောပကောင်းကေး(ဟ)ရ။
သူ၏ အထွေးဆုံးသမီး အပျိုရွယ်ရောက်ပြီး ခရေပန်း ပန်ထားသည်။

www.monlibrary.com

၉။ ခၞိုဟ်ဍာ်တ်ဒ္ဂိုက်ဇတ်ညိ။
ခတော့(ဟ)တိုက်တော(ဟ)ဒေ(အား)ကော(ဟ)ဂျော(တ)ညိ။
နွားနို့ကိုခမ်းခြောက်သည့်ထိစစ်ပါ။

၁၀။ ဗ္ဂတ်ဇော်စိုတ်ကို ခအ်ုညးတဲ ရိုဟ်တဲ့ညးထိုင်သးဒ္ဂိုင်ရ။
အိတော့ကျေ(ဟ)ကျော(တ)ကော(အား)ခအော(ဟ)ညဲတူ(ယီး)ရေ(တ)တင္ငး
ထိုင်းစားဒဲ့(ဟ)မောင်းရ။
အဖွားသည် သူ၏ချွေးမကို သဘောကျပြီး နေ့တိုင်းချီးမွမ်းနေသည်။

၁၁။ ဇော်ဒုဲကိုမ္ိဟ် စိုတ်ခိုဟ်ဟ်မ္ဂး ခိုဟ်မိုဟ်အာရ။
ကျေဒဲနား(ယီး)ကောမနိ (က)ကျော့(တ)ခေါ(ဟ)ခေါ(ဟ)မဲ့ဂဲ့ခေါမော(ဟ)ရ။
စိတ်ရင်းကောင်းရှိသောသူနှင့် အိမ်ထောင်ကျပါက ကောင်းမွန်သည်။

၁၂။ ရဲစ်ကေတ်မ္ိဟ် ထပ်ုတဲဗ္ဂေါန်လ္ှေဒယေ့ညိ။
ရှု(ယီး)ကျော(ဟ)ကုစ်မနဲ(ဟ)ထပေါဘူး(ယီး)ဗဲ့တွန်းလေ့(ဟ)ဒဲယေ့(ဟ)ညိ။
လူခုနှစ်ယောက်ကို ရွေးချယ်ပြီးအဆိုအကသင်ပေးပါ။

၁၃။ အဲညာတ်ဒးဗ္ဂတ်အဲ ပ္ဂဲချင်မုဟ်ချင် ခိုဟ်ဟ်မိုဟ်ဟ်တဲ အိုဟ်တမိုဟ်စိုတ်ရ။
အျှးညတ်ဒဲ့အိတော့အူ ပတူးတိန်းမု(ဟ)တိန်းခေါ(ဟ)၂မော(ဟ) တူး(ယီ)အော(တ)
တမောကျော(တ)ရ။
ကျွန်ုပ်၏အဖွား မုဒုံမြို့တွင် ကျန်းကျန်းမာမာတွေ့ရ၍ စိတ်နှလုံးပြည့်ဝသွားသည်။

၁၄။ မ္ိဟ်ဒယ်တ်ဒ္ဂိုင်ဂမ္ိုင်ဂ်ုကတ်ဒ္ဂပ္ဂဲချင်သ္ဂဝ်တဲ ကလ်ုခတုံဇော်ဂ္ဂုင်ဟာ။
မနိဟ်ဒယော(ဟ) တော့ဒဲမောင်းဂမလိုင်းဂေါကတော(အား) ဒေါ(ဟ) ပတူတိန်း
စဝေါ(ဟ)တူး (ယီး)ကလော(ဟ)ခတုံ(မ)ကျေ(ဟ)ကလိန်းဟာ။
ကျော်ကြားနေသောသူများသည် နတ်ပြည်မှဖြစ်ပြီး ဆင်းသက်လာကြသူများလား။

၁၅။ လိုက်ဝ်သ်ုပဝါမ္ဂး ဍေ်သ္ေဂ်ရဂ် မိမအာစါကိုဂ္ဂိုင်စဲယိုဟ်စန်ညိ။
လိုက်ဝေါ(ဟ)စော(ဟ)ပဝါးမဲ့ဂဲ့ရဲ(ဟ)စစ်(ဟ)ရယ်ဂဲ့မိမဲ့အကျား ကောဂ္ဂိုင်းပူးယေ့
(ဟ)ပန်းညိ။
သီတင်းဝါလကျွတ်သောအခါ မိဘဆရာသမားများအား မုန့်ပဲသရေစာများဖြင့်
ရိုသေဂါရဝပြုကြပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၆။ စိုပ်ဂိတုဇ္ဇေ လွှ်သေ္ဍဟ်ဍုာ်ဇိုကိုပြ်တိုန်ဗွဲမပြဟ်ရ။
ကျော့ဂိတောဂျေ(ဟ) လှ်ပိုက်စနစ်တိုက်ပီးကမော(ဟ)တော(န)ဗ္ဗာမပရော(ဟ)ရ။
နယုန်လရောက်သောအခါ ဆိပ်ကမ်းဘက်၌မြစ်ရေလျှံတက်သည်။

၁၇။ ကောန်ဍုင်ကွာန် ကျှပ်ဍာတ်မှိဟ်သွမာန်ကိုလွှ်ရ။
ကွန်းတိန်းကဝမ်း ကတု(ဟ)ညတ်မနိ(ဟ)ပမာန်ကော(အား)လဝေါ(ဟ)ရ။
ရွာသူရွာသားများသည် လက်နက်အားကိုးသောလူကို မုန်းတီးကြသည်။

၁၈။ ဘုတ်ကျာ်မြဟ် နွံပွဲဂြိုပ်ဍုင်ကျာ်မြဟ်ရ။
ဘု(တ)ကျိုက်မရော(ဟ)နူ(မ)ပတူဂွဲရော(ဟ)တိန်းကျိုက်မရော(အ)ရ။
ကျိုက်မရောဘုရားဝတ်သည် ကျိုက်မရောမြို့အလယ်ခေါင်တွင်ရှိသည်။

၁၉။ ဟိုတ်နူကက်ကွ်မွဲခြေဟ် လွဂြိုဂြေဟ်ခါ ချဟ်ညိ။
ဟော့(အတ်)နူကတော့(ဟ)ကော့(ဟ)မွာဂျဲ့ရေ(ဟ)လှ်ပဂရူ(ယီး)ဂွဲရေ(ဟ)ခိုက်
ချော(ဟ)ညိ။
ငါးခြောက်တစ်စိပ်ကြောင့် ခိုက်ရန်မဖြစ်ကြပါနဲ့။

၂၀။ တ္ဍဟ်နဖိုဲ ကတိုဒ်ယဲဂြိုဟ်ချိ တ္ဍဟ်တ္ဍဟ်သာ်တဲ ညးစုတိအာပြဟ်ဟ်ရ။
တနော(ဟ)နဖေါ(အား)ကတော(အား)ဒေါ(ဟ)ယူဂွဲရေ(ဟ)ချီးတနော(ဟ)တ
နော(ဟ)စိုက်တူးညဲ့ကျူတွိုက်အားပရော(ဟ)ပရော(ဟ)ရ။
နှလုံးတုံရောဂါအကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သူလျှင်မြန်စွာသေဆုံးသွားသည်။

၂၁။ ညးတ္ဍအလိုအသိ ဖျေဟ်ငှုဟ်မ စသုင်တဲ ဍုင်ကွာန်ဇိုဟ်သြိုဟ်ဖျေဟ်စိုတ်တိက်
မာန်ရ။
ညဲ့တလအလေ(အား)အစွားဖရေ(ဟ)ငု(ဟ)မဲ့ကျင်စေး(င)တူး(ယီး)တိန်းကဝမ်း
ပေါစေ့(ဟ)ဖရေ(ဟ)ကျော(တ)တိန်မာန်ရ။
အစိုးရသည် စားသောက်ကုန်ဈေးနှုန်းကိုချသဖြင့် တိုင်းပြည်အေးချမ်းပြီး စိတ်ချ
လက်ချ အိပ်နိုင်ပြီ။

၂၂။ အတိုင်လိက်ဗ္ဂဟ်မန် သွဟ်အာပြဟ်ဟ်မာန်မ္ဂး ညးဖျေဟ်လာဘ်ရ။
အတိုင်းလိပ်ဗဲ့ဝေါ(ဟ)မွန်စဝေါ(ဟ)အားပရော(ဟ)ပရော(ဟ)မာန်မဲ့ဂွဲညဲပ
ရေ(ဟ)လှဲ့ရ။
မွန်ဖတ်စာအုပ်အတိုင်း မြန်မြန်ဖြေဆိုသွားနိုင်က သူဆုချမည်။

www.monlibrary.com

လေ့ကျင့်ခန်းများ

(က) ရုဲစ်ကိုဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကဵုဝါကျသ္ပဝ်တေံညိ။
အောက်ပါပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သောဝေါဟာရများကို ရွေးပေးပါ။

၁။ ဂြိုဟ်ချိုပြဟ်ဟ်ဂွိုင်မ္ဂး ဍိုဟ်(ခိုဟ် ၊ ဂုဟ် ၊ ဂိုဟ်)တိုန်မာန်ရ။

၂။ ဗ္ဂတ်ညး စိုပ်အယုက်ထပ် (ဓေ ၊ ဓော ၊ ဓေ) စုတိအာရ။

၃။ အဲတဵုကောန်ဂကူပို (ကော် ၊ လော် ၊ သော်)ကွာက်ဒှ်င် နွံဗွဲမဂွိုင်ရ။

၄။ ရှုစသုင်ငှုဟ်မတိုန်မ္ဂး ကောန်ဍုင်ကွာန် (ကောန်တ် ၊ ခတ် ၊ ခအ်) တိုန်ရ။

၅။ ညးရာန်နင်ဂှ် (ဒိုဟ်ဇေုတ် ၊ မွဲဒိုဟ် ၊ ဗုကိုဟ်) ဒးကဵုထပ်ကၞရ။

၆။ ကောန်ခအ်ညး (ရိုဟ်တဲ ၊ ရိုဟ်ရင် ၊ ရုဲစ်) ဒှ်ငပရောဗ္ဂတ်ပိုရ။

၇။ ညး (ကြုဟ် ၊ ကုဟ် ၊ ကိုဟ်) ကြုကဵုကွ်ပြသဲရ။

၈။ သ္ပတ်ဗှဲမွဲ ဟိုတ်နူမိခြဟာန် ချေံကုဟ်ထာတဲ (ဂြိုဟ်၊ ဍိုဟ်၊ ခြဟ်) ဒကးအာရ။

၉။ ခေတ် (မြဟ် ၊ လှုဟ် ၊ လွဟ်) မိုဟ်ဂမ္ဂိုင် ကြုဟ်ခ္ဂင်ပရင်ပိုန်ဒြပ်ဂွိုင်ရ။

၁၀။ ပ္ဍဟ်မွဲမ (ပြဟ်ပြဟ် ၊ ပြဟ်ဓေ ၊ အာပြဟ်ပြဟ်) နူတၞပ္ဍဟ်ရ။

(ခ) ထာပ်ဗပေင်ကဵုဝေါဟာရ မအခဝ်ဗွဲသ္ပဝ်တေံညိ။
အောက်ပါဝါကျတွင် လိုအပ်သော အက္ခရာစာလုံးများထပ်ဖြည့်ပေးပါ။

၁။ ကတဵု — မိုဟ်ဟိုမ္ဂးက — ခတံ — ကြုင်နူချုင်သ္ပဝ်ဟာ။

၂။ ဗှ်ဲ — မွဲအံင်ဒှ်င် — မွဲအယုက်ရ။

၃။ ကောန်ဇာတ်ဒ — — မ္ဂးယာဲတ — တ — စိုတ်လောန်ရ။

၄။ ခေတ်ကာလ — အခိင် — ပဝါ — — ရ်ရ်ကျာ်ဝေသင်လောန်ရ။

၅။ ပွဲတ်ဵုရးမန်ပိ ချင်ကျာ် — ဒယ် — ပြာကတ်ရ။

၆။ ရှုးစသုင်ငှုဟ်မ — မ္ဂး ချုင်ကွာန် — — အာ — — ရ။

၇။ ကဲ့ုစိုပ်မ္ဂးအာ — ကွ္ဍင် ဗွဲမ — ညိ။

၈။ — ကြိုပ်ကဵုမိမတဲ အာဘာ — — ညိ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

(ဂ) လိက်ပုဒ်သွ်ဝ် ဝွံဗှ်တဲသ္ာန်လဝ်ဂှ် ဆောင်ထွးကိုညိ။
အောက်ပါပေးထားသောစာပိုဒ်ကို သေချာစွာဖတ်ပြီး မေးခွန်းကိုဖြေပါ။

တာလျိုင်မှိဟ်ဍှ်ချိုင်ကွာန်မန်

သွက်ချိုင်ကွာန်မန်ပိ ဍှ်မောဝ်တိုန်အာ ခိုဟ်မိုဟ်အာ ဇိုဟ်ညိဟ်အာမာန်ဂှ်ဒ် တာလျိုင်မှိဟ်ဍှ် ချိုင်ကွာန်ကိုရ။ မှိဟ်ဍှ်ချိုင်ကွာန်ဟိုမ္ဂးဂှ် သတ္တိဒးန္ဒရ။ ဒးဂံင်သ္ကာရ။ လညာတ်ဒးသ္ဇဲ လးရ။ ကိစ္စကောင်ကာဍှ်ဍောတ်မွဲမွဲ ကတိုဒ်ပွဲချိုင်ကွာန်ဇကုမ္ဂး အတိုင်အခိုက်ကွာပြဝေဏီ ယေန်သ္ဂာင်ပိုမန်ဂှ် ဒးရေင်တ္ဂုင်ဏာထေက်ရ။ ပတှ်ဏာထေက်ရ။ စိုတ်ဓါတ်လညာတ်ကောန်ချိုင် ကောန်ကွာန် ဇ္ဂတ်ဂတးဒှ်ဂ္ဂး ဒးပွဲပြ္ဂးကိုမာန်ရ။ အရာကိစ္စ ချိုင်ကွာန်ဒ်တိုန်လေဝ် ဒးဒှ် တာလျိုင်မာန်ရ။ သွက်လိက်ပတ်ယေန်သ္ဂာင်ကောန်ဂကူပိုဂှ် ဂံင်ဳသ္ကာသ္ကာ ဒးကျာန်အာဂတ ပ္ဂတြဲမာန်ရ။ ဟိုတ်နူမှိဟ်ဍှ်ချိုင်ကွာန်ခိုဟ်မ္ဂး ချိုင်ကွာန်ဇိုဟ်ညိဟ်ရ။ ကောန်ချိုင်ကောန်ကွာန် လေဝ် အိုဟ်တမိုဟ်စိုတ်ရ။ ရှ်သေ္ၚဂှ်မှိဟ်ဍှ် ချိုင်ကွာန်မာန်ရ။

၁။ သွက်ချိုင်ကွာန်မန်ပိခိုဟ်မိုဟ်ဇိုဟ်ညိဟ်အာမာန်ဂှ် နွံတာလျိုင်ညးဂှ်ရော

၂။ တာလျိုင်မှိဟ်ဍှ်ချိုင်ကွာန်နွံမူစိသာ်ရော။

၃။ အတိုင်တာလျိုင်မှိဟ်ဍှ် ချိုင်ကွာန်ရိုဟ်ထွးကိုဗွဲခ္ဍောန်ညိ။

၄။ မှိဟ်ဍှ်ချိုင်ကွာန်ခိုဟ်မ္ဂး ကောန်ချိုင်ကောန်ကွာန်မူဒ်ရော။

(ဃ) သ္ာန်လဝ်ဗွဲသွ်ဝ်တော်ဂှ် သ်တဲ ချူထွးကို လိက်မွဲပိုဒ်ဍောတ်ညိ။

တာလျိုင်မိမ

၁။ ဒ်ပွဲဘဝမိမမန်ပိုမ္ဂး တာလျိုင်ဂကူနွံဒှ်ကိုဟာ။

၂။ စိုတ်ဓါတ်လညာတ်မိမဍာံမ္ဂး စိုတ်ဓါတ်ကောန်ဂကူမူဒ်ရော။

၃။ အတိုင်ဝတ်မိမမန်ပိ မူဒးဗပေင်ကိုရော။

၄။ ဝတ်မိမ ခိုက်ပေင်မ္ဂး ကောန်ဇာတ်မူဒ်မာန်ရော။

□□□□□

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၄)

❖ ❖ ❖

၁၀။ ဂစိုတ် ကအ် (–အ်)၊ အ–သတ်

အ–သတ်သည် အသတ်(၁၀)ပါးတွင် ဒသမမြောက် နောက်ဆုံးအသတ်ဖြစ်ပါသည်။ ဗျည်းတစ်လုံးတည်း အ–သတ်သည်ပင်လျှင် အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။ ထို့ပြင် ဗျည်းနှင့်သရယှဉ်၍လည်း အသတ်သည်ရှိသည်။ အ–သတ်သည် ဝ–သတ်ကဲ့သို့ အသတ် ၄ လုံးကိုသာ သတ်သည်။ ၎င်းတို့မှာ –အ်၊ ေ–အ်၊ ေ–ါအ်၊ ိုအ် တို့ပင်ဖြစ်သည်။ အသံထွက်ရာ၌လည်း ဝ–သတ်နှင့် ဟ–သတ် တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး အသံထွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤ အ–သတ်ကို (ိုအ်)မှတပါး ကျန်သော သရ (၃) လုံးသတ်သည်တွင် အတိုကောက်ရေးထုံးရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို ပိုမိုရှင်းလင်းစေရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် လေ့လာနိုင်သည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က + အ–သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	က အ–သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	–အ်	ကအ်	ကံ	ကော့(အ)
၂။	ေ–အ်	ကေအ်	ကေံ	ကေ့(အ)
၃။	ေ–ါအ်	ကေါအ်	ကေါံ	ကော(အ)
၄။	ိုအ်	ကိုအ်	ကိုအ်	ကော့(အ)

အသံလေးဗျည်း ဂ + အ–သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	ဂ အ–သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	–အ်	ဂအ်	ဂံ	ဂေါ့(အ)
၂။	ေ–အ်	ဂေအ်	ဂေံ	ဂေ့(အ)
၃။	ေ–ါအ်	ဂေါအ်	ဂေါံ	ဂေါ(အ)
၄။	ိုအ်	ဂိုအ်	ဂိုအ်	ဂို(အ)

www.monlibrary.com

သင်္ခန်းစာ (၁)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကအ်(ကံ)	ကော့(အ)	လည်ပင်း၊ ကျွန်း
လအ်(လံ)	လော့(အ)	နောက်ကျ၊ နှောက်နှေးသည်
ဗအ်(ဗံ)	ဗော့(အ)	(သွား)ဗို့
ဏအ်(ဏံ)	နော့(အ)	ဤ၊ (အရပ်စကား)
တအ်(တံ)	တော့(အ)	(သူ)တို့
မအ်(မံ)	မော့(အ)	ကျောက်
ယအ်(ယံ)	ယော်(အ)	လျော့သည်

သင်္ခန်းစာ (၂)

ခေအ်(ခေံ)	ခေ(အ)	ဒေါ့နဲ့ဖြစ်သည်
စိုအ်	ကျို့(အ)	(သွားကြ) စို့
ဒေအ်(ဒေံ)	ဒေ့(အ)	ညီ (အစ်ကို)
တေအ်(တေံ)	တေ့(အ)	ထို (အရပ်စကား)
ထောအ်(ထောံ)	ထော့(အ)	ပစ်ချသည်
ဖေအ်(ဖေံ)	ဖေ့(အ)	ဖျံ (သတ္တဝါ)
လေအ်(လေံ)	လေ့(အ)	တုတ်
မွှော်(မွှိုအ်)	ဗေ့(အ)	မ၊ အကြီး

သင်္ခန်းစာ (၃)

ကဏအ်	ကနော့	တောင်ပို့
ကလအ်	ကလော့	ခေါက်နံတော့
ကသအ်	ကစော့(ဒ)	သော့

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကလေအ်	ကလေ့	(လျှာ)ထုတ်သည်
ကအ်ဇိုင်	ကော့(အ)ဂျိုင်	ခြေကျင်းဝတ်
ကအ်တဲ	ကော့တူး(ယီး)	လက်ကောက်ဝတ်
ကလောံ	ကလော့(အ)	အတုံး
ခဍုအ်	ခတော့(အ)	ကွမ်းအစ်
ဂၜအ် (ဂ္ၜံ)	ဂွဲကျော့(အ)	ထိုင်သည်
ဂ္ၜအ်	ဂွဲလွဲဖေါ(အာ)	နွားသိုး
စၚ်မှော်ံ	ကျိုင်းဖေ့(အ)	ကြက်မ
ဓအအ်(ဓအံ)	ဂျဲ့အော့(အ)	အံဖတ်
တငှ်အ်	တငေါ့(အ)	သွက်လက်သည်
တကအ်(တ္ကံ)	တကော့(အ)	ကျွန်း
ထအိုအ်	ထအော့	အချင်းဝါး
ထောအ်ဖျေဟ်	ထော့(အ)ဖရေ	ပစ်ချသည်
ဒံဍောတ်	ဒေ့(အ)တွတ်	ညီငယ်
ဒံပြု	ဒေ့(အ)ဗွဲ့ရဲ	ညီမငယ်
ပရအ်(ပရံ)	ပရော့(အ)	အရှူး
ဗဓံ	ဗွဲပေ့(အ)	ဆိတ်
လွအ်(လွံ)	လွဲ့ပေါ့(အ်)	အိမ်မက်
လေအ်ဍုက်	လေ့(အ)တော(တ)	တူ(ရိုက်ရန်)
လေအ်ဒန်	လေ့(အ)ဒူ(န)	ကြိမ်စကြာ
လေံဒုက်	လေ့(အ)ဒု(တ)	ဝါးရင်းတုတ်
လေံစဝ်	လေ့ပေါ(အား)	ကြိမ်လုံး
သ္ကအ် ၊ သ္ကံ	စကော့(အ)	အပေါင်းအဖေါ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
မြှော်တဲ	ဖေ့(အ)တူး(ယီး)	လက်မ
မြှော်ဇိုင်	ဖေ့(အ)ဂျိုင်း	ခြေမ
မြှော်မိုဟ်	ဖေ့(အ)မနို(တ)	လူကြီး
မြှော်ကိုင်ဍ	ဖေ့(အ)ကော(တ)	နဖူးသင်းကျစ် ၊ သရဖူ

သင်္ခန်းစာ (၄)

ကဟကအ်ာ	ကဟကော့(အ)	ငါးခူ
ကလေ်လတာ်	ကလေ့(အ)လဲ့တိုက်	လျှာထုတ်ပြသည်
ကောန်ခဒေ်	ကွန်းခဒေ့(အ)	အထွေးဆုံးသား ၊ သားထွေး
ကောန်ကသအ်	ကွန်းကစော့(အ)	သော့တွဲ
ဒေ်သိဂှ်	ဒေ့(အ)စွားဝှဲနီ	(နွမပေး)ယောက်ဖ
လရိအ်ယာံ	ပရေ(အ)ယဲ(မ)	ငိုကြွေးသည်
သာသွံ	စားစပေါ့	ပေါ့ဆသည်

အထက်ပါပြီးခဲ့သော သင်္ခန်းစာတွင်ဗျည်းနှင့် အ-သတ် ရိုးရိုး၊ သရနှင့်ယှဉ်သော အ-သတ်တို့ကို ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။ ယခုသင်္ခန်းစာတွင် ဗျည်းဆွဲနှင့်ယှဉ်ပြီး အ-သတ်ကို ဖော်ပြမည်။ ၎င်းတို့၏ ဝေါဟာရများကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။ ယင်းတို့ကို လေ့လာနိုင်ရန် အောက်ပါဇယားဖြင့် လေ့ကျင့်နိုင်သည်။

အသံပေါ့ဗျည်း က္ + အ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	အ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-အ်	က္အ်	က္ံ	ကနော့(အ)
၂။	ေ -အ်	ကေ္အ်	ကေ္ံ	ကနေ့(အ)
၃။	ေ -ါအ်	ကော္အ်	ကော္ံ	ကေနာ(အ)
၄။	ို-အ်	ကို္အ်	ကို္အ်	ကနော့(အ)

www.monlibrary.com

အသံလေးဗျည်း ၄ + အ-သတ်ခြင်း

စဉ်	သင်္ကေတ	အ-သတ်	အတိုကောက်	အသံထွက်
၁။	-အ်	ဂွအ်	ဂွ်	ဂွဲနော့(အ)
၂။	ေ -အ်	ဂွေအ်	ဂွေ်	ဂွဲနေ့(အ)
၃။	ေ -ါအ်	ဂွေါအ်	ဂွေါ်	ဂွဲနော(အ)
၄။	ို့အ်	ဂွို့အ်	ဂွို့အ်	ဂွဲနော(အ)

အထက်ပါအသံပေါ့ဗျည်းဆွဲနှင့် အသံလေးဗျည်းဆွဲတို့ကို အ-သတ်ဖြင့်သတ်သည်ကို လေ့လာပြီးနောက် လေ့လာခဲ့ပြီးဖြစ်သောအဆွဲ (၁၁) မျိုး သရနှင့်ယှဉ်ပြီး အ-သတ်ဖြင့် သတ်ခြင်း လေ့လာပါက အ-သတ်နှင့်ပတ်သက်သော လေ့လာမှုသည်ပြီးမြောက်သည်။

သင်ခန်းစာ (၅)

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
ကွအ်	တလော့(အ)	ခြံ ၊ ဥယျာဉ်
ကွေအ်	ကလေ့(အ)	ပျောက်ဆုံးသည်
ကွော်	တလော့(အ)	ဖြတ်ကူးသည်
ကွ်	ကဝေ့(အ)	အမှန် ၊ ဟုတ်ကဲ့(အရပ်စကား
ဂွေအ်	ဂွဲလေ့(အ)	တိုသည် ၊ ချေးငှါးသည်
ဂွအ်(ဂွ်)	ဝေ့(အ)	ရသည်
စွအ်(စွ်)	ကျော့(အ)	ထားသည်
တွ်	တဝေါ်(အ)	ဟောသည်
တွအ်	တမော့(အ)	ကျောက်၊ (လူ)တိုင်း

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

မွန်	အသံထွက်	မြန်မာ
မွှအ်	မလေ့(အ)	ရှိသည်
ယွအ်(ယုံ	ယေ့(အ)	ဟုတ်(
ဝွအ်(ဝုံ)	ဝု(အ)	ဤ ၊ ကား ၊ ထို
ဟွအ်(ဟုံ	ဟော့(အ)	မ (ဟုတ်)
ဩဲ	စေါ့(အ)	စပါး
သွအ်(သုံ	စေါ့(အ)	ရောင်းသည် ၊ (ကောင်းလေ)စွ

သခ်နီးစာ (၆)

ခတိုတ္အ်	ခတော(အား)တမော့	ကျောက်သင်ပုန်း
ခပိဩဲ	ခပွားစေါ့(အ)	ကျောက်ဖရုံသီး
စွံလဝ်	ကျော့(အ)လော	ထား ၊ ထားသည်
စွံစိုတ်	ကျော့(အ)ကျော့(တ)	စိတ်ဝယ်သွင်းသည်
ထအံမွှအ်	ထအော့မလေ့(အ်)	ရှိရှာသည်
ဟွံကဲ	ဟော့က	မက ၊ များပြားသည်
ဟွံမွဲ	ဟော့မွား	မရှိ
ဟွံသေင်	ဟော့စင်း	မဟုတ်
တ္အ်ညးအဲ	တမော့(အ)ညဲ့အူး	သူသူငါငါ
တိုင်ရန်တ္အ်	တိုင်ရောင်တမော့	ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်
လိက်တ္အ်	လိပ်တမော့(အ)	ကျောက်စာ
ဒလောအ်ဗွော	ဒလေ့(အ)ဗုဲ့တွန်း	သွန်သင်ဆုံးမသည်

www.monlibrary.com

သင်ခန်းစာ (၇)

၁။ ကအ်ညးဒးကဲ ဒ္ဂၠာဲဏာအ်ရ။

ကော့(အ)ညဲဒ့်ကော(မ)ဒ်နား(ယီး)နော့(အ)ရ။

သူ၏လည်ပင်း ဤနေရာတွင်ကျည်ဆံထိသည်။

၂။ ညးတအ်အာ အခိင်လအ်ဗွဲရ။

ညဲတော့(အ)အားအခိန်းလော့(အ)ဗွာရ။

သူတို့သွားသည်မှာ အချိန်ကြာလွန်းသည်။

၃။ ဒေံအဲထော် ဖျေအ်လေအ် နူဒ္ဂဲတေံရ။

ဒေ့(အ)အဲထော့(အ)ဖယေ့(အ)လေ(အ)နူဒဲနာတေ့ရ။

ကျွန်ုပ်၏ညီ ထိုနေရာကပင် တုတ်ကိုပစ်ချခဲ့ပြီ။

၄။ ညးဒးဒ္ဂင်ဒက် ကအ်တဲကအ်ဇိုင်တဲ့ ကဝုလဝ်ကိုကသအ်ရ။

ညဲ့ဒ်ဒု(င)ဒ်(တ)ကော့တူ ကော့ဂျိုင်တူ(ယီး)ကစူး(ယီး)လောကော ကစော့(အ)ရ။

သူသည်ခြေကျင်းဝတ်လက်ကောက်ဝတ်တွင် ချီပြီး သော့ခတ်ထားခံရသည်။

၅။ မြော်မှိုပ်ဂ္ဇအ်ဗ္ဂာဲခဍအ်တဲ စဒှ်ငဗ္ဂုရ။

ဗော့မနိုဝဲ့ဂျော (အ)ဗုဲ့ဒါး (ယီး)ခတော့(အား)တူး(ယီး)ကျင့်ဒဲမောင်းဂျဲ့ဗှဲ့လုရ။

လူကြီးများသည် ကွမ်းအစ်နားထိုင်ပြီး ကွမ်းစားကြသည်။

၆။ လ္ပဝိယဲပရအ်ကို လေံဒန် လေံဒက် လေံစဝ်ညိ။

လဲ့ပုဝိယူ ပရော(အ) ကော(အား)လေ့(အ)ဒု(န)လေ့(အ)ဒေ(တ)လေ့ပေါ(အား) ညိ။

အရှုံးရောဂါကို ကြိမ်တုတ် ဝါးတုတ် ကြိမ်လုံးနှင့်မကုပါနှင့်။

www.monlibrary.com

၇။ ဒေ်သိဂ္ဂိည္း ဒ္ိကောန်ခဒေ် ကွတ်ပိုရ။
ဒဒ္(အ)စွား‌ဂနီးညဲဒဒ္ါကွန်းခဒ္ဒ(အ)အိတော(အ)ပွား‌ရ။
သူ၏ယောက်ဖသည် ကျွန်ုပ်အဖွား၏ အထွေးဆုံးသားဖြစ်သည်။

၈။ ကောန်ငှ်လရိအ်ယာ်တဲ့ လတာ်ကလေအ်ဒ္ံင်ရ။
ကွန်းဇိုက်လရေ(အ)ယမ်းတူ(ယီး)လဲ့တိုက်ကလေ(အ)ဒဲမောင်းရ။
ခလေးသည်ငိုကြွေးကာလျှာထွက်နေသည်။

၉။ ညးလ္ဂအ်ညာတ်မြော်ကိုဋ္ဌ်တဲ့ တကိုတ်ငှုဟ်တိုန်ရ။
ညဲ့လဲ့ပေ့ါညတ် ဖေံ(အ)ကော့(တ)တူး(ယီး)တကော့(တ)ငှ(ဟ)တော(အန်း)ရ။
သူသည်သရဖူကို အိမ်မက်ပြီး လန့်နိုးလာသည်။

၁၀။ ကောန်ကသအ်အဲ ကွေအ်အာပွဲကွအ်ရ။
ကွန်းကစော့(အ)အွူး ကလေ့(အ)အားပတူးကလော့(အ)ရ။
ကျွန်ုပ်၏ သော့တွဲလေးသည် ခြံထဲတွင်ပျောက်ဆုံးသွားသည်။

၁၁။ ပြော်သ္ုပ္ဂ်သ္ံကိုချင်မ္ုး‌ဂွိင်မ္ဂး ဟံဂွံသြန်ချင်သ္ဂာင်ရ။
စော့(အ)ယောက်(တ) ပော်(တ)စေါ့(အ)ကော(အား)တိန်း မဲ့ငွဂလိုင်းမဲ့ဂွဲ(အ)
ပေ့ငွေ (အ)စော(န)တိန်းစအိုင်းရ။
ဆန်စပါးကို ပြင်ပနိုင်ငံသို့ မရောင်းချပါက နိုင်ငံခြားငွေမရပါ။

၁၂။ ခတိုတ့် ကောန်ခဒေ်အဲ ဇွံလဝ်လိုရော။
ခတော(အား)တမော့(အ)ကွန်းခဒ္ဒ(အ)အွူးကျော(အ)လောလောရော။
ကျွန်ုပ်၏သားထွေး ကျောက်သင်ပုန်းဘယ်မှာထားသလဲ။

၁၃။ တ္ုအ်ညးအဲ ဇွံစိုတ်တဲ့ ဒလောအ်ဗ္ဂောန် ကောန်ဇာတ်အိုတ်ညိ။
တမော့ညဲအွူးကျော့(အ)ကျော့(တ)တူး(ယီး)ဒဲလေ့(အ)ပဲတွန်း ကွန်းဂျတ်အော့(တ)
ညိ။
သူသူငါငါ သားသမီးများကို သွန်သင်ဆုံးမရန် စိတ်တွင်စွဲမှတ်ကြပါ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၁၄။ ယွံ- ပိုဒးဗွ္တောန် လိက်ဗွဟ်မန် ဟွံက ဒးဗွ္တောန်လိက်တ္ၚဲမန်ဏီရ။
ယေ(အ)ပွေးဒှ်ဗ္ဒဲတွန်း လိပ်ဗ္ဒဲဝေါ(ဟ)မွန် ပေ(အ)ကဒှ်ဗ္ဒဲတွန်းလိပ်တမော့(အ)မွန်
ကောင်း(မ)ရ။
ဟွတ်ကဲ – ကျွန်ုပ်တို့သည် မွန်သင်ပုန်းကြီးသာမက မွန်ကျောက်စာကိုပါ သင်ကြား
ရမည်

လေ့ကျင့်ခန်းများ

က) ရဲစုံကို်ဝေါဟာရ ဗွဲမထေက်ကြိုက်ကို် ဝါကျသွဝ်တော်

အောက်ပါပေးထားသောဝါကျတွင် သင့်လျော်မှန်ကန်သော ဝေါဟာရများကို ရွေးပေး

၁။ ချပ်(ဂ္ဂအ် ၊ ဂ္ဂေအ် ၊ ဂွံ) ဒှ်သ္ပိုင် ချပ်ဂ္ဂိုင်ဒကဲ ချပ် (တအ် ၊ ဏအ် ၊ လအ်) သ္ဂောဲအး

၂။ အရေဝ်တော် (ထော် ၊ တော် ၊ ဒေ) တော် ၊ အရေဝ် (ဏအ် ၊ လအ် ၊ တအ်) ထော်ဏအ်

၃။ (မ္ဂောတဲ ၊ မ္ဂော်ဇိုင် ၊ မ္ဂော်ကိုဋ်) ဟွံခိုဟ်ကုတ်မ္ဂော်တဲညိ

၄။ ထဝ်ခိုဟ် (ဂွံ ၊ ဟွံ ၊ ယွံ) ဒးအဲ ကောန်ဂကူ ဟွံဒးဝေတ်ရ။

၅။ ဆာန်ကောန် (ဂွံ ၊ စွံ ၊ ယွံ) ဘာ ဆာန်ဂွံကဝါဗ္ဒ

၆။ (ဂ္ဂအ် ၊ ဂ္ဂေအ် ၊ ဂ္ဂောအ်) လောဲဒှ်ဓိုက်ညးသ္ဂောင်ရ။

ထပ်ဗပေင်ကို် ဝေါဟာရ မအခဝ်ပွဲဝါကျသွဝ်တော်ညိ။

အောက်ပါဝါကျတွင်လိုအပ်သော အက္ခရာစာလုံးများ ထပ်ဖြည့်ပေး

၁။ ကောန်က – ကို်ကသအ်စွံမွဲဒှ်ဲညိ။

၂။ ဗ္ဒောန်လိက် – မွးလွဲသာသ – ည

၃။ – ခပိ – မွဲမမူစိရော။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄။ လ္ပကာ — လတာ်ညိ၊ ထအ် — ကော့ရ။

၅။ လ္ပုပ်မုပ်ဒုင်ကျာ တ — ကအ်ဍံစရ။

ဂ) လိက်ပုဒ်သ္ဒစ်ဍံဗ်တဲ သ္ဂာန်လဝ်ဂှ်သောင်ထွးကိုည်။

အောက်ပါပေးထားသော စာပိုဒ်ကိုသေချာစွာဖတ်ပြီးမေးခွန်းကိုဖြေပါ။

ကိုသတိက် သ္ဒတ်ဝုတ်သ္ဒတ်ဗ္ဂဲမန်တံ

အဝဲါဍံ ဒ္ဒအဝဲါဗတောန်ပညာရ။ ဒက်မိတ်ဆက်ဒါန် စွံဖြဟာန်လေဝ် ပွဲအဝဲါဏအ်ရ။ သ္ဒက်ဘာဝအနာဂတ် ဇကုဍံဇ္ဍော်မောဝ် သ္ဒက်ဍံ ပ္တုဲဂုဏ်ဖိုကိုကောန်ဂကူဇကု ချိုက်ကပေင်မာန်ဂှ် ဒးဂစါန်လ္ဒိဒးဂှ်ကတ်ပညာရ။ ပွဲအဝဲါဏအ်ဍံ၊ “ပညာလေဝ်ဂှ် ဒ္ဂဲလေဝ်ပလေဝ်”၊ အတိုင်လဟိ မန္ဒဂှ်ဒ်မာန်တဲ ပလေဝ်ဒ္ဂဲမ္ဂး ဗွဲမဒးရး ပလေဝ်ဒ္ဂဲအိုတ်ညိ။ ကောန်ဇာတ်ဇကုဍံဒ်အာဗိုဇကုကို ကောန်ဇာတ်ဇကုဍံဒ်အာ ကြက်ကောန်ဂကူ ဗိုဇကုကို ရန်တ္ဂအ်တဲ ဂကူဇကုကို ဇကု ပလေဝ် ဒ္ဂဲညးသ္ကံအိုတ်ညိ။ ဂကူဇကုကိုဇကုစွံကဝေင်ဖြဟာန်ဆက်မိတ်ဒါန်ညးသ္ကံအိုတ်ညိ။

၁။ အဝဲါသ္ဒတ်ဝုတ်သ္ဒတ်ဗ္ဂဲဍံ မူဒးသ္ဒရော။

၂။ အဝဲါဍံမူညးဟိုလဝ်န္ဒကိုရော။

၃။ ဒ္ဂဲလေဝ်ပလေဝ် ညးဟိုဂှ် မူအဓိပ္ပါယ်ရော။

၄။ ညးဂကူလိုဒးစွံ ကဝေင် ဖြဟာန်ဆက်မိတ်ဒါန်ရော။

(ဃ) သ္ဂာန်လဝ်ဗွဲသ္ဒစ်တော်ဂှ် သ်တဲချူထွးကို လိက်မွဲပိုဒ်ဍောတ်ညိ။

ဝတ်အာစာမန်ပိ

၁။ အာစာမန်ညးလေပ်ပညာ ညးန္ဒကိုက္ဒတ်တအ် မူဒးတိရော။

၂။ ဒးဇ္ဍောန်ကိုကောန်ဂကူဇကု ဒ်လိုရော။

၃။ ဟိုတ်နူအာစာတံဟ္ဂံဗတောန်တဲ က္ဒတ်မန်ပိုမူဒးဒ်အာရော။

၄။ က္ဒတ်မန်ပိုကော့ဗ္ဒန်အာ တုပ်တ်ညံင်ရ်ဗိုလိုရော။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ဂဏန်းအရေအတွက်များ

၁ — မွဲ
၂ — ဗါ
၃ — ပိ
၄ — ပန်
၅ — မသုန်
၆ — တြဴ
၇ — တပှ်
၈ — ဒ္စါ
၉ — ဒ္စိတ်
၁၀ — စှ်

၁၁ — စှ်မွဲ
၁၂ — စှ်ဗါ
၁၃ — စှ်ပိ
၁၄ — စှ်ပန်
၁၅ — စှ်မသုန်
၂၀ — ဗါစှော်
၂၁ — ဗါစှော်မွဲ
၂၅ — ဗါတ္တသုန်
၃၀ — ပိစှော်
၄၀ — ပန်စှော်
၁၀၀ — (ကၞံ)မွဲကၞံ
၂၀၀ — ဗါကၞံ
၃၀၀ — ပိကၞံ
၁၀၀၀ — (လ္ၚီ)မွဲလ္ၚီ
၂၀၀၀ — ဗါလ္ၚီ
၃၀၀၀ — ပိလ္ၚီ
၁၀၀၀၀ — မွဲလက်
၂၀၀၀၀ — ဗါလက်
၃၀၀၀၀ — ပိလက်
၁၀၀ ၀၀၀ — မွဲကိုတ်
၁ ၀၀၀ ၀၀၀ — မွဲပြကောဋိကိုတ်
၁၀ ၀၀၀ ၀၀၀ — မွဲနိလဟုတ်
၁၀၀ ၀၀၀ ၀၀၀ — မွဲနိလဟုတ်တၚ်
၁ ၀၀၀ ၀၀၀ ၀၀၀ — မွဲအသၚ်ဃဲယၚ်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

ယျုတ္တဲ့ထမ့် – (၇) ရက်အမည်

၁။ အဒိုတ် - တနင်္ဂနွေ
၂။ စန် - တနင်္လာ
၃။ အင္ဂာ - အင်္ဂါ
၄။ ဗုဒ္ဓဝါ - ဗုဒ္ဓဟူး
၅။ ဗြဗတိ - ကြာသပတေး
၆။ သိုက် - သောကြာ
၇။ သိုသဝ် - စနေ

ယျှစ်ဓါဂိတှ – (၁၂) လအမည်

၁။ စဲ - တန်ခူး
၂။ ပသာ် - ကဆုန်
၃။ ဇ္ဇေ - နယုန်
၄။ အိုန် - ဝါဆို
၅။ ခွဲသိ - ဝါခေါင်
၆။ ဘတ် - တော်သလင်း
၇။ ဝ် - သီတင်းကျွတ်
၈။ ကထိုန် - တန်ဆောင်မုန်း
၉။ မြေက္ကသို - နတ်တော်
၁၀။ ပုဟ် - ပြာသို
၁၁။ မာ် - တပို့တွဲ
၁၂။ ဖဝ်ရဂိုန် - တပေါင်း

ဒိုဟ်ဒ္ဓါသာ် – အရပ် (၈) မျက်နှာ

၁။ ဗုံက် - အရှေ့
၂။ ပလိုတ် - အနောက်
၃။ သျှင်ကျာ - တောင်

www.monlibrary.com

၄။	သ္ဂဲကျာ	-	မြောက်
၅။	အဂှ်	-	အရှေ့တောင်ထောင့်
၆။	နေရတိ	-	အနောက်တောင်ထောင့်
၇။	ဗာယပ်	-	အနောက်မြောက်ထောင့်
၈။	ဣသာန်	-	အရှေ့မြောက်ထောင့်

အခန်း (၁) အဖြေများ

(က) ၁။ ✘ ၂။ ✘ ၃။ ✔ ၄။ ✘ ၅။ ✔ ၆။ ✘ ၇။ ✔

(ခ) ၁။ (-) ၂။ (ဲ) ၃။ (်) ၄။ (-း)

(ဂ) ၁။ အဲ ၂။ အ္ဂာ ၃။ အို ၊ အဲ(ယ) ၊ အော်(မ) ၊ အဲ(ဟ)

၄။ အဲ၊ အဲ၊ အိ၊ အီ အု၊ အူ၊ အေ၊ အ္ဂာ၊ အို၊ အဲ(ယ)၊ အော်(မ)၊ အဲ(ဟ)

အခန်း (၂) အဖြေများ

(က) ၁။ ✘ ၂။ ✘ ၃။ ✔ ၄။ ✘ ၅။ ✘

(ခ) ၁။ ၚ ၂။ ၛ ၃။ ၜ ၄။ ၝ

(ဂ) ၁။ က ခ ဂ့ ခ့ ၚ့ ၂။ ကျ ချ ဂျ့ ချ့ ည့ ၃။ ဋ ဍ တ့ ထဲ ဏ

၄။ တ ထ ဒ့ ထဲ့ နဲ့ ၅။ ပ ဖ ဗဲ့ ပဲ့ မဲ့ ၆။ ယဲ့ ရဲ့ လဲ့ ဝဲ့ ၜ

၇။ ဟ ဠ ပ အ ဗဲ့

(ဃ) ၁။ ✘ ၂။ ✘ ၃။ ✔ ၄။ ✔ ၅။ ✔ ၆။ ✔ ၇။ ✔ ၈။ ✔

၉။ ✘ ၁၀။ ✔ ၁၁။ ✔ ၁၂။ ✘ ၁၃။ ✘ ၁၄။ ✔ ၁၅။ ✘ ၁၆။ ✘

၁၇။ ✔ ၁၈။ ✘ ၁၉။ ✔

(င) ၁။ ၜ ၂။ မ ၃။ ဂ ၄။ ၜ ၅။ က ၊ ဏ

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com.

အခန်း (၃) အဖြေများ

(က) ၁။ အဲ့ အဲ အိ အီ ၂။ အု အူ အေ အွာ ၃။ အို အဲ(ယ) အော်(မ) အဲ(ဟ)

(ခ) ၁။ အ အာ အိုက်(အိ) အိုင်း(အီ)

၂။ အောက်(အု) အောင်(အူ) အေ အွား

၃။ အောင်(အော်) အောင်း(အော) အော(မ) အား(ဟ)

(ဂ) ၁။ ဘာ ၂။ အဲ ၃။ နူဂယး ၄။ ကလိ ၅။ ဒေဝတ်

၆။ ထကး ၇။ ဒတ် ၈။ နာချူ ၉။ ခတးတိ ၁၀။ ရဂ်

(ဃ) ၁။ တာ၊ တဲ ၂။ တိ၊ ဗတိ ၃။ အ ၄။ တိ၊ မ၊ ဏာ ၅။ ဂဲ၊ ပါ၊ ပု

၆။ မွဲ၊ အ၊ နူ၊ ၇။ ဗ၊ ဝါ၊ ဂ ၈။ တ်၊ မ် ၉။ မ၊ ဏိ

(င) ၁။ ခမိပိဇကု ကညစ်အာဘာရ။ ၂။ မိမအဲအာဘာရ။

၃။ မိမအဲ ပူဇ်က်အနုရ။ ၄။ ခမိရာဒနာဏါ မိမအဲရ။

၅။ ရဂ်ဘာသာ သာသနာ မိမအာစါညိ။ ၆။ မိမအဲ စ်အာရ။

အခန်း (၄) အဖြေများ

(က) ၁။ ◌ှ ၂။ ◌ၞ ၃။ ◌ှ ၄။ ◌ှု ၅။ ◌ၟ ၆။ ◌ျ ၇။ ◌ြ ၈။ ◌ၠ

၉။ ◌ွ ၁၀။ ◌ု ၁၁။ ◌ွ

(ခ) ၁။ ✘ ၂။ ✔ ၃။ ✘ ၄။ ✔ ၅။ ✘ ၆။ ✘ ၇။ ✘ ၈။ ✔

၉။ ✘ ၁၀။ ✔ ၁၁။ ✘ ၁၂။ ✔ ၁၃။ ✘ ၁၄။ ✔ ၁၅။ ✘

(ဂ) ၁။ ကၞ ၂။ ကၠာ ၃။ ကၠိုံ ၄။ ကၠို ၅။ ကွး ၆။ ကၟ

၇။ ဓိံ ၈။ ဍိုံ ၉။ ဍ်ု ၁၀။ ၐ ၁၁။ တဲ့ ၁၂။ တိုံ

၁၃။ ကြဴ ၁၄။ ပ္ ၁၅။ ပ္ဍး ၁၆။ ဏ္ဍ ၁၇။ ပျူ ၁၈။ ဗြဲ

၁၉။ ဗွဲ ၂၀။ သၠာ ၂၁။ သၟူ ၂၂။ သၠူ ၂၃။ သွး

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

(ဃ) ၁။ ၇ု ၂။ ထး ၃။ ပုပ ၄။ ကြ ၅။ လှာ၊ဗှ ၆။ ဘာ၊ ဘာ
၇။ ၇ု ၈။ ယး ၉။ ဗတိ ၁၀။ ဒစ္ ၁၁။ ဒျာ ၁၂။ ပြကာ
၁၃။ ဍွါ ၁၄။ ကြဴ ၁၅။ ကြဴ၊နန်ရ ၁၆။ တိစး ၁၇။ ပွး ၁၈။ ညး
၁၉။ ကြာ ၂၀။ ဗှ ၂၁။ ၇ု ၂၂။ အငှာ၊ ဗှ

(င) ၁။ ဂိတုစဲ ဥတုကတ်ရ။ ၂။ ဂိတုစဲ ဗြဲစဂုညိညရ။
၃။ ဂှ်အပါအဲ စချဲရ။ ၄။ ဂှ်အပါအဲ စချဲပွဲဝါရ။
၅။ ကှာဗြဲဂု ကိုသိုရ။ ၆။ ကိုသိုသ္ဂကုဲရ။
၇။ အပါအဲအာဝါ တုဲဗြဲဗတိရ။ ၈။ အပါအဲဖျဏါင္ဂသ္ဂာရ။
၉။ ညးပူဇ်စေတိရ။

(စ) ၁။ လ္ပကြဲကြလ္ဂုမိမဝါညိ။ ၂။ ဒးလ္ပိပရာမိမဝါရ။
၃။ လ္ပချူဒလူကော်ဂှ်အဲညိ။ ၄။ ကောဂှ်အဲ အာကြဲဝါတုဲရ။
၅။ ညးစ်သိုမ္ဂးလ္ပစေ္ဒါညးညိ။ ၆။ စေ္ဒါညးမ္ဂး မွးကျအာအဲရ။
၇။ မွးဒးဘဲအဲရ။

အခန်း (၅) အဖြေများ

(က) ၁။ ဇိက် ၂။ စိက် ၃။ ဗက် ၄။ ဃံက်
၅။ ခါ ၆။ ဍိုက် ၇။ ဗိုက် ၈။ မေက်
၉။ ယိုက်၊ ရိုက် ၁၀။ ကလိုက် ၁၁။ ဇက်ဆု ၁၂။ ဍုံကို
၁၃။ သက်သိ ၁၄။ ကွက် ၁၅။ ဇွက် ၁၆။ သေ္ဂက်

(ခ) ၁။ မံက် ၂။ တဲ၊ ဗွဲ ၃။ ဂဝ ၄။ ကှာ
၅။ ဇှော်၊ ဇေ၊ တိ ၆။ ဇွက် ၇။ တိုက်၊ ရိုက် ၈။ ကျာ်
၉။ ပှက်၊ တိုက် ၁၀။ ပ္ဂိက် ၁၁။ မ္ဂိုက်၊ က၊ ရဲ ၁၂။ မာ်၊ နက်
၁၃။ သုက်၊ ပါ ၁၄။ အာ၊စါ၊ဒိုက် ၁၅။ ကြုက်၊ လ၊ တက်

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

(ဂ) ၁။ လွှာတ့်ကြိုက်မွဲတ့်တေက်ဓါရ။
၂။ တိချိစိကလိုက် ကျာပိုက်တ့်ကြိုက်ဒရိုက်အာရ။
၃။ တေက်ဓါပြေးပါအာဓါလပါရ။
၄။ တေက်မွဲဆိုက်ဗဒက် ပွဲဘာဏ္ဍသိရ၊ တတေက်မွဲဆိုက်ဗဒက် ပွဲရာမ္ၚးကြဳကြရ။
၅။ တေက်ပွဲဘာဏ္ဍသိ သ္ဂိုက်မ္ဂိုက်သိလဖွဲရ။
၆။ တေက်ပွဲရာမ္ၚးကြဳကြ သွအဖက်ကုမ္ၚးကြဳကြရ။
၇။ မအံက်ဂှကျာ်ဗက်လ္ပရ။
၈။ ညးဒဗ ဒးရာမ္ၚးကြဳကြက္ဍာရ။
၉။ တေက်ပွဲရာသ္ဂး 'ထပက်ညးညိ၊ ထ္ၚက်ညးညိ၊ ထိုက်ညးညိ၊ ဗတိုက်သ္ၚာမိုက်သ္ၚေက်ဗွဲ ဗွိုက်လတက်ညးညိအဖက်'
၁၀။ ညးပေက်အာ ဒဗဘာဏ္ဍသိမွဲဝါရ။
၁၁။ တေက်ဘာဏ္ဍသိသဂဳရ 'စကြုက်ညိကျာ်၊ စစ္ၚအဟာရညိကျာ်၊ ဓုပွဲဘာညိကျာ်၊ တိက်ပွဲဘာညိကျာ်'။
၁၂။ ဆိုက်ဗဒက် မ္ၚးတ္ၚသိလမ္ၚး သ္ဂိုက်မ္ဂိုက်ရ။
၁၃။ သွအဖက် မ္ၚးကြဳကြမ္ၚး သွသ္ၚကုညးရ၊ ကြဳကြကုညဖွဲရ။

(ဃ) ညးကုအဲ (အတုန်အလှ္ၚ)

၁။ အတိတ်ကာလမွဲတဲ အချ်မွဲဗွိုက်ပွဲဍာ်ရ။
၂။ တေက်လ္ၚာတ့်ကြုက် ဒဗဒးအချ်ရ။
၃။ တေက်ဒရိုက် တ္ၚးကြုက်မွဲတ္ၚးရ။
၄။ အချ်ဒဗတ္ၚးကြုက်ရ။
၅။ အချ်ဒဗ တ္ၚးကြုက်မ္ၚး ချိုက်ဗက်အာရ။
၆။ အချ်ဗ္ၚစးနူဘဲဒဒိုက်ရ။
၇။ ဒးကာလမွဲတဲလ္ပဒနက်တေက် ကုဇုက်ရ။
၈။ အချ်ဂဗဒးမ္ၚး ထပက်နကုဂိုဂိဂိရ။
၉။ လ္ပဂိမ္ၚးချိဒရိုက်အာရ။
၁၀။ တေက်ဗ္ၚးစးအာနူဘဲ ဒဒိုက်ရ။

www.monlibrary.com

အခန်း (၆) အခမြေမျာ

(က) ၁။ ကလေင် ၂။ စရင် ၃။ စံင်မြင် ၄။ ဇိုင်စိ ၅။ ဒလေင်
၆။ ပရိင် ၇။ သေင်ဟာ ၈။ ဍာ်ပလင် ၉။ ပလံင်ဏေါ ၁၀။ ကမ္ဒိုင်
၁၁။ ကွိုင်ကွိုက် ၁၂။ ပြုပြေင် ၁၃။ ရမျာင်

(ခ) ၁။ ရေင် ၂။ လေင် ၃။ ရောင် ၄။ ရင်
၅။ ကွာင် ၆။ ညံင် ၇။ ပံင်၊ သး ၈။ သ၊ ဇင်
၉။ ကင်၊ ရင် ၁၀။ တ၊ ရင်၊ သင် ၁၁။ အာင်၊ လက်ာ ၁၂။ ချင်၊ ကို္ုက်
၁၃။ မ္ဒိုင်၊ ဂို္ုင် ၁၄။ ဖက်၊ ပ္ဍိုင် ၁၅။ နူင်၊ သ္ဂုင်၊ သ္ဂိုင်

(ဂ) ၁။ ပ္ငင်ဂ္ဂမွဲမင်ဒ္ဂံင်ဂ္ဂ ပွဲဝါဗ္ဒိုင်စိရ။
၂။ ပ္ငင်ဂ္ဂ ဒဗဒးပံက်မွဲရ။
၃။ ပံက်ကတိုင်ဒ္ဂံင်ကမွဲ ပွဲအာကာသရ။
၄။ အတိုင်ပံက်သွဒ္ဂံင်က ပ္ငင်ဂ္ဂသွဖက်ရ။
၅။ လက်ကရပ္ငင်ဂ္ဂ သွကုသ္ဓင်ရ။
၆။ ပရိင်ပ္ငင်ဂ္ဂ သိုင်မိင်အာရ။
၇။ သိုင်ကော်ပ္ငင်ဂ္ဂ တ္ဂးသ္ဓင်နကုပါင် ဂတညးညိရ။
၈။ သိုင်သဂးအာစါပ္ငင်ဂ္ဂ ညးလောရော။
၉။ ပ္ငင်ဂ္ဂကလင်သဂးရ အာစါအဲတ္ဂတ္ကဒ္ဒိရ။
၁၀။ ပ္ငင်ဂ္ဂယောင်ယာမှာရ် အာစါကုပံက်ရ။
၁၁။ အခိင်တ္ဂးဒ္ဂံင်ပ္ငင်ဂ္ဂ သ္ဓင်ဇကုထပက်ဒးအာပါင်ဇကုရ။
၁၂။ မွးဂမ္ဒိုင်မိင်ပရိင်ပ္ငင်ဂ္ဂ မှာရ်ကုအာစါသိင်သာဗွဲရ။

(ဃ) စိင်မ္ဂးညံင်ရမူရော (ဆင်ဆိုသည်မှာ)

၁။ မွဲတဲ့ကမ္ဂက်တြဲအာစ် စိင်မွဲနကုတဲရ။
၂။ ကမ္ဂက်မွဲစံဒးသ္ဂိစိင်သ္ဂးရ၊ စိင်မ္ဂးညံင်ရထဒင်ရ။
၃။ ကမ္ဂက်မွဲစံဒးဇိုင်စိင်ရ၊ စိင်မ္ဂးညံင်ရတံ့ဆုသ္ဂးရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၄။ ကမ္ဘာ့ကမ်းခြေစ်ဒေသတစ်ခုရဲ့ တဝိုက်ချိုကာလ

၅။ ကမ္ဘာ့ကမ်းခြေစ်ဒေသတစ်ခုသွင်းရွေး စိုက်ပျိုးခြင်းရဲ့မြောက်ပိုင်း

၆။ ကမ္ဘာ့ကမ်းခြေစ်ဒေသကြီးစိုက် စိုက်ပျိုးခြင်းရဲ့သင်္ကြန်ရ

၇။ ကမ္ဘာ့လက်ကာရသွင်းရေး စိုက်ပျိုးခြင်းရဲ့ပိုက်ရေး

အခန်း (၇) အဖြေများ

(က) ၁။ ဇတ် ၂။ တတ် ၃။ လတ် ၄။ ဟတ် ၅။ ကုတ်
၆။ ကြာတ် ၇။ ဂေတ် ၈။ ဂိုတ် ၉။ စုတ် ၁၀။ ဖိုတ်
၁၁။ ချိုတ် ၁၂။ တုတ် ၁၃။ ဖြာတ် ၁၄။ ဝေတ် ၁၅။ ခေတ်
၁၆။ ကလိတ် ၁၇။ စိုတ်အိုတ် ၁၈။ ချုတ်မြာ်

(ခ) ၁။ ကတ် ၂။ ဗိုတ် ၃။ ဟတ် ၄။ ပ္တတ်
၅။ ဇှော်၊ ဍောတ် ၆။ ဂွတ် ၇။ ညာတ် ၈။ သတ်၊ ညာတ်
၉။ ရိုတ်၊ ဝတ် ၁၀။ ထတ်၊ အိတ် ၁၁။ သာတ်၊ ကိုတ် ၁၂။ ရာတ်၊ စိုတ်
၁၃။ ကုတ်၊ ဒိုတ် ၁၄။ ပွတ်၊ လိုက်၊ ပွတ်၊ ပွတ် ၁၅။ ဂစါန်၊ လွတ်၊ တိတ်

(ဂ) မင်မွဲပါင်ညိ။ (နှုတ်စောင့် ထိန်းပါ)

၁။ အတိက်မွဲတဲ့ အရုတ်မွဲဒက်မိတ်ကုပံက်ဓါရ။

၂။ ဍုက်ဂွာဇတ်အာမွး အရုတ်ဒးဒှင်ဘဲချိုတ်ရ။

၃။ အရုတ်သွးပံက်ဓါကိတ်ဆုသ္ကုတ် ဍောတ်တ်မွဲတှုင်ဂိုင်ဏာနကုပါင်ညိ။
အရုတ်ကိတ်လဒ္ဒုဆုသ္ကုတ်နကုပါင်ဇကုဇက်အာ လ္ဂုအာကာသရ။

၄။ ပံက်ဓါ အရုတ်မွဲအာလ္ဂုအာကာသရ။

၅။ လ္ဂုဂွံင်အာကာသ ဒးတုတ်အာချင်မွဲရ။

၆။ ပွဲချင်ပရိသတ် ဂိုင်ဂှင်ဒ္ဒံင် မွဲပြကောတိကိုတ်ပြင်ပြင်ရ။

၇။ ပရိသတ်ဂမှိုင် ညာတ်တှင်မွး ကရိကရောတ် ဖအ်ကညာင်အိုတ်ရ။

၈။ အရုတ်အထေင်ဇှော် ဇကုလဟိင်ဒ္ဒံင်ပွဲစိုတ်ရ။

၉။ အရုတ်ဟာပါင်မွး၊ ပါင်ကိတ် ဆုသ္ကုတ် ဗှးအာ ဒတံနူအာကာသရ။

၁၀။ အရုတ်ဒတုံ နူအာကာသမွး ဒးဒှင်ဘဲချိုတ်ရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

(ဃ) ဒြဟတ်ညးတုညး (သူ္အင်နှင့်သူ္အား)

၁။ အတိက်မွဲတှ် ကို္ဍောတ်တ်မွဲ ဒးဒုင်ဘဲဇေဒိသိုင်ရ။

၂။ ကို္ဍောတ်သ္ဂး လွဲဂစိုတ်အဲညိ၊ ဗလးအဲမ္ဂး အဲထံက်ပင်မ္ဂးမွဲဝါရ။

၃။ ဇေဒိသိုင် ဂရိုင်ဗွဲရ၊ ဆဂးဗလးကို္ဍောတ်တ်ရ။

၄။ မွဲတှ်ဇေဒိသိုင် ဒးဒ္ၚက်လွမွဲရ။

၅။ နကုဒြဟတ် ဇေဒိသိုင်တိတ်ဗ္ဒး နူဒ္ၚက်လးလးရ။

၆။ ပ္ဍဲစိုတ် ဇေဒိသိုင် ဒးဒိုင်ချိုတ်ပ္ဍဲတဲလွရ။

၇။ ဇေဒိသိုင် ကရိကရောတ်ရ။

၈။ ကို္ဍောတ်တ် မိင်မ္ဂး ကျုင်ကိတ်ထပိတ်ဇုက်ဒ္ၚက်ရ။

၉။ ကို္ဍောတ်တ်ကိတ်ထပိတ်ဇုက်ကုဇ္ၚက် ကေတ်တ်ရ။

၁၀။ ဇေဒိသိုင်တိတ်ဗ္ဒးနူဘဲချိုတ်ရ။

အခန်း (၈) အဖြေများ

(က) ၁။ ခန် ၂။ ဒန် ၃။ ဗန် ၄။ ကုန် ၅။ ချိုန်
၆။ အောန် ၇။ ကောန်ဇတ် ၈။ ခဗန် ၉။ စန်စး ၁၀။ ဒဂိုန်
၁၁။ ဗိုန်ဗတ် ၁၂။ အိန်ရိ ၁၃။ ကၠာန် ၁၄။ ပ္ဍန် ၁၅။ ကမ္ဍောန်
၁၆။ ပ္ၚါန်ဍာ်

(ခ) ၁။ ရဲ ၂။ ကာန် ၃။ သ္ၚောင် ၄။ ဂုဏ်
၅။ ပ္ၚါန်၊ စိုတ် ၆။ ဗတောန် ၇။ လောန်၊နန် ၈။ ပတိုန်၊သ္ၚောင်
၉။ ဖိုန် ၁၀။ လောန်၊တိုန် ၁၁။ ချုင်၊ကွာန်လောန် ၁၂။ တောန်၊ ပ္ၚာန်
၁၃။ တိုက်၊ဍာ်၊ကျာ ၁၄။ ဖျုန်၊ ဇာတ် ၁၅။ ကောန်၊ဆာန်၊လို္ဂန် ၁၆။ ဩန်၊ လပိုန်

(ဂ) ကောန်ဗို္ၚက်မန် (မွန်တူန်သည်မဂဒ္ဒး)

၁။ ကောန်ဗို္ၚက်မန်မွဲ ယှုညးမဂဒ္ဒုရ။

၂။ ဗို္ၚက်ဂမှိုင်အာကူသာန်ဖျာ ပ္ဍဲချုင်ဍောဍာရ။

www.monlibrary.com

၃။ မဂဒူညာတ်အာနန့်ပြဿာဒ်လပါ် ပွဲအာကာာသရ။
၄။ မဂဒူတွောင်မ္ဂး အာသ္ဘာန်ဗ္ဗးမွဲ ပွဲက္ဘာန်မွဲရ။
၅။ အ္ဘာဖ္ဗးသ္ဂးဒးပတိုန်ဩန် သ္ဂုင်ဇကု မဂဒူရ။
၆။ မဂဒူညာတ်ကေတ်ကုန်သ္ဂုင်ညး ဂတအ္ဘာပတိုန်ဩန်လ္ဘူကုန်ရ။
၇။ အာစာဖ္ဗးဇ္ၚောန်ထ္ဂးကုမဂဒူ အာခစသတ်ဇ္ၚော်ဇ္ၚော်ညိရ။

(ဃ) ဝိရိယကောန်မန် (မွန်လ္ဂုငယ်ဏဝိရိယ)

၁။ မဂဒူအာခစပ္ဂင်စိင်သိုင်မွဲရ။
၂။ ဟိုတ်နူဝိရိယ မဂဒူထတ် ခရိုင်စိင်သ္ဘးဗ္ဒးလောန်ဗွဲရ။
၃။ စိင်ဂမ္ဂိုင် စဗ္ဒးဗွဲမလောန်ရ။
၄။ မွဲတဲသိုင်တိတ်ရုင်စိင်မ္ဂး ညာတ်ဒးခရိုင်စိင်သ္ဘးဗ္ဒးဒးစိုတ်လောန်ရ။
၅။ သိုင်သ္ဂာန် ပ္ဂင်စိင်ရ၊ ညးလောသ္ဘး ဗ္ဒးလောရော။
၆။ ကောန်သ္ဂတ်မန်မဂဒူ သ္ဘးဗ္ဒးရ။
၇။ သိုင်ကဇေါပေါင်ညာတ်ဒးမခတ်မွဲမ သ္ဂလာဘ်ကုမဂဒူရ။

အခန်း (၉) အဖြေများ

(က) ၁။ ထပ် ၂။ ပပ် ၃။ စိုပ် ၄။ လေပ် ၅။ ဇပ်ချပ်
၆။ တုပ်တုပ် ၇။ ပတုပ် ၈။ အဇ္ၚောပ် ၉။ သ္ဘိုပ်သ္ဘ ၁၀။ ဖြပ်
၁၁။ ကြောပ်

(ခ) ၁။ ဍုဲ ၂။ ဆိပ်၊ ပ္ဒါန် ၃။ ဂပ်၊ တဲ ၄။ စိုပ်၊ စပ် ၅။ သ္ဘုပ်ရုပ်ဖိုတ်
၆။ ဇ္ၚာပ်၊ ဒန် ၇။ ဖြာပ်၊ သပ် ၈။ ဖြိပ်၊ စိုတ် ၉။ ဒြပ်၊ဂ္ဒန်၊သပ် ၁၀။ ကၠုင်၊ ဂိုပ်

(ဂ) ကိုပ်သ္ဘိုပ်မ္ဂး (ခေါင်းဆောင်ဆိုသည်မှာ)

၁။ ဒပ်ပ္ဒါန်နပေါဋ္ဌိယာန် ဗတိုက်ကၠုင်ပ္ဒါန်မာန်အာအဆက်က်ရ။
၂။ ကောန်ပ္ဒါန်ညးဍောန်အိုတ်အာ ဒြဟတ်အိုတ်ရ။ စိုတ်ဓါတ်သ္ဂက်ဗ္တိုက်ပ္ဒါန်အောန်အာ ညိညရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

၃။ ဒပ်ပွါန်နပေါဠီယာန်ကု ဒပ်ပွါန်ဂျာမဏီခြာဒှ်မွဲတိုင်ပ္ဍန်ရ။

၄။ စိုပ်အခိင်သဂါတဲ့ ကၠုပ်သ္ကိုပ်နပေါဠီယာန် ဂေတ်ရင်ဒပ်ပွါန်ညးရ။

၅။ ညးညာတ်ဒး ကောန်ပွါန်ဍောတ်တိက်မံင် ညးလုပ်မင်ကင် ဗွးကောန်ပွါန်ဍောတ်ရ။

၆။ တဲ့ယးတူးပရိုင်ခ္ဍကရာဇ် ဒပ်ပွါန်ဇြော်နပေါဠီယာန် မင်ကင်ပြေးတိတ်အာမွဲဒပ်ပွါန်ညးရ။

၇။ ကောန်ပွါန်ညးဂမ္ဂိုင် သ္ဂိုက်ဆာန်လတူကၠုပ်သ္ကိုပ်ညးရ။

၈။ ဒပ်ပွါန်နပေါဠီယာန် ဆက်ဗတိုက်ပွါန် မာန်ပ္ဍန်ရ။

(ဃ) တင်ဂုဏ်တ္ၚုပုင် (ထမင်းသခင်ဇကျးဍူးရှ်င်)

၁။ အတိက်ခွဲတဲ့ကၠုပ်သ္ကိုပ်ဒပ်ပွါန်မွဲ ဒးတာလ္ပိုင်သွက်ဒးဂစိုတ် ခ္ဍကရာဇ်သ္ၚသတြဲဇကုရ။

၂။ ဆဂးဒပ်ပွါန်ခ္ဍကရာဇ် မင်မွဲဒှ်င်ခ္ဍကရာဇ်အထပ်ထပ်ရ။

၃။ သွက်ဒဗ ခ္ဍကရာဇ် ညးဒးအုပ်မာ လုပ် ပိပန်တဲ့ရ။

၄။ သ္ကိုပ်ပွါန်တဟာင်ဒှ်င်ပုင်လောန်ရ။

၅။ ညးစိုပ်အာပ္ဍဲနန် ညးညာတ်ဒးပုင် ထွတ်ခ္ဍကရာဇ်မ္ဂး စပုင်ထွတ်ရ။

၆။ တဟာင်ဒှ်င်ပုင်ပြေအာညိရ၊ ညးတင်ဂုဏ်ခ္ဍကရာဇ်ရ။

၇။ အခိင်သဂါတဲ့ သ္ကိုပ်ပွါန်ဒဗခ္ဍကရာဇ် တိက်ဒှ်င်ပ္ဍဲနန်ရ။

၈။ ဆဂးညးကေတ်နင်သ္ၚာ်ရတ် ခ္ဍကရာဇ်၊ သွက်ထွးကုတ္ၚခ္ဍကရာဇ်ဇကု သ္ၚသက်သိရ။

အခန်း (၁၀) အခြေများ

(က) ၁။ စံ ၂။ ဂါ ၃။ တိ ၄။ ပါမ် ၅။ ရုံ
၆။ ဇိ ၇။ တိညာတ် ၈။ ထရိ ၉။ ပရိ ၁၀။ သိကေတ်
၁၁။ အသံ ၁၂။ ခုံ ၁၃။ သြိ ၁၄။ ခြိုဇာတ် ၁၅။ သိုင်ရုံ
၁၆။ သှ်ုင်စမွါ

(ခ) ၁။ ဇိ ၂။ ကွာ် ၃။ ပယာံ၊ထုင် ၄။ မြဲ၊ ပျာံ ၅။ ဗင်၊ ဟိ
၆။ ပျုး၊အဂိ၊ရုံ ၇။ တံ၊စံါ၊ ရိ ၈။ ခြိုမ္ဂိုခြို ၉။ သ္ဂာံကောံ၊ရုံ ၁၀။ သိုင်၊ဇိ
၁၁။ မ္ဂို၊ လမ္ဂို

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

(ဂ) ဒြဟတ်ဂကော် (စုပေါင်းခြင်းသည်အင်အား)

၁။ အတိက်မွဲတွဲဗောဓိသတ်ဝိုပ် ကော်ဝိုပ်ဒ္ဓိတ်ကိုတ်ဒတန်ဒှ်င ပွဲဂြိုပ်တိုတိုပွဲထိုမွဲရ။

၂။ ဓေဒိုဖိုင်ဓ္ဓော်မွဲ ကျောန်ခ္ခံဒှ်င်သိုဓေဒိုဖိုင် ကုအိက်ဇကုရ။

၃။ နကိုဝိုပ်မွဲဟောင် ဂစာန်တိတ်အာမွး ဒးဒုင်ဘဲသိုပလိုဓေဒိုဖိုင်ထွးရ။

၄။ ညးညးအဲအဲဇ္ဇာပ်ပ်ဝိုပ် ပ္တိတ်ဒြဟတ်သိုညးဖအိုတ် ရိုလဘာ်ဂစာန်တိတ်အာ ကော်ကော် ခရိုခရိုမွး တိတ်ဗ္ဒးမာန်ရ။

၅။ အတိုင်လဟိုဗောဓိသတ် ဝိုပ်ဂမ္ဒိုင်ပတိတ်ဒြဟတ် ဂြုဂြုဂြိုဂြိုဂစာန်တိတ်အာန္ဒ ပါင်ထိုရ။

၆။ ဟိုတ်န္ဒဝိုပ်ဂမ္ဒိုင် နကုဒြဟတ် ဂကော်တိတ်ဗ္ဒးအာန္ဒ ဗွဲသိုပလိုမာန်ရ။

(ဃ) သိုင်ကျပ္ဒါန် ကုဓေဒိုဖိုင်ဍောတ်

(စစ်ရှုံးသောဘုရင်နှင့်ပင့်ကူငယ်)

၁။ အတိက်မွဲတွဲ သိုင်မွဲကျကျုင်ပ္ဒါန်ရ။

၂။ ဝိုတ်ခါတ်ညးလိုလါတိက်လငှ်ဒှ်င် လတ္ဒကိုစိင်ရ။

၃။ ဓေဒိုဖိုင်ဍောတ်မွဲ ခတုံန္ဒကိုစိင်ညးညာတ်အာရ။

၄။ ဆဂးဓေဒိုဖိုင်ဍောတ် ခတုံကျာဝိုပ် ကိုဏာဒိုန်ဒှ်င်အိက်ဓေဒိုဖိုင်ဇကုရ။

၅။ ဓေဒိုဖိုင်ဍောတ်ပတိတ်ဒြဟတ် ဝိရိယကလေင်တိုန်အာသိုက်သိုက်ရ။ မွဲအခိင်ခဏ ဓေဒိုဖိုင်ဍောတ်ဝိုပ်အာလတ္ဒကိုစိင်ရ။

၆။ သိုင်သ္ဒသမ္တိဒြဟတ်ဝိရိယဓေဒိုဖိုင် ဍောတ်တ်ကိုရ။

၇။ သိုင်ပ္တိတ်ဝိရိယဆက်ဗတိုက် ပ္ဒါန်မာန်အာကိုရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၁) အဖြေများ

(က) ၁။ ဍုဲ ၂။ ထုဲ ၃။ ပို ၄။ သာဲ ၅။ ကသဲ
၆။ ဆာဲခြာ ၇။ ဗ္ဂဲ ၈။ ခ္ဍာဲတဲ ၉။ ကှာဲ ၁၀။ ကြဲ
၁၁။ လက်ဒှ်ု

(ခ) ၁။ ကွန်၊ ဝေါ ၂။ ဂဥုဲ၊ လာဲ ၃။ ပသဲ၊ ခမာဲ
၄။ ဗှာဲ၊ ဟာဲ ၅။ ဒ္ဂာဲ၊ ဂွာဲ ၆။ ပှ်ုဲ၊ ပှ်ုဲ

(ဂ) မိတ်ဆွေစဵု မိတ်ဆွေမှန်

၁။ အတိတ်မွဲတုဲကြာဲမွဲ၊ အရုတ်မွဲ ဂစေံမွဲ ကော်စပြောဲဗှာ မိတ်သဟာဲရ။
၂။ ဒးကာလမွဲဗတာံ ကြာဲဒးအာဒနက် ဇုက်သ္ခာံလ္ပတုဲ အရုတ်ကျုင်ကိတ်ထပိုတ်ဒနက် ဇုက်သ္ခာံကုဒေက်ကေတ်တ်ရ။
၃။ ပယာံနူဂယး ဂစေံအာသိုလ္ပ အာတက်မုက်လ္ပကုသ္ငေင်ဇကု ညံင်လ္ပလဲုအာသွ္ဒံင်ရ။
၄။ ဟိုတ်နူရိုဗင်ညးဂမ္ဂိုင် အရုတ်ဒေက်ဂိ ပါင်ထကး ဆီတိတ် ဍောင်လောန်တုဲ အိုတ်အာ ထတ်ဒှ်ာဲ ဒှက်တုဲ လ္ပညာတ်ဒးမ္ဂး ဂွိကုဂှိုက်ကွက် ပှ်ုဂွဆုမွဲရ။
၅။ ဂစေံညာတ်ဒးပရေင်အရုတ်တုဲ အာပ္ဂိကုကြာဲ သ္ဂက်ဂွံအရုတ် ဗှးပ္ဍန်ရ။
၆။ မိတ်သဟာဲကြာဲစိုပ်ကျုင်တုဲ ဍောန်အရုတ်ကုပြေင်ဇကုပ္ဍုဲဂွဆုတုဲ ကေတ်ဏာအရုတ်ပ္ဍုဲဍှ်ာ ကှာမွဲရ။

(ဃ) မိတ်သဟာဲဒးဝေင်ပေါ (ရှ်ောင်ရှ်ားအပ်သော မိတ်ဆွေ)

၁။ အတိက်မွဲတုဲမိတ်သဟာဲဝေါ အာကရ်မွဲဒှ်ာဲ ဒးတုက်အာဂြိုပ်မွဲရ။
၂။ ညးဓါဟိုဂ်းအာ ညာတ်သ္ဂသတြုမ္ဂး လ္ပပါညိ၊ ညးမွဲကုညးမွဲသ္ဂက်ဒးရိုဗင်အာရ။
၃။ စိုပ်မွဲဒှ်ာဲကှိုက္ဂိုက်မွဲတိတ်ကျုင်တုဲ ဒဗဒးအာရ။ မိတ်သဟာဲမွဲဂြိုပ်တိုန်လတူတှ်ဆုမွဲရ။ မိတ်သဟာဲမွဲဘိုင်ဘင်တုဲ တိက်ဒံ့င်ညိုင် ညိုင်လတူတိရ။
၄။ ကှိုက္ဂိုက်ကျုင်ဆုင်မုက်မှ်းတိက်လ္ဂာ်ုတိရ။
၅။ မိတ်သဟာဲလတူတှ် ဆုသ္ဂာန် မူကှိုက္ဂိုက် ကသဲအာမှ်းရော။
၆။ မိတ်သဟာဲပ္ဍုဲတိ ကလေင်ကညာင်တိုန်အာ လ္ပပ်ငဖက်ကုမှ်းလဟိုသ္ဂးသုးညိ၊ ဝေင်ပါညိ၊ ကသဲအာရ။

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၂) အဖြေများ

(က) ၁။ ဗဝ်　၂။ ထဝ်　၃။ ဗေါဝ်　၄။ သို်　၅။ ကသို်
၆။ ချဲဂို　၇။ ဒေါဝ်တြဲ　၈။ နူလို်　၉။ ဖကောဝ်　၁၀။ ဝုတ်အို်
၁၁။ ဓွေါဝ်　၁၂။ သွဝ်

(ခ) ၁။ ဆို်၊ ဓေါဝ်၊ မို်　၂။ ဖို်၊ ယို်　၃။ ကေဝ်၊ ကျာ၊ ပဝ်
၄။ ပဝ်၊ ပဝ်　၅။ ဆောဝ်၊ ဆောဝ်၊ သဝ်　၆။ ယျုဝ်၊ မှောဝ်
၇။ သ္ဍာဝ်၊ တ္ဂုဲ၊ တဝ်　၈။ ရေဝ်၊ ခဝ်၊ အဝ်　၉။ တို်၊ ဒေါဝ်၊ ရေဝ်

(ဂ) တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် (၃၂) ဝါ　(၃၂ ကြိမ်မြောက်မွန်အမျိုးသားနေ့)

၁။ လောန်ကၠုင်သက္ကရာတ် ၁၃၄၀ ဂိတုမာ်မွဲဇ္ၚေက် တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် မရနုက်ကို (၃၂)ဝါရ။
၂။ ပွဲချိုင်ဒှ်ုင် တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် ကၠောန်ပွဲဝါ သီဗုဒိုင်ဒိုက်ကၠာဓေဝ်ရ။
၃။ ဒိုပ်အခိင်သဝ်တ္ၚဲ မသုန်နှာဍိ ညးတ္ၚအသေဝ် အဟာန်ပံက်သဘင်တ္ၚဲကောန်ဂကူမန်ရ။
၄။ မွးဓေဝ်ဂမ္ၚိုင် ဗ္ဂိုက်ဗအောဝ် ဟိုဏါအရေဝ်အိုတ်ရ။
၅။ နကိုပရိုင် တ္ၚဲကောန်ဂကူမန် ကလိုက်ကမ္ဂိုတ္ၚဲ စိုတ်ကောန်ဂကူမံက်ဂတာဝ် တိုန်ဒ်ုကို အလုံတ္ဂိုရးချိုင်မန်မွဲရ။

(ဃ) လ္ပမလိုဒဏံင်ညိ　(စော်တားမော်တားမပြုအပ်)

၁။ အတိက်မွဲတ္ၚဲ ပွင်သိုမွဲ မင်ဒှ်ုင်သိုပ္ဍဲဗိုင်ဒ်ုရ။
၂။ မွဲတ္ၚဲပွင်သိုကညာင်တိုန်၊ ကၠကၠုင် ကိတ်သိုအဲရ ရိုဗင်ညိ။
၃။ ကောန်ကၠာန်ဂမ္ၚိုင် မိင်ဒးအရေဝ်ပွင်သိုတ္ၚဲ ကလိုက်ကမ်တိုန်ဂြိပ်တိတ်ကၠုင် ရိုဗင်ကိုလေဝ် ပွင်သိုသ္ပဒရိုင်ကိုရဲကၠာန်ရ။
၄။ လက်ကြမွဲတ္ၚဲ ပွင်သိုကညာင်တိုန် ဗိုကၠာပ္ဍန်ရ။
၅။ ကောန်ကွါန်ဂမ္ၚိုင် ဟိုပညပ်လဝ် ပွင်သိုမွးဓလိုဒဏံင်ရ။
၆။ ဒးကာလမွဲတ္ၚဲ ကၠမွဲကၠုင်ကိတ်သိုမွဲ ပွင်သိုဒဗဆိုဒးချံချံရ။
၇။ ပွင်သိုအာတ်အရိုဗင်ကိုလေဝ် ရဲကၠာန်ဂမ္ၚိုင် နကိုပွင်သိုသ္ပဒရိုင် သွးတ္ၚဲဒစိုဒစးတ္ၚဲ ညးမွဲလေဝ်ဟွံအာရိုဗင်ရ။

www.monlibrary.com

www.monlibrary.com

အခန်း (၁၃) အဖြေများ

(က) ၁။ ဂုပ်   ၂။ ဇော့်   ၃။ သေ့်   ၄။ ခတ့်   ၅။ မွဲဒိုပ်
၆။ ရိုပ်ရင်   ၇။ ကွပ်   ၈။ ညြိုပ်   ၉။ လွှုပ်   ၁၀။ ပြာပ်စော့်

(ခ) ၁။ ဒ္ၚ်၊ လပ်၊ စော့်   ၂။ ခိုပ်၊ ခိုပ်   ၃။ ယှ်တ့်၊ အိုပ်၊ မိုပ်
၄။ လွှုပ်၊ သ္ၚ်၊ ရှေ်သေ့်   ၅။ မြပ်၊ တ့်   ၆။ စော့်၊ ဇိုပ်ညြိုပ်ပြပ်ပြပ်
၇။ သေ္ှပ်၊ ပြပ်   ၈။ ဖျောပ်၊ပြပ်ပြပ်

(ဂ) တာလျိုင်မ္ှိပ်ဇ္ှော်ချင်ကွာန်မန် (အကြီးအတဲမျာ၏ တာဝန်)

၁။ သွက်ချင်ကွာန်မန်ပိုခိုပ်မိုပ် ဇိုပ်ညြိုပ်မာန်ဂှ် နွံတာလျိုင်မ္ှိပ်ဇ္ှော်ကွာန်ရ။
၂။ တာလျိုင်မ္ှိပ်ဇ္ှော်ချင်ကွာန်နွံထပ်သာ်ရ။
၃။ ကိစ္စဒ်တိုန်ပ္ဍဲကွာန်မ္ဂး ဒးကေတ်တာလျိုင်ရ။ ဒးအာဂတပ္ဍတ်ရ် သွက်လိက်ပတ်ယေန်သ္ဍာင်ဇကုရ။
၄။ မ္ှိပ်ဇ္ှော်ချင်ကွာန်ခိုပ်မ္ဂး ချင်ကွာန်ဇိုပ်ညြိုပ်တဲ့ ကောန်ကွာန်ရှေ်သေ့်ရဂ်ရ။

(ဃ) တာလျိုင်မိမန် (မွန်မိဘတာဝန်)

၁။ ဒ်ပ္ဍဲဘဝမိမန်ပိုမ္ဂး တာလျိုင်ဂကူနွံဗွဲမဂိုင်ရ။
၂။ ဇိုတ်ဓါတ်လညာတ် မိမဍုံပြမ္ဂး ကောန်ဇာတ်ဇကုလေဝ် ဍုံပြအာကိုရ။
၃။ အတိုင်ဝတ်မိမန်ပိုပ္ဍဲကာလသ္ဂိုက်ဗပေင်ဝတ်ပညာမ္ဂး ပံညာလိက်ပတ်မန်လေင် ဒးကိုဟ်ထေက်ရ။
၄။ ဟိုတ်ဒ်သာ်ဂှ်ရ ဝတ်မိမဍိုက်ပေင်မ္ဂး ကောန်ဇာတ် ဇကုဒ်တ ကြက်ကောန်ဂကူမာန်ရ။

အခန်း (၁၄) အဖြေများ

(က) ၁။ ဍေအ်၊ လအ်   ၂။ ထော်၊ ဏအ်   ၃။ မ္ဂော်တဲ
၄။ ဟွံ   ၅။ ဇွံ၊ ဂ္   ၆။ ကွအ်

(ခ) ၁။ သအ်   ၂။ တ္အ်၊ ပအ်   ၃။ သွံ၊ ဗြော်
၄။ လေအ်၊ မွေအ်   ၅။ ငှအ်

www.monlibrary.com

(ဂ) ကိုသတိကိုသွတ်ဝုတ်သွတ်ဗှ်ာမန်ပိုဲ (မွန်အပျိုလ္ၚပျိုတို့၏တာဝန်)

၁။ အဝဲါသွတ်ဝုတ်ဗှ်ာဂွံ ဒးဗတောန်ပညာရ။

၂။ အဝဲါဏာအ်ဂွံ 'ပညာလေဝ် ဂှ်ာ၊ ဒှ်ာလေဝ်ပလေဝ်' ဟီုလဝ် နွံကိုရ။

၃။ ဒှ်ာလေဝ်ပလေဝ် ဟီုမ္ဂးဂှ်သွက်ဂွံဆက်ဂှ်ာမိဒါန်ရ။

၄။ ဂကူဇကုကိုဇကု ဒးစွံကဝေင် ခြပ်ာန်ဆက်မိဒါန်ရ။

(ဃ) ဝတ်အ္စာမန်ပိုဲ (မွန်ဆရာတို့၏တာဝန်)

၁။ အာစာမန်ညးလေပ်ပညာ ညးနွံကိုကွတ်တအ်ဂမ္ၜိုင် တိကေတ်ဒဒိုက်ဘဝဂကူပိုဲညိ။

၂။ ညးတအ်နကိုကွတ်ပညာဇကုဂှ် ကျာန်ကိုသွက်ဂကူပိုဲညိ။

၃။ ညးတအ်ထွးပျး ပ္ဍတ်ရ သ္ပအစိုင်အာစာတဲ အတိုင်ရန်တံဝတ်အာစာဂှ် ဒ္ဂေတ်ဗက်ညိ။ လွခ္ဍန်ထော်ပညာ ကွတ်ဇကုညိ။ ဗတောန်ကိုကွးဒိုက်ကပေင်ညိ။

၄။ ဟိုတ်နူအာစာတအ် ဟွံဗတောန်တဲ ကွတ်မန်ခိုဟ်ဟ်တအ် သွးကျာအ်ဗှ္ဍန်အာဗွဲမဂိုင်ရ။

၅။ ကွတ်မန်ပိုဲကျာအ်ဗှ္ဍန်အာ တုပ်တ်ညံင်ရ်တိုပ်ထော်ပွဲတိကိုရ။

□□□□□